

**Ropažu novada
ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 - 2038
attīstības programma 2022 - 2028**

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

PRECIZĒTAIS VIDES PĀRSKATS

Pasūtītājs:

Ropažu novada pašvaldība
Reģistrācijas Nr. 90000067986
Institūta iela 1a, Ulbroka, Stopiņu pagasts,
Ropažu novads, LV-2130

Izstrādātājs:

SIA "Grupa93"
Reģistrācijas Nr. 50103129191
Krišjāņa Barona iela 3-4, Rīga, LV-1050
info@g93.lv
www.g93.lv

Ulbroka, 2022

Apzīmējumi

ADZ - akustiskā diskomforta zona

Attīstības programma vai AP - Ropažu novada attīstības programma 2022.-2028.gadam

AER – atjaunīgie energoresursi

BSP (BSP₅) – bioloģiskais skābekļa patēriņš

CKS – centralizētās kanalizācijas sistēmas

CO – oglekļa monoksīds

CŪS – centralizētās ūdensapgādes sistēmas

CO₂ – oglekļa dioksīds

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

ĪADT – īpaši aizsargājamā dabas teritorija

ĶSP – ķīmiskais skābekļa patēriņš

Latvija2030 vai LIAS2030 - Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

LVĢMC – VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

NAP2027 – Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam

NATURA 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija (NATURA 2000)

NO₂ – slāpekļa dioksīds

PM_{2,5} – daļiņas ar diametru <2,5 μm

PM₁₀ – daļiņas ar diametru <10 μm

TEN-T – Eiropas transporta tīkls (Trans-European Transport Network)

SEG – siltumnīcefekta gāzes

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

SO₂ – sēra dioksīds

Stratēģija vai IAS - Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.-2038.gadam

UBAAP – upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam

ŪO – ūdensobjekts

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Vides pārskats – ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavots dokuments, kurā aprakstīta, novērtēta plānošanas dokumenta, tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un aprakstīti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai un monitoringam

VPVB vai Birojs – Vides pārraudzības valsts birojs

VŪO – virszemes ūdensobjekts

VVD – valsts vides dienests

Saturs

Ievads.....	5
1. Plānošanas dokumentu pamatnostādnes un saistība ar citiem plānošanas dokumentiem....	6
1.1. Plānošanas dokumentu izstrādes pamatojums un uzdevumi	6
1.2. Plānošanas dokumentu saturs	6
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	12
2. Vides pārskata sagatavošana: pieeja, sabiedrības informēšana un konsultācijas ar vides institūcijām	15
2.1. Vides pārskata sagatavošanas metodika un etapi.....	15
2.2. Sabiedrības informēšana un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana	18
2.3. Konsultācijas ar vides institūcijām	20
3. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	24
3.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	24
3.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	27
4. Teritorijas vispārīgs raksturojums.....	29
5. Ar plānošanas dokumentu saistītie vides aspekti.....	30
6. Teritorijas, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt un to vides stāvoklis ...	31
6.1. Fiziogēogrāfiskais raksturojums	31
6.2. Zemes izmantošana.....	31
6.3. Dabas resursi.....	32
6.3.1. Derīgie izrakteņi.....	32
6.3.2. Ūdens resursi, to izmantošana un ūdensapgāde	33
6.3.3. Atjaunīgie energoresursi	36
6.4. Bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi	40
6.5. Kultūrvēsturiskais mantojums	44
6.6. Vides stāvoklis.....	44
6.6.1. Atmosfēras gaisa kvalitāte	44
6.6.2. Vides troksnis	46
6.6.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte, virszemes ūdeņos paliekošais piesārņojums un notekūdeņu apsaimniekošana	48
6.6.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte	52
6.6.5. Riska objekti un teritorijas	53
6.6.6. Atkritumu apsaimniekošana	58
7. Plānošanas dokumentu ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums	63
7.1. Stratēģijas ietekmes uz vidi vērtējums: tiešās un netiešās ietekmes.....	63
7.2. Attīstības programmas ietekmes uz vidi vērtējums: tiešās un netiešās ietekmes.....	75
7.3. Summārās ietekmes, ietekmju mijiedarbības.....	83
7.4. Alternatīvas un to salīdzinājums.....	85
8. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai	86
9. Iespējamie kompensēšanas pasākumi	88
10.Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes vērtējums.....	88
11.Vides monitoringa un paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai.....	89
12.Kopsavilkums	91
Pielikumi	95
1. pielikums Identificētie Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes uz vidi aspekti	95
2. pielikums Aizsargājamie koki un potenciāli aizsargājamie koki: sugas un skaits.....	98

3.	pielikums Eiropas Savienības nozīmes biotopu saraksts un platības.....	99
4.	pielikums Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu saraksts.....	100
5.	pielikums Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts	103
6.	pielikums Galvenie inženierinfrastruktūras objekti	104
7.	pielikums Novadā savākto vai apglabāšanai un pārstrādei pieņemto atkritumu daudzums	110
8.	pielikums Akustiskā diskomforta zonas	112
9.	pielikums Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem, to izvērtējumu, komentāriem un informācija par to ņemšanu vērā vai noraidīšanu	114
10.	pielikums Par vides pārskata projektu saņemto vides institūciju atsaukumu kopijas.....	128
11.	pielikums Paziņojuma vietējā informatīvajā izdevumā kopija	138

IEVADS

Precizētais Vides pārskats ir sagatavots Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2037.gadam (turpmāk – Stratēģija) 2. redakcijai un Ropažu novada attīstības programmas 2021.-2028.gadam (turpmāk – Attīstības programma) 2.redakcijai.

Plānošanas dokumenti ir izstrādāti jaunajam Ropažu novadam, kurš izveidots realizējot pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu, tajā ar 2021.gada 1. jūliju apvienojot Stopiņu pagastu, Garkalnes pagastu, Ropažu pagastu un Vangažu pilsētu, ar novada centru Ulbrokā.

Stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni Stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, kā arī īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, jo Vides pārraudzības valsts birojs ir pieņēmis lēmumu Nr.4-02/15 *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu* (25.02.2021.) jaunveidojamā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021. – 2037. gadam un Attīstības programmai 2021. – 2028. gadam.

Stratēģijas 1.redakcija, Attīstības programmas 1.redakcija un to SIVN vides pārskata projekts 2021. gada novembrī un decembrī bija nodots publiskajai apspriešanai.

Par Vides pārskata projekts ir saņemtas atsauksmes no Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes un Veselības inspekcijas.

Precizētajā vides pārskatā ir integrēti plānošanas dokumentu un vides pārskata sabiedriskās apspriešanas rezultāti, kā arī vides institūciju izteiktie priekšlikumi.

Precizētais Vides pārskata projekts pirms plānošanas dokumentu apstiprināšanas tiek iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā atzinuma saņemšanai.

Pamatojoties uz iepirkuma rezultātiem un 2021.gada oktobrī noslēgto līgumu, stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veic un vides pārskatu sagatavo SIA “Grupa93”.

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IZSTRĀDES PAMATOJUMS UN UZDEVUMI

Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir uzsākta ar Stopiņu novada domes 2020.gada 24.novembra lēmumu Nr. 84/20, p.21 “Par jaunveidojamā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038.gadam un Attīstības programmas 2022.-2028.gadam izstrādes uzsākšanu”, balstoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 9.punktu, kas paredz, ka Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas izstrādi līdz 2021. gada 30. jūnijam vada tā pašvaldība, kurā ir lielākais iedzīvotāju skaits atbilstoši aktuālajiem iedzīvotāju reģistra datiem. Šajā lēmumā ir ietverts abu plānošanas dokumentu izstrādes uzdevums.

Stratēģijas izstrādes galvenie uzdevumi ir:

- 1) izstrādāt Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kurā tiek noteikts ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.
- 2) Stratēģijas izstrādi veikt saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, kā arī apzināt, analizēt un ņemt vērā esošos Stopiņu novada, Garkalnes novada, Ropažu novada, Inčukalna novada pašvaldību attīstības plānošanas dokumentus, kaimiņu novadu attīstības plānošanas dokumentus, Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentus, Rīcības plānu Rīgas metropoles areāla attīstībai.

Attīstības programmas izstrādes galvenais uzdevums ir izstrādāt jaunveidojamā Ropažu novada attīstības programmu 2022.–2028. gadam, kurā noteikts rīcību kopums pašvaldības ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai, ievērojot novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un izvērtējot nacionālā līmeņa, attiecīgā plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus, nodrošinot iedzīvotāju līdzdalību izstrādes procesā.

1.2. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SATURS

Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038.gadam

Stratēģija ir nozīmīgākais pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kam ir pakārtoti pārējie plānošanas dokumenti – attīstības programma, teritorijas plānojums, tematiskie plānojumi, lokālplānojumi un detālplānojumi.

Tā ietver šādas galvenās sadaļas:

- 1) Ropažu novada portrets
- 2) Plānošanas dokumentu ietvars
- 3) Stratēģiskā daļa, t.sk., vērtības, ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes, sasniedzamie rādītāji un vēlamās attīstības tendences, ilgtermiņa prioritātes, novada ekonomiskā specializācija
- 4) Telpiskā perspektīva, t.sk., telpiskās attīstības prioritātes, apdzīvojuma telpiskā struktūra, ražošanas, loģistikas un uzņēmējdarbības telpiskā struktūra, dabas teritoriju telpiskā struktūra, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma prioritārās teritorijas, transporta infrastruktūra un inženiertehniskā infrastruktūra
- 5) Sadarbības partneri un virzieni, kopīgo interešu teritorijas

Ilgttermiņa attīstības redzējums (vīzija)

Ropažu novads – vieta Pierīgā dzīvošanai, darbam un veselīgai atpūtai.

Ropažu novads partnerībā ar Rīgu un Rīgas metropoles areāla pašvaldībām ir daļa no starptautiski konkurētspējīgās Rīgas metropoles, kas savukārt ir daļa no starptautiski konkurētspējīgā un labklājīgā Ziemeļeiropas reģiona.

Ropažu novadā ir atrasts līdzsvars starp zaļu, veselīgu, saimniecisku teritoriju:

- a. līdzsvars starp pilsētvidi un laukiem;
- b. līdzsvars starp dzīvošanu, darbu un atpūtu.

Tā ir teritorija ģimenēm. Iedzīvotāju skaits Ropažu novadā nedaudz pieaug, gan uz kuplāku ģimeņu rēķina un paaudzēs dzīvojošo pastāvīgo iedzīvotāju uzticību savam novadam, gan jauniem iedzīvotājiem – tiem, kas vēlas nokļūt tuvāk Rīgai no reģioniem, gan tiem, kas strādā Rīgā, bet vēlas dzīvot ārpus tās, gan tiem, kas atgriežas Latvijā.

Dzīvesvieta Ropažu novadā nozīmē augstu dzīvesvides kvalitāti – dabas klātbūtne, pakalpojumu pieejamība, energoefektīvs un pieejams daudzveidīgs (gan daudzdzīvokļu, gan privātais) mājoklis un tuvu darbam.

Tā ir teritorija spēcīgiem, moderniem un tīriem uzņēmumiem. Uzņēmuma atrašanās Ropažu novadā nozīmē kvalitatīvas transporta, sakaru un inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumu, ātru starptautisko transportu (lidostas, dzelzceļa, ostu u.c.) sasniedzamību

Tā ir teritorija ar tīru gaisu, dabas smaržām, meža mikroklimatu, klusumu un pārdomātu infrastruktūru pret antropogēno slodzi un tuvu lielajiem ceļiem, tādēļ iecienīta dabas tūrisma un atpūtas vieta Pierīgā, ar mežiem, Lielo un Mazo Baltezeru, Lielo Juglu un Mazo Juglu, dīķiem, Sauriešu karjeru un Kangaru kalniem.

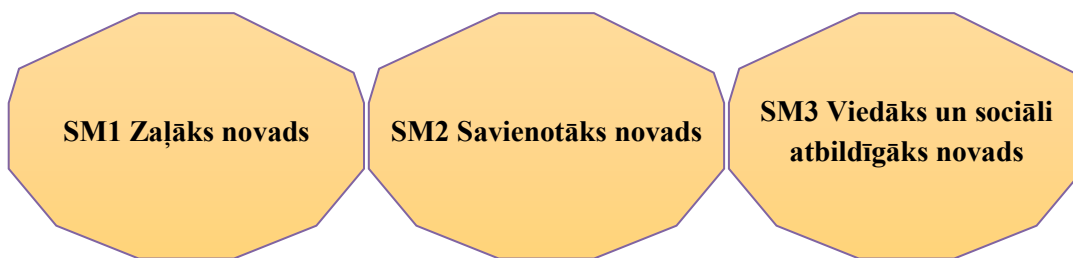
Ropažu novada pilsētas un ciemi ir ar sakārtotu publisko infrastruktūru, mājokļiem un darba vidi atbilstoši katras apdzīvotās vietas raksturam, vēstures un dabas vērtībām un saimnieciskajai lomai. Katrā apdzīvotā vietā ir vietējā iedzīvotāju kopiena, kas vislabāk pārzina vajadzības un partnerībā ar pašvaldību strādā apdzīvotās vietas izaugsmei.

Ropažu novada pašvaldība ir kompakta, moderna un ātra un ir efektīvs atbalsts novada iedzīvotājiem un uzņēmumiem ikdienas pakalpojumu nodrošināšanā. Pašvaldība rāda piemēru ilgtspējīgai pašvaldības pakalpojumu iestāžu ēkas apsaimniekošanai, ievieš digitalizācijas risinājumus, sadarbojas ar partneriem no valsts institūcijām, kā arī palīdz nest novada vārdu Latvijā.

Ropažu novada patieso konkurētspēju veido šodienas bērni, kas apmeklē novada bērnudārzus, mācās novada skolās un mākslas un mūzikas skolās, kas sagatavo zinošu, atbildīgu un veselu nākamo paaudzi – Ropažu novada ģimeņu un uzņēmumu pamatu. Ropažu novada jaunieši sekmīgi turpina studijas Rīgas un starptautiskajās izglītības iestādēs un atgriežas novadā.

Stratēģiskie mērķi un ilgttermiņa prioritātes

Lai sasniegtu novada attīstības redzējumu, novada attīstībai ir izvirzīti trīs stratēģiskie mērķi.

- Veicināt aprites ekonomiku, tīru un taisnīgu enerģētikas pārkārtošanu, “zaļas” un “zilas” investīcijas un ilgtspējīgu mobilitāti klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgojoties tām. **SM1 Zaļāks novads.**
- Piedalīties ilgtspējīgas daudzveidīgas mobilitātes nodrošināšanai Pierīgā un uzlabot transporta savienojumus novada teritorijā. **SM2 Savienotāks novads.**
- Veicināt viedas ekonomiskās pārmaiņas un iniciatīvas, izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotāju un uzņēmumu zināšanu un konkurētspējas palielināšanai, kā arī sekmēt sabiedrības vienotību, savstarpēju izpratni, palīdzību un solidaritāti **SM3 Viedāks un sociāli atbildīgāks novads.**

Stratēģisko mērķu sasniegšanai noteiktas Ilgtermiņa prioritātes, kuru risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām teritorijas attīstības aktualitātēm:

STRATĒĢISKIE MĒRĶI	ILGTERMIŅA PRIORITĀTES
SM1. Zaļāks novads	IP1. Virzība uz klimatneitralitāti
	IP2. Dabai saudzīga saimniekošana
SM2. Savienotāks novads	IP3. Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte
SM3. Viedāks un sociāli atbildīgāks novads	IP4. Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība
	IP5. Iekļaujoša sabiedrība
	IP6. Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide

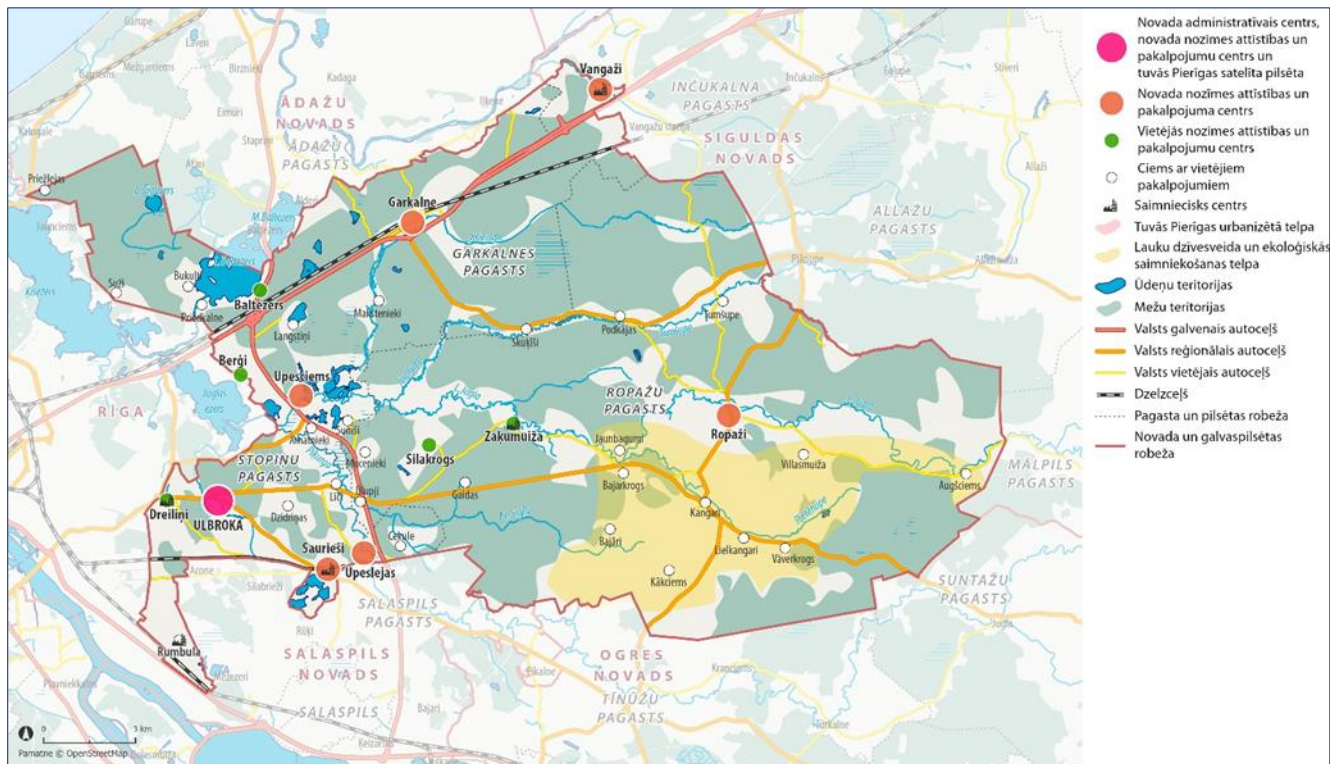
Telpiskās attīstības perspektīva nosaka ilgtspējīgas un līdzsvarotas Ropažu novada teritorijas attīstības struktūru un prioritārās teritorijas investīciju ieguldīšanai. Telpiskās attīstības perspektīva balstās uz četriem galvenajiem mērķiem (principiem):

- Dabas pārākums Pierīgā ar plašām un daudzveidīgām dabas teritorijām un zili-zaļo tīklojumu;
- Dzīvesvietu un mājokļa daudzveidība Pierīgā;
- Teritorijas loģistikas uzņēmumu un mūsdienīgu ražotņu attīstībai;
- Attīstīts transporta tīkls novada apdzīvoto vietu savienošanai un starptautiskai sasniedzamībai.

Galvenie telpiskās attīstības perspektīvas struktūras elementi ir:

- Apdzīvojuma un pakalpojumu centri;
- Valsts un pašvaldību mežu bagātība;
- Ūdeņu bagātība;

- d. Transporta maģistrāles;
- e. Lauku dzīvesveida un ekoloģiskās saimniekošanas telpas;
- f. Novada saimnieciskie centri – galvenās loģistikas uzņēmumu un ražotņu koncentrēšanās vietas.

1. attēls Telpiskās attīstības perspektīva

IAS noteikts detalizētāks plānojums un vadlīnijas šādām struktūrām:

- Apdzīvojuma telpiskā struktūra;
- Ražošanas un loģistikas telpiskā struktūra;
- Dabas teritoriju telpiskā struktūra, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma prioritārās teritorijas
- Transporta infrastruktūra
- Inženiertehniskā infrastruktūra

Ropažu novada attīstības programma 2022.-2028.gadam

Ropažu novada attīstības programma 2022.-2028. gadam ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni Ropažu novada pašvaldības attīstības stratēģijā 2022.-2037. gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, kā arī īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība

Attīstības programma sastāv no četriem sējumiem: “Esošā situācija”, “Stratēģiskā daļa”, “Rīcības plāns” un “Investīciju plāns”.

Esošās situācijas raksturojums

Plānošanas dokumentu izstrādes ietvaros sagatavotais Ropažu novada esošās situācijas raksturojums atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību

teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 4.punkta prasībām nodrošina informatīvu materiālu Ropažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādei.. Tā mērķis ir kalpot par datu bāzi, kur atrodami hronoloģiski dati un fakti par teritorijas attīstību dažādās jomās, kas pastāvīgi tiek aktualizēti un dod iespēju prognozēt ilgtermiņa izmaiņas un novērtēt teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ieviešanu.

Esošās situācijas raksturojuma sagatavošanai ir izmantoti dati no valsts un pašvaldību reģistriem, kā arī no Stopiņu, Garkalnes, Ropažu un Inčukalna novadu teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Ne visās jomās ir pieejama statistika par Inčukalna novada teritoriālo vienību Vangažu pilsētu, tādēļ dažkārt izmantoti dati par visu Inčukalna novadu.

Esošās situācijas raksturojuma aktualizēšanai ir izmantoti aktuālā valsts statistiskā informācija un pētījumi visdažādākajās jomās, kas nepieciešami plānošanas procesā, un to sarakstu iespējams papildināt turpmākajā esošajās situācijas raksturojuma aktualizēšanā.

Stratēģiskā daļa

Ilgtermiņa stratēģisko mērķu un prioritāšu sasniegšanai attīstības programmā līdz 2028. gadam ir izvirzītas sekojošas vidēja termiņa prioritātes:

STRATĒĢISKIE MĒRĶI	ILGTERMIŅA PRIORITĀTES	VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES
SM1. Zaļāks novads	IP1. Virzība uz klimatneitralitāti	VP1 Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis
	IP2. Dabai saudzīga saimniekošana	VP2 Paplašināta publiskā ārtelpa un attīstīta zaļā infrastruktūra
SM2. Savienotāks novads	IP3. Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte	VP3 Daudzveidu mobilitāte (vai bezizmešu mobilitāte) VP4 Transporta infrastruktūras attīstība
SM3. Viedāks un sociāli atbildīgāks novads	IP4. Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība IP5. Iekļaujoša sabiedrība	VP5 Pakalpojumu pieejamība VP6 Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri
	IP6. Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide	VP7 Pašvaldība – sadarbības partneris uzņēmumu globālās konkurētspējas paaugstināšanā

VP1 Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis

Ilgtermiņa prioritātes IP1 “Virzība uz klimatneitralitāti” un Ilgtermiņa prioritātes IP2 “Dabai saudzīga saimniekošana” sasniegšanai vidējā termiņa prioritāte “Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis” ir izvirzīta, lai uzlabotu esošā mājokļa apsaimniekošanu, veicinātu videi draudzīgu materiālu izmantošanu ēku būvniecībā, panāktu lietderīgāku komunālās saimniecības resursu izmantošanu, samazinātu atkritumu apjomu un citu negatīvu ietekmi uz vidi un ilgtermiņā samazinātu mājokļu apsaimniekošanas izmaksas un mājāsaimniecību izdevumus.

Prioritāte veicinās arī pieejama mājokļa piedāvājumu Ropažu novadā.

Rīcību virzieni:

1. Dzīvojamā fonda atjaunošana un ilgtspējīga mājokļa pieejamības veicināšana;
2. Komunālās saimniecības attīstība un atkritumu apsaimniekošana.

VP2 Paplašināta publiskā ārtelpa un attīstīta zaļā infrastruktūra

Ilgtermiņa prioritātes IP1 “Virzība uz klimatneitralitāti” un ilgtermiņa prioritātes IP2 “Dabai saudzīga apsaimniekošana” sasniegšanai vidējā termiņa prioritāte “Paplašināta publiskā ārtelpa un attīstīta zaļā infrastruktūra” ir izvirzīta, lai palielinātu zaļo zonu, gājēju un velosipēdu ceļu tīklojumu apdzīvotajās vietās un novadā, padarītu pieejamas ūdensmalas un veicinātu dzīvojamās vides pievilcīgumu un iedzīvotāju fiziskās aktivitātes, jo īpaši ģimenēm ar bērniem. Prioritātes ieviešana sniegs ieguldījumu arī NAP2027 prioritātes “Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība” ieviešanā.

Rīcību virzieni:

3. Zaļo zonu labiekārtošana ap dzīvojamām zonām, tā radot papildu komfortu un veselīgu dzīves vidi;
4. Zaļā infrastruktūra Ropažu novada aktīvās atpūtas un tūrisma iespēju paplašināšanai.

VP3 Daudzveidu mobilitāte

VP3 “Daudzveidu mobilitāte” veicinās ilgtermiņa prioritātes IP3 “Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte” sasniegšanu attiecībā uz mobilitātes iespēju uzlabošanu. Prioritāte vērsta uz integrētu sabiedrisko transportu, mobilitātes punktu attīstību, mikromobilitātes (gājēju, velo) infrastruktūras attīstību un jauniem viedās mobilitātes risinājumiem.

Rīcību virzieni:

5. Sabiedriskā transporta, tostarp dzelzceļa lietošanas veicināšana ikdienas braucienos;
6. Velosipēdu un citu mikromobilitātes rīku lietošanas ikdienā veicināšana;
7. Ūdenstransporta un ūdenstūrisma attīstīšana.

VP4 Transporta infrastruktūras attīstība

Ilgtermiņa prioritāti IP3 “Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte” sasniegšanu veicinās VP4 “Transporta infrastruktūras attīstība”, kura ir vērsta uz pašvaldības sadarbību ar valsts iestādēm, lai attīstītu valsts ceļu tīklu atbilstoši izveidotā Ropažu novada vajadzībām. Šobrīd autoceļu tīkls pamatā kalpo Rīgas sasniedzamībai, un to ir nepieciešams papildināt, lai tas apkalpotu Ropažu novada apdzīvotās vietas, savienojot vienotā novada tīklā. Primāri attīstāmi savienojumi ar novada centru, kā arī pagastu savstarpējie savienojumi, piemēram jāuzlabo nokļūšana starp Vangažiem un Ropažiem.

Rīcību virziens:

1. Apdzīvotās vietas savienošā autoceļu tīkla attīstība Ropažu novadā un satiksmes drošības uzlabošana.

VP5 Pakalpojumu pieejamība

Ilgtermiņa prioritātes IP4 “Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība” sasniegšanai pašvaldības rīcības vidējā termiņā tiks vērsta uz pašvaldības pakalpojumu uzlabošanu un administratīvās kapacitātes paaugstināšanu, lai attīstītu efektīvu pašvaldības administrāciju, un palielinātu Ropažu novada pašvaldības sadarbības spēju ar valsts, uzņēmumu un citu pašvaldību partneriem un savas pašvaldības iedzīvotājiem.

Rīcību virzieni:

1. Sabiedrības digitālās varēšanas sekmēšana;
2. Kvalitatīvu izglītības pakalpojumu piedāvāšana;
3. Kultūras, sporta pakalpojumu un aktīvās atpūtas piedāvājuma veicināšana;
4. Attīstoša un veselīga dzīves vide jauniešiem;
5. Sociālo pakalpojumu attīstība;
6. Veselības aprūpes pieejamības un iedzīvotāju veselības veicināšana;
7. Sabiedriskās kārtības pakalpojumu un drošības uzlabošana;
8. Pašvaldības administratīvās kapacitātes un sadarbības spējas palielināšana nodrošināt iedzīvotāju mobilitāti, investīcijām labvēlīgu vidi un augstu pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāti.

VP6 Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri

Prioritātē iekļauti pasākumi, lai vairotu pilsonisko atbildību, novadnieku saliedētību un starpkultūru dialogu, kā arī lai veicinātu imigrantu veiksmīgu iekļaušanos sabiedrībā.

Rīcības virzieni

1. Sadarbība ar nevalstisko sektoru;
2. Ciemu kustība

VP7 Pašvaldība – sadarbības partneris uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanā

Ilgttermiņa prioritāte IP4 “Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība” vidējā termiņā vērsta arī uz pašvaldības partnerību ar novada esošajiem uzņēmumiem un jaunu uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju sagatavošanu, vienlaikus nodrošinot zaļo kursu un citus pasākumus klimata pārmaiņu seku mazināšanai.

Galvenie uzņēmējdarbības veicināšanas instrumenti (uzņēmumu zināšanu, tehnoloģiju ieviešanas, kredītešanas iespēju paaugstināšanā, dažādu nozaru atbalstā u.c.) tiek nodrošināti valsts mērogā, tomēr pašvaldības partnerībai ir nozīmīga loma “pēdējās jūdzes” pasākumu ieviešanā, kad ir runa par konkrētām teritorijām un apkārtējo publisko infrastruktūru, administratīvajiem procesiem pašvaldībā un nodarbināto sociālajiem jautājumiem.

Rīcības virziens:

1. Uzņēmējdarbībai labvēlīga vide Ropažu novadā.

Katram rīcības virzienam Attīstības programmā ir noteikti uzdevumi.

Attīstības programmai ir sagatavots arī *Rīcības plāns*. Plānā uzdevumam noteikti pasākumi, minētas saistītās prioritātes, iznākumi, izpildītājs, laiks un finanšu avoti.

Rīcības plāns un Investīciju plāns tiek aktualizēti, ņemot vērā plānu izpildes progresu un kārtējam gadam apstiprināto pašvaldības budžetu.

1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Ropažu novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar nacionālas, reģionālas un vietējas nozīmes plānošanas dokumentiem.

Nacionālā līmenī novada jauno plānošanas dokumentu izstrāde ir saistīta ar: *Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam*, *Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021. – 2027.gadam* un *nozaru politikas plānošanas dokumentiem*.

Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Stratēģija un Attīstības programma, sekmējot Latvijas nacionālā attīstības plāna 2021. – 2027.gadam ieviešanu, sekmē arī Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam vīzijas sasniegšanu:

- 2030. gadā Latvija būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai, šeit katrs varēs īstenot savus mērķus. Nācijas stiprums sakņosies mantotajās, iepazītajās un jaunradītajās kultūras un garīgajās vērtībās, latviešu valodas bagātībā un citu valodu zināšanās. Tas vienos sabiedrību jaunu, daudzveidīgu un neatkārtojamo vērtību radīšanai ekonomikā, zinātnē un kultūrā, kuras novērtēs, pazīs un cienīs arī ārpus Latvijas;
- Rīga būs nozīmīgs kultūras, tūrisma un biznesa centrs Eiropā. Pilsētu un lauku partnerība nodrošinās augstu dzīves kvalitāti visā Latvijas teritorijā;
- Latvija – mūsu mājas – zaļa un sakopta, radoša un ērti sasniedzama vieta pasaules telpā, par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā.

Novada jaunās Stratēģijas darbības laikā līdz 2037.gadam Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiskie mērķi tiks aktualizēti, jo LIAS darbības laiks beidzas 2030.gadā.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam. NAP2027 vīzijā uzsvērts, ka valstī sagaidāmās pārmaiņas ir savstarpēji nesaraucjami saistītas pārmaiņas tehnoloģijās, valsts pārvaldē, sabiedrības organizācijā dažādās nozarēs, un valsts attiecībās ar iedzīvotājiem. Pārmaiņu centrā noliekot cilvēku, tās ir pārmaiņas arī katram Latvijas cilvēkam.

NAP2027 vīzija iezīmē fundamentālās pārmaiņas un izaugsmi četros virzienos: vienlīdzīgas tiesības, dzīves kvalitāte, zināšanu sabiedrība un atbildīga Latvija. NAP2027 nosaka stratēģiskos mērķus, ko Latvijā apņemamies sasniegt līdz 2027.gadam, iezīmē nozaru politiku virzienus un galvenās reformas, kā arī publisko investīciju virzienus valsts budžeta, ES fondu un citu finanšu instrumentu ieguldījumiem Latvijā.

NAP2027 ietvaru veido četri stratēģiskie mērķi, kuri ievirza politiku nākamajiem septiņiem gadiem: *vienlīdzīgas iespējas, produktivitāte un ienākumi, sociālā uzticēšanās un reģionālā attīstība*. Stratēģiskajiem mērķiem ir pakārtotas sešas prioritātes: Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki, Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei, Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība, Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība, Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei un Vienota, droša un atvērta sabiedrība. Katrai prioritātei izvirzīts mērķis, noteikti rīcības virzieni, rīcības virziena mērķa indikatori un rīcības virziena uzdevumi.

Attiecībā uz vides jomu Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar nozaru plānošanas dokumentiem, kuru ieviešanas rezultāti dotu ieguldījumu vides aizsardzības mērķu sasniegšanā, it īpaši klimata pārmaiņu, aprites ekonomikas, gaisa kvalitātes, ūdenssaimniecības, ūdeņu kvalitātes un citās jomās:

- Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam ¹

¹ Ministru kabineta 2020. gada 28. janvāra sēdes protokols Nr. 4 <https://likumi.lv/ta/id/312322-ministru-kabineta-sedes-protokols> - apstiprināts informatīvais ziņojums, stratēģija pieejama: https://ec.europa.eu/clima/sites/lts/lts_lv_lv.pdf

- Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030.gadam²
- Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam³
- Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam⁴
- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. – 2028.gadam⁵
- Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam⁶
- Ūdensapgādes investīciju plāns 2021.–2027.gadam⁷

Reģionālā līmenī novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014. -2030. gadam.⁸ Reģiona stratēģijā noteikta tā attīstības vīzija 2030.g. tādos aspektos kā Cilvēki, Vērtības, Viedā attīstība, Izcilības, Rīga kā metropole, Mobilitāte un Telpas. Reģiona attīstībai noteikti trīs stratēģiskie mērķi: Stratēģiskais mērķis 1 Sociāli iekļaujoša kopdzīve labklājīgās kopienās, Stratēģiskais mērķis 2 Zināšanās balstīta “zaļa”, inovatīva un elastīga ekonomika, Stratēģiskais mērķis 3 Ekoloģiski tolerant dzīves veids un vietas. Katram stratēģiskajam mērķim noteiktas prioritātes un rīcības virzieni. Novada Stratēģijas darbības laikā līdz 2037.gadam reģiona attīstības stratēģiskie mērķi tiks aktualizēti, jo tās darbības laiks beidzas 2030.gadā.

Reģiona attīstības programmas darbības laiks ir beidzies 2020.gadā.

Rīgas plānošanas reģiona kontekstā ir jāņem arī tematiskais plāns - *Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai*⁹, kurš attiecas arī uz jauno Ropažu novadu.

Reģionālā līmenī novada plānošanas dokumentu risinājumi ir saistīti ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam, Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam¹⁰ un ĪADT dabas aizsardzības plāniem.

Vietējā līmenī jaunā novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar bijušo Stopiņu, Garkalnes, Ropažu un Inčukalna novadu (attiecībā uz Vangažu pilsētu) ilgtspējīgas attīstības stratēģijās noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm, kā arī šo teritoriju teritorijas plānojumiem. Jauno plānošanas dokumentu izstrādē bijušo novadu attīstības plānošanas dokumenti tiek izvērtēti un turpmākā attīstība plānota nodrošinot pēctecību.

Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta arī ar kaimiņu pašvaldību - Rīgas pilsētas, Salaspils novada, Ogres novada, Siguldas novada un Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

² Ministru kabineta 2019. gada 17. jūlija rīkojums Nr. 380 Par Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānu laika posmam līdz 2030. gadam <https://likumi.lv/ta/id/308330-par-latvijas-pielagosanas-klimata-parmainam-planu-laika-posmam-lidz-2030-gadam>

³ Ministru kabineta 2020. gada 4. februāra rīkojums Nr. 46 Par Latvijas Nacionālo enerģētikas un klimata plānu 2021.-2030. gadam <https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam>

⁴ Ministru kabineta 2020. gada 4. septembra rīkojums Nr. 489 Par Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027. gadam <https://likumi.lv/ta/id/317168-par-ricibas-planu-parejai-uz-aprites-ekonomiku-20202027-gadam>

⁵ <https://www.varam.gov.lv/lv/jaunums/atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-plans-2021-2028gadam-1-un-2-nodala>

⁶ <https://www.varam.gov.lv/lv/notekudenu-apsaimniekosanas-investiciju-plans-2021-2027-gadam>

⁷ https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/udensapgade-21-27-zinojums_precizets_090920.pdf

⁸ https://rpr.gov.lv/wp-content/uploads/2017/12/RPR-Ilgtspējīgas-attīstības-stratēģija_2014-2030.pdf

⁹ https://rpr.gov.lv/wp-content/uploads/2020/06/Rigas-metropoles-areala-ricibas-plans_Web-1.pdf

¹⁰ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANA: PIEEJA, SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN KONSULTĀCIJAS AR VIDES INSTITŪCIJĀM

2.1. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS METODIKA UN ETAPI

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, iespējamās negatīvas ietekmes novērstu plānošanas dokumenta izstrādes procesā, plānotu pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai un sagatavotu rekomendācijas plānošanas dokumenta ieviešanas efektivitātes monitoringam.

Stratēģijas un Attīstības programmas SIVN Vides pārskats ir sagatavots ievērojot šādus principus: integrācijas, piesardzības, starppaaudžu taisnīguma, alternatīvu izvērtēšanas un pārskatāmības principu.

SIVN procesā ir izmantotas šādas metodes:

Informācijas analīze – analizēti Stratēģijas un Attīstības programmas materiāli, esošā vides stāvokļa raksturošanā izmantoti publiski pieejamie pārskati, vides jomas plānošanas dokumenti, datu bāzes par vides stāvokli, kas ietver informāciju vietējā līmenī par vides stāvokli, dabas resursiem un bioloģisko daudzveidību;

Salīdzinošā analīze – veikts dabas resursu, dabas vērtību un vides stāvokļa novērtējums salīdzinājumā ar starptautiskajiem un nacionālajiem vides mērķiem, vides kvalitātes standartiem;

Diskusijas un konsultācijas - konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Vides valsts dienestu par vides pārskatā iekļaujamo informāciju, diskusijas sabiedriskās apspriešanas procesā, gan vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksmē, gan saņemot priekšlikumus un komentārus par vides pārskata projektu un konsultējoties ar priekšlikumu iesniedzējiem.

Vides pārskatā iekļauta informācija, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā, lai novērstu novērtējuma dublēšanos¹¹.

Vides pārskats ir sagatavots par Stratēģijas 1.0 redakciju un Attīstības programmas 1.0 redakciju, kura vienlaikus ar SIVN Vides pārskatu ir nodota publiskajai apspriešanai.

SIVN procesā un Vides pārskata sagatavošanā var izdalīt šādus galvenos etapus:

1. SIVN apjoma identificēšana: konsultācijas ar vides institūcijām, Stratēģijas un Attīstības programmas projekta sākotnēja izvērtēšana, identificējot būtiskās ietekmes uz vidi aspektus, kā arī ietekmes vērtēšanas kritēriju noteikšana;

¹¹ Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 23. četri prim panta pirmā daļa

Lai identificētu plānošanas dokumenta SIVN apjomu, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 7¹.punktu veiktas konsultācijas ar valsts vides institūcijām.

Plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi aspekti identificēti, ņemot vērā Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8.7.apakšpunktā norādītos ietekmes aspektus, atlasot tos, kas attiecas uz Stratēģijas un Attīstības programmas saturu. Ietekmju vērtēšanas kritēriji noteikti, ņemot vērā plānošanas dokumentu saturu, vides aizsardzības mērķus un normatīvo aktu prasības (3.nodaļa).

8. tabula SIVN vides aspekti un to ietekmes vērtēšanas kritēriji

SIVN vides aspekts	Ietekmju vērtēšanas kritēriji: Vai plānošanas dokumentu īstenošana sekmēs/nodrošinās virzību uz vides aizsardzības mērķu sasniegšanu (3. nodaļa) attiecībā uz:
Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība)	- SEG emisiju mazināšanu - AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā - Klimatnoturības paaugstināšanu
Virszemes ūdeņu kvalitāte	- Ūdensobjektu ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanu - Virszemes ūdeņos nonākošā piesārņojuma mazināšanu
Gaisa kvalitāte	- Gaisa kvalitātes (rādītāju) uzlabošanu
Augsnes un grunts kvalitāte	- Augsnes un grunts kvalitātes (rādītāju) uzlabošana - Piesārņoto, potenciāli piesārņoto vietu, kā arī degradēto teritoriju iesaisti turpmākā teritorijas attīstībā (saimnieciskajā darbībā, rekreācijai utml.)
Pazemes ūdeņu kvalitāte	- Pazemes ūdeņu piesārņojuma no virszemes novēršanu
Dabas teritorijas un bioloģiskā daudzveidība	- Labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā - Dabas teritoriju pieejamības paaugstināšana - Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, objektu aizsardzību - Antropogēnās slodzes mazināšanu dabas tūrisma un ūdens tūrisma, apstādījumu teritorijās
Ainavas daudzveidība	- Novadam raksturīgo ainavu telpu saglabāšana un atjaunošanā (degradētās teritorijās vai tml.)
Kultūras mantojums	- Kultūras mantojuma objektu iesaiste turpmākā teritorijas attīstībā
Cilvēka veselība, drošība	- Dzeramā ūdens pakalpojumu pieejamību - Notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojumu pieejamību - Rekreācijas teritoriju pieejamību - Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamību, t.sk. dalītai vākšanai - Tīru virszemes ūdeņu nodrošināšanu - Vides trokšņa līmeņa mazināšana - Aizsardzība tehnogēno avāriju un dabas katastrofu gadījumos - Sabiedrības informētība par vides stāvokli un drošību
Resursu izmantošana	- Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšanu - Dabas resursu racionālu izmantošanu - Aprites ekonomikas principu ieviešanu

2. Esošās situācijas un nulles scenārija novērtējums: esošās situācijas, tendenču un problēmu raksturojumu sniegts atbilstoši identificētajiem būtiskās ietekmes uz vidi aspektiem, t.i. raksturojot novada dabas resursus, dabas vērtības un vides kvalitāti, to ietekmējošos faktorus. Iespējamās izmaiņas, ja Stratēģija un Attīstības programma netiktu īstenota, jeb t.s. nulles scenārija vērtējums sniegts, ņemot vērā esošo situāciju, pieņemot, ka iepriekšminēto plānošanas dokumentu risinājumus netiek ieviesti.
3. Būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums. Tas sagatavots, ņemot vērā identificētos ietekmes uz vidi aspektus, vērtējot Stratēģijas vīzijas, stratēģisko mērķu, ilgtermiņa prioritāšu, telpiskās attīstības perspektīvas un Attīstības programmā ietvertu vidēja termiņa prioritāšu, uzdevumu un rīcības virzienu iespējamo ietekmi uz starptautisko un nacionālo vides mērķu sasniegšanu, normatīvo aktu prasību nodrošināšanu un saistīto nozaru plānošanas dokumentu ieviešanu.

Ietekmes būtiskums vērtēts pēc šādiem kritērijiem, piešķirot tiem vērtējumu ballēs:

- 1) pozitīva būtiska ietekme (nodrošinās vides mērķu sasniegšanu, vides kvalitātes normatīvu nodrošināšanu); +2 balles
- 2) pozitīva ietekme (ietekmes būtiskumu nevar novērtēt, ietekme ir neviennozīmīga, tomēr vairāk pozitīva); +1 balle
- 3) ietekme nav būtiska (ietekmes nav, vai ietekme nav nosakāma); 0 balles
- 4) negatīva ietekme (ietekmes būtiskumu nevar novērtēt, ietekme ir neviennozīmīga, tomēr vairāk negatīva); -1 balle
- 5) negatīva būtiska ietekme (nenodrošinās, apgrūtinās vides mērķu sasniegšanu, vides kvalitātes normatīvu nodrošināšanu, pasliktinās esošo situāciju), - 2 balles.

Vērtējums ballēs tiek izmantots alternatīvu salīdzinājumam.

Ietekmju novērtējums sagatavots, norādot tiešās, netiešās, īstermiņa, vidēja termiņa, ilgtermiņa, pozitīvās, negatīvās un kumulatīvās ietekmes.

Ar *tiešajām* ietekmēm novērtējumā tiek saprastas tādas ietekmes, kuras, ieviešot Stratēģiju un Attīstības programmu, uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti, ar *netiešajām* – ietekmes, kuras mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē, ar *pozitīvajām* - ietekmes, kas vērstas uz vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz apkārtējo vidi mazināšanu un ierobežošanu, dabas resursu stāvokļa uzlabošanu, dabas resursu racionālu izmantošanu vai vairošanu, ar *negatīvajām* – ietekmes, kuras var izraisīt vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu un dabas resursu noplicināšanu, to stāvokļa pasliktināšanu. *Īslaicīgās* ietekmes izpaužas pasākumu norises laikā (piemēram, būvdarbi) vai īsu laiku pēc pasākuma ieviešanas, *vidēja termiņa* ietekmes – plānošanas dokumentu ieviešanas laikā līdz 2028.gadam, *ilgtermiņa* ietekmes - pēc pasākuma īstenošanas, t.sk. vidēja termiņa ietekmes, kuras, turpinot uzsākto attīstības virzienu un uzturot sasniegto rezultātu, saglabāsies ilgtermiņā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma sadaļā ietverts alternatīvu salīdzinājums, ņemot vērā identificētos SIVN aspektus un vērtēšanas kritērijus.

Novērtējuma rezultāti apkopoti 7. nodaļā.

4. Pasākumu negatīvas ietekmes mazināšanai vai novēršanai noteikšana. Nepieciešamo monitoringa pasākumu izstrāde. Izklāsts sniegts vides pārskata 8. un 9. nodaļā.
5. Sabiedrības informēšana un konsultācijas. Izklāsts vides pārskata 2.2. un 2.3.nodaļā.

2.2. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN VIDES PĀRSKATA SABIEDRISKĀ APSPIEŠANA

Stratēģijas 1.redakcija, Attīstības programmas 1. redakcija un vienlaikus ar SIVN ietvaros izstrādāto vides pārskata projektu no 2021.gada 29.novembra līdz 31.decembrim bija nodoti publiskajai apspriešanai.

Apspriešanai tiek nodotie materiāli bija pieejami Ģeoportālā <https://geolatvija.lv/geo/tapis>, Ropažu novada mājas lapā, pagastu un Vangažu pilsētas mājas lapās. Sabiedrībai publiskās apspriešanas laikā ir pieejami ir visi izstrādātie dokumenti, kas sastāv no sešiem sējumiem:

- Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam,
- Ropažu novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam stratēģiskās daļa,
- Ropažu novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam rīcības plāns,
- Ropažu novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam investīciju plāns,
- Ropažu novada esošās situācijas raksturojums,
- Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam un attīstības programmas 2022.-2028. gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats.

Ar plānošanas dokumentu un vides pārskata projekta materiāliem izdruku veidā varēja iepazīties pašvaldības klientu apkalpošanas centrā Ulbrokā Institūta ielā 1a, Ropažos Sporta ielā 1, Rīgā Brīvības gatvē 455 vai Vangažos Meža ielā 1.

Priekšlikumu par plānošanas dokumentu un vides pārskata projektu varēja iesniegt līdz 2021.gada 31.decembrim (elektroniskā paraksta zīmogs vai pasta zīmogs) kādā no sekojošiem veidiem:

- ievietojot urnā vai pastkastēs, kas atrodas no pašvaldības klientu apkalpošanas centriem (KAC) vai pastkastēs: Ulbrokā Institūta ielā 1a, Ropažos Sporta ielā 1, Rīgā Brīvības gatvē 455 vai Vangažos Meža ielā 1;
- Elektroniski Ģeoportālā <https://geolatvija.lv/geo/tapis> ;
- Elektroniski uz pašvaldības e-adresi: novada.dome@ropazi.lv

Paziņojums par Stratēģijas, Programmas un šo plānošanas dokumentu SIVN Vides pārskata projekta publisko apspriešanu nosūtīts Vides pārraudzības valsts birojam ievietošanai tīmekļa vietnē (<https://www.vpnb.gov.lv/lv/jaunums/pazinojums-par-ropazu-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-2022-2038-gadam-1redakcijas-ropazu-novada-attistibas-programmas-2022-2028-gadam-1redakcijas-un-vides-parskata-projekta-publisko-apspriesanu>) un VVD Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei izvietojšanai pārvaldes telpās.

Plānošanas dokumentu un SIVN vides pārskata projekta kopēja publiskās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2022.gada 13.janvārī plkst. 17.00. atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības laikā noteiktajai kārtībai.

Publiskās apspriešanas sanāksmē par vides pārskata projektu sabiedrības pārstāvji uzdeva jautājumus un interesējās par:

- 1) par vides trokšņa līmeni un robežlielumu pārsniegumiem Dreiliņos un Ulbrokā, trokšņa diskomforta zonām un Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem.plānotajiem pasākumiem šajās vietās, norādot, ka šī informācija nav iekļauta Vides pārskatā. Priekšlikums ņemts vērā, papildinot Vide pārskatu un tam pievienojot pielikumu

par akustiskā trokšņa diskomforta zonām novadā. Stratēģijā iekļautas vadlīnija par to, ka, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, ir izvērtējama jaunas apbūves turpmāka plānošana trokšņa pārsniegumu zonās, ja līdz šim tā nav realizēta.

- 2) Juglas-Baltezera kanāla un Baltezera vējuzplūdu applūšanas apdraudējumu, kas skar īpaši Bukultus, uzsverot, ka vējuzplūdu ietekmētās – applūstošās teritorijas būtu noteikti jāapskata Vides pārskatā un jāiekļauj informācijā par applūstošajām teritorijām. Priekšlikums ņemts vērā, Vides pārskats papildināts, kā arī Stratēģijā iekļauta papildus vadlīnija par vējuzplūdu applūšanas riska izvērtēšanu, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu.

Par vides pārskata projektu atsauksmes sniedza valsts vides institūcijas: Dabas aizsardzības pārvalde, Vides valsts dienests un Veselības inspekcija (atsauksmju kopijas skatīt 10. pielikumā).

Veselības inspekcija izteica viedokli, ka: *“piekrīt Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. līdz 2038.gadam 1.0. redakcijas, Ropažu novada Attīstības programmas 2022.-2028.gadam 1.0. redakcijas, un Vides pārskata projekta risinājumam un rekomendē pievērst īpašu uzmanību uz paredzētajiem vides un dabas aizsardzības un racionālas apsaimniekošanas realizējamajiem pasākumiem, kas vērsti uz novada cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanu.”*

Dabas aizsardzības pārvalde par Vides pārskatu un arī par plānošanas dokumentiem izteica vairākus priekšlikumus attiecībā uz:

- 1) papildus nosacījumu iekļaušanu plānošanas dokumentos, lai nodrošinātu Eiropas Savienības nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu atradņu aizsardzību, t.sk. applūstošajās teritorijās, kā arī vērtējuma Stratēģijā iekļauta vadlīnija, lai turpmākajā plānošanas procesā tiktu pārskatītas nerealizēto apbūves teritoriju, kas skar ES nozīmes biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes un vērtētas turpmākās to attīstības nepieciešamība. Vides pārskatā iekļauts vērtējums par šo jautājumu.
- 2) pašvaldības līdzdalību ĪADT dabas aizsardzības plānu ieviešanā, dižkoku apzināšanā;
- 3) aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā integrēšanu Vides pārskatā.
- 4) meliorācijas objektu izbūves vai pārbūves iespējamo negatīvo ietekmi uz mitro biotopu hidroloģisko režīmu un ar mitriem apstākļiem saistītu īpaši aizsargājamo sugu atradnēm vai tuvumā esošām ĪADT, t.sk. Natura 200 teritorijām;
- 5) izstrādāto derīgo izrakstu karjeru renaturalizācijas iespējām bioloģiskās daudzveidības mērķiem;
- 6) dažu rīcības programmas virzienu pilnveidošanu dabas aizsardzības jomas kontekstā

Vides valsts dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde sniedza šādus galvenos ieteikumus:

- 1) IAS telpiskās attīstības vadlīnijas papildināt ar papildus prasībām par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- 2) rast atbilstošus risinājumus virszemes ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai, ņemot vērā to ietekmējošos faktorus un attiecīgi papildinot plānošanas dokumentu vadlīnijas;
- 3) papildināt IAS telpiskās attīstības vadlīnijas ar prasībām par jaunu dzīvojamās un publiskās apbūves neplānošanu transporta trokšņa robežlielumu pārsnieguma teritorijās un līdz šim plānoto, bet nerealizēto šādu teritoriju pārskatīšanu, t.sk. plānoto transporta maģistrālo trašu tuvumā;
- 4) papildināt IAS telpiskās attīstības vadlīnijas apdzīvojuma un rūpniecības struktūras veidošanai ar atbilstoša attāluma ievērošanu starp dzīvojamās un ražošanas apbūves teritorijām;
- 5) takām ap Sidrabezeru un Sekšu ezeru atvēršana pastaigām kontekstā ar Aizsargjoslu likuma prasībām;

- 6) papildināt plānošanas dokumentos ietvertos indikatorus, piemēram, ar mērķrādītājiem par ĪAB platībām, mājsaimniecību skaitu vai īpatsvaru, kurās sadzīves notekūdeņi tiek novadīti centralizētajā kanalizācijas sistēmā, virszemes ūdensobjektu kvalitātes sasniedzamajiem rādītājiem, atjaunojamo energoresursu izmantošanas īpatsvaru siltumapgādē un citiem;

Vides valsts institūciju izteiktie priekšlikumi ņemti vērā ciktāl tie attiecas uz izstrādāto plānošanas dokumentu saturu un Vides pārskatā iekļaujamo vērtējumu. Detalizētu apkopojumu par priekšlikumu ņemšanu vērā skatīt 9. pielikumā. (skatīt apkopojumu 9.pielikumā, kopijas – 10.pielikumā).

Saistībā ar Vides pārskatā iekļauto informāciju sabiedriskās apspriešanas laikā ir saņemts viens personu grupas iesniegums, kurā izteikti priekšlikumi attiecībā uz vides trokšņa situāciju - akustiskā diskomforta zonām Ulbrokā un Dreiliņos un izstrādātāji aicināti:

- 1) papildināt visus publiskajā apspriešanā nodotos plānošanas dokumentus ar informāciju par dienas, vakara un nakts vides trokšņa robežlielumu pārsniegumiem Dreiliņos un Ulbrokā;
- 2) plānot pasākumus vides kvalitātes uzlabošanai un aizsardzībai un noteikt jaunus pasākumus plānošanas dokumentos
- 3) vides trokšņa aspektu akcentēšanu Vides pārskatā ietvertajā novērtējumā.

Personu grupas iesniegumā izteiktie priekšlikumi ņemti vērā ciktāl tie attiecas uz izstrādāto plānošanas dokumentu saturu un Vides pārskatā iekļaujamo vērtējumu (9. pielikums). Vides pārskata izstrādātāji vērš uzmanību, ka personu grupas iesniegumā ir iekļauti arī citi priekšlikumi, kuri attiecas uz Stopiņu pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi vai atbilstoši normatīvo katu prasībām nav attiecināmi uz Stratēģijas un Attīstības programmas SIVN procesu.

2.3. KONSULTĀCIJAS AR VIDES INSTITŪCIJĀM

SIVN Vides pārskata izstrādes laikā (pirms sabiedriskās apspriešanas) ir notikušas konsultācijas ar vides valsts institūcijām par Vides pārskata detalizācijas pakāpi un Vides pārskatā iekļaujamo informāciju.

Vides pārraudzības valsts birojs¹² savā atbildē atzīmēja, ka:

- 1) Attiecībā uz ietekmju novērtējumā iekļaujamo informāciju un tās detalizācijas pakāpi skaidrojam, ka Stratēģiskā novērtējuma uzdevums ir integrēt vides aizsardzības apsvērumus attīstības plānošanas procesā, lai nonāktu pie ilgtspējīgāka lēmuma. Stratēģiskajam novērtējumam primāri ir jābūt vērstam uz tām galvenajām vides problēmām un aizsardzības mērķiem, kas attiecīgajam plānošanas dokumentam pamato Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Stratēģiskais novērtējums konkrētajam dokumentam tika piemērots ar Biroja 2021. gada 25. februāra lēmumu Nr. 4–02/15 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Lēmums), ņemot vērā to, ka Plānošanas dokumentos jāparedz iepriekšējos plānošanas periodos konstatēto vides problēmu novēršana/mazināšana, kas saistāma ar dažādu infrastruktūras objektu uzturēšanas pasākumiem, tai skaitā ar galveno transporta koridoru un satiksmes infrastruktūras objektu trasējumu saistīto teritoriju izmantošanu – Rīgas apvedceļš A4 (*Baltezers—Saulkalne*), Gaujas – Daugavas kanālu un abu Baltezeru sistēmas uzturēšanu, kā arī ar ūdenssaimniecības un kanalizācijas sistēmu ierīkošanu. Birojs vērš uzmanību arī, ka šobrīd spēkā esošajā Ropažu novada attīstības stratēģijā 2014. – 2030. gadam stratēģiskajā daļā kā teritorijas specializācija minēti perspektīvie uzņēmējdarbības virzieni mežsaimniecība un mežistrāde, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, savukārt šobrīd spēkā esošajā Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā 2008. –2030. gadam noteiktie attīstības stratēģiskie virzieni (prioritātes) paredz ilgtspējīgu telpisko attīstību, nodrošinot

¹² Vides pārraudzības valsts biroja vēstule Nr.4-01/978, 03.11.2021

kvalitatīvu un pievilcīgu Rīgas piepilsētas lauku vides un ūdeņu ainavu attīstību. Vienlaikus bijušajā Garkalnes novadā ir novērojama tendence veikt apbūvi ar mežiem klātās teritorijās, kurās sastopams īpaši aizsargājams meža biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, kā arī teritorijās, kas robežojas ar saldūdeņu biotopiem 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušu ūdensaugu un peldaugu augāju*, kas ir pretrunā ar apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstības virzienu. Līdz ar to Birojs konstatējis, ka ar Plānošanas dokumentiem ir jārisina arī ar vidi saistīti kompleksi jautājumi, kas prasa pārdomātu un ilgtspējīgu plānošanu. Lēmumā identificētie aspekti lielā mērā jau noteic, kas ir tās būtiskākās vides problēmas, kurām vērtējumā pievēršama uzmanība, vienlaikus tas neizslēdz, ka Stratēģiskā novērtējuma gaitā var izgaismoties arī kādi citi būtiski aspekti.

2) Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁴ pants skaidro, ka vides pārskatā iekļauj informāciju, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā. Šādā kontekstā Birojs vērš uzmanību tam, ka ilgtspējīga attīstības stratēģija ir hierarhiski augstākais plānošanas dokuments, kas jāņem vērā turpmākajā teritorijas attīstības plānošanā, tostarp teritorijas plānojumā, lokālplānojumos u.c. teritoriju attīstības plānošanas dokumentos. Tāpat, ņemot vērā to, ka izstrādājamie plānošanas dokumenti ietver visu jaunizveidoto Ropažu novadu, iekļaujot bijušās administratīvās teritorijas: Garkalnes novads, Ropažu novads un Stopiņu novads, tad esošā vides stāvokļa novērtējumam būtu jābūt vienotam visu līdzšinējo administratīvo teritoriju kontekstā. Vienlaikus šādā novērtējumā jāņem vērā arī tas, ka Stratēģiskā novērtējuma piemērošanas pamatojums šajā gadījumā saistīts arī ar aizsargājamiem biotopiem, tādēļ konkrētajā gadījumā Stratēģisko novērtējumu jāveic arī, lai izvērtētu ar Plānošanas dokumentu realizēšanu saistīto iespējamo antropogēnās slodzes noslogojuma pieaugumu uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, kā arī izvērtētu, vai antropogēnais noslogojums nenonāks pretrunā ar Aizsargjoslu likuma 6. pantā noteikto krasta kāpu aizsargjoslas izveidošanas mērķi, biotopu labvēlīgu aizsardzības statusu.

3) Saistībā ar alternatīvu novērtējumu vēršam uzmanību, ka šāda prasība nenozīmē, ka būtu jānovērtē iespējamās alternatīvas plānošanas dokumenta izstrādei kā tādai, bet gan, ka vērtējamās ir alternatīvas veidiem un pasākumiem, ar kādiem attiecīgajos attīstības virzienos varētu sasniegt plānošanas mērķus. Turklāt alternatīvos risinājumus nav nepieciešams izvērtēt pilnīgi katram pasākumam, bet gan tiem, kas saistīti ar būtisku ietekmi uz vidi. Tā, piemēram, šajā gadījumā tie varētu būt gan plānotās transporta infrastruktūras, gan turpmāko rūpniecisko zonu, gan dzīvojamās, gan rekreācijas zonu izvietojuma salīdzinājums, kas ļautu sasniegt labāko plānošanas rezultātu.

4) Tāpat nepieciešams paredzēt risinājumus negatīvo ietekmju mazināšanai/novēršanai. Vides pārskatā iekļaujamo informāciju noteiks Plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtējums, jo tas izgaismos, kuriem no pasākumiem un kādās no vides jomām iespējama negatīva ietekme uz vidi. Risinājumi ietekmes novēršanai un samazināšanai pēc būtības ir risinājumi, lai nepieļautu ar plānošanas dokumentiem būtiski negatīvu ietekmi bet to samazinātu. Novērtējuma likuma 1.panta 6.punkts definē, kas ir Stratēģiskais novērtējums, definīcijā norādot, ka viens no procedūras elementiem ir vides pārskata un tā apspriešanas rezultātu ņemšana vērā plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantošana lēmumu pieņemšanai. Tas nozīmē, ka pēc būtības vides pārskats un plānošanas dokuments tiek izstrādāti paralēli, un šajā procesā vides pārskats parāda priekšā, kuros no aspektiem (un kā) nepieciešams plānošanas risinājumus pilnveidot, kurus no alternatīvajiem variantiem izvēlēties, ar kādiem risinājumiem nodrošināt, ka būtiska negatīva ietekme tiek novērsta un samazināta.

Dabas aizsardzības pārvalde¹³ sniedza sekojošu viedokli un priekšlikumus:

1. Aicinām Vides pārskatā izvērtēt, vai Ropažu novada Plānošanas dokumentos ir izvirzīti konkrēti mērķi un rīcības novada dabas daudzveidības, tai skaitā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000 teritoriju) dabas vērtību saglabāšanai. Lūdzam arī izvērtēt, vai dabas aizsardzības interešu ievērošana ir integrēta, piemēram, tādās jomās kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu (piemēram, dolomīta) ieguve, tūrisms. Tāpat nepieciešams izvērtēt, kā novada nospraustās prioritātes ietekmēs NATURA 2000 teritorijas, ņemot vērā kumulatīvās ietekmes.

Pārvalde norāda, ka līdz šim izstrādātajos novadu plānošanas dokumentos - ilgtspējīgas attīstības stratēģijās un attīstības programmās - vērojamas sekojošas tendences:

- pieminēta vispārīga apņemšanās saudzēt novada dabas vērtības, tomēr reti atrodamas konkrēti uz dabas aizsardzību vērstas prioritātes, mērķi, rīcības. Iespējams, tas skaidrojams ar novērojumu, ka plānošanas dokumentu sagatavošanā (darba grupās) reti tiek iesaistīti dabas aizsardzības speciālisti;
- NATURA 2000 teritorijas vai citas dabas teritorijas tiek primāri apskatītas kontekstā ar to rekreācijas un tūrisma attīstības potenciālu, reti paredzot citas darbības, kas vērstas tieši uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju labvēlīga dabas aizsardzības stāvokļa uzturēšanu.

Pārvalde aicina ņemt vērā Ropažu novada 2021. gada marta iedzīvotāju aptaujā konstatēto – 52,8% respondentu kā pašvaldības attīstības virzienu norādījuši tieši dabas vērtību saglabāšanu.

2. Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” iekļauto informāciju, Ropažu novadā pilnībā vai daļēji atrodas šādas Natura 2000 teritorijas – dabas liegums “Lielie Kangari”, dabas liegums “Garkalnes meži”, dabas liegums “Lielā Baltezera salas”, kā arī dabas pieminekļi – dižkoki un dižakmeņi. Tāpat novadā atrodas mikroliegumi, īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamo sugu atradnes. Telpiskie dati par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, dižkokiem un dižakmeņiem ir pieejami Latvijas Atvērto datu portālā (shp formātā): <https://data.gov.lv/dati/lv/organization/dap>.

Dabas liegumam “Garkalnes meži” ir izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns 2020. – 2032. gadam, dabas liegumam “Lielie Kangari” – spēkā esošs (pagarināts) dabas aizsardzības plāns 2007. – 2017. gadam, dabas liegumam “Lielā Baltezera salas” aicinām ņemt vērā izstrādāto dabas aizsardzības plānu 2004. – 2014. gadam. Lūdzam NATURA 2000 teritoriju dabas aizsardzības plānos izvirzītos mērķus integrēt Ropažu novada Plānošanas dokumentu izstrādē.

Ja plānots apbūvēt esošās mežu platības, veidot jaunus karjerus un attīstīt rūpnieciskās teritorijas, Vides pārskatā detalizētāk jāvērtē ietekme uz novadā esošajiem dabas daudzveidības “kodoliem” – īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem, neatkarīgi no to formālās aizsardzības. Tāpat vērtējama iespējamā ietekme uz applūstošajām teritorijām.

3. Lai veicinātu dabas kapitāla saglabāšanu nākamajām paaudzēm, aicinām plānošanās procesā apsvērt šādus aspektus:

- Nepalielināt ciemu robežas un nesamazināt dabas pamatnes, mežu un lauksaimniecības teritorijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;
- Saglabāt brīvi pieejamus, neapbūvētus un nepārveidotus publisko ūdensobjektu krastus;

¹³ Dabas aizsardzības pārvaldes vēstule Nr. 1.6/6388/2021-N, 17.11.2021.

- Ņemt vērā projekta “Dabas skaitīšana” rezultātus un neplānot jaunu apbūvi, derīgo izrakteņu ieguves karjerus un citas dabas vērtības degradējošas darbības īpaši aizsargājamo biotopu teritorijās;
- Nemainīt teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu no dabas un apstādījumu teritorijas (DA) uz savrupmāju apbūves teritoriju (DzS) ainaviski vērtīgās teritorijās (TIN5);
- Izvērtēt iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļu atlaides, ja īpašumā atrodas aizsargājami koki (dižkoki) un īpaši aizsargājami zālāju biotopi, kas tiek atbilstoši apsaimniekoti.

Vides valsts dienests par vides pārskatā iekļaujamo informāciju un tās detalizācijas pakāpi viedokli neizteica.

Institūciju rekomendācijas Vides pārskatā ir ņemtas vērā ciktāl tās attiecas uz izstrādāto plānošanas dokumentu saturu, to detalizācijas pakāpi un līdz ar to arī iespējamo Vides pārskatā iekļautā vērtējuma detalizācijas pakāpi.

3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Attiecībā uz IAS un AP svarīgi ir ņemt vērā tos starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus, kas pieņemti saistībā ar vides kvalitātes (it īpaši atmosfēras gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis), klimata pārmaiņu un bioloģiskās daudzveidības jomā, jo SIVN procesā ir secināts, ka IAS un AP ietekme ir sagaidāma šajos vides aspektos.

3.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie un nacionālie mērķi vides aizsardzības jomā, kas ietverti noslēgtajās starpvalstu Konvencijās, Eiropas Savienības politikas dokumentos, noteiktas nacionālajos politikas dokumentos, ir jāņem vērā gan veicot SIVN un Vides pārskata sagatavošanu, gan IAS un AP ieviešanas periodā.

ANO Ilgtspējīgas attīstības programma 2030 (pieņemta 12.08.2015.) nosaka 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus un 169 apakšmērķus, kas sasniedzami, lai pasaulē mazinātos nabadzība un pasaules attīstība būtu ilgtspējīga. Ilgtspējīgas attīstības mērķi tiek līdzsvaroti trīs dimensijās: ekonomika, sociālie aspekti un vide.

Eiropas vides politikas pamatā ir piesardzības princips, preventīvas darbības princips un princips, ka piesārņojums ir jānovērš, novēršot tā cēloni, kā arī princips “piesārņotājs maksā”.

Atjaunotā Eiropas Savienības ilgtspējīgas attīstības stratēģija (akceptēta ES Padomē 06.10.2006.). Tajā noteikts mērķis: “Saglabāt Zemes spēju nodrošināt dzīvību visā tās daudzveidībā, ievērot, ka planētas dabas resursi ir ierobežoti, un nodrošināt augsta līmeņa vides aizsardzību, kā arī uzlabot vides kvalitāti. Nepieļaut un mazināt vides piesārņojumu un veicināt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, lai likvidētu saikni starp ekonomikas izaugsmi un vides degradāciju.”

ES vispārējā politiskā virzība un prioritātes ir noteiktas ES Stratēģiskajā programmā 2019. – 2024. gadam (pieņemta 20.06.2019.). Viena no programmas prioritātēm ir: “veidot klimatneitrālu, zaļu, taisnīgu un sociālu Eiropu”.

Vides aizsardzības mērķi klimata pārmaiņu jomā

Pirmais vispārējais nolīgums cīņai pret klimata pārmaiņām (Parīzes nolīgums) (pieņemts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) Pušu konferences 21.sesijā (COP 21) 2015.gada decembrī). Nolīguma mērķi:

- noturēt pasaules vidējās temperatūras pieaugumu būtiski zem 2°C robežas (un censties to ierobežot 1,5°C robežās);
- sekmēt investīciju novirzi saskaņā ar oglekļa mazietilpīgu un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību;
- uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm un sekmēt noturīgumu pret klimata pārmaiņām;
- sasniegt līdzsvaru starp antropogēnajām siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām un SEG emisiju uztveršanu 21.gs. II pusē.

ES stratēģija par pielāgošanos klimata pārmaiņām (publicēta 04.2013.) Stratēģijā Dalībvalstīm izvirzīti trīs galvenie mērķi: sekmēt dalībvalstu pielāgošanos klimata pārmaiņu ietekmei, panākt klimatnoturības veicināšanu ES līmenī, kā arī izsvērtāku, pamatotāku lēmumu pieņemšana saskaņā ar pielāgošanās mērķiem.

Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam no 2020. gada līdz 2030.gadam (20.01.2014.)
ES Parīzes nolīguma saistību izpildei ir apņēmusies līdz 2030.gadam sasniegt šādus mērķus:

- samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 40% salīdzinājumā ar 1990.gada līmeni;
- uzlabot energoefektivitāti par 27% un
- palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru līdz 27% no galapatēriņa.

Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku (18.11.2018.) Dokumentā atbalstīts ierosinājums līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu ekonomiku.

Eiropas zaļais kurss (11.12.2019.) Tā ir jauna izaugsmes stratēģija, kas tiecas ES pārveidot par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kurā siltumnīcefekta gāzu neto emisijas 2050. gadā samazinātos līdz nullei un ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa. Tās mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. Eiropas Zaļais kurss paredz izstrādāt pilnīgi transformatīvu rīcībpolitiku kopumu un paredz ilgtermiņu integrēt visās ES rīcībpolitikās.

Eiropadomes 2019. gada 12. decembra sēdes secinājumi par klimata pārmaiņām (12.12.2019.). Eiropadomes 2019. gada 12. decembra sēdē panākt vienošanās par mērķi – līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu ES

Eiropas 2030.gada klimata politikas ieceru kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē iedzīvotāju labā (17.09.2020.) Dokuments izvirza ES un tautsaimniecības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju, sniedz ieskatu, kādi pasākumi būtu jāveic visos ekonomikas sektoros un likumdošanas instrumentu pārskatīšanā, kā arī sagatavo pamatu publiskām debatēm 2020. gada rudenī par to, vai līdz gada beigām palielināt ES devumu Parīzes nolīgumā, un paver ceļu uz to, ka Komisija līdz 2021. gada jūnijam nāktu klajā ar detalizētiem leģislatīvo aktu priekšlikumiem.

Latvijā, īstenojot ANO un ES mērķus klimata pārmaiņu jomā, ir izstrādāts un Ministru kabinetā apstiprināts plāns “Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam” (MK 17.07.2019. rīkojums Nr.380), Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam (MK 04.02.2020. rīkojums Nr.46) un “Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam” (MK 28.01.2020. sēdes protokols Nr.4).

Vides aizsardzības kvalitātes mērķi gaisa kvalitātes jomā

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai Programma “Tīru gaisu Eiropā” (18.12.2013.). Programmā noteikti gaisa kvalitātes politikas mērķi 2030.gadam salīdzinājumā ar 2005. gadu:

- ietekme uz sabiedrības veselību (priekšlaicīga nāve daļiņu un ozona ietekmē) – samazinājums par 52%
- ekosistēmu platība, kurā pārsniegtas eutrofikācijas robežvērtības – 35 %.

Vides aizsardzības mērķi bioloģiskās daudzveidības jomā

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992.) 10. konferences (COP 10) lēmums X/2.

Šīs konvencijas līgumslēdzēju pušu konferences sanāksmē (Nagojā (Aiči prefektūrā Japānā), 2010.), pieņemts pārskatītais stratēģiskais plāns (10. konferences (COP 10) lēmums X/2). Tajā iekļauti AICHI mērķi bioloģiskās daudzveidības jomā - 20 mērķrādītāji, kas organizēti piecos stratēģiskos mērķos.

ES Biodaudzveidības stratēģija periodam līdz 2030.gadam (20.05.2020.). Stratēģija ir ilglaicīgs plāns, kas vērsts uz dabas aizsardzību un ekosistēmu izpostīšanas ierobežošanu. Tā ir Eiropas zaļā kursa svarīgākais dokuments.

Mērķi ainavu aizsardzības jomā

Eiropas ainavu konvencija (Florence, 2000). Konvencijas mērķi ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Vides aizsardzības mērķi atkritumu apsaimniekošanas jomā

EK paziņojums “ES rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku”

Rīcības plāns ietver pasākumus attiecībā uz aprites ciklu, sākot no ražošanas un patēriņa un beidzot ar atkritumu apsaimniekošanu un tirgiem otrreizējām izejvielām, kā arī priekšlikumiem atkritumu apsaimniekošanas jomas normatīvo aktu grozījumiem. Rīcības plāna ietvaros pieņemtas vairākas direktīvas, ar kurām izdarīti būtiski grozījumi atkritumu apsaimniekošanas normatīvajos aktos.

Latvijai nākamajā plānošanas periodā sasniedzamie mērķi attiecībā uz atkritumu dalīto savākšanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai un pārstrādei izriet no Direktīvas 2008/98/EK, Direktīvas 94/62/EK, Direktīvas 1999/31/EK, kā arī Direktīvas 2019/904/ES un vairākām citām direktīvām, kas regulē konkrētas atkritumu plūsmas. Latvijai attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu saistoši ir arī citās ES direktīvās noteiktie mērķi.

Mērķus mobilitātes jomā nosaka Komisijas paziņojums “Eiropa kustībā: Programma sociāli taisnīgai pārejai uz tīru, konkurētspējīgu un savienotu mobilitāti visiem” (COM(2017)0283).

Daudzi ES vides politikas mērķi ir noteikti tās normatīvajos aktos (direktīvās un regulās), tie pārņemti Latvijas normatīvajos aktos un arī ir jāņem vērā ieviešot novada attīstības plānošanas dokumentus.

3.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija2030)

Latvija2030 kā vienu no mērķiem izvirza - būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā, nosakot tādus prioritāros ilgtermiņa rīcības virzienus, kā dabas kapitāla pārvaldība, tirgus instrumentu izveide ekosistēmu pakalpojumiem, dabas aktīvu kapitalizēšana un ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam

Vides politikas kontekstā aktuālākā ir prioritāte “Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība” un tās rīcības virzienam “Daba un vide – “Zaļais kurss”” ir noteikti trīs mērķi:

- Oglekļa mazietilpīga, resursu efektīva un klimatnoturīga attīstība, lai Latvija sasniegtu klimata, enerģētikas, gaisa piesārņojuma samazināšanas, ūdeņu stāvokļa uzlabošanās un atkritumu apsaimniekošanas nacionālos mērķus un nodrošinātu vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu un īstenotu drošas un kvalitatīvas, tai skaitā bioloģiskas pārtikas apriti, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu.
- Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kas balstīta zinātniskajos pētījumos, līdzsvarojot ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās intereses.
- Īstenota vides, ilgtspējīgas dabas resursu apsaimniekošanas un enerģētikas politika, kas balstīta uz taisnīgumu un savstarpējo uzticēšanos, sabiedrības atbalstu dabas un klimata aizsardzības pasākumiem, nosakot skaidrus un atklātus valsts un iedzīvotāju sadarbības modeļus un iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā.

Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam

Vides politikas mērķi ir pakārtoti Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam un Latvijas nacionālās attīstības plānam 2021.-2027. gadam. Vides politikas pamatnostādņu virzība tiek nodrošināta ar vairāku jomu politikas rīcību dokumentiem, kuri izstrādāti atsevišķās jomās (skatīt 1.3. nodaļu), katrai no tām nosakot detalizētus vides mērķus.

Pamatnostādnēs saistībā ar novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādi noteikti šādi mērķi:

Joma	Apakšmērķis
Klimata pārmaiņas	3.1: nodrošināt Latvijas virzību uz klimatneitralitātes sasniegšanu 3.2: veicināt klimatnoturīgumu un pielāgošanos klimata pārmaiņām
Resursu efektīva izmantošana aprites ekonomikā	4.1: veicināt atkritumu rašanās novēršanu un īstenot pāreju no atkritumiem uz resursiem 4.2: veicināt ilgtspējīgu resursu ieguvu un izmantošanu 4.3: izveidot efektīvu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, īstenojot aprites ekonomikas principus ražošanā un sadzīvē 4.4: palielināta notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu izmantošana
Gaisa kvalitāte un vides troksnis	5.1: gaisa resursu kvalitātes aizsardzība un uzlabošana, lai veicinātu sabiedrības veselību un labklājību, kā arī ekosistēmu kvalitāti; 5.2: īstenotas rīcības gaisa piesārņojuma samazināšanai un gaisa kvalitātes uzlabošanai, kas balstītas uz kvalitatīviem datiem, padziļinātām zināšanām un sabiedrības atbalstu šīm rīcībām

Joma	Apakšmērķis
	5.3: novērtēt vides trokšņa ietekmi uz iedzīvotājiem, pilnveidojot vides trokšņa kartēšanu un rīcības plānu izstrādi
Bioloģiskā daudzveidība	6.1: bioloģiskās daudzveidības, tajā skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu, un vērtīgo ainavu saglabāšana 6.2: dabas kapitāla saglabāšana un pārvaldība – ekosistēmu pakalpojumi, degradētās ekosistēmas, dabas kapitāls ražošanai
Iekšzemes ūdeņi un Baltijas jūra	7.1: plūdu riska un erozijas samazināšana 7.2: droša ūdens resursu izmantošana, nelietderīga patēriņa samazināšana un dūņu lietderīgas izmantošanas palielināšana 7.3: virszemes ūdeņu un jūras vides stāvokļa uzlabošana 7.4: piesārņojuma samazināšana virszemes ūdeņos un jūras vidē
Ražošanas un ķīmisko vielu pārvaldība	8.1: veicināt piesārņojuma samazināšanu, t.sk. piesārņoto vietu sanācību, kā arī samazināt bīstamo ķīmisko vielu negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.

4. TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Novada platība: 534 km². Atrodas pie Rīgas un kopā ar kaimiņu pašvaldībām Salaspils, Ogres, Siguldas un Ādažu novadiem – Rīgas metropoles areālā. Iedzīvotāju blīvums novadā: 57 cilv./km².

Novads atrodas Piejūras zemienes līdzenumā un Viduslatvijas zemienes līdzenumā. Lielāko daļu aizņem meža zeme (66%). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir tikai 7837 ha (15%); apbūves ar ēkām zeme - 3%.

Apdzīvojuma struktūru veido nelielu apdzīvoto vietu tīkls – Vangažu pilsēta un 38 ciemi. Iedzīvotāju skaits virs tūkstoša ir tikai 11 apdzīvotajās vietās. Apdzīvotās vietas nav viendabīgas – tās veidojušās dažādos laikos. Daudz ir jaunu privātmāju apbūves teritoriju, īpaši pie Rīgas robežas un A4 Rīgas apvedceļa apkārtnē, daudz bijušo dārziņu teritoriju, kuras aizvien biežāk kļūst par pastāvīgām dzīvesvietām. Daudzstāvu dzīvojamā apbūve ir ciemos ar ilgāku vēsturi – Ulbrokā, Garkalnē, Vangažos, Ropažos, Zaķumuižā, Silakrogā, Muceniekos, Upeslejās, Sauriešos un Cekulē. Saglabājusies lauku viensētu apbūve, īpaši Ropažu pagasta daļā.

Novadā ir izcils nodrošinājums ar transporta maģistrālēm nokļūšanai uz Rīgu: valsts galvenie autoceļi – A1 Rīga (Baltezers) -Igaunijas robeža (Ainaži), A2 Rīga -Sigulda -Igaunijas robeža (Vecclaicene), A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers- Saulkalne), A6 Rīga- Daugavpils, pieci valsts reģionālie autoceļi un 15 valsts vietējie ceļi. Taču novada iekšienē novada apdzīvotās vietas savā starpā ir vāji savienotas; pasažieru pārvadājumus ar autobusiem lieto maz un vairāk izvēlas privātās automašīnas.

Novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga–Valga ar trīs dzelzceļa stacijām Garkalni, Krievupi, Vangažiem (Baltezers 2019.gadā slēgta) un elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga-Aizkraukle ar dzelzceļa staciju Gaismu. Bijusī dzelzceļa līnija Rīga-Ērgļi ir likvidēta. No Rīgas apvedceļa līdz Rīgai dzelzceļa zemēs tiek projektēta *Rail Baltica* dzelzceļa līnija ar staciju Sauriešos.

Novadā atrodas četras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, 32 mikroliegumi, no tiem 13 ietilpst *NATURA 2000* teritorijās, un 48 valsts nozīmes dižkoki.

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

SIVN Vides pārskata izstrādes procesā ir izvērtēta Stratēģijā ietvertā vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, novada ekonomiskā specializācija, telpiskā attīstības perspektīvā un tās sadaļas un Attīstības programmā – vidēja termiņa prioritātes un uzdevumi, kā arī rīcības virzieni, kas iekļauti Attīstības programmas rīcības plānā, ņemot vērā Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8.7.apakšpunktā norādītos ietekmes aspektus, to iespējamās ietekmes būtiskums, salīdzinot ar esošo situāciju, starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem un vides kvalitātes normatīviem.

Stratēģijas un Attīstības programmas vides aspekti un to ietekmes būtiskums ir vērtēts atbilstoši tās detalizācijas pakāpei. Stratēģijas detalizācijas pakāpe līdz definētām ilgtermiņa prioritātēm, ekonomiskajai specializācijai un telpiskajai attīstības perspektīvai un Attīstības programmas detalizācijas pakāpe līdz rīcības virzieniem un pasākumiem ļauj novada mērogā vispārīgi novērtēt iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi. Faktiskās ietekmes vidē veidosies, realizējot konkrētus projektus un līdz ar to precizēsies to ietekmes uz vidi vietas, apjoms un arī būtiskums.

Vērtējot Stratēģiju un Attīstības programmu atbilstoši to detalizācijas pakāpei, secināts, ka tās būtiskā ietekme (pozitīva, negatīva, tieša, netieša, ilgtermiņa, vidēja termiņa, īstermiņa) ir saistīta ar šādiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem:

- Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība);
- Virszemes ūdeņu kvalitāte;
- Gaisa kvalitāte;
- Augsnes kvalitāte;
- Pazemes ūdeņu kvalitāte;
- Bioloģiskā daudzveidība;
- Kultūras mantojuma saglabāšana;
- Ainavas aizsardzība;
- Cilvēku veselība, drošība;
- Resursu izmantošana.

Identificēto vides aspektu apkopojums sniegts 1.pielikumā. Tiešas vai netiešas ietekmes uz vidi iepriekšminētajos vides aspektos veidosies, stratēģisko mērķu SM1 *Zaļāks novads* un SM2. *Savienotāks novads* ietvaros noteikto ilgtermiņa prioritāšu, vidēja termiņa prioritāšu un uzdevumu ieviešanā, kā arī vairāku stratēģiskā mērķa SM3 *Viedāks un sociāli atbildīgāks novads* ieviešanai plānoto uzdevumu īstenošanā.

6. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT UN TO VIDES STĀVOKLIS

Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde tieši ietekmēs visu novada teritoriju un tās tuvāko apkārtni. Šajā nodaļā raksturoti teritorijas dabas apstākļi, dabas resursi vides stāvoklis un to ietekmējošie faktori.

6.1. FIZIOGEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

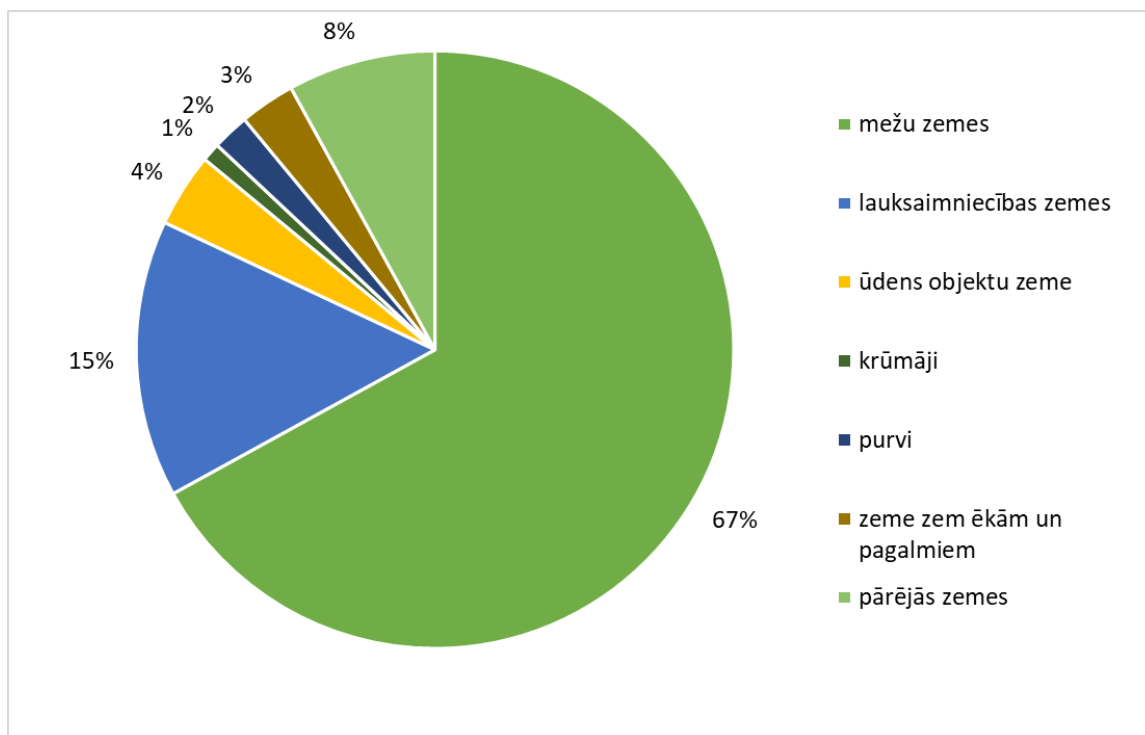
Novada kopplatība ir 534 km², lielākā daļa novada atrodas Viduslatvijas zemienes Ropažu līdzenumā, taču neliela daļa Piejūras zemienes Rīgavas līdzenumā. Teritoriju raksturo līdzens reljefs, vietām nedaudz viļņots. Teritorija atrodas vidēji 1 - 50 metrus virs jūras līmeņa. Ropažu novada austrumu daļā lielākoties raksturīga salīdzinoši liela purvainība, tomēr novada teritorijā atrodas arī kāpu grēdas un masīvi, kuru augstums parasti mainās no dažiem metriem līdz 10 - 15 metriem.

Klimatu ietekmē novada ģeogrāfiskais stāvoklis un teritorijas reljefa lielformas. Baltijas jūras (gandrīz visā Latvijas teritorijā) un Rīgas jūras līča tuvums iespaido klimata raksturu, samazina diennakts un sezonālās amplitūdas, sniega segas pastāvēšanas ilgumu, paaugstina vidējos temperatūras rādītājus. Klimats ir mēreni silts un mitrs. Vidējā gaisa temperatūra Ropažu novada teritorijā klimatiskās normas periodā (1981-2010) tika noteikta no +6,5°C līdz +7°C. Vidējā gaisa temperatūra februārī ir aptuveni no -3,5°C līdz -3°C, taču jūlija mēnesī aptuveni no +18°C līdz +18,6°C. Gada vidējais nokrišņu daudzums ir amplitūdā 700-750 mm. Latvijā raksturīga augsta cikloniska aktivitāte, kas nosaka izteiktu laikapstākļu maiņu¹⁴.

6.2. ZEMES IZMANTOŠANA

Lielāko daļu no kopējās novada teritorijas 2021.gada sākumā aizņem meža zemes (67%) un salīdzinoši lielu teritoriju aizņēma lauksaimniecības zemes (15%). Zeme zem ēkām un pagalmiem sastādīja vien 3% no kopējās teritorijas platības. Meži ir daļa novada identitātes un pievilcības faktoriem, nodrošinot zemu trokšņu un gaisa piesārņojumu. Netālu no apdzīvotajām vietām meži tiek izmantoti rekreatīviem nolūkiem, taču attālākās vietās mežiem raksturīga dabiska mežu ainava.

¹⁴ Nacionālā enciklopēdija Latvija (2018), Latvijas Nacionālā bibliotēka

2.attēls. Ropažu novada zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem (%) uz 2021.gada 1.janvāri¹⁵

6.3. DABAS RESURSI

6.3.1. Derīgie izrakteņi

Novada teritorija ir bagāta ar derīgajiem izrakteņiem, lielākoties dolomītu, bet sastopams arī māls, smilts, smilts-grants un kūdra. Lielākā daļa no derīgo izrakteņu atradnēm atrodas Ropažu pagastā, novada dienvidaustrumdaļā, Pavisam Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā novada teritorijā reģistrētas 62 būvmateriālu izejvielu un 59 kūdras atradnes¹⁶. Lielākajā daļā no tām derīgo izrakteņu ieguve nenotiek. Licences vai atļaujas dažādu būvmateriālu izejvielu veidu ieguvei 2020.gada sākumā bija izsniegtas 5 atradnēs (2. tabula). Novadā nav valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes¹⁷.

2. tabula Derīgo izrakteņu atradnes, kurām ir izsniegtas zemes dzīļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas¹⁸

Atradnes Nr. LVĢMC reģistrā	Administratīvā piederība ¹⁹	Atradnes nosaukums	Derīgā izrakteņa veids	Kategorijs	Krājumi 2021. gada 1. janvārī, tūkst.m ³	Derīgā izrakteņa izmantošana (atbilstoši Valsts vides dienesta sniegtajai informācijai)
B162	Garkalnes pagasts	Garkalne	smilts-grants	A	-19.4	Nav norādīts
				N	788.20	Ieguve nav notikusi

¹⁵ VZD

¹⁶ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, <https://www.meteo.lv/apex/f?p=117:8:3343709138782201::NO:RP.1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,rp::>

¹⁷ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

¹⁸ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/krajumu-bilance>, 2020.gads

¹⁹ Administratīvais iedalījums precizēts atbilstoši no 01.07.2021. spēkā esošajam

Atradnes Nr. LVGMC reģistrā	Administra- tīvā piederība ¹⁹	Atradnes nosaukums	Derīgā izrakteņa veids	Kate- go- rija	Krājumi 2021. gada 1. janvārī, tūkst.m ³	Derīgā izrakteņa izmantošana (atbilstoši Valsts vides dienesta sniegtajai informācijai)
		Garkalne	smilts	A	363.25	Nav norādīts
				N	1287.4	Realizācijai
B2479	Ropažu pagasts	Dutkas	dolomīts	A	465.00	Ieguve nav notikusi
			dolomīts	A	1317.91	Šķembu ražošana
B2591	Ropažu pagasts	Jaundutkas	dolomīts	A	2549.12	Ceļu būvniecībai
				N	48.40	Ieguve nav notikusi
			smilts	N	1399.96	Ceļu būvniecībai
B2595	Ropažu pagasts	Kalnagrāvisi	dolomīts	A	1223.76	Pārstrādei un realizācijai
B2615	Ropažu pagasts	Ārēni	kūdra	N	10.60	Ieguve nav notikusi
		Ārēni	smilts- grants	A	19.00	Ieguve nav notikusi
		Ārēni	smilts	A	274.00	Ieguve nav notikusi
		Ārēni	dolomīts	A	1793.6	Pārstrādei un realizācijai

Jaunajos plānošanas dokumentos pašvaldība neplāno īpaši sekmēt derīgo izrakteņu ieguvu novadā, taču aktuāls jautājums saistībā ar izstrādē esošajām atradnēm ir to rekultivācija. Dabas aizsardzības pārvalde atsauksmē par šo vides pārskatu²⁰ akcentē nepieciešamību renaturalizēt karjerus tādā veidā, lai nākotnē veidotos dabas bioloģiskajai daudzveidībai vērtīgas teritorijas un aicina pašvaldību: *“izvērtēt iespēju pēc derīgo izrakteņu ieguves beigšanas izstrādātās teritorijas renaturalizēt, piemēram, veidojot ūdenstilpes kā retiem putniem, abiniekiem, kukaiņiem piemērotas dzīvesvietas. Šādās ūdenstilpēs sugām tiek veidotas dažādas nišas, kas kalpo kā sugu dzīvotnes, piemēram, variēts krastu reljefs, saliņas utml. Latvijā renaturalizācija ir vērtējama kā jauns derīgo izrakteņu izstrādes vietu rekultivācijas risinājums, tomēr ārvalstīs uzkrājusies ilggadīga pieredze.”* Šādu teritoriju veidošana it īpaši ir svarīga ĪADT tuvumā, bet ir vēlama arī pārējā novada teritorijā.

6.3.2. Ūdens resursi, to izmantošana un ūdensapgāde

6.3.2.1 Virszemes ūdeņi, to izmantošana

Ūdensobjekti – ūdenstilpes un ūdensteces ir viens no dabas un rekreācijas resursiem novadā. Novada teritorijā esošie ūdensobjekti atrodas Daugavas upju sateces baseina apgabalā un neliela daļa Gaujas upju sateces baseina apgabalā. Ūdeņu teritorijas novadā aizņem 4% no kopējās novada teritorijas.

Novadu šķērso Lielā Jugla, Mazā Jugla, Tumšupe, Krievupe, Lēģerurga, Pietēnupe, Arupīte, Dreiliņupīte, Ķivuļurga, Piķurga, Daugulupīte, Nabiņurga un citas mazākas upes. Lielajā Juglā 36 km no ietekas Juglas ezerā atrodas Ropažu HES, tā ir lielākā no Ropažu novadā esošajām upēm un izteikti likumaina.

²⁰ Dabas aizsardzības pārvaldes 2022.gada 24.janvāra vēstule Nr. 4.8/382/2022-N

Lielākie ezeri novadā ir Lielais Baltezers (597,5 ha), no kura daļa ietilpst Ādažu novadā, un Lielais Jūgezers (66,5 ha). Ropažu novadā atrodas arī citi ezeri tādi kā Langstiņu ezers, Mašēnu ezers, Sudrabezers, Lielais Kangaru ezers un Silezers un Ruņģu ezers. Daudzi novada teritorijas ezeri tiek uzskatīti par mežezeriek, kas veido savdabīgas meža ainavas. Plašas teritorijas novada dienvidu daļā, apmēram 35 ha, aizņem Sauriešu ģipšakmens karjera ūdenskrātuves, kuras arī tiek izmantotas atpūtai.

Lielais Baltezers, Lielais Jūgezers, Mazais Baltezers, Lielā Jugla, Mazā Jugla un Juglas kanāls ir publiskie ūdeņi²¹. Novadā nav ezeru vai upju, kur zvejas tiesības pieder valstij²².

Lielā Jugla no Zaķmuižas līdz Juglas ezeram, Mazā Jugla un Lielais Baltezers ir prioritārie karpveidīgo²³ zivju ūdeņi²⁴, Lielā Jugla no Sudas un Mergupes satekas līdz Zaķumuižai un Tumšupe no Allažmuižas līdz grīvai ir prioritārie lašveidīgo²⁵ zivju ūdeņi. Prioritārie zivju ūdeņi ir saldūdeņi, kuros nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus.

Novadā nav Ministru kabineta noteikumos Nr.692 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” (28.11.2017.) iekļautu peldvietu. Taču novadā iedzīvotāji rekreācijai izmanto upju un ezeru ūdeņus. Veselības inspekcija 2022.gadā veic monitoringu 16 novada neoficiālajās peldvietās un tās ir: Langstiņu ezerā, Lielajā Baltezerā pie sanatorijas, iztekā no Lielā Balteзера Juglas kanālā (Neļķu iela), Baltezerā (Bukulti, Saulstaru iela 2a), Lielā Jugla (Upesciems), Tumšupē (Podkājas), Mazā Jugla (Upeslejas), Sauriešu karjerā (Cīruļu iela), Ulbrokas ezerā, Peldezerā, Asaru ezerā, Vangažu ezerā (Gaujas iela 23A), "Silezeros" (Vangaži), Lielā Jugla (Ropaži), Lielā Jugla (Zaķumuiža), Silezerā (Ropažos)²⁶. Plānojot novada attīstību, ir izvērtējamās oficiālu iekšzemes peldvietu izveides iespējas, vērtējumā cita starpā jāietver novada neoficiālās peldvietas, kuras iedzīvotāji jau aktīvi izmanto.

6.3.2.2 Pazemes ūdeņi, to izmantošana

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos Ropažu novads atrodas pazemes ūdensobjekta (PŪO) D7, neliela daļa Q teritorijā²⁷. Pazemes ūdeņi ir valsts nozīmes zemes dziļu resurss.²⁸ Pazemes ūdeņu kvantitatīvais stāvoklis ir labs. Tas nozīmē, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa maiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus ar pazemes ūdensobjektiem saistītajos virszemes ūdensobjektos un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus.

Novadā atrodas 18 pazemes ūdeņu atradnes²⁹. Visās atradnēs, izņemot Sauriešos, pazemes ūdeņu veids ir saldūdens, Sauriešos - hlorīdu saldūdens. Septiņas pazemes ūdeņu atradnes tiek izmantotas

²¹ LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1102. pants, I pielikums Publisko upju un ezeru saraksts

²² LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1115. pants un 1117. pants

²³ Karpveidīgo zivju ūdeņos dzīvo vai tajos iespējams nodrošināt karpu dzimtas (*Cyprinidae*) zivju, kā arī līdaku (*Esox lucius*), asaru (*Perca fluviatilis*) un zušu (*Anguilla anguilla*) eksistenci.

²⁴ Prioritāro zivju ūdeņu saraksts ir noteikts Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" 2.¹pielikumā.

²⁵ Lašveidīgo zivju ūdeņos dzīvo vai tajos iespējams nodrošināt lašu (*Salmo salar*), taimiņu un strautes foreļu (*Salmo trutta*), alatu (*Thymallus thymallus*) un sīgu (*Coregonus*) eksistenci.

²⁶ Veselības inspekcija, informācija par peldvietu ūdens kvalitāti, <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitate>

²⁷ Precizētais iedalījums - Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2021.

²⁸ LR likums "Par zemes dziļēm", 02.05.1996., ar grozījumiem, 01.01.2011. redakcija.

²⁹ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=waterTaken&incrementCounter=6>

novada ciemu Ulbrokas, Mucenieku, Silakroga, Zaķumuižas, Ropažu un Sauriešu, kā arī Vangažu pilsētas centralizētajai ūdensapgādei, piecās atradnēs (Baltezers, Baltezers I, Baltezers II, Zaķumuiža un Remberģi) ūdens tiek iegūts Rīgas pilsētas centralizētajai ūdensapgādei, sešās – uzņēmumu SIA "Zaķumuižas Avots" (2 atradnes) dzeramā ūdens ražošanai, SIA "Blue Circle" zivju audzētavas uzņēmuma darbības nodrošināšanai, SIA "Coca-Cola HBC Latvia", SIA "Getliņi EKO" un SIA "Knauf" ūdensapgādei.

VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datu bāzē "Urbumi" novada teritorijā ir reģistrēti 677 ūdensapgādes urbumi³⁰. Lielākais to kopskaits (477 urbumi) ir Garkalnes pagastā, kurā 346 urbumi ir ierīkoti SIA Rīgas ūdens izmantotajās pazemes ūdeņu atradnēs. Ropažu pagastā datu bāzē reģistrēti 84, Stopiņu novadā – 116 ūdensapgādes urbumi. Līdz šim novadā ir veikta arī urbumi tamponēšana (likvidēšana): Garkalnes novadā tamponēti 174 (SIA Rīgas ūdens), Ropažu novadā – 7 un Stopiņu novadā – 15 urbumi. Novecojušo, nekvalitatīvo vai turpmāk izmantošanai nevajadzīgo urbumu tamponēšana sekmē pazemes ūdeņu resursus aizsardzību, novēršot iespējamu pazemes ūdeņu piesārņošanu no virszemes.

Ūdens ņemšana no dabīgajiem avotiem³¹ un līdz ar to arī izmantošana saimnieciskajā darbībā no 2016. līdz 2020. gadam ir palielinājusies no 1125 tūkst.m³ līdz 1544 tūkst.m³ 2019. gadā un 1504 tūkst.m³ 2020. gadā³². No pazemes ūdeņiem tiek ņemti 87 – 89% ūdens, pārējie – no lietus ūdeņiem. Iegūtā ūdens lielākā daļa 79 – 84 % laikā periodā no 2016. līdz 2020. gadam tiek izmantota komunālajām un sadzīves vajadzībām, galvenokārt nodrošinot centralizētas ūdensapgādes pakalpojumus iedzīvotājiem, pārējie ūdeņi tiek izmantoti ražošanas vajadzībām, ūdens zudumi ir nelieli (0,5 – 0,8%).

6.3.2.3 Ūdens izmantošana centralizētajās ūdensapgādes sistēmās

Šajā nodaļā sniegta detalizētāka informācija par ūdensapgādi centralizētajās sistēmās, jo vides pārskats ir sagatavots Ropažu novada IAS un AP, ūdensapgāde pašvaldības centralizētajās kanalizācijas sistēmās ir pašvaldības atbildības joma un iepriekšminētajos plānošanas dokumentos tiek iekļauti risinājumi ūdensapgādes attīstībai un uzlabošanai.

Centralizēti ūdensapgādes pakalpojumi iedzīvotājiem novadā tiek nodrošināti 19 apdzīvotajās vietās - Vangažu pilsētā Ropažos, Muceniekos, Silakrogā, Zaķumuižā, Tumšupē, Ulbrokā, Vālodzēs, Dzidriņās, Sauriešos, Upeslejās, Līčos, Cekulē, Rumbulā, Garkalnē³³, Priedkalnē, Bukultos, Baltezerā un Upesciemā (6.pielikums). Centralizētas ūdensapgādes pakalpojumus novadā sniedz PSIA "Vangažu avots (Vangažos), SIA "Vilkme" (Ropažu pagastā), SIA "Garkalnes ūdens" un SIA "Garkalnes inženiertīkli" (Garkalnes pagastā³⁴) un PA Saimnieks (Stopiņu novadā). Ūdensapgādi Rumbulā, Upesciemā un Baltezerā nodrošina SIA Rīgas ūdens, ūdensapgādes tīklus apsaimnieko

³⁰ <https://www.meteo.lv/apex/f?p=117:4:1326228374971601::clear:NO:RP,4,6::> Kopskaitā iekļauti urbumi, kuriem datu bāzē kā primārais izmantošanas uzdevums norādīta "hidroģeoloģiskā ekspluatācija". Urbumu skaitā nav ietverti hidroģeoloģisko novērojumu vai izpētes urbumi, kā arī likvidētie, aiztamponētie, dabā neatrastie un kartēšanas nolūkiem ierīkotie urbumi.

³¹ Atbilstoši valsts statistiskā pārskata "2Ūdens" datiem, LVĢMC, <http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=water2reports&incrementCounter=1>

³² No 2016. gada datiem izstrādātais ir izslēdzis Valsts statistiskajā pārskatā "2Ūdens" Stopiņu novadā (tagad – pagastā) iekļauto SIA Knauf virszemes ūdeņu ņemšanu, jo tā tiek veikta Salaspils novadā Salaspils ģipšakmens karjerā.

³³ Pakalpojums centralizēti pieejams fragmentāri, nodrošinot ūdensapgādi no urbumiem Garkalnē, Vidzemes šosejā 1d, Saules ielā 30c un Kāpu ielā 17 ciematā „Kodes” - saskaņā ar ūdens resursu atļaujas Nr. RI16DU0010, izsniegta 02.08.2016. <file:///C:/Temp/RI16DU0010.pdf>

³⁴ Līdz 2022. gada februārim arī SIA Garkalnes Komunālserviss. 09.02.2022. Ropažu novada pašvaldības domes sēdē pieņemts lēmums, ka turpmāk Garkalnes ciemā ūdenssaimniecības pakalpojumus nodrošinās SIA Garkalnes Inženiertīkli

pašvaldības kapitālsabiedrības. Pierīgas apdzīvotajās vietās Bergos, Dreiliņos, kā arī iespējams citās, kurās nav pieejam centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi, turpmāk Ropažu novada pašvaldībai, sadarbojoties ar SIA Rīgas ūdens, jāizvērtē iespējas izveidot pieslēgumus Rīgas pilsētas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai.

Kopējais ūdensapgādes tīklu garums – 79,22 km, t.sk. Garkalnes pagastā 28,75 km, Ropažu pagastā – 6,32 km, Vangažos – 7,4 km, Stopiņu pagastā 36,75 km. Kopējais CŪS lietotāju skaits mājāsaimniecībās, Vangažu pilsētā, Ropažu pagastā un Garkalnes pagastā³⁵, kuri centralizēti saņem dzeramo ūdeni novadā, mājāsaimniecībās ir 3221, CŪS izmanto 79 ražošanas un pakalpojumu sniedzēji.

Centralizēta ūdensapgāde novadā tiek nodrošināta no 35 artēziskajiem urbumiem, no kuriem lielākā daļa ir ierīkoti Gaujas ūdens horizontā. Zaķumuižā 1 ūdensapgādes urbums ir ierīkots Burtnieku ūdens horizontā, Sauriešos 2 - Gaujas-Amatas ūdens horizontā, Cekulē 1 - Pļaviņu ūdens horizontā un Līčos 1 - Amatas ūdens horizontā (6.pielikums). Pazemes ūdeņu kvantitatīvie resursi dzeramā ūdens ieguvei novadā ir pietiekami.

Novadā, attīstoties jaunai dzīvojamai vai ar uzņēmējdarbību saistītai apbūvei, kur tā plānota attīstības plānošanas dokumentos, ir jāpaplašina centralizētās ūdensapgādes sistēmas tīkli. Centralizētās ūdensapgādes sistēmu tīklu paplašināšanas nepieciešamība ir vērtējama un attīstāma kontekstā ar plānoto aglomerāciju ar piesārņojuma slodzi CE>2000 sadzīves notekūdeņu centralizētu apsaimniekošanu 1)Garkalnē, 2)Dreiliņos un 3)Bergos, Sunīšos, Langstiņos un Amatniekos attīstību (skatīt arī 6.6.1.nodaļu).

Ūdensapgādes investīciju plānā 2021. – 2027. gadam³⁶ novērtēts, ka;

- a. Vangažos jaunu tīklu izbūve centralizētās ūdensapgādes sistēmu zonā nav plānota, jo bez centralizētās ūdensapgādes sistēmu tīkliem šobrīd ir tikai atsevišķas viensētas vasarnīcu un mazdārziņu teritorija, kurām centralizētu tīklu izbūve nav racionāla. Esošais tīklu pārklājums un lietojums pārsniedz 98%.
- b. Ulbrokā papildu investīcijas plānotas centralizētās ūdensapgādes sistēmas tīklu izbūvei 32 iedzīvotājiem, jāveicina faktisko pieslēgumu izbūve pie esošiem tīkliem un tīklu paplašināšana plānojama saistībā ar Dreiliņu ciema pieslēgšanu.

6.3.3. Atjaunīgie energoresursi

Nozīmīgs teritorijas attīstības priekšnoteikums ir energoresursu pieejamība. Līdz ar virzību uz Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu pieaug atjaunīgo enerģijas resursu nozīme enerģijas ražošanā. Ropažu novadā, ņemot vērā tā ģeogrāfisko novietojumu, galvenie atjaunīgo energoresursu veidi ir saules starojums, vēja enerģija, ģeotermālā enerģija, kurināmā koksne, kā arī biomasas un ūdens.

6.3.3.1 Saules starojums

Galvenais enerģijas avots uz Zemes ir Saules elektromagnētiskais starojums. Saules radiācija, kas sasniedz Zemi, ir atkarīga no attāluma starp Zemi un Sauli un no Saules staru krišanas leņķa. To ietekmē dienas garums, mākoņainība, atmosfēras dzidrums. Mērenā klimata joslā raksturīgas lielas saules augstuma svārstības attiecībā pret apvārsni gada gaitā, kas izraisa krasas gadalaika maiņas, kā arī nosaka dienas garumu. Solārās iekārtas ļauj Saules starojuma enerģiju tieši pārveidot elektroenerģijā. Tās darbojas gan tad, kad laukā spīd spoža saule un gaisa temperatūra ir salīdzinoši

³⁵ Dati par Stopiņu pagastu nav apkopoti

³⁶ <https://www.varam.gov.lv/lv/udensapgades-investiciju-plans-2021-2027-gadam>

augsta, gan uztver arī izkliedēto saules radiāciju, kas sasniedz zemākos atmosfēras slāņus nepārtraukti – neatkarīgi no laika apstākļiem un gadalaika.

Informācija par mēneša vidējo diennakts saules starojuma summu uz dažādi orientētām virsmām par Ropažu novadu nav pieejama. Ja nepieciešams, uzsākot novadā plašāku solārās enerģijas izmantošanu, nepieciešamos datus var pieprasīt VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”.

Kopumā Saules radiācijas izmantošana novadā ir iespējams jebkurā saules starojumam atklātā vietā, nodrošinot enerģiju gan atsevišķu nelielu objektu energoapgādi, gan arī kombinētajos ēku apsildes un elektroapgādes risinājumos.

6.3.3.2 Vēja enerģija

Vēja enerģija rodas, gaisa masām sastopot savā ceļā šķērslī un atdodot tam daļu savas enerģijas. Šo principu lieto mūsdienu vēja turbīnās. Vējš ar savu spēku iekustina turbīnas spārnus, radot mehānisko enerģiju, kura pēc tam ar ģeneratoru palīdzību tiek pārvērsta elektriskajā enerģijā. Enerģijas daudzums, ko var iegūt no vēja, ir proporcionāls vēja plūsmas iedarbības laukumam un vēja ātrumam kubā ($E \sim S \cdot v^3$). Vējš pieder pie atjaunīgiem, ekoloģiski nosacīti tīriem enerģijas avotiem.

Vēja turbīnas enerģiju sāk ražot, līdzko vēja ātrums sasniedz 2,5 m/s. Nominālais vēja ātrums — 12 m/s. Vētrā turbīnas apstājas. Vispiemērotākās vietas vēja ģeneratoru izvietošanai ir jūras piekraste un atklāti pakalni. Latvijā šādas teritorijas vēja enerģijas izmantošanai atrodas Baltijas jūras piekrastē valsts rietumos un arī Rīgas jūras līča piekrastes ziemeļu daļā. Taču pēdējos gados vēja turbīnas tiek būvētas lielākas un augstākas, uzlabojas tehnoloģijas un līdz ar to pieaug to darbības efektivitāte, tādēļ vēja turbīnu ierīkošana 100 – 200 m un vēl lielākā augstumā, kur vēja ātrumi ir lielāki nekā piezemē, ir iespējama plašākās teritorijas Latvijā. Atbilstoši pieejamai informācijai par vēja ātrumu 100 m augstumā³⁷ Ropažu novadā vidējais vēja ātrums 5,4 – 6,2 m/s vai 6,3 – 7,0 m/s.

Plānojot vēja elektrostaciju izvietošanā ir ierobežota īpaši aizsargājamās darbas teritorijas, nav ieteicama tieša to tuvumā.

6.3.3.3 Ģeotermālā enerģija³⁸

Latvijas teritorijā, atkarībā no to izmantošanas iespējām varētu tikt izdalīti šādi ģeotermālās enerģijas resursi:

- Zemas temperatūras ģeotermālie resursi <20°C; izmantojami nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus;
- Vidējas temperatūras ģeotermālie resursi 20°C – 30°C; izmantojami apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus;
- Augstas temperatūras >30°C, atsevišķās teritorijās pārsniedz 60°C; atkarībā no temperatūras izmantojami apdzīvotu vietu apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus, tiešā veidā izmantojot apsildīšanas vajadzībām, kā arī koģenerācijas elektrocentrālēs. Šie resursi galvenokārt izplatīti Latvijas centrālajā un dienvidrietumu daļā;
- Petrotermālie resursi kristāliskajā pamatklintājā >100°C; izmantojami elektrības ražošanai, apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai, izplatīti visā Latvijas teritorijā, taču nav pētīti. Šādas temperatūras sasniegšanas prognozējamais ieguluma dziļums 2,7 – 3,5 km.

³⁷ WindEnergy.lv; <http://www.windenergy.lv/map/lv/veja-atrums-100-metru-augstuma/>

³⁸ Apakšnodaļa par ģeotermālajiem resursiem sagatavota izmantojot ekspertes I.Gavenas sniegtos materiālus

Lai aplēstu iespējamās ģeotermālās enerģijas resursus, nepieciešami detāli temperatūras režīma pētījumi. Latvijā temperatūras režīms urbumos ir pētīts 30-40 gadu ilgā posmā pagājušā gadsimta otrajā pusē, ierīkojot dziļos izpētes urbumus, kuru mērķis bija teritorijas ģeoloģiskās uzbūves precizēšana un ogļūdeņražu meklēšana. Temperatūras režīms tika noteikts ar termokarotāžas metodi, izmantojot elektrisko termometru, kā arī veikti atsevišķi temperatūras mērījumi ar elektrotermometru un maksimālo termometru.

Darbu rezultāti atspoguļoti daudzos pārskatos par atsevišķu dziļo urbumu ierīkošanu, kā arī dažos tematiskajos pārskatos. 2002. gadā pārskatā „Temperatūru pētījumu apkopojuma rezultāti Latvijas dziļurbumos” (VGF Nr. 13312) tika apkopoti un izanalizēti visi termokarotāžu un temperatūras mērījumu dati, tie apkopoti un sagatavoti ievadīšanai datu bāzē. Termokarotāžas diagrammas tika digitizētas un analizēti to veikšanas apstākļi, lai novērtētu datu reprezentativitāti. Tāpat tika sagatavotas vairākas kartes, kurās uzskatāmi vizualizētas temperatūras dažādu slāņu virsmās. Veiktie temperatūras režīma pētījumi lielākoties bija tikai papildus programma katra dziļā izpētes urbuma ierīkošanas gaitā. Tikai vēlāk tika novērtēta šo pētījumu nozīmība, taču tie ļāvuši novērtēt aptuvenu temperatūru sadalījumu plānā un griezumā, noteikt Zemes siltumplūsmu Latvijas teritorijā un veikt aptuvenu teritorijas rajonēšanu, kā arī aptuveni aplēst iespējamo iegūstamās ģeotermālās enerģijas daudzumu.

Jāatzīmē, ka šie pētījumi attiecināmi galvenokārt uz vidējas un augstas temperatūras ģeotermālajiem resursiem nogulumiežu segā, bet neskar kristālisko pamatklintāju, jeb tā sauktās petrotermālās enerģijas resursus.

Tāpat detālāki pētījumi nav veikti par pieejamajiem zemas temperatūras ģeotermālajiem resursiem kas pārsvarā iegūstami līdz 300 m dziļumam, kur temperatūras nepārsniedz 20°C un kurus visbiežāk izmanto nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai, izmantojot siltumsūkņus. Diemžēl līdz šim Latvijā tiek izmantoti tieši šie, praktiski nepētītie zemas temperatūras ģeotermālās enerģijas resursi. Informācijas un pienācīgas izpētes trūkuma dēļ Latvijā zemas temperatūras ģeotermālā enerģija tiek iegūta stihiski, to praktiski neregulē normatīvie akti un netiek veikta kontrole, tādējādi netiek nodrošināta videi draudzīga ieguve un racionāla izmantošana, kas var radīt būtiskus draudus pazemes saldūdens krājumiem.

Šo zemes siltumsūkņu ierīkošanai būtu jāsaņem vismaz būvvaldes atļauja un būvvalde varētu nodrošināt šo sistēmu reģistra veidošanu novada teritorijā.

Latvijas teritorijā zemes dziļu temperatūras sezonālo svārstību ietekme sniedzas līdz 20-25 m dziļumam, kur temperatūra sasniedz 7-8°C. Virsējos slāņos līdz 20-25 m dziļumam izpaužas kā saules siltuma iedarbība, tā arī tos sasniedz Zemes siltums. Tā rezultātā vasarā iežu temperatūra ir augstāka, bet aukstajā gadalaikā iežu temperatūra pakāpeniski samazinās.

Pastāvīga iežu temperatūra vidēji 7-8°C tiek novērota 20-25 m dziļumā, taču atkarībā no teritorijas ģeoloģiskās uzbūves un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem šis dziļums var būt arī stipri mazāks. Zemāk par šo dziļumu iežu temperatūru pilnībā nosaka Zemes siltumplūsma. Zemes siltumplūsma ir mainīga dažādos Latvijas reģionos.

Ropažu novada teritorijā tāpat kā visā Latvijas teritorijā iespējams iegūt un izmantot **zemas temperatūras ģeotermālos resursus** <20°C; kas izmantojami nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus. To ieguvei var izmantot dažādas sistēmas, vertikālas un horizontālās, tiešās siltuma apmaiņas un izmantojot siltumnesēja šķidrumu.

Ropažu novadā sastopami arī **vidējas temperatūras ģeotermālie resursi** 20-30°C. Saskaņā ar minētajiem pētījumiem Ropažu novadā prognozējamās nogulumiežu slāņa Kembrija horizonta ūdeņu temperatūras sasniedz aptuveni 30°C, to ieguluma dziļums vidēji 400m -500m.

Augstas temperatūras ģeotermālie resursi novada teritorijā līdz šim nav konstatēti un nav prognozējami.

Petrotermālie resursi Latvijas teritorijā pārsvarā nav pētīti. Ņemot vērā ģeoloģisko uzbūvi un datus par temperatūrām nogulumiežu segā var droši apgalvot, ka tie kristāliskajā pamatklintājā izplatīti visā Latvijas teritorijā. Veicot teorētiskus aprēķinus ir aptuveni noteiktas zonas, kur to ieguluma dziļums varētu būt vismazākais. Ņemot vērā vispārējo ģeoloģisko uzbūvi, kā arī konstatēto siltumplūsmu kristāliskā pamatklintāja virsā, tiek prognozēts, ka karstajās zonās Liepājas rajona dienvidrietumu daļā un Latvijas centrālajā daļā (Jelgavas, Rīgas un Bauskas rajonos), izotermiskā virsma ar temperatūru >100 grādi varētu tikt sasniegta 2,7 km līdz 3 km dziļumā, pārējā Latvijas teritorijā visticamāk 3km – 4km dziļumā, taču iespējams arī mazākā dziļumā.

Mūsdienīga urbumu ierīkošanas tehnika pilnībā nodrošina šādu dziļumu sasniegšanu un petrotermālo energoresursu izmantošanu. To izmantošanas intensitāte pasaulē pieaug, Petrotermālie resursi tiek izmantoti, piemēram Norvēģijā, Vācijā u.c.

Petrotermālās enerģijas ieguve ļauj nodrošināt kā siltumapgādi, tā elektroapgādi, praktiski ļaujot atteikties no ļoti dārgā fosilā kurināmā. Tā kā petrotermālās enerģijas avots ir zemes dzīles, tas ir nemainīgs, neatkarīgs no ārējiem apstākļiem, praktiski neizsīkstošs energoresurss. Izmantojot mūsdienīgas urbšanas iekārtas, iespējams ierīkot kā atvērta, tā slēgta cikla petrotermālo staciju. Petrotermālās stacijas jaudu var palielināt, ierīkojot vairākus ieguves urbumus. Tādējādi tiek iegūta videi draudzīga elektroenerģija un siltums, neradot izmešus gaisā vai cita veida vides piesārņojumu.

6.3.3.4 Kurināmā koksne

Latvijas nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam minēts: “*Kurināmā koksne (malka, koksnes atlikumi, kurināmā šķelda, koksnes briketes, koksnes granulas) ir visplašāk izmantotais AER, un tā patērīnš turpina palielināties katru gadu,*”

Izvērtējot valsts statistiskā pārskata “2Gaiss”³⁹ datus par koksnes kurināmā izmantošanu Ropažu novadā, var secināt, ka izmantoto dažādu veidu koksnes kurināmā kopējam daudzumam⁴⁰ no 2018. līdz 2021.g. pa gadiem ir bijusi tendence palielināties, t.i. tas pieaudzis no 18626 tonnām 2018.gadā līdz 30103 tonnām 2021.gadā. Visstabilākais pieaugums konstatējams šķeldas izmantošanā. Koksnes kurināmā izmantošana turpmāk novadā ir intensificējama, jo tas ir nozīmīgs AER avots.

Atjaunīgos energoresursus var izmantot tieši siltuma un/vai elektroenerģijas ražošanai, vai arī pastarpināti, piemēram, no **biomasas** iegūstot transporta degvielas un cita veida šķidro kurināmo, piemēram, biogāzi. Alternatīvas degvielas ražošana ir viens no atjaunīgo enerģijas resursu izmantošanas veidiem.⁴¹

Plānojot novada attīstību, lai novads iekļautos virzībā uz Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu un samazinātu fosilā kurināmā izmantošanu, prioritāra ir AER resursu izmantošanas intensificēšana visās jomās – energoapgādē, transporta nozarē, ražošanas procesos un individuālos (atsevišķu objektu) risinājumos, kā arī nepieciešamo pētījumu veikšana (piemēram, attiecībā uz ģeotermālās enerģijas izmantošanu), kā arī inovatīvu tehnoloģiju un produktu izstrāde.

³⁹ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/vide>

⁴⁰ Ietverti šādi kurināmā veidi: granulas, koksne, koksne (pārējais), malka un šķelda

6.4. BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA, ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN MIKROLIEGUMI

Ropažu novada teritorijā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. No tām lielākā ir dabas liegums “Lielie Kangari”, kas atrodas Ropažu pagastā. Trīs no valsts nozīmes īpaši aizsargājamajām teritorijām Ropažu novadā iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā – NATURA 2000. Dabas liegumiem, izņemot dabas liegumu “Buļļezers”, ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Taču dabas lieguma “Lielā Baltezera salas” dabas aizsardzības plāna darbības laiks ir beidzies 2014.gadā, dabas lieguma “Lielie Kangari” dabas aizsardzības plāna darbības laiks beidzas 2022. gada beigās, tādēļ mērķtiecīgai šo IADT, kā arī dabas lieguma “Buļļezers” dabas vērtību saglabāšanai, aizsardzībai un apsaimniekošanai ir jāizstrādā dabas aizsardzības plāni.

3. tabula Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Ropažu novadā⁴¹

Nr. p. k.	Vietas kods	Kategorija un nosaukums	NATURA 2000, tips ⁴²	Dabas aizsardzības plāna, darbības laiks/ individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi
1.	LV0513400	Dabas liegums “Lielie Kangari”	B	Ir, līdz 31.12.2022./ nav
Dibināšanas gads: 1957 Platība: 1972,4 ha <u>Izveidošanas mērķis:</u> - <u>Ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķis:</u> Saglabāts neizmainīts Latvijas lielākās osu grēdas – Lielo Kangaru – reljefs ar tā vizuāli augstvērtīgajām ainavām, teritorijas biotopi ar tipiskajām un retajām augu sabiedrībām, kā arī dzīvotspējīgas reto un aizsargājamo sugu populācijas. Sabalansētas dabas aizsardzības prasības ar teritorijas izmantošanu atpūtai un izglītībai, labiekārtojot atpūtas un teritorijas dabas vērtību izziņas infrastruktūru.				
2.	LV0527400	Dabas liegums “Garkalnes meži”	C	Ir, līdz 2032.g./MK noteikumi Nr. 930 (06.12.2011.)
Dibināšanas gads: 2004 Platība: 1785 ha <u>Izveidošanas mērķis:</u> Saglabāt teritorijas galvenās dabas vērtības – zaļo vārnu un mežainas piejūras kāpas ar veciem priežu mežiem. <u>Ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķis:</u> Saglabātas stabilas zaļās vārnas, meža baloža, sila cīruļa, stepes čipstes, pupuķa, sila ķirzakas un citu īpaši aizsargājamo sugu populācijas un tām nepieciešamie atklātie virsāji un skraji priežu meži ar sausokņiem un kritālām, teritorijas apmeklētāji un vietējie iedzīvotāji iesaistās DL “Garkalnes meži” dabas vērtību apsaimniekošanā un saglabāšanā.				
3.	LV0513000	Dabas liegums “Lielā Baltezera salas”	B	Ir, darbības laiks beidzies 2014.g./ nav
Dibināšanas gads: 1977 Platība: 18,9 ha <u>Izveidošanas mērķis:</u> -				

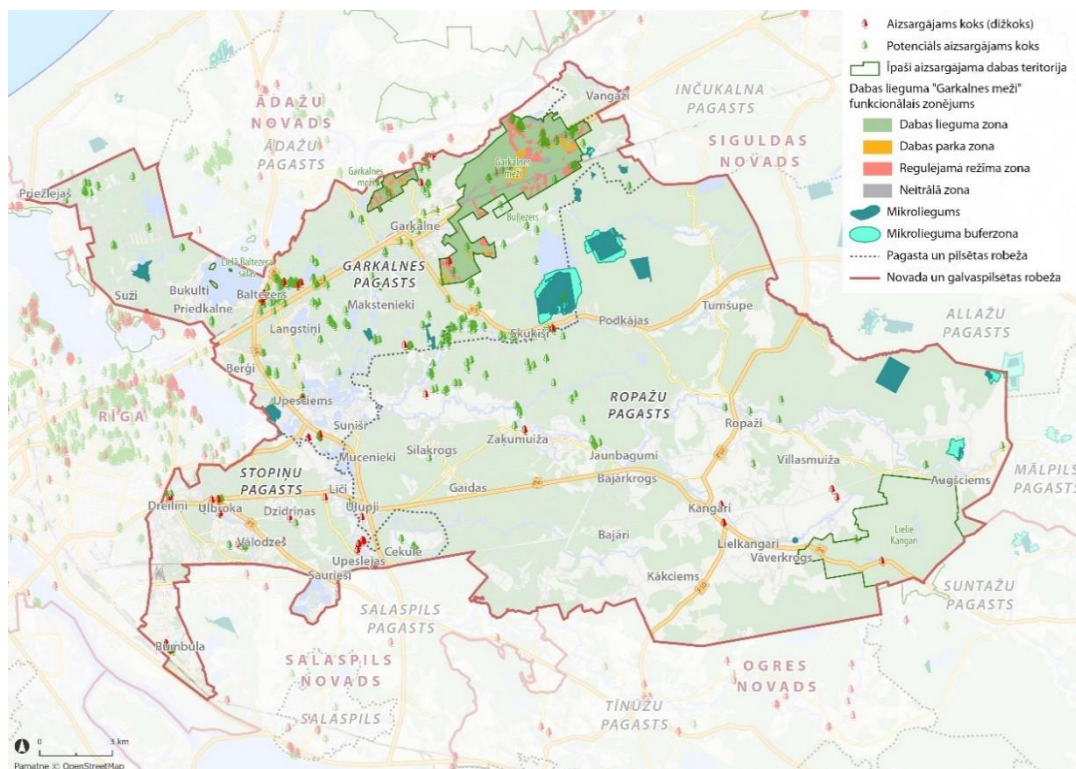
⁴¹ Dabas aizsardzības pārvalde, 15.06.2021.

⁴² Tips: B – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību”, 92/43 EEK;
C – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par savvaļas putnu aizsardzību” (79/409 EEK) un direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (92/43 EEK).

Nr. p. k.	Vietas kods	Kategorija nosaukums	un	NATURA 2000, tips ⁴²	Dabas aizsardzības plāna, darbības laiks/ individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi
<u>Ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķis:</u> Dabas lieguma “Lielā Baltezers” kā dabiskās ekosistēmas saglabāšana.					
4.	LV0513300	Dabas “Bullezers”	liegums	Nav NATURA 2000	Nav/nav
Dibināšanas gads: 1957 Platība: 27 ha <u>Izveidošanas mērķis:</u> Lai aizsargātu oligotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās. <u>Ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķis:</u> -					

Novadā reģistrēti 48 aizsargājami koki (dižkoki), no kuriem lielākā daļa ir priedes (29) un ozoli (13), kā arī 303 potenciāli aizsargājami koki. Lielākā daļa no aizsargājamiem un potenciālajiem aizsargājamiem kokiem koncentrējas Garkalnes pagastā (2.pielikums). Valsts nozīmes un potenciālo dižkoku skaits novada teritorijā, visticamāk, ir lielāks, nekā šobrīd tie ir reģistrēti dabas datu sistēmā “Ozols”. Dižkoki ir arī citi novadā esošie koki, kuri nav ietverti dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols, ja tie atbilst 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktajiem kritērijiem.

Ropažu novada teritorijā ir 32 mikroliegumi, no tiem 13 ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, 25 mikroliegumi ir izveidoti putnu aizsardzībai, pieci biotopu aizsardzībai un divi vaskulāro augu un paparzaugu aizsardzībai. Kopumā mikroliegumi aizņem 683,76 ha platību un 4 no tiem ir noteiktas buferzonas.

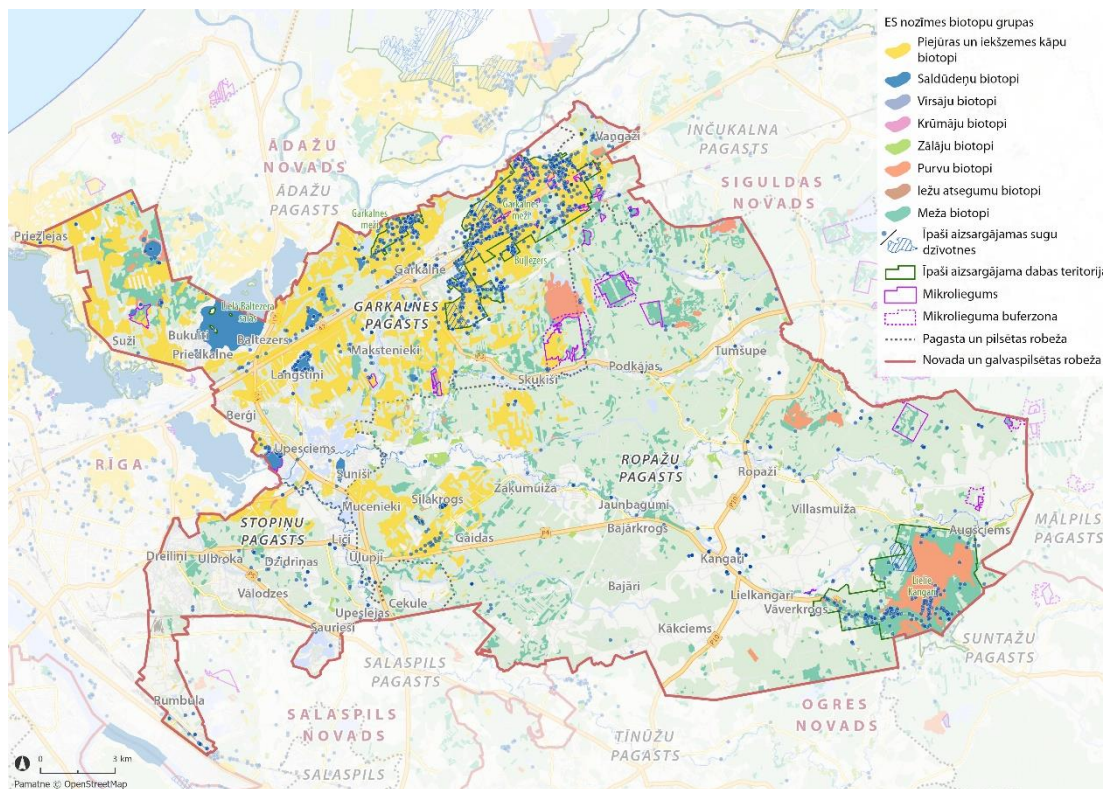
3.attēls. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi ⁴³

⁴³ DAP, Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, 10.05.2021.

Ropažu novada teritorijā atrodas 2030 īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, kā redzams 4.attēlā, lielākoties tās sastopamas novada ziemeļu daļā dabas liegumā “Garkalnes meži”. Vislielāko īpatsvaru no īpaši aizsargājamām sugu dzīvotnēm sastāda paparžaugi un ziedaugi (42,61%) un zīdītāji (18,62%).

Kopumā novadā sastopami 34 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi. No tiem lielākās platības aizņem biotops 2180 Mežainas piejūras kāpas (6857,82 ha), 9010* Veci vai dabiski boreāli meži (2042,93 ha), kā arī 91D0* Purvaini meži (1156,30 ha). Eiropas Savienības nozīmes biotopi veido 24,4% no kopējās novada platības. Lielākā daļa (79%) no Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizņemtajām teritorijām atrodas ārpus īpaši aizsargājamām teritorijām (4. attēls, 3.pielikums) un koncentrējas Garkalnes pagastā.

Vides politikas pamatnostādņēs 2021.- 2027. gadam uzsvērts, ka valstī pēdējos gados samazinās bioloģiskā daudzveidība. Par to liecina Eiropas Savienības nozīmes sugu aizsardzības stāvoklis Latvijā, kas laika posmā no 2013. gada līdz 2019. gadam visām sugu grupām saglabājās pārsvarā nelabvēlīgs, dažām grupām mainoties no nepietiekoša uz sliktu, un Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizsardzības stāvoklis, kurš šajā pašā laika posmā saglabājās pārsvarā nelabvēlīgs.⁴⁴ Ropažu novadā sastopamo biotopu aizsardzības stāvoklis nav labvēlīgs. Izplatītāko biotopu 2180 Mežainas piejūras kāpas un 91D0* Purvaini meži aizsardzības stāvoklis ir nedaudz uzlabojies un 2013. – 2018.g. periodā ir novērtēts kā “nelabvēlīgs – nepietiekams, stabils”, savukārt 2007. – 2012.g. periodā šo biotopus vērtējums bija “nelabvēlīgs-sliktis, pasliktinās”, bet biotopa 9010* Veci vai dabiski boreāli meži aizsardzības stāvoklis nav uzlabojies un abos iepriekšminētajos vērtēšanas periodos ir “nelabvēlīgs-sliktis”⁴⁵.

⁴⁴ Vides politikas pamatnostādnes 2021.- 2027. gadam

⁴⁵ Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu, Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā Novērtējums par 2007.-2012. gada periodu

4.attēls. Eiropas Savienības nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu izvietojums⁴⁶

Ropažu novada teritorijā, it īpaši Garkalnes pagastā, līdz šim plānotās dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas arī Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizņemtajās platībās un īpaši aizsargājamo sugu atradnēs. Dabas aizsardzības pārvalde⁴⁷ norāda, ka: “*virktne savrupmāju apbūves teritoriju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju, piemēram, pilnībā aptver Māšēnu ezera mikroliegumu un pārklājas ar teritorijām, kur konstatēts Eiropas Savienības (ES) nozīmes īpaši aizsargājams biotops 2180 “Mežainas piejūras kāpas”, kā arī citi ES nozīmes biotopi un īpaši aizsargājamo sugu atradnes. Māšēnu ezera apkārtnē savrupmāju apbūves teritorijā fiksētas atradnes īpaši aizsargājamam atvašu saulrietenim Jovibarba globifera (suga, kuras aizsardzībai dibināms mikroliegums), smiltāja nelķei Dianthus arenarius, pļavas silpurenei Pulsatilla pratensis u.c. Pārvalde arī norāda, ka atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likumam, “attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegtas šādas darbības: lasīšana, noplūkšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana”*”. Eiropas Savienības biotopi un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes atrodas arī Mazās Juglas tuvumā esošajā plūdu riska teritorijā un applūstošā teritorijā, kur daļā līdz šim teritorijas plānojumos ir plānotas dzīvojamās apbūves teritorijas. Apbūve dažviet ir realizēta, dažviet arī vēl nav veikta. Dabas aizsardzības pārvalde aicina izvērtēt un no Eiropas Savienības nozīmes biotopu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu, kā arī applūstošajām platībām izslēgt apbūves platības, kuras vēsturiski ir ieplānotas, bet kurās nav īstenota apbūve.

Dabas teritorijas veidojošās ekosistēmas (ūdeņi, meži, pļavas, purvi un citas) nodrošina ekosistēmu pakalpojumus, tostarp, ūdens, gaisa un vielu apriti, augšnes un tās auglības veidošanu, sugu dzīvotnes, klimata un ūdens aprites regulēšanu, CO₂ piesaisti, biomasas, t.sk. koksnes, kā arī dažādu produktu veidošanu. Ekosistēmām ir arī zinātniska un dabas izziņas vērtība, tās ir kultūras mantojums dabas ainavās, rekreācijas un aktīvās atpūtas resurss.

Plānojot novada attīstību:

- ir jāņem vērā novada dabas vērtības, tostarp, kā novada dabas daudzveidības un vides izziņas potenciāls ir saudzējamas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes un Eiropas Savienības nozīmes biotopu platības;
- realizējot konkrētus attīstības projektus visā to ieviešanas ciklā (vietas izvēle, projektēšana/plānošana, ekspluatācija), plānotās darbības ir jāplāno tādā veidā, lai netiktu pasliktināts Eiropas Savienības nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības statuss un iespēju robežās projektu ietvaros jāplāno pasākumi to aizsardzības stāvokļa stabilizācijai un perspektīvā ilgtermiņā uzlabošanai. Tādēļ gadījumos, kad projektu realizācijas vietās vai to tiešā tuvumā atrodas iepriekšminētās dabas vērtības, lai projektos integrētu uz dabas aizsardzību vērstus risinājumus, ir jāsadarbojas ar Dabas aizsardzības pārvaldi, sertificētiem sugu un biotopu ekspertiem un jāņem vērā ES nozīmes biotopu aizsardzības un apsaimniekošanas vadlīnijas https://nat-programme.daba.gov.lv/public/lat/publikacijas_un_dokumenti/#vadlinijas;
- dabas liegumu “Lielā Baltezera salas”, “Lielie Kangari” un “Bulļezers” dabas aizsardzības plānu izstrādes gadījumā pašvaldībai jāplāno sadarbība ar Dabas aizsardzības pārvaldi, lai vienotos par pašvaldības līdzdalību šo IADT apsaimniekošanā;

⁴⁶ DAP, Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, 10.05.2021.

⁴⁷ Dabas aizsardzības pārvaldes 2022.gada 24.janvāra vēstule Nr. 4.8/382/2022-N

- jaunos plānošanas dokumentos jāiekļauj risinājumi, lai novada teritorijas attīstības plānošanas procesā, piemēram, izstrādājot novada jauno teritorijas plānojumu, izvērtētu līdz šim vēsturiski plānoto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kuras atrodas Eiropas Savienības nozīmes biotopu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu, kā arī applūstošajām platībām turpmākas attīstības nepieciešamību.

6.5. KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

No kultūrvēsturiskajām vērtībām novada teritorijā atrodas 4 valsts nozīmes kultūras pieminekļi un 5 vietējas nozīmes kultūras pieminekļi. Tie ir nozīmīgi objekti, kas norāda uz teritoriju vēsturisko attīstību.

Valsts nozīmes kultūras pieminekļi:

- Jaunmežplēpju senkapi – arheoloģijas piemineklis;
- Kapu senkapi – arheoloģijas piemineklis;
- Naglu senkapi – arheoloģijas piemineklis;
- Ropažu viduslaiku pils un kapsēta – arheoloģijas piemineklis, datēts ar 14.-17.gs.;

Vietējas nozīmes kultūras pieminekļi:

- Sunīšu viduslaiku kapsēta – arheoloģijas piemineklis;
- Ropažu mācītājmuiža – arhitektūras piemineklis, datēts ar 1801.-1804.g., 19.gs. beigas;
- Sniedžu kokogļu ieguves uzkalniņi – arheoloģijas piemineklis, datēts ar 16.–17. gs.;
- Dzelzceļa tilts pār Mazās Juglas upi – industriālais piemineklis, datēts ar 1932. – 1933. g. (iekļauts pieminekļu sarakstā 2013. g.);
- Kapliča Ulbrokas kapos – arhitektūras piemineklis, datēts ar 1849. gadu⁴⁸.

Novadā atrodas arī citas nozīmīgas kultūrvēsturiskas teritorijas un vietas: Ulbrokas muižas apbūve un parks, Līgo dārzs, Zaķumuižas muižas apbūve, dzelzceļa stacija “Kangari”, u.c.

Plānojot novada attīstību, ir jāņem vērā novada kultūrvēsturiskais mantojums, to saudzējot un integrējot novada turpmākajā attīstībā.

6.6. VIDES STĀVOKLIS

6.6.1. Atmosfēras gaisa kvalitāte

Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi, kas sniegtu informāciju par Ropažu novada gaisa piesārņojuma avotu ietekmi uz gaisa kvalitāti, netiek veikti.

Izvērtējot autotransporta intensitāti un stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pilsētu pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte tiek kontrolēta vai ir piesārņojošo vielu koncentrāciju un to izplatības aprēķini (modelēšana), var secināt, ka galvenais gaisa piesārņojuma avots ir transports – autotransports, īpaši pa valsts galvenajiem autoceļiem A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) (E67), A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Vecclaicene) (E77), A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) (E67), A6 Rīga – Daugavpils un arī valsts reģionālajiem autoceļiem P2 Juglas papīrfabrikas ciemats-Upesciems, P3 Garkalne–Alaukstis, P4 Rīga–Ērgļi, P5

⁴⁸ Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, pieminekļu saraksts, 18.06.2021.

Ulbroka – Ogre un P10 Inčukalns–Ropaži–Ikšķile, Garkalnes pagastā arī dzelzceļa transports – pa dzelzceļa līniju Rīga –Lugaži.

Satiksmes intensitāte novadā ir atšķirīga (4.tabula) – augstāka satiksmes intensitāte ir Rīgas tuvumā un valsts autoceļos.

4.tabula Satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte 2020. gadā novada valsts un reģionālajos autoceļos⁴⁹

Autoceļš	Gada vidējā diennakts intensitāte novada robežās, aut./dnn.		Autoceļš	Gada vidējā diennakts intensitāte novada robežās, aut./dnn.	
	no	līdz		no	līdz
A1	14259	26859	P2	11082	11082
A2	20992	41401	P3	1967	2158
A4	10786	16684	P4	2017	22798
A6	24153	24153	P5	8595	12796
			P10	1649	5377

Autotransporta radītajās emisijās galvenās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi, daļiņas PM₁₀, PM_{2,5}, oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds un ogļūdeņraži (benzols, toluols, ksilols), dzelzceļa (posms novadā ir elektrificēts) - daļiņas PM₁₀, PM_{2,5}. Gaisa kvalitāte izmaiņas izpaužas tiešā ceļu tuvumā, it īpaši nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos. Autotransporta ietekmes zonā atrodas dzīvojamā apbūve, meži un lauksaimniecības zemes. Informācija par gaisa kvalitātes piesārņojuma līmeni pie transporta objektiem un līdz ar to normatīvo aktu robežlielumu pārsniegumiem nav pieejama.

Gaisa kvalitāti ietekmē arī stacionārie objekti. Valsts statistisko pārskatu „2Gaiss” 2020. gadā uzņēmumi sniedz par 81 stacionārajiem objektiem⁵⁰, t.sk. novada pašvaldība par 15 apdzīvoto vietu centralizētās siltumapgādes objektiem, 16 degvielas uzpildes stacijām, 2 gāzes uzpildes stacijām, uzņēmumu siltumapgādes objektiem, kā arī 20 dažādiem ražošanas objektiem.

Novadā kā galvenos kurināmos izmanto dabas gāzi, biogāzi (SIA Geltni Eko Stopiņu pagastā), šķeldu un koksni. Izmantojot šos kurināmā veidus, izmešos atmosfēras gaisā veidojas oglekļa oksīds (CO), oglekļa dioksīds (CO₂) un slāpekļa oksīdi (NO_x), kā arī daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5}. Vienlaikus ar šīm gaisu piesārņojošām vielām citi izmeši (piemēram, gaistošie organiskie savienojumi, ogļūdeņraži, petroleja, benzīns, benzols, propāns, butāns un citas vielas) veidojas pakalpojumu objektos (degvielas uzpildes stacijas, gāzes uzpildes stacijas, autoservisi) un ražošanas tehnoloģiskajos procesos.

Dati par galveno piesārņojošo vielu apjomu 2016. – 2020.g. no stacionārajiem avotiem ir apkopoti 5.tabulā. Izmešu kopējie daudzumi pa gadiem ir mainīgi bez izteiktas tendences. Lielāko izmešu daudzumu (97 līdz 99 % no kopējā daudzuma) veido oglekļa dioksīds. Izmešos ir palielinājies putekļu dažādu frakciju, bet samazinājies slāpekļa oksīdu daudzums, pārējie vielu daudzumi ir mainīgi. Novadā lielākais iekārtu skaits (71 – 74 % no kopējā skaita) ir Stopiņu pagastā. Līdz ar to šajā novadā arī veidojas lielākā daļa (2019. un 2020.g. 84% no kopējā daudzuma) no stacionāro avotu

⁴⁹ LVC statistikas dati, 01.07.2021.

⁵⁰ LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija par 2020. gadu

radīto izmešu daudzumiem. Gaisa piesārņojums no stacionārajiem avotiem Garkalnes un Ropažu pagastā ir neliels.

5.tabula Piesārņojošo vielu daudzumi Ropažu novada stacionāro avotu izmešos 2016.-2020.g.⁵¹

Gads	Iekārtu skaits	Visi izmeši kopā, t/gadā	t.sk. piesārņojošo vielu daudzumi, t/gadā				
			slāpekļa oksīdi (NO, NO ₂ , NO _x)	oglekļa oksīds (CO)	oglekļa dioksīds (CO ₂)	putekļi: izkliedētās daļiņas, PM ₁₀ un PM _{2,5}	cietās daļiņas, sēra dioksīds (SO ₂)
2020.	305	47916.79	118.06	164.16	46359.97	214.98	2.94
2019.	459	51750.62	128.50	139.63	51454.81	220.80	0.00
2018.	444	51070.94	122.24	161.96	50759.47	197.75	4.65
2017.	411	48537.66	143.54	257.76	48109.29	168.91	0.69
2016.	419	50872.41	169.23	315.34	50362.93	160.52	0.68

Gaisa kvalitātes un klimata pārmaiņu jomā, plānojot novada attīstību ilgtermiņā, ir svarīgi iekļauties virzībā uz Eiropas Zaļa kursa stratēģiskajām pamatnostādnēm, veicinot modernas, konkurētspējīgas un klimatneitrālas ekonomikas attīstību, atjaunojamo energoresursu īpatsvara paaugstināšanu enerģijas ražošanā, kā arī novada mobilitātes veicināšanu.

6.6.2. Vides troksnis

Vides trokšņa piesārņojumu galvenokārt rada transporta kustība, rūpniecisko objektu, siltuma un enerģijas ražošanas iekārtu darbība, kā arī būvdarbi.

Galvenais trokšņa avots novadā ir autotransports valsts galvenajos un reģionālajos autoceļos. Ropažu novadā visu vides trokšņa avotu radītā vides trokšņa līmeņu pētījumi, modelēšana vai visu novada teritoriju aptveroši mērījumi nav veikti. Informācija par ražošanas objektu radīto troksni par novada teritoriju nav pieejama, bet vērtējot pēc novada uzņēmējdarbības darbības veidiem, novadā ir maz ražošanas objektu, kas savā darbībā rada troksni.

Par vides troksni novadā valsts galveno autoceļu A1, A2, A4 un A6, kā arī valsts reģionālā autoceļa P4 tuvumā informācija ir pieejama VSIA Latvijas Valsts ceļi 2017.gadā izstrādātajās trokšņa stratēģiskajās kartēs valsts autoceļu posmiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 3 miljoni transportlīdzekļu gadā⁵². To tuvumā ir identificēti dienas, vakara un nakts vides trokšņa robežlielumu⁵³ pārsniegumi dzīvojamās apbūves teritorijās pie Lielā Baltezera, Garkalnē, Vangažos, Bergos, Upesciemā, Muceniekos, Upeslejās, Amatniekos, Dreiliņos, Ulbrokas daļā (ziemeļos) un robežjoslā ar Rīgas pilsētu (pie autoceļa A6). Vides trokšņa rādītāji dzīvojamā apbūvē pārsniedz dienas robežlielumu (vērtējot pēc normatīva individuālajai dzīvojamai apbūvei, t.sk. savrupmājām, mazstāvu apbūvei – 55 dBA) par 5 dBA, šaurās joslās autocelu tuvumā – par 10 dBA, vakara robežlielumu (50 dBA)– līdz 10 dBA, ceļa tiešā tuvumā – 15 dBA un nakts robežlielumu (45 dBA) plašākās teritorijās - par 10 dBA, joslās pie ceļiem – par 15 – 20 dBA. Vides trokšņa diskomforta

⁵¹ LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija

⁵² VSIA Latvijas Valsts ceļi <https://lvceli.lv/celu-tikls/celu-kartes/troksnu-kartes/>

⁵³ Vides trokšņa robežlielumi saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 7.janvārī noteikumiem Nr.16 Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība 2.pileikumā noteikto savrupmāju, mazstāvu vai viensētu dzīvojamo māju teritorijās ir 55 dB(A) dienas periodā, 50 dB(A) vakara periodā un 45 dB(A) nakts periodā.

zonas platums ir dažāds, plašākas teritorijas trokšņa jutīgās (dzīvojamā apbūve, publiskā apbūves, - ar veselības aprūpi, izglītības iestāžu un sociālo aprūpi objektu apbūvi saistītas teritorijas) apbūves teritorijās konstatējama nakts periodā.

Ārpus apdzīvotām vietām autoceļiem pieguļošajai meža un lauksaimniecības zemju (izņemot viensētas) teritorijām trokšņa robežlielumi normatīvajos aktos nav noteikti.

Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam (SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment pēc VAS Latvijas Valsts ceļi pasūtījuma) vides trokšņa pārsniegumu teritorijas ir izvērtētas atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumi Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" prasībām un noteiktas akustiskā diskomforta zonas (ADZ, iekļautas plāna 2.pielikumā⁵⁴). Novada teritorijā izdalītas vairākas ADZ: pie autoceļa A1 - Baltezers (1.prioritāte), pie autoceļa A2 - Garkalne (1.prioritāte), Vangaži (1.prioritāte), pie autoceļa A4 – Upesciems (1.prioritāte), Amatnieki (2.prioritāte) un pie autoceļa P4 – Dreiliņi (2.prioritāte) un Ulbroka (1.prioritāte, daļa – 2.prioritāte). Novada ADZ robežas parādītas arī 8.pielikumā. Kā 1.prioritātes ADZ izdalītas zonas, kurās dominējošais apbūves apjoms veidots līdz 2004. gadam, bet kā 2.prioritātes - zonas, kurās dominējošais apbūves apjoms veidots pēc 2004. gadam. Plānā noteikts, ka trokšņa samazināšanas pasākumi 1. prioritātes zonu aizsardzībai ir jāievieš, izmantojot valsts finansējumu. Trokšņa samazināšanas pasākumus, kurus iespējams ieviest 2. prioritātes zonās ir jāievieš par teritorijas attīstītāju vai/un pašvaldības līdzekļiem, tomēr tos var finansēt arī no valsts budžeta līdzekļiem tad, kad ir rasts finansējums un ieviesti visi plānotie pasākumi 1.prioritātes zonās.

Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023.gadam ir plānoti pasākumi trokšņa diskomforta mazināšanai. Plānā iekļauti pasākumi, kas veicinātu trokšņa emisijas samazināšanu autoceļu posmos un ierobežotu trokšņa izkliedi, tostarp, Ropažu novadā. Plānā uzsvērta arī teritorijas un apbūves plānošanas⁵⁵ vides trokšņa diskomforta ierobežošanā un valsts mēroga pasākumu saistībā ar riepu marķēšanu nozīme vides trokšņa samazināšanā. Plāna faktiskās ieviešanas iespējas ir atkarīgas no pietiekama finansējuma apjoma pieejamības. Ropažu novadā plānoti autoceļu seguma atjaunošanas darbi (tiek ieviesti), trokšņa barjeru un grunts vaļņa izbūve akustiskā diskomforta zonā Vangaži, Amatniekos, trokšņa barjeru izbūve Garkalnē un Upesciems (pasākumi nav realizēti). Baltezerā, lai mazinātu vides trokšņa ietekmi plānota Baltezera rietumu apvedceļa būvniecība – tiek veikta izpēte.

Plānā novērtēts, ka Dreiliņu ADZ trokšņa barjeras un grunts vaļņus nav iespējams realizēt kā efektīvus pasākumus. Plānojama apvedceļa vai jauna autoceļa būvniecība. Dreiliņos sadarbībā ar Rīgas pilsētas pašvaldību tiek projektēts perspektīvās Dzelzavas ielas turpinājums no Rīgas robežas līdz autoceļam P4 Rīga-Ērgļi (līdz Ulbrokai). Būvprojektā ir iekļaujams vides trokšņa samazināšanas pasākumu komplekss, izvērtējot to prognozēto trokšņa līmeņa samazinājumu. Ja ar iespējamajiem un ekonomiski pamatotiem pasākumiem pilnībā nav iespējams panākt vides trokšņa rādītāju samazinājumu līdz vides trokšņa robežlielumu līmenim, tad Dreiliņu dzīvojamā apbūvē jaunu ēku būvniecības un esošu ēku pārbūves gadījumā ir rekomendējams veikt prettrokšņa pasākumus ēkās, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto trokšņa robežlielumu ievērošanu telpās.

⁵⁴ https://lvceli.lv/wp-content/uploads/2020/09/Ricibas-plana-2_pielikums.pdf

⁵⁵ Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi 147. punkts nosaka: "Plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus."

Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem, pārstrādājot trokšņa stratēģiskās kartes, tiek aktualizēts, pārstrādāts, t.i., tiek pārskatītas ADZ un plānā iekļaujamie pasākumi.

Turpmāk, plānojot novadā jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstību ilgtermiņā, to izvietojumam jāizvēlas vietas ārpus akustiskā diskomforta zonām.

6.6.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte, virszemes ūdeņos paliekošais piesārņojums un notekūdeņu apsaimniekošana

6.6.3.1 Virszemes ūdeņu kvalitāte

Salīdzinot 2009. – 2014.g. un 2015. – 2019.g. monitoringa perioda virszemes ūdeņu kvalitātes novērtējumu, ir notikušas izmaiņas:

- Lielās Juglas (D406⁵⁶) un Gaujas (G201) ekoloģiskā kvalitāte ir laba, tā ir uzlabojusies un ir sasniegts UBAAP 2016. – 2021.g. noteiktais vides kvalitātes mērķis “laba ekoloģiskā kvalitāte”;
- Mazās Juglas (D410), Mergupes (D408), Lielā Baltezers (E043) ekoloģiskā kvalitāte ir saglabājusies vidēja, Tumšupes (D403) un Krievupes (404)⁵⁷ – vidēja;
- Daugavas (D413SP), Juglas (D543MW) ekoloģiskā kvalitāte ir pasliktinājusies – atbilst sliktai ekoloģiskās kvalitātes klasei, Piķurgas (D571) ekoloģiskā kvalitāte ir slikta;
- Lielākās daļas (Mergupes (D408), Lielās Juglas (D406), Gaujas (G201)) ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte ir pasliktinājusies un ir slikta vai arī saglabājusies slikta (Lielā Baltezers (E043), Mazās Juglas (D410)⁵⁸).

Ūdensobjektu vidēju vai sliktu ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu galvenokārt nosaka paaugstinātas kopējā fosfora (P_{kop}) un kopējā slāpekļa (N_{kop}) koncentrācijas ūdenī, hidromorfoloģisko pārveidojumu un applūšanas risku ietekme, kā arī iespējams virszemes ūdeņu kvalitātes vērtēšanas metožu pilnveidošana un līdz ar to mainība, salīdzinot ar iepriekšējo apsaimniekošanas 6 gadu periodu.

UBAAP 2022. – 2027.g. Piķurga (D571) ir uzrādīta kā ŪO ar būtisku lauksaimniecības ietekmi, Lielā Jugla (D406), Mergupe (D408) un Mazā Jugla (D410) – kā upes, kuru tecējums un krasti ir būtiski hidromorfoloģiski pārveidoti, ko it īpaši rada uz šīm upēm izbūvētie HES.

UBAAP 2022. – 2027.g. Lielajam Baltezeram noteikts apsaimniekošanas mērķis samazināt kopējā slāpekļa slodzi 2,42 t/gadā un kopējā fosfora slodzi 0,15 t/gadā, Piķurgai - kopējā slāpekļa slodzi 1,13 t/gadā un kopējā fosfora slodzi 0,01 t/gadā.

Ūdensobjektu ķīmiskās kvalitātes vērtējumu nosaka jaunas informācijas ieguve par tādu prioritāro un/vai bīstamo vielu kā benz(a)pirēna, dzīvsudrabs ($\bar{U}$), heptahlorā epoksīda, heptahlorā un citu vielu klātbūtni ūdenī un/vai sedimentos. Ūdeņu ķīmisko kvalitāti ietekmē arī farmaceitisko vielu koncentrācija ūdenī.

UBBAP 2022. – 2027.g. norādīts, ka visi ūdensobjekti, kuros uz trešo UBA apsaimniekošanas plānu izstrādes brīdi (2021.g.) nav sasniegta laba ekoloģiskā un/vai ķīmiskā kvalitāte, ir nosakāmi par riska

⁵⁶ Ūdensobjektu kodi atbilstoši UBAAP

⁵⁷ Ūdens objekti D403, D404 kā jauni ŪO izdalīti UBAAP 2022. – 2027.g., savukārt no ŪO D401 atsevišķi izdalīts UO Juglas kanāls (D543MV)

⁵⁸ Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027.gadam, VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2021.; Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2022.-2027. gadam, VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2021. 3.5.1.b. pielikumi iepriekš norādītajos plānos.

ūdensobjektiem. Tādēļ attiecībā uz novada upēm un ezeriem - gan tiem, kas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanai plānošanas procesā ir izdalīti kā ŪO, gan tiem, kuri veido ŪO tiešos sateces baseinus – plānojot novada attīstību ilgtermiņā ir svarīgi pievērst uzmanību punktveida un izkliedētā piesārņojuma mazināšanai no pašvaldības pārziņā esošajām notekūdeņu sistēmām, it īpaši decentralizētajām sistēmām, ražošanas objektu izplūdēm, lauksaimniecības zemēm, atbalstot to apsaimniekošanas metožu modernizēšanu un iesaistoties UBAAP 2022. – 2027.g. ieviešanā, kā arī vēsturiskā piesārņojuma apzināšanai un mazināšanai.

Novada 14 neoficiālajās peldvietās: Langstiņu ezerā, Juglas kanāla iztekā no Lielā Baltezerā (Bukulti, Neļķu iela), Baltezerā (Bukulti, Saulstaru iela 2a), Lielā Jugla (Upesciems), Tumšupē (Podkājas), Mazā Jugla (Upeslejas), Sauriešu karjerā (Cīruļu iela), Ulbrokas ezerā, Peldezerā, Asaru ezerā, Vangažu ezerā (Gaujas iela 23A), "Silezeros" (Vangaži), Lielā Jugla (Ropaži), Lielā Jugla (Zaķumuiža), Silezerā (Ropažos) saskaņā ar Veselības inspekcijas veiktā monitoringa rezultātiem 2022. gada peldsezonā bija atļauts peldēties, t.i. peldūdeņu kvalitāte atbilda normatīvo aktu prasībām. Taču divās peldvietās Baltezerā (pie sanatorijas un Bukultos, Saulstaru iela 2a), ilgstoši pastāvēt karstam laikam, 2022. gada augustā ir novērota epizodiska zilaļģu savairošanās. Saskaņā ar Veselības inspekcijas slēdzieni, ja peldvietā zilaļģes parādās masveidā un pārklāj peldvietas ūdens teritoriju, tad peldēties ir aizliegts⁵⁹.

6.6.3.2 Vidē novadītie notekūdeņu apjomi, virszemes ūdeņos paliekošais piesārņojums

Punktveida piesārņojuma avoti ir ražošanas un sadzīves (komunālo) notekūdeņu izplūdes, kā arī ietekme uz ūdeņu kvalitāti ir lietusūdeņu izplūdēm, ja lietusūdeņos nonāk piesārņojums.

Kopējais apkārtējā vidē novadītais notekūdeņu daudzums Ropažu novadā 2016. – 2020.g. ir mainīgs. 2020.gadā novadā ir 51 notekūdeņu novadīšanas vieta, apkārtējā vidē ir novadīti 929,5 tūkst.m³ notekūdeņu, no tiem 90,5 % ir normatīvi tīri (ar attīrīšanu), 1,3% ir normatīvi netīri (ar un bez attīrīšanas), 8,3 % - lietusūdeņi. Normatīvi neattīrītus notekūdeņus apkārtējā vidē novada Garkalnes pagastā (VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs", Rīgas CR Bergu iecirknis (notekūdeņu izplūde N100775) un SIA "Garkalnes inženiertīkli" (izplūde Mazajā Juglā Amatniekos)). Pašvaldība Attīstības programmā iekļauj notekūdeņu apsaimniekošanas uzlabošanas risinājumus Amatnieku ciemā (skatīt turpmāk šajā nodaļā sadaļā *Centralizētās kanalizācijas sistēmas* un 7.2. nodaļā).

Pašvaldība veic notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās novada apdzīvotajās vietās (detalizētāk turpmāk šajā nodaļā sadaļā *Centralizētās kanalizācijas sistēmas*). Uzņēmumi SIA KNAUF SIA SAKRET, SIA Getliņi EKO, AS VIADA Baltija (Rumbulā), SIA BEINITS, SIA CONSOLIS LATVIJA, SIA PNB Print, AS WESS (Bergos), z/s VALDBERGI, VAS Latvijas autoceļu uzturētājs (Bergu iecirknis), AS VIRŠI-A (Amatniekos) un SIA EfTEN Logistics Bergi ražošanas notekūdeņus attīra industriālajās NAI, SIA NORMA-A ražošanas un komunālos notekūdeņus - komunālajās NAI.

Informācija par attīrītajos notekūdeņos paliekošo un apkārtējā vidē novadīto piesārņojuma daudzumu 2016. – 2020.g. apkopota 6.tabulā. Taču jāuzsver, ka piesārņojuma dati neaptver visu notekūdeņu daudzumu, tādēļ to faktiskie daudzumi ir lielāki.

6.tabula Notekūdeņos paliekošais piesārņojums 2016. – 2020.g.⁶⁰

⁵⁹ Veselības inspekcija, peldvietu ūdens kvalitātes monitoring informācija, 2022.gads, <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitate>

⁶⁰ LVGMC valsts statistiskā pārskata Nr.2 Ūdens" informācija

Gads	Piesārņojuma dati ⁶¹ (tūkst.m ³)	Paliekošais piesārņojums, vielu daudzumi, t/gadā									
		Suspen-dētās vielas	BSP-5	ĶSP	Naftas produkti	SVAV	P _{kop}	P-PO ₄	N _{kop}	N-NH ₄	N-NO ₃
2020	99.47	10.31	6.44	47.37	0.01	0.00	3.32	1.62	21.82	3.77	4.71
2019.	91.57	9.41	6.15	37.75	0.02	0.01	2.72	1.38	23.12	6.48	4.36
2018.	69.65	11.37	5.39	31.85	0.01	0.01	1.49	1.36	12.11	3.00	2.97
2017.	174.97	18.12	12.81	103.95	0.03	0.05	2.90	2.59	20.28	6.94	6.62
2016.	338.43	44.98	7.96	200.56	0.07	0.06	3.42	2.42	28.83	39.95	8.15

6.6.3.3 Centralizētās kanalizācijas sistēmas

Šajā nodaļā sniegta detalizēta informācija par notekūdeņu apsaimniekošanu centralizētājās kanalizācijas sistēmās, jo vides pārskats ir sagatavots Ropažu novada IAS un AP, notekūdeņu savākšana un attīrīšana pašvaldības centralizētājās kanalizācijas sistēmās ir pašvaldības atbildības joma un iepriekšminētajos plānošanas dokumentos tiek iekļauti risinājumi notekūdeņu apsaimniekošanas uzlabošanai (tīklu paplašināšana, NAI darbības izvērtēšana un pārbūve).

Centralizētās kanalizācijas sistēmas novadā ir izbūvētas 18 apdzīvotajās vietās – Vangažos, Ulbrokā, Dzidriņās, Vālodzēs, Cekulē, Līčos, Sauriešos, Upeslejās, Ropažos, Muceniekos, Tumšupē, Silakrogā, Zaķumuižā, Garkalnē, Upesciemā, Bukultos, Priedkalnē un Baltezerā. Centralizētas notekūdeņu apsaimniekošanas pakalpojumus novadā sniedz PSIA “Vangažu avots (Vangažos), SIA “Vilkme” (Ropažu pagastā), SIA “Garkalnes ūdens” un SIA “Garkalnes inženiertīkli” (Garkalnes pagastā⁶²) un PA Saimnieks (Stopiņu novadā).

Novadā centralizētājās kanalizācijas sistēmās darbojas 15 pašvaldības notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (turpmāk – NAI), t.sk. Vangažos, Garkalnē (4 NAI), Ulbrokā, Ulbrokas vidusskolā, Cekulē, Līčos, Sauriešos, Ropažos, Muceniekos, Tumšupē, Silakrogā un Zaķumuižā. Ulbrokas NAI attīra sadzīves notekūdeņus vienotā kanalizācijas sistēmā Ulbrokā, Vālodzēs un Dzidriņās, Sauriešu NAI – Sauriešos un Upeslejās (6.pielikums).

Kopējais notekūdeņu kanalizācijas tīklu garums – 109,78 km, t.sk. Garkalnes pagastā 70,5 km, Ropažu pagastā 6,32 km, Stopiņu pagastā 27,61 km un Vangažos – 5,35 km. Kopējais CKS lietotāju skaits mājāsaimniecībās novadā, kuri izmanto centralizētās sistēmas ir 9126, CKS izmanto 81 ražošanas un pakalpojumu sniedzējs.

No Upesciema, Bukultiem, Priedkalnes un Baltezera centralizētājām kanalizācijas sistēmām savāktie sadzīves notekūdeņi tiek nodoti attīrīšanai SIA Rīgas ūdens apsaimniekotājā Rīgas pilsētas notekūdeņu sistēmā.

Amatnieku ciemā SIA Garkalnes tīkli no nekustamo īpašumu apsaimniekotāja ir pārņēmusi NAI, taču šo NAI projektētās jaudas ciema vajadzībām, tīklu garums un attīrīšanas pakāpe – nepietiekama, neatbilstoša normatīvo aktu prasībām. Langstiņos, Sunīšos, Bergos, Dreiliņos un Rumbulā centralizētas kanalizācijas sistēmas nav ierīkotas. Dreiliņos un Sunīšos nelielam lietotāju skaitam

⁶¹ Notekūdeņu daudzums, kuram ir veikta piesārņojošo vielu noteikšana

⁶² Līdz 2022.gada februārim arī SIA Garkalnes Komunālserviss. 09.02.2022. Ropažu novada pašvaldības domes sēdē pieņemts lēmums, ka turpmāk Garkalnes ciemā ūdenssaimniecības pakalpojumus nodrošinās SIA Garkalnes Inženiertīkli

sadzīves notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu nodrošina privāto īpašumu apsaimniekotājiem piederošās NAI.

Novadā, it īpaši Garkalnes un Stopiņu pagastos ir daudzi privātmāju ciemati, kā arī bijušie dārzkopības kooperatīvi, kuros vasaras mājas pārbūvētas dzīvošanai visa gada garumā, ierīkojot tajās arī atsevišķu kanalizācijas sistēmu.

Līdz šim notekūdeņu apsaimniekošanā novadā ir izdalītas divas aglomerācijas ar piesārņojuma slodzi 2 000 – 10 000 CE - Vangaži un Ulbroka. Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.–2027.gadam⁶³ secināts:

- Vangažos ir sasniegti Direktīvas 91/271/EEK un notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes standarti. Decentralizēto risinājumu izmantotāju skaits <2%. Investīcijas tīklu attīstībā veicamas saimnieciskā kārtībā, ņemot vērā aglomerācijas tendences.
- Ulbrokā, lai sasniegtu 100% centralizētu kanalizācijas sistēmu pieejamību, ir nepieciešamas papildu investīcijas plānotas tīklu izbūvei 30 iedzīvotājiem, kā arī pie esošajiem tīkliem papildu izbūves laikā jāpievienojas vēl vismaz 411 iedz., lai nodrošinātu decentralizēto risinājumu apmēru <2% aglomerācijas iedzīvotāju. Aglomerācijas paplašināšanas gadījumā būs nepieciešamas pamatotas investīcijas NAI attīrīšanas jaudas palielināšanā.

Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.–2027.gadam no Ropažu novadā ir izvērtētas un iekļautas trīs potenciālas jaunas teritorijas (aglomerācijas) ar piesārņojuma slodzi 2 000 – 10 000:

- Garkalne. Garkalnes ciems ir teritorija, kurā pastāvīgi palielinās iedzīvotāju skaits. Jau šobrīd tas sasniedz 2000. Garkalnē vēsturiski ir izveidojušās četras atsevišķas, nelielas kanalizācijas sistēmas notekūdeņu novadīšanai un attīrīšanai (NAI Sporta iela, NAI Upes iela, NAI Garkalnes skola, NAI ciemats Kodes). Visas NAI kopā savāc un attīra aptuveni 10 – 15 % no kopējiem Garkalnē radītajiem notekūdeņiem. Turpmāk Garkalnē ir jāizstrādā tehniski ekonomiskais pamatojums, jāizvērtē notekūdeņu attīrīšanas iespējas un jāplašina centralizētā kanalizācijas sistēma., papildus izbūvējot aptuveni 9 kanalizācijas sūkņu stacijas, 3,7 km spiedvadu.
- Langstiņi, Berģi, Upesciems, Sunīši un Amatnieku ciems. Šie ciemi atrodas tuvu viens otram, teritoriju šķērso kanalizācijas kolektors no Upesciema ar pieslēgumu SIA Rīgas ūdens tīkliem. Turpmāk ir jāsagatavo tehniski ekonomiskais pamatojums, veicot notekūdeņu aglomerācijas robežu, notekūdeņu plūsmas un piesārņojuma apjoma, optimālo notekūdeņu attīrīšanas risinājumu novērtējumu, kā arī izmaksu aprēķinus.
- Dreiliņu ciems. Tajā dzīvo vairāk nekā 2000 iedzīvotāji, darbojas vairāki komercobjekti, biroji un pakalpojumu objekti. Pašvaldība ir izbūvējusi nelielu kanalizācijas tīklu posmu no Ulbrokas NAI Dreiliņu virzienā. Iedzīvotāji, kuri izmanto pieslēgumu pašvaldības centralizētajai sistēmai, - 1,19 % no kopējā iedzīvotāju skaita ciemā⁶⁴. Dreiliņu ciemā ir vairākas privātas, salīdzinoši mazas kanalizācijas sistēmas, kas savāc un attīra sadzīves notekūdeņus vairākās nelielās NAI, t.sk. 4 iekārtas Saulīšu ciemā (Dreiliņu ciema daļa). Turpmāk ir izvērtējami notekūdeņu attīrīšanas risinājumi, veidojot pieslēgumu Ulbrokas NAI vai arī sadarbībā ar SIA Rīgas ūdens Rīgas pilsētas centralizētajā sistēmā.

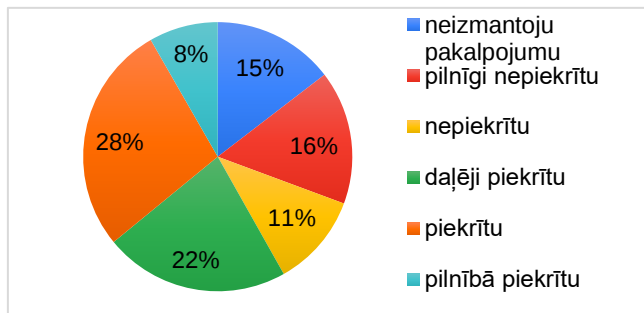
Rumbulā turpmāk ir jāizbūvē centralizētas kanalizācijas sistēmas tīkli. Pašlaik Rumbulā tās nav, bet ir centralizēta ūdensapgāde. Notekūdeņu attīrīšana risināma sadarbībā ar SIA Rīgas ūdens.

⁶³ <https://www.varam.gov.lv/lv/notekudenu-apsaimniekosanas-investiciju-plans-2021-2027-gadam>

⁶⁴ PA Saimnieks informācija, 02.2022.

Iedzīvotāju aptaujā⁶⁵ komunālo pakalpojumu kvalitāti iedzīvotāji ir novērtējuši šādi: 36% respondentu - pakalpojumi apmierina, 22% - daļēji apmierina, 27% neapmierina un 15% respondentu pakalpojumus neizmanto. Augstāks apmierināto respondentu īpatsvars ir Stopiņu novadā (44%) un Vangažu pilsētā (41%).

Iedzīvotāju aptaujas atbildes par apgalvojumu “Ir pieejami labas kvalitātes centralizēti komunālie pakalpojumi (ūdensapgāde, sadzīves kanalizācija, apkure – visi vai kāds no minētajiem)”

Decentralizētā kanalizācijas sistēma

Novadā, it īpaši Garkalnes un Stopiņu pagastos ir daudzi privātmāju ciemati, kā arī bijušie dārzkopības kooperatīvi, kuros vasaras mājas pārbūvētas dzīvošanai visa gada garumā, ierīkojot tajās lokālu (decentralizētas) kanalizāciju, bieži vien rada augsnes, grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu. Decentralizētos kanalizācijas pakalpojumus Ropažu novadā organizē pamatojoties uz pašvaldību saistošajiem noteikumiem, kas nosaka decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaides kārtību, asenizatoru reģistrā iekļaujot novada teritorijā pakalpojumu sniedzošos uzņēmumus. Ropažu novadā jāizvērtē iepriekšējo pašvaldību saistošie noteikumi un jāapstiprina vienoti saistošie noteikumi. Novada teritorijā decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveide ir uzsākta 2019.gadā. Reģistra izveide sekmēs labāku notekūdeņu apsaimniekošanas prasību pārraudzību, notekūdeņu savākšanu un atbilstošu attīrīšanu, mazinot vides piesārņojumu (virszemes ūdeņu, augsnes, gruntsūdeņu,) ar biogēnajām vielām (slāpekļa un fosfora savienojumiem), kas ietekmē virszemes ūdeņu ekoloģisko stāvokli un mazina gruntsūdeņu piesārņojumu un tā iespējamo izplatību ar gruntsūdeņiem. Attiecībā uz gruntsūdeņiem tas ir vēl jo vairāk svarīgi, jo aptuveni pusē no novada teritorijas, it sevišķi novada rietumu daļā, gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība⁶⁶ ir vāja.

6.6.4. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Pazemes saldūdeņu aizsargātība no virszemes piesārņojuma⁶⁷ novada teritorijā ir dažāda. Novada rietumu daļa atrodas zonā ar zemu piesārņojuma risku, jo tajā raksturīgi artēzisko ūdeņu augšupejošas plūsmas apgabali. Centrālā daļa izvietojas artēzisko ūdeņu tranzīta zonās, kas nosaka zonas vidēju piesārņojuma risku. Nelielā teritorijā novada ziemeļaustrumu daļā sastopami artēzisko ūdeņu resursu papildināšanās apgabali, kuru piesārņojuma risks ir augsts.

Pazemes ūdeņu ķīmiskā kvalitāte novadā ir laba, izņemot PŪO Q daļu, kur ūdensgūtni „Baltezers” un „Baltezers II” teritorijā līdz Mazajam Baltezeram konstatēta piesārņotu virszemes ūdeņu, kā arī jūras ūdeņu infiltrācija gruntsūdens horizontā un līdz ar to slikta ūdens ķīmiskā kvalitāte. Ūdens kvalitāte ir atkarīga no Mazajā Baltezera ūdens kvalitātes, kuras uzlabošanās, ņemot vērā ezera ūdens apmaiņas laiku, notiek lēni.⁶⁸

⁶⁵ Iedzīvotāju aptauja ir veikta IAS un AP izstrādes laikā

⁶⁶ 4.B.6.a pielikums Gruntsūdeņu dabiskās aizsargātības karte. Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2022.-2027.gadam, VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2021.

⁶⁷ 4.B.6.b pielikums Spiedienūdeņu dabiskās aizsargātības karte. Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2022.-2027.gadam, VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2021.

⁶⁸ Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānam 2016.-2021.gadam, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2016.

Centralizētai ūdensapgādei izmantotā dzeramā ūdens kvalitāte pēc sagatavošanas 2019.gadā apdzīvotajās vietās Silakrogs, Ropaži, Mucenieki, Vangaži, Ulbroka, Saurieši, Vālodzes atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, Zaķumuižā un Upesciemā dzeramajā ūdenī monitoringa vietās 2019.g. ir konstatētas neatbilstības - paaugstināts dzelzs un mangāna saturs, Garkalnē - paaugstināts mangāna saturs⁶⁹. 2020.gadā dzeramā ūdens kvalitāte monitoringa vietās Silakrogs, Ropaži, Zaķumuiža, Upesciems, Vangaži, Ulbroka un Saurieši atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, Muceniekos ir konstatēta neatbilstība pēc mangāna satura⁷⁰. To nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs, dzelzs klātbūtni dzeramajā ūdenī nosaka arī tas, ka sistēmā ir novecojuši, rūsejuši cauruļvadi. Tādēļ pirms ūdens piegādes patērētājiem, veicama dzeramā ūdens sagatavošana un, ja nepieciešams, cauruļvadu nomaiņa.

6.6.5. Riska objekti un teritorijas

Viens no pašvaldības uzdevumiem ir pasargāt iedzīvotājus, tautsaimniecību un vidi no iespējamo ārkārtējo situāciju potenciālajām briesmām, ko var izraisīt dabas un tehnogēnās katastrofas un avārijas. Riska situācijas cilvēku veselībai un nekustamajiem īpašumiem var radīt dabas apstākļi, esošās un bijušās saimnieciskās darbības objekti.

Ropažu novadā var izdalīt šādas dabas apstākļu radītas riska teritorijas:

1. plūdu riska un applūstošās teritorijas;
2. teritorijas ar virszemes un pazemes karsta izpausmes formām
3. seismiskā riskā zona.

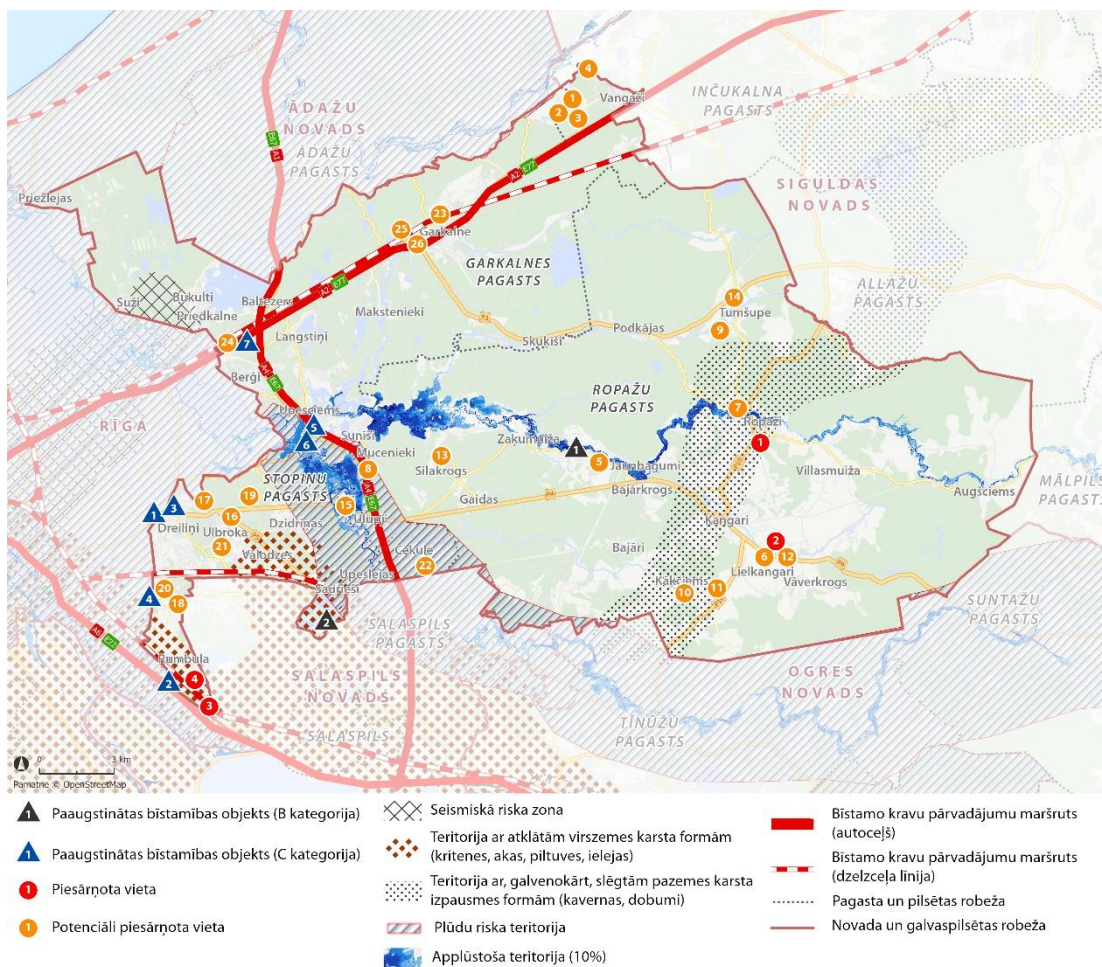
Savukārt saimnieciskā darbība vēsturiski un pašlaik novadā nosaka šādus galvenos riska objektus un teritorijas:

1. bīstamo kravu pārvadājumu maršruti,
2. piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas
3. paaugstinātas bīstamības objekti

Riska teritoriju un objektu izvietojums ir parādīts 5.attēlā.

⁶⁹ Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2019.gadā, Veselības inspekcija, 2019.

⁷⁰ Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2020.gadā, Veselības inspekcija, 2021.

5.attēls. Riska objekti un teritorijas

6.6.5.1 Dabas apstākļu radītas riska teritorijas

Plūdu riska teritorijas

Atbilstoši Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāna 2022.-2027. gadam⁷¹ informācijai novada teritorijā atrodas nacionālas nozīmes plūdu riska teritorija Mazās Juglas upes palīene. Teritorija ir pakļauta plūdu riskam pavasara palos sniega kušanas un lietus dēļ, kā arī lietus plūdu riskam vasaras - rudens sezonās. Klimata pārmaiņu iespējamā ietekme uz plūdu riska pakāpēm šajā teritorijā ir lietus plūdu paaugstināšanās un palu pazemināšanās. Pēc Stariņu novērojumu stacijas datiem, pēdējos gados palu maksimālais ūdens līmenis Mazajā Juglā reģistrēts 2013. gada 16. - 17.aprīlī, sasniedzot 25.60 m LAS atzīmi (plūdi ar 30% pārsniegšanas varbūtību un atkārtējos aptuveni reizi 3 gados). Teritorijas plūdu riska prioritāte ir augsta, jo kopumā apdraudēti ir salīdzinoši liels skaits iedzīvotāju, autoceļu infrastruktūra un lauksaimniecības zemes (7.tabula).

⁷¹ <file:///C:/Temp/Daugavas%20UBA%20plana%20projekts%202022-2027.pdf>

7. tabula Plūdu apdraudētās teritorijas Mazās Juglas palienē ietekmes raksturlielumi⁷²

Raksturlielums	Plūdu riska varbūtība		
	Liela – 10%	Vidēja – 1%	Maza - 0,5 %
Apdraudētās teritorijas platība pavasara plūdus (km ²)	11,7	15,17	15,66
Pavasara plūdu laikā apdraudēto iedzīvotāju skaits	797	2057	2576
Pavasara plūdu laikā apdraudēto ēku platība (m ²)	39226	55728	56961
Pavasara plūdu laikā apdraudēto autoceļu garums, km (nozīme)	0.23 (lielas nozīmes); 10.35 (pārējie ceļi)	0.35 (lielas nozīmes); 15.5 (pārējie ceļi)	0.37 (lielas nozīmes); 16.38 (pārējie ceļi)
Pavasara plūdu laikā apdraudēto aramzemju platība (ha)	23,2	40,17	42,06
Pavasara plūdu laikā apdraudēto NAI/izgāztuvju skaits	4 / -	4 / -	5 / -
Pavasara plūdu laikā apdraudēto polderu platība (ha)	111,04	124,4	125,63
Pavasara plūdu laikā apdraudēto ĪADT platība (ha) ⁷³	6,94	7,84	8,04
Pavasara plūdu laikā apdraudētā kultūras mantojuma platība (ha)	0,04	0,1	0,28

2015. gadā projekta “Novadgrāvju rekonstrukcija Līču ciemā” ietvaros Stopiņu pašvaldības Līču ciemā veikta grāvju un ūdensteču tīrīšana, lai mazinātu plūdu risku Mazās Juglas upes lejtecē. Izmantojot Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējumu 2014.-2020.gada plānošanas periodā, valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" 2018. gadā ir veikusi valsts nozīmes ūdensnotekas valsts nozīmes ūdensnotekas Muižēnu strauts t.sk. Ropažu pagastā pārbūvi. Pasākums ir vērsts uz plūdu riska un iespējamo plūdu radīto zaudējumu mazināšanu.

UBAAP 2022. – 2027.g. pasākumi plūdu riska pārvaldībai plānoti Amatnieku ciemā (Garkalnes novads, finansēšanas avots valsts budžets, pašvaldības finansējums, ES fondi) un Mazās Juglas poldera sūkņu stacijas pārbūve un dambja atjaunošana (Stopiņu pagasts, finansēšanas avots ES fondi)⁷⁴.

⁷² Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam, VI nodaļa, 6.3.1.a pielikums, LVĢMC, 2021. Tabulā norādītas kopējās platības visā plūdu riska teritorijā, novadā atrodas daļa no šīs plūdu riska teritorijas.

⁷³ Atrodas ārpus Ropažu novada dabas lieguma “Lielie Kangari” teritorijā

⁷⁴ Plānotie plūdu risku mazināšanas mērķi: Amatnieku ciemā - novērst Mazās Juglas plūdu un krasta erozijas risku, pārbūvējot aizsargdambi 535m garumā un veikt Mazās Juglas krasta (tauvas joslas) attīrīšanu un labiekārtošanu, Mazās Juglas polderī - novērst lietus plūdu risku poldera teritorijā 143 ha platībā, uzstādīt jaunu energoefektīvāku sūkni ar automatisko vadības sistēmu, ierīkot sanesumu automatisko restu tīrītāju, pārbūvēt ēku, būvēt sedimentācijas baseinu, atjaunot poldera aizsargdambja augstumu un nogāzes (2.0 km garumā) ar vides pieejamību, Avots: UBAAP 2022. – 2027.g. SIVN Vides pārskata projekts, 4.pielikums, SIA „Enviroprojekts”, 01.2022., https://videscentrs.lv/gmc.lv/files/Udens/UBA_2022_2027/Upju%20SIVN%20Vi-des%20parskats%2001.2022/

Applūstošās teritorijas

Lielās Juglas, Mazās Juglas, Tumšupes (lejtecē) un Krievupes (lejtece), kā arī citu ūdensteču piekraste un palienes pavasara palu laikā applūst. Applūstošās teritorijas, kuras ir attēlotas Plūdu riska un plūdu draudu kartēs (LVĢMC, 2021.), ietver teritorijas ar 10% applūšanas varbūtību⁷⁵ (5. attēls). Tās iekļaujas plūdu riska teritorijā un ir daudz plašākās nekā pašlaik spēkā esošajos teritorijas plāņos, it īpaši Stopiņu pagastā ir attēlotas kā applūstošās teritorijas (10 % varbūtība). Daļā no 2021.gada Plūdu riska un plūdu draudu kartēs iekļautajām applūstošajām teritorijām pašlaik spēkā esošajos teritorijas plāņos ir plānota apbūve, kura applūšanas gadījumā tiks apdraudēta.

LVĢMC aktuālajās plūdu riska un draudu kartēs ir attēlots pavasara plūdu radītais risks. Novadā ūdensteču, kuras ir savienotas kopīgā upju un ezeru sistēmā ar Rīgas pilsētas virszemes ūdeņiem, piekrastēs izteikts ir jūras vētru radītais vējuzplūdu risks. Novadā šis risks izpaužas Juglas (Bukultu) kanālā piekrastē Bukultos, taču novērojams arī Mazās Juglas piekrastes teritorijās un iespējams arī Lielās Juglas piekrastē. Vējuzplūdu skartās teritorijas ir modelētas Juglas (Bukultu) kanāla piekrastē Rīgas teritorijā 2010.-2011. gadā Eiropas Savienības LIFE+ līdzfinansētā projekta "Rīgas pilsētas virszemes ūdeņu ietekmju novērtēšana, novēršana un ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana" ("Rīga pret plūdiem") ietvaros. Novadā vējuzplūdu radīto applūšanas risku teritorijas un skartie īpašumi nav novērtēti. Taču, ņemot vērā, ka jūras vētru radītie vējuzplūdi skar Rīgas teritoriju un izplatās arī Ropažu novadā, vējuzplūdu radītā riska novēršanas pasākumi to ietekmes skartajās teritorijās ir veicami sadarbībā ar Rīgas pašvaldību. Rīgas pilsētas Meliorācijas attīstības tematiskajā plāņojumā⁷⁶ (2017.) ir ietverti risinājumi - ar aizsargbūvēm pret plūdiem aizsargājamās teritorijas un to aizsardzībai piedāvātie aizsardzības scenāriji, tostarp, arī attiecībā uz Juglas (Bukultu) kanālu ir šādi:

"Teritorijas ap Ķīsezeru, Juglas kanālu, Baltezeru un Juglas ezeru. Divi scenāriji:

1.scenārijs. Slūžas-regulators Mīlgrāvī, kas nodrošina samērā lielu teritoriju aizsardzību;

2.scenārijs. Konkrētu teritoriju pretplūdu aizsardzība (Ķīsezers ziemeļu- ziemeļrietumu krasts, Suži, Saules dārzs, teritorija starp Jaunciema gatvi un Juglas kanālu, teritorija pie Kanāla ielas (gar Juglas kanālu), Juglas ezera apkārtnē un Baltezers apkārtnē, teritorija aiz Rīgas TEC-1, Aplokciems)⁷⁷."

Turpmāk novada pašvaldībai ir jāsadarbojas ar Rīgas pašvaldību attiecībā uz scenāriju, kuru Rīgas pašvaldība plāno ieviest: 1. scenārija gadījumā tiktu aizsargātas arī teritorijas Juglas (Bukultu) kanāla krastos, 2. scenārija gadījumā, līdzīgi kā Rīgas pašvaldības teritorijā, arī Ropažu novada daļā ir jāplāno lokāli pretplūdu pasākumi.

IAS vadlīnijās turpmākajai apbūves plānošanai:

- 1) iekļaujams priekšlikumus noteikt applūstošās teritorijas (10 % varbūtība, visiem applūšanas veidiem), t.sk. novērtēt arī vējuzplūdu radīto applūšanu gan Juglas (Bukultu) kanāla, gan arī Mazās Juglas, Lielās Juglas un citu ūdens objektu piekrastēs;
- 2) izstrādājot Ropažu novada teritorijas plānošanu, applūstošās teritorijas ir jānosaka atbilstoši aktuālai informācijai par applūšanu un apbūves teritorijas jāplāno ārpus applūstošajai teritorijai (10% varbūtība).

⁷⁵ LVĢMC, <https://videscentrs.lv/mc/iebuve/vjuzpludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>

⁷⁶ <https://www.rdpad.lv/rtp/tematiskie-planojumi-2/apstiprinatie/>

⁷⁷ https://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/mel/4.pielikums_pretpludi.pdf

Teritorijas ar virszemes un pazemes karsta izpausmes formām

Stopiņu pagasta dienvidu un Ropažu pagasta centrālajā daļā atrodas reģioni, kam ģipša un dolomīta šķīšanas rezultātā ir noteikti potenciāli karsta procesu attīstības draudi. Teritorijai Stopiņu pagastā raksturīgas atklātas virszemes karsta formas (kritenes, akas, piltuves, ielejas), Ropažu pagastā - slēgtas pazemes karsta izpausmes formas (kavernas, dobumi). Šo procesu attīstību nosaka plānā mājaino kvartāra nogulumu sega, zem kuras iegul dolomīti ar ģipša ieslēgumiem, kas pazemes ūdeņu svārstību rezultātā var izšķīst. Tie nosaka inženierģeoloģiskos apstākļus būvniecībai.

Seismiskā riskā zona

Ilggadējo instrumentālo seismoloģisko novērojumu analīze un ģeoloģiski- ģeofizikālie zemes garozas pētījumi pierāda, ka Latvijā zemestrīces ir iespējamās. Novērojumi liecina, ka valsts teritorijā un tās tiešā tuvumā ir bijušas zemas intensitātes zemestrīces. Seismisko procesu radītas zemes garozas svārstības arī gadījumos, ja to intensitātes ir zemas, var izraisīt celtņu un to pamatu bojājumus. Nelielā teritorijā Sužu, Bukultu un Briedkalnes apkārtnē ir izdalīta seismiskā riskā zona, kas tālāk iesniedzas Rīgas pilsētas teritorijā⁷⁸. Īpašu pasākumu plānošana aizsardzībai pret seismisko risku nav nepieciešama, taču tā jāņem vērā novērtējot inženierģeoloģiskos apstākļus būvniecībai.

6.6.5.2 Saimnieciskās darbības radītie riski

Bīstamo kravu pārvadājumu maršruti

Bīstamās kravas galvenokārt tiek pārvadātas pa dzelzceļa līniju Rīga –Lugaži un valsts galvenajiem autoceļiem A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) (E67), A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene) (E77), A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) (E67) un A6 Rīga – Daugavpils

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra “Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu” reģistra datiem⁷⁹ Ropažu novadā atrodas 4 piesārņotas vietas un 26 potenciāli piesārņotas vietas (4. pielikums), kā arī 3 vietas atbilst kategorijai “Nav piesārņota vieta”. Divas no piesārņotajām vietām novadā ir degvielas uzpildes stacijas (Ropažu mehāniskās darbnīcas, DUS Nivals, SIA JLA DUS, Stopiņu pagasts) un divas ir bijušās atkritumu izgāztuves (sadzīves atkritumu izgāztuve "Getliņi" un Ropažu sadzīves atkritumu izgāztuve). Potenciāli piesārņotās vietas lielākoties ir degvielas uzpildes stacijas (5) un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (4), kā arī potenciāli piesārņotās vietas ir militārie objekti, tirdzniecības objekti, fermas un citi objekti.

Piesārņoto vietu, izņemot sadzīves atkritumu izgāztuve "Getliņi", un potenciāli piesārņoto vietu detalizēta piesārņojuma daudzuma un izplatības izpēte nav veikta. Tas rada riskus iespējamai piesārņojuma turpmākai izplatībai blakus teritorijas, augsnē, gruntī, pazemes un virszemes ūdeņos.

Paaugstinātas bīstamības objekti

Novadā darbojas divi B kategorijas un septiņi C kategorijas paaugstinātas bīstamības objekti⁸⁰ (5.pielikums). B kategorijas SIA Linde Gas objektā (Putnu iela, Zaķumuiža, Ropažu novads) bīstamās vielas ir sašķidrinātās gaisa, naftas un citas gāzes, SIA Sprādziens (Daugavas iela 8, Saurieši) – amonija nitrāts, C kategorijas objektos - naftas produkti un sašķidrinātās naftas gāzes. Abiem B kategorijas paaugstinātas bīstamības objektiem saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada

⁷⁸ Ģeoloģiskajā informācijā valsts nacionālā plānojuma vajadzībām, LVĢMC, Valsts ģeoloģijas fonds, 2000.

⁷⁹ 15.06.2021.

⁸⁰ Ministru kabineta 2021. gada 21. janvārī noteikumi Nr. 46 Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts

5.marta noteikumu Nr. 131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" nosacījumiem ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma.

Novadā ir identificējami arī vēl citu risku objekti un teritorijas: paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas un riska virszemes ūdensobjekti.

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas vasarās ugunsbīstamajā periodā ir meži, īpaši sauso augšanas apstākļu veidi, kuri ir izplatīti novadā it īpaši Rīgas tuvumā. Ugunsbīstamība var veidoties arī purvos, nekoptās lauksaimniecības zemes pavasarī, kad tajās bieži vien tiek dedzināta kūla, kas var izraisīt ugunsgrēkus plašākās teritorijās, skart ēkas, būves un apdraudēt cilvēku drošību.

Riska virszemes ūdensobjekti

Ropažu novadā atbilstoši normatīvajos aktos iekļautajiem riska ūdensobjektiem atrodas viens upju riska ūdensobjekts – Lielā Jugla un viens ezeru riska ūdensobjekts – Lielais Baltezers⁸¹, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli. Taču UBBAP 2022. – 2027.g. norādīts, ka visi ūdensobjekti, kuros uz trešo UBA apsaimniekošanas plānu izstrādes brīdi (2021.g.) nav sasniegta laba ekoloģiskā un/vai ķīmiskā kvalitāte, ir nosakāmi par riska ūdensobjektiem. Tie ir visi novada ūdensobjekti, izņemot Lielo Juglu (D406) un Gauju (G201), kuras tiešais sateces baseins atrodas novadā (plašāka informācija 6.6.1.nodaļā).

6.6.6. Atkritumu apsaimniekošana

Ropažu novada teritorija pēc spēkā esošā iedalījuma iekļaujas Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā⁸². Līdz ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028. gadam pieņemšanu⁸³ un jaunu Ministru kabineta noteikumu "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" (03.2022. - projekts) stāšanos spēkā Ropažu novads iekļausies Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā⁸⁴.

Pašvaldība ir atbildīga par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu savā administratīvajā teritorijā. Atkritumu apsaimniekošanu novadā veic atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam (pašlaik - Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.- 2028.gadam), Atkritumu apsaimniekošanas likumam un pašvaldības teritoriālo vienību (pagastu) saistošie noteikumi. Visiem atkritumu radītājiem novada administratīvajā teritorijā ir pienākums noslēgt līgumu ar pašvaldības izvēlētu atkritumu apsaimniekotāju par regulāru atkritumu konteineru izvešanu.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu novadā jauno plānošanas dokumentu izstrādes laikā nodrošina SIA "Garkalnes Komunālserviss" (Garkalnes pagastā), SIA „Vilkme” (Ropažu pagastā), SIA "Clean R" (Stopiņu pagastā, Vangažu pilsētā). Savāktie atkritumi tiek nodoti poligonā "Getliņi", kuru apsaimnieko SIA "Getliņi Eko", dalīti savāktie atkritumi – to pārstrādes uzņēmumiem.

⁸¹ Ministru kabineta 2011. gada 31.maija noteikumi Nr. 418 Noteikumi par riska ūdensobjektiem

⁸² Ministru kabineta 2013.gada 25.jūnija noteikumi Nr.337 Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem (ar grozījumiem)

⁸³ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam

⁸⁴ <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40501277>

2020.gadā⁸⁵ SIA "Garkalnes Komunālserviss" ir savācis un nogādājis poligonā Getliņi nešķirotus sadzīves atkritumus (kods 200301) 3027,25 tonnas, SIA Vilkme – 2203,15 tonnas un SIA CleanR Stopiņu pagastā – 6594,32 tonnas. Dati ir apkopoti atbilstoši administratīvajam iedalījumam 2020.gadā un tādēļ dati par Vangažu pilsētu netiek izdalīti atsevišķi, tie iekļauti kopējā informācijā par Inčukalna novadu. Savukārt, dati par dalīti savāktajiem atkritumiem atkarībā no atkritumu apsaimniekotāja uzņēmuma darbības mēroga (teritorijas) pārskatos par atkritumiem Nr.3-Atkritumi tiek apkopoti atšķirīgi⁸⁶, pārskatu sagatavošanai nav noteikta prasība uzrādīt dalīti savākto atkritumu veidus daudzumus teritoriālā griezumā. Tādēļ salīdzināmus datus par Ropažu novadā dalīti savāktajiem atkritumiem pa veidiem nevar uzrādīt (skatīt 7.pielikumu). Saskaņā ar atkritumu apsaimniekotāju sniegto informāciju Garkalnes pagastā 2020.gadā 17,8%, Ropažu pagastā – 10,4% no savāktajiem atkritumiem bija šķiroti.⁸⁷

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028. gadam izstrādes ietvaros prognozētais nešķirotu sadzīves atkritumu (NSA) apjoms Ropažu novadā 2020. – 2035.g. kopā ir 179 tūkst.t (8.tabula).

8. tabula Radītais poligons nogādājamo atkritumu daudzums pašvaldībās 2020.-2035.gads, t⁸⁸

	Atkritumu plūsma	2020	2025	2030	2035	Kopā 2020-2035.g.
Ropažu nov.	NSA	8 575	10 801	11 723	13 005	179 052
	Citi	2 744	3 456	3 751	4 162	5797

Visā novadā pakāpeniski turpinās pāreja uz dalītu atkritumu savākšanu. Dalītās atkritumu vākšanas konteineri publiskās vietās, pie pašvaldības uzņēmumiem un iestādēm, dzīvojamām ēkām novadā 2021. gadā (jūlijs) ir iekārtotas 77 vietās⁸⁹, t.sk. Garkalnes pagastā – 20, Ropažu pagastā – 15, Stopiņu pagastā – 29 un Vangažu pilsētā - 13 vietās. Tajās novadā ir iespējams šķirot papīra, kartona, plastmasas, metāla un stikla atkritumus. Vairākās publiski aktīvās vietās ir vietoti arī labdarības konteineri, kurās nodot mazlietotu apģērbu, apavus, rotaļlietas u. tml. Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi klientiem arī individuāli nodrošina atkritumu dalītas vākšanas pakalpojumus, piedāvājot šķirot papīru, kartonu, plastmasas un metāla iepakojumus un bioloģiski noārdāmos atkritumus. Piemēram, saskaņā ar SIA CleanR sniegto informāciju⁹⁰ līgumus par otrreizējo materiālu un stikla taras šķirošanu Stopiņu pagastā un Vangažu pilsētā ir noslēgušas 126 juridiskas personas un 482 privātpersonas. Savukārt, Garkalnes pagastā kopš 2017.gada ir ieviesta individuāla papīra, plastmasas un metāla iepakojuma šķirošana, bet kopš 2021.gada sākuma klientiem individuāli tiek piedāvāti konteineri bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanai.

⁸⁵ Pārskata par atkritumiem Nr.3-Atkritumi informācija par 2020.g., LVĢMC, <http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=reportIndexView&type=3WA&incrementCounter=1>

⁸⁶ SIA Garkalnes Komunālserviss uzrāda dalīti savākto atkritumu daudzumus pa veidiem pašvaldībā. SIA Vilkme – uzrāda pārstrādei nodotos dalīti savāktos atkritumu daudzumus pa veidiem, bet tā kā SIA Vilkme darbojas tikai Ropažu pagastā, tad uzrādītie daudzumi sniedz informāciju teritoriālā griezumā. SIA CleanR, kurš 2020. gadā strādāja 11 pašvaldībās, uzrāda kopējo pārstrādei nodoto dalīti savāktos atkritumu daudzumus pa veidiem, neizdalot daudzumus, kuri savākti katrā pašvaldībā.

⁸⁷ Saskaņā ar pārskatu par atkritumiem Nr.3-Atkritumi 2020. gadā. Dati par Stopiņu pagastu un Vangažu pilsētu nav apkopoti, jo 2020.gadā mainījās atkritumu apsaimniekotājs.

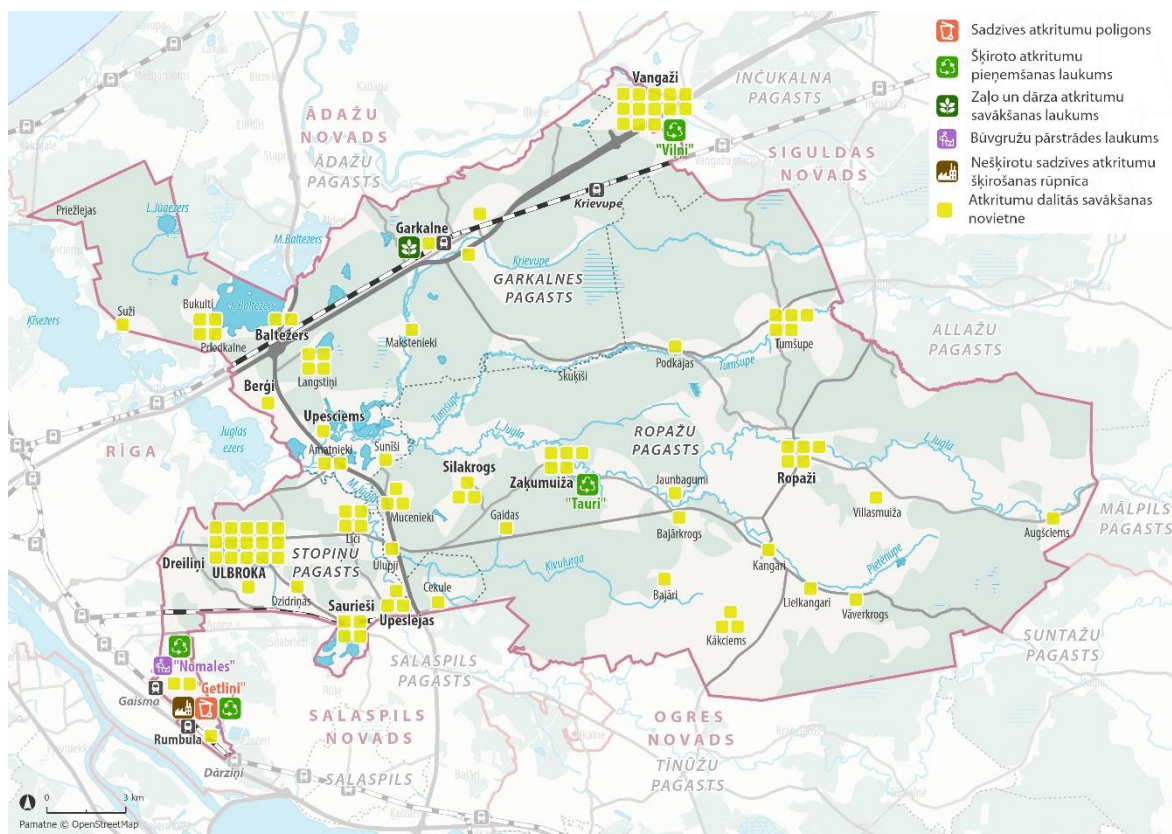
⁸⁸ SIA "Geo Consultants", 2020. Publiskā iepirkuma "Investīciju vajadzību izvērtējums atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021. - 2028. gadam izstrādei" (IL/57/2020), materiāli

⁸⁹ Atkritumu apsaimniekotāju sniegtā informācija: SIA Garkalnes Komunālserviss 29.07.2021. vēstule Nr. Iz20/2021, SIA Vilkme 28.07.2021. vēstule Nr. 01/8-189 un SIA Clean 13.09.2021. vēstule Nr.1065

⁹⁰ SIA Clean 13.09.2021. vēstule Nr.1065

Novadā darbojas četri šķiroto atkritumu pieņemšanas laukumi: 1) "Tauri" Zaķumuižā Ropažu novadā, 2) "Getliņi" Rumbulā, Stopiņu novadā, 3) Getliņu ielā 5, Rumbulā Stopiņu novadā un 4) "Viļņi" Vangažos. Garkalnē Vidzemes šosejā 1N⁹¹ 2021. gada nogalē ir atklāts dārzu un parku bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanas, pārkraušanas un uzglabāšanas laukums.

Lielgabarīta atkritumus par maksu var nodot novada atkritumu šķirošanas laukumos. Ropažu pagastā SIA "Vilkme" organizē lielgabarīta atkritumu izvešanu no labiekārtotajām atkritumu novietnēm. SIA CleanR 2021. gadā Stopiņu pagasta teritorijā sadarbībā ar pašvaldību organizēja "Eko dienas", kuru ietvaros no iedzīvotāju dzīves vietām tika izvesti lielgabarīta un citu veidu atkritumi. Akcijas laikā savākti 94,30m³ lielgabarīta atkritumu, uzņēmums iedzīvotāju aktivitāti vērtē kā augstu. Šādu pasākumu SIA CleanR plāno organizēt arī turpmāk. Garkalnes pagastā SIA Garkalnes Komunālserviss lielgabarīta atkritumus jau vēsturiski savāc talku veidā divas reizes gadā.

6. attēls Atkritumu savākšanas infrastruktūra novadā

Sadzīves bīstamos atkritumu un automašīnu riepas Ropažu novadā bez maksas var nodot šķirošanas laukumā Tauri, Zaķumuižā. SIA Vilkme organizē riepu savākšanu un nogādāšanu šķirošanas laukumā Tauri no pašvaldībai piederošajām teritorijām (mežiem, grāvmalām un tml.). Stopiņu pagasta teritorijā SIA CleanR sadzīves bīstamo atkritumu, t.sk. elektropreču un automašīnu riepu savākšanu 2021. gadā organizēja iepriekšminētās "Eko dienas" ietvaros. Garkalnes pagastā šo atkritumu savākšana no iedzīvotājiem tiek organizēta talku ietvaros. 2021.gada pavasarī Garkalnes pagastā norisinājās Vides mēnesis, organizējot informatīvu kampaņu par sadzīvē radušos bīstamo atkritumu apsaimniekošanas nozīmību.

⁹¹ Ropažu novada pašvaldības domes 2021. gada 13.oktobra lēmums Nr.243 Par dārzu un parku bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanas, pārkraušanas un uzglabāšanas laukumu

Novadā atkritumi veidojas mājsaimniecībās, pakalpojumu jomā un ražošanas tehnoloģiskajos procesos, t.sk. atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Pārskatu par atkritumiem Nr.3-Atkritumi 2020.gadā iesniedza 80 atkritumu apsaimniekotāji, kuri darbojas novadā. Vairums no tiem ir dažādi ražošanas, tostarp, atkritumu apsaimniekošanas jomā darbojošies uzņēmumi. Jāatzīmē, ka Stopiņu pagastā darbojas vairāki nozīmīgi atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi - SIA Eko Getliņi, SIA Eco Baltia vide, SIA "Vides resursu centrs, AS BAO un SIA CleanR. Šie uzņēmumi apsaimnieko atkritumu apsaimniekošanas reģionā savāktos atkritumus. Novadā apsaimniekoto atkritumu daudzums 2016. – 2020.g. ir mainīgs – no 274 tūkst.t. līdz gandrīz 409 tūkst.t.).

8. tabula Novadā apsaimniekoto sadzīves atkritumu daudzums (tonnās) 2016.-2020.gads⁹²

Sadzīves atkritumi	Gads				
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
Kopā, t.sk.:	347618	367062	393754	274006	408715
novadā radītie atkritumi	16080	26922	29447	12220	19733
atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumos radītie un apsaimniekotie atkritumi ⁹³	331538	340141	364307	261786	388982

Stopiņu pagastā Rumbulā atrodas viens no Latvijas 11 sadzīves atkritumu poligoniem - Getliņi. Pie tā izveidots arī sadzīves atkritumu pārstrādes uzņēmums SIA Eko Getliņi, kas no atkritumu poligona savāc biogāzi un ar biogāzes koģenerācijas iekārtām ražo elektroenerģiju. SIA Eko Getliņi 2019.gadā pārstrādātais atkritumu daudzums ir 163 000 t, saražotais biogāzes apjoms 21 715 600 m³.⁹⁴

Rumbulā Granīta ielā 5 darbojas uzņēmums SIA Eco Baltia vide. Uzņēmums nodrošina plašu vides apsaimniekošanas pakalpojumu klāstu, t.sk. atkritumu apsaimniekošanas jomā – sadzīves un šķiroto atkritumu izvešanu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, būvgružu un lielgabariņa atkritumu apsaimniekošanu. SIA Eco Baltia vide pārstrādes nodrošināšanai eksportē un importē dažādu atkritumus veidus, galvenokārt, plastmasas iepakojumu, no Igaunijas, Lietuvas, Polijas, Vācijas, Norvēģijas un Somijas.

SIA Vides resursu centrs (turpmāk -VRC) nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas rūpnīcā, kura ierīkota pie sadzīves atkritumu poligona Getliņi, no savāktajiem nešķirotiem sadzīves atkritumiem atšķiro materiālus, kuri ir vēl izmantojami otrreizējai pārstrādei (dažāda veida iepakojumus, metālu, stiklu, bioloģiski noārdāmos atkritumus un citus atkritumu veidus), bet nepārstrādājamaais atkritumu materiāls tiek sagatavots noglabāšanai atkritumu poligonā. 2020.gadā VRC pāršķiroja 264 648 tonnas atkritumu⁹⁵, rūpnīcas plānotā jauda ir 300 000 tonnas atkritumu⁹⁶. VRC darbība ļauj

⁹² Pārskatu par atkritumiem Nr.3-Atkritumi informācija, kopsavilkumi LVĢMC, <http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=wasteatvkproducer&incrementCounter=2> Kopsavilkumā teritoriālajā griezumā norādīts, ka tie ir radītie atkritumi, taču izvērtējot atkritumu apsaimniekotāju iesniegtos pārskatus secināms, ka tie ir novadā apsaimniekotie atkritumi, jo ietver arī SIA Eko Getliņi, SIA Eco Baltia vide un citu novadā darbojošos atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumus, kuri savāc, šķiro un pārstrādā citās pašvaldībās savāktos atkritumus.

⁹³ Iekļauti SIA Eko Getliņi, SIA Eco Baltia vide, SIA "Vides resursu centrs dati, 2016.g. arī SIA KNAUF 170904 klase

⁹⁴ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam (<http://polsis.mk.gov.lv/documents/6951>)

⁹⁵ Pārskatu par atkritumiem Nr.3-Atkritumi informācija. Kopsavilkums Ražotņu griezumā. LVĢMC, 2020.

⁹⁶ Atļaujas A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI15IA0002 informācija, pārskatīta un atjaunota 07.06.2022. <file:///C:/Downloads/RI15IA0002ar07.06.2021.groz.-1.pdf>

samazināt poligonā noglabājamo atkritumu daudzumu. VRC ir vides pakalpojumu uzņēmuma Clean R grupas uzņēmums. Rūpnīca darbojas kopš 2015. gada.

SIA Clean R būvniecības atkritumu šķirošanas un pārstrādes centrā “Nomaļes” Brīvnieku ielā Rumbulā būvgruži tiek šķiroti un pārstrādāti atkārtoti izmantojamajos materiālos – šķembās, augsnē un citos.

AS BAO ir vadošais nozares uzņēmums Latvijā, kas nodrošina pilnu bīstamo atkritumu savākšanas, transportēšanas, apsaimniekošanas un pārstrādes servisu. Rumbulā (Kaudzīšu ielā 57) Stopiņu pagastā darbojas uzņēmuma bīstamo un nebīstamo atkritumu apsaimniekošanas komplekss. Tajā tiek veikta neitralizēto metālapstrādes skābju nogulšņu apstrāde, piesārņotās grunts šķirošana un apstrāde, kā arī nederīgās pārtikas atkritumu apstrāde, atdalot preču iepakojumu no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem⁹⁷.

Bīstamos atkritumus, kuri veidojas novadā, uzņēmumi un atkritumu apsaimniekotāji nodod pārstrādei vai deponēšanai SIA Eko Osta, AS BAO, SIA Lautus un SIA Lampu demerkurizācijas centrs, kā arī citiem operatoriem.

Iedzīvotāju aptaujā 55% respondenti apgalvoja, ka ir apmierināti ar atkritumu apsaimniekošanas kvalitāti, 29% daļēji apmierināti, 15% respondentu neapmierināti, bet 1% no respondentiem atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus neizmanto.

7.attēls Iedzīvotāju aptaujas atbildes par apgalvojumu “Ir pieejami labas kvalitātes sadzīves atkritumu izvešanas pakalpojumi”

Turpmāk Ropažu novada pašvaldībai, ievērojot Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam un reģionālo plānu un pašvaldības saistošos noteikumus jāorganizē atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver visus sadzīves atkritumus, tai skaitā sadzīvē radušies bīstamos atkritumus un būvdarbu veikšanas procesā radušies ražošanas atkritumus, slēdzot līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā, jāapstiprina maksa par nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, jāveicina iedzīvotāju aktīva iesaiste atkritumu šķirošanā, tajā skaitā atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas. Ir ieteicams arī izvērtēt izdotos saistošos noteikumus un, ja nepieciešams, izstrādāt un pieņemt visam novadam vienotus saistošos noteikumus, īpašu uzmanību pievēršot nākotnē arvien vairāk nepieciešamās informācijas ieguvei par dalīti savākto atkritumu daudzumiem pašvaldības teritorijā.

Resursu un atkritumu apsaimniekošanas jomā, plānojot pasākumus pašvaldības ilgtermiņa attīstībai, prioritāri ir pasākumi, kuri ir saistīti ar pāreju uz aprites ekonomiku, tās pamatprincipu ieviešanu resursu aprites ciklā, sākot no ražošanas un patēriņa un beidzot ar atkritumu apsaimniekošanu un tirgiem otrreizējām izejvielām.

⁹⁷ Atļaujas A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. RI18IA0001 informācija, pārskatīta un atjaunota 04.08.202. file:///C:/Downloads/RI18IA0001_groz_04.08.2021-1.pdf

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā sniegts Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanas būtiskās ietekmes un vidi vērtējums (metodiku skatīt 2.1.apakšnodaļā). Ietekmes uz vidi novērtējums veikts SIVN procesa identificētajiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem (5.nodaļa).

Novērtējums sagatavots, balstoties uz Stratēģijas un Attīstības programmas saturu.

7.1. STRATĒGIJAS IETEKMES UZ VIDI VĒRTĒJUMS: TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES

Stratēģijā ir ietverti novada attīstības trīs stratēģiskie mērķi, tā sasniegšanai noteiktas 6 ilgtermiņa prioritātes.

To sasniegšanai noteikti vairāki sagaidāmie rezultāti: iedzīvotāju skaits gada sākumā (pieaug), dabiskais pieaugums (saglabājas pozitīvs), migrācijas saldo (saglabājas pozitīvs), nodarbināto skaits pēc faktiskās dzīvesvietas (pieaug), nodarbināto saražotā pievienotā vērtība (pieaug), pašvaldības budžets (pieaug), automašīnu skaits, automobilizācijas līmenis (automobilizācijas līmenis novadā saglabā zemu pieauguma tempu, pieaug zemu un 0 izmešu transportlīdzekļu īpatsvars), saražoto atkritumu daudzums (pieaug, nepārsniedz prognozēto pieaugumu), iedzīvotāju sabiedriskās aktivitātes (pieaug).

Plānotajos attīstības rezultātos saistībā tieši ar vides jomu ir iekļauts rādītājs “saražoto atkritumu daudzums (t)”. Kaut gan plānots tā pieaugums, tas plānots saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. – 2028.gadam ietverto prognozi, vienlaikus Stratēģijā un arī Attīstības programmā plānojot pasākumus dalītas atkritumu savākšanas sistēmas attīstībai un bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes attīstībai, kas kopumā ir vērtējams pozitīvi. Ar ietekmi uz vidi saistīts rādītājs “automašīnu skaits, automobilizācijas līmenis”, kurš ietekmē gaisa kvalitātes rādītājus un SEG emisijas. Tā kā ir plānots, ka pieaug zemu un 0 izmešu transportlīdzekļu īpatsvars un arī automobiļu skaita pieaugums – ar zemu tempu, tad sasniedzot rādītāja vērtības ar šādu tendenci, ir prognozējama pozitīva ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisijām (to mazināšanu). Netieša pozitīva ietekme uz vides aspektiem sagaidāma sasniedzot rādītāju “nodarbināto skaits pēc faktiskās dzīvesvieta” un “nodarbināto saražotā pievienotā vērtība” pieaugumu - ietekmes aspekti atkarīgi no jomas, kurā pieaugums noticis. Novada faktisko iedzīvotāju, kuri nodarbināti novadā, pieaugums būs saistīts ar pārvietošanās paradumu maiņu, iespējams mazāk tiks izmantots autotransports, kas tādejādi mazinās autotransporta radītos izmešus atmosfēras gaisā un SEG emisijas.

Ropažu novada ekonomisko specializācija ir balstīta līdzšinējās spēcīgi attīstītajās ekonomiskajās nozarēs, dabas resursu un cilvēku pieejamībā, kā arī izcilā novietojumā Rīgas metropolē ar pieejamu attīstītu starptautiskās sasniedzamības transporta infrastruktūru. Starptautiskā (Eiropas) mērogā tā ir: transports un uzglabāšana, apstrādes rūpniecība, būvniecības materiālu ražošana, reģionālā mērogā - arī - atkritumu apsaimniekošana, tirdzniecība, specializētā veselības aprūpe, zinātniskās izpētes, IKT pakalpojumi, ieguves rūpniecība. Svarīgi, ka novads Eiropas mērogā iekļaujas Rīgas metropoles areāla ekonomiskās attīstības telpā tuvu starptautiskajam transportam ar labu darbaspēka pieejamību. Rīgas metropoles un Rīgas reģiona mērogā ir jau minētās nozares, kā arī tūrisms, sports un atpūta dabā Pierīgā, mājražošana, sīkražošana. Novads Rīgas metropolē pilda Rīgas metropoles zaļā ietvara funkcijas un ir partneris sabiedriskā transporta, pakalpojumu nodrošinājuma, mājokļu un ekonomiskās attīstības veicināšanai Rīgas metropoles pašvaldībās.

Novadā plānotās ekonomiskās attīstības nozares lielā mērā ir balstītas uz līdzšinējo novada un uzņēmējdarbības attīstību. Šajā kontekstā attīstība neradīs jaunas ietekmes uz vidi, taču turpmākajā attīstībā ir jārisina līdzšinējā attīstības laikā radušās vides problēmas, piemēram, saistībā ar rūpnieciskās un dzīvojamās apbūves tuvumu, smagā kravas transporta plūsmām uz loģistikas centriem utml.. Mainoties uzņēmējdarbības veidiem, ieviešot inovatīvas tehnoloģijas un radot jaunus produktus, atkarībā no darbības veida maiņas, sagaidāma arī atsevišķu vides kvalitātes radītāju uzlabošanās, ietekme visticamāk – lokāla, bet var pozitīvi ietekmēt situāciju dzīvojamā apbūvē, ja tāda atrodas blakus. Ir prognozējamas pozitīvas ilgtermiņa ietekmes uz SEG emisiju mazināšanu, AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā, gaisa kvalitātes uzlabošanu un resursu izmantošanu.

Nodaļā ietverts Stratēģijas ietekmes uz vidi novērtējums, ņemot vērā plānošanas dokumenta detalizāciju līdz ilgtermiņa prioritāšu līmenim, kā arī telpiskās struktūras sastāvdaļas un tām izstrādātās vadlīnijas. Vērtējums apkopots 8. tabulā.

8.tabula Stratēģijas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums

Stratēģiskās komponente	sadaļas	Ietekmes uz vidi vērtējums
Stratēģiskais mērķis SM1. Zaļāks novads		
Plānotajai aprites ekonomikas, tīras un taisnīgas enerģētikas pārkārtošanai, “zaļās” un “zilās” investīciju attīstīšanai un ilgtspējīgas mobilitātes ieviešanai klimata pārmaiņu mazināšanai, kā arī lai pielāgotos tām ir identificējama pozitīva ietekme uz klimatneitralitāti, klimatnoturību, vides kvalitāti, dabas teritorijām, dabas resursiem un resursu apriti.		
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz klimatneitralitāti, klimatnoturību, vides kvalitāti, dabas teritorijām, dabas resursiem un resursu apriti</i>		
Ilgtermiņa prioritāte IP1. Virzība uz klimatneitralitāti		Plānotā novada līdzdarbība klimata pārmaiņu mazināšanā, paredzot ēku energoefektivitātes paaugstināšanas un siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanas, atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas pasākumu ieviešanu dos novada ieguldījumu valsts virzībā uz starptautisko un nacionālo vides mērķu sasniegšanu klimatneitralitātes jomā. Ropažu novada pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas ieviešana veicinās novada mērķtiecīgu virzību uz iepriekšminēto mērķu sasniegšanu. Atbilstoši ilgtermiņa prioritātes detalizācijai nav identificējamās negatīvas ietekmes.
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz klimatneitralitāti, vides kvalitāti, mazinot SEG emisijas, kā arī uz dabas resursu racionālu izmantošanu.</i>		
Ilgtermiņa prioritāte IP2. Dabai saudzīga saimniekošana		Ieviešot pasākumus, kas sakārto atkritumu saimniecību, ūdenssaimniecību, atjaunina apkures iekārtas, ievieš bezatlikumu un videi draudzīgas tehnoloģijas ražošanā, publiskajā sektorā un māsasaimniecībās, tādējādi sekmējot pāreju uz aprites ekonomiku ir sagaidāma plaša spektra ietekme uz vidi, t.i., vides kvalitātes aspektiem (ūdeņu, augsnes un gaisa kvalitāti), dalīti savākto atkritumu daudzuma pieaugumu un līdz ar to sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma samazināšanos un SEG emisiju mazināšanu. Dabai saudzīga saimniekošana visos līmeņos – sākot ar bioloģiskās daudzveidības aizsardzību ĪADT līdz pat mežu un ūdeņu ilgtspējīgai apsaimniekošanai un “zaļās” un “zilās” infrastruktūras attīstību, it īpaši pilsētvidē, sekmēs labiekārtotu dabas teritoriju attīstību, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu novada ĪADT bet ieviešot pasākumus ārpus ĪADT – novada teritorijā.

Stratēģiskās komponente	sadaļas	Ietekmes uz vidi vērtējums
		Negatīva ietekme iespējama pārmērīgu apmeklētāju slodžu gadījumā. Tādēļ, vienlaikus ar dabai saudzīgas saimniekošanas projektu ieviešanu dabas teritorijas ir jāplāno sagaidāmais apmeklētāju skaits un jāveic tā uzskaitē labiekārtoto objektu ekspluatācijas gadījumā. Plašāk skatīt tālāk telpiskās attīstības perspektīvas sadaļas “Dabas teritoriju telpiskā struktūra, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma prioritārās teritorijas” vērtējumā.
<u>Vērtējums:</u>		
1) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu, augsnes un gaisa kvalitāti, dalīti savākto atkritumu daudzuma pieaugumu, sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma samazināšanos, SEG emisiju mazināšanu, kā arī labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju attīstību, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. 2) netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību, uzlabojot novada vides kvalitāti, sekmējot dabas teritoriju (kvalitatīvu apstādījumu, saglabājot bioloģisko daudzveidību).		
<u>Vērtējums:</u> tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz dabas teritorijām, to daudzveidību pārmērīgu apmeklētāju slodžu gadījumā.		
Stratēģiskais mērķis SM2. Savienotāks novads		
Plānotajai novada līdzdalībai ilgtspējīgas daudzveidīgas mobilitātes nodrošināšanai Pierīgā un transporta savienojumu uzlabošanai novada teritorijā ir sagaidāma tieša pozitīva ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni, transporta radīto SEG emisiju mazināšanu.		
<u>Vērtējums:</u> tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni, transporta radīto SEG emisiju mazināšanu		
Ilgttermiņa prioritāte IP3. Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte		Plānotā iekšējo ceļu tīkla attīstība, tostarp gājēju un velosipēdu ceļu tīkla attīstība starp tuvu izvietotām apdzīvotām vietām, un būtiska pārvietošanās paradumu maiņa mazinās transporta radīto gaisa piesārņojumu, t.sk. SEG emisijas novada iekšējā ceļu tīklā, kā arī iespējams vides trokšņa līmeni atsevišķās vietās ceļu tīkla uzlabojumu vietās. Tā kā prioritāte ir virzīta uz ērtas uzņēmējdarbības vides veidošanu un pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu iedzīvotājiem, tad netieši mazināsies arī izmeši apkārtējā vidē, ko rada transports uzņēmējdarbības veikšanā un pakalpojumu sniegšanā. Par ietekmes būtiskumu šajā plānošanas stadijā nevar spriest. Pasākumus, kas ir saistīti ar bezizmešu mobilitātes veicināšanu transporta nozarē, informācijas un komunikācijas infrastruktūras attīstību un daudzveidīgu pārvietošanās iespēju nodrošināšanu, attīstot mikromobilitāti un transporta mijas punktus, mazinās transporta radīto gaisa piesārņojumu, t.sk. SEG emisijas. Netieši, ilgtermiņā šīs prioritātes pasākumi pozitīvi, mazinoties gaisa piesārņojumam, ietekmēs cilvēku veselību. Īslaicīga negatīva ietekme lokāli iespējama iekšējo ceļu pārbūvju/rekonstrukciju būvdarbu laikā.
<u>Vērtējums:</u>		
1) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni, transporta radīto SEG emisiju mazināšanu, kā arī lokāli – uz vides trokšņa līmeni. 2) netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību.		
<u>Vērtējums:</u> tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā.		
SM3. Viedāks un sociāli atbildīgāks novads		
Plānoto viedo ekonomisko pārmaiņu un iniciatīvu, izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotāju un uzņēmumu zināšanu un konkurētspējas palielināšanas īstenošanai atkarībā no faktiskajām izmaiņām ir		

Stratēģiskās komponente	sadaļas	Ietekmes uz vidi vērtējums
sagaidāma ietekme virzībā uz klimatneitralitātes sasniegšanu, ieviešot jaunas iniciatīvas tehnoloģijās, uzsākot jaunu produktu ražošanu vai jaunu pakalpojumu sniegšanu ir sagaidāmas izmaiņas vides kvalitātes aspektos, dabas resursu izmantošanā un resursu aprītē.		
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz klimatneitralitāti, vides kvalitāti, dabas resursu racionālu izmantošanu un resursu apriti</i>		
Ilgtermiņa prioritāte IP4. Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība		Plānotā sporta, un atpūtas pasākumu attīstība netieši ilgtermiņā ietekmēs cilvēku veselību. Par ietekmes būtiskumu šajā plānošanas stadijā nevar spriest. Aktivitātes, kuras ir vērstas uz iedzīvotāju ieinteresētību un iniciatīvas, tostarp vietējo dabas un kultūrvēstures vērtību saglabāšanā, ieviešanas gadījumā pozitīv ietekmēs dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu. Plānotā iedzīvotāju mūžizglītība, pārkvalifikācija, pastāvīgā mācīšanos, lai pielāgotos aizvien jauniem apstākļiem, ko nosaka attīstības tendences (digitalizācija, robotizācija, zaļais kurss, krīzes, attālinātais darbs u.c.), paaugstinot iedzīvotāju zināšanu līmeni netieši, atkarība no pielietojuma jomas, var ietekmēt šajā SIVN identificētos vides aspektus.
<i>Vērtējums: netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem iegūto zināšanu pielietojuma gadījumā.</i>		
Ilgtermiņa prioritāte IP5. Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide		Pasākumi, lai atvieglotu uzņēmējdarbības veikšanu Ropažu novadā gan uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju un telpu piedāvāšanā, gan informācijas un komunikācijas (IKT) infrastruktūras nodrošināšanā, gan izglītošanā izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotāju un uzņēmumu zināšanu un konkurētspējas palielināšanai, gan jaunu uzņēmējdarbības iniciatīvu (start-up) un jaunu uzņēmumu atbalstam, atkarībā no izvēlēta uzņēmējdarbības veida var ietekmēt jebkuru no šajā SIVN identificētajiem aspektiem.
<i>Vērtējums: tieša (samazinot vides piesārņojumu, resursu izmantošanu) vai netieša (IKT, digitalizācija), pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem iegūto zināšanu pielietojuma gadījumā.</i>		
IP6. Iekļaujoša sabiedrība		Ilgtermiņa prioritātē plānotie pasākumi attiecībā uz novada sabiedrību kopumā nav saistīti ar iespējamu būtisku ietekmi uz vidi.
<i>Vērtējums: Iespējama būtiska ietekme uz vidi nav identificēta.</i>		
Novada ekonomiskā specializācija		<i>Eiropas mērogā</i> plānotā ekonomiskā specializācija: transports un uzglabāšana, apstrādes rūpniecība un būvniecības materiālu ražošana un <i>Latvijas mērogā</i> – jau minētās nozares, kā arī: atkritumu apsaimniekošana, tirdzniecība, specializētā veselības aprūpe, zinātniskās izpētes, IKT pakalpojumi un ieguves rūpniecība ir nozares, kuras jau tagad novadā ir attīstītas. Rīgas metropoles un Rīgas reģiona mērogā - ir jau minētās nozares, kā arī: tūrisms, sports un atpūta dabā Pierīgā, mājražošana, sīkražošana. Uzņēmumiem, uzsākot darbību, ja ir bijis nepieciešams saskaņā ar LR likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” nosacījumiem, ir veikts IVN vai sākotnējais izvērtējums, saskaņā ar LR Likuma “Par piesārņojumu” un saistībā ar šo likumu izdotajiem normatīvajiem aktiem, - izsniegtas piesārņojošās darbības atļaujas vai apliecinājumi. Tā kā ekonomiskā specializācijas pamatojumā norādīts: “Novada specializācija ir balstīta līdzšinējās spēcīgi attīstītajās ekonomiskajās nozarēs, dabas resursu un cilvēku pieejamībā, kā arī izcilā novietojumā Rīgas metropolē ar attīstītu starptautiskās sasniedzamības transportu.”, tad plānošanas dokumentu darbības laikā darbu tupinās līdzšinējie uzņēmumi un attiecībā uz tiem nav sagaidāmas jaunas būtiskas ietekmes uz vidi. Esošajos uzņēmumos plānošanas dokumentu darbības laikā var notikt tehnoloģisko procesu izmaiņas vai tie var paplašināt darbību, taču ņemot vērā arī starptautiskos un nacionālos vides mērķus, kuri ir jāievēro vērā saskaņojot

Stratēģiskās komponente	sadaļas	Ietekmes uz vidi vērtējums
		izmaiņas esošajās darbības, tad var pieņemt, ka nozīmīgas vides kvalitātes izmaiņas nav sagaidāmas, uzlabojot tehnoloģijas – lokāli sagaidāma vides kvalitātes uzlabošanās esošo uzņēmumu darbības vietu apkārtnē. Jaunu iepriekšminēto nozaru uzņēmumu attīstība var notikt ievērojot normatīvo aktu prasības, t.i. ja nepieciešams izvērtējot to darbības iespējamo ietekmi uz vidi ietekmes uz vidi novērtējuma, sākotnējā izvērtējuma vai ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējuma procedūrā, kā arī saņemot piesārņojošas darbības atļaujas un apliecinājumus, t.i. jauna uzņēmumu darbības rezultātā nav sagaidāma vides kvalitātes robežlielumu cilvēka veselības aizsardzībai pārsniegšana. Iespējamās ir vides kvalitātes radītāju izmaiņas salīdzinot ar esošo situāciju. Taču tā kā konkrētu jaunu uzņēmumu attīstība un attīstības vietas nav zināmas, tad ietekmi šajā plānošanas stadijā nevar novērtēt.
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem lokāli, esošajiem uzņēmumiem paplašinot vai pārstrukturējot esošo ekonomisko darbību.</i>		
<i>Vērtējums: tieša vai netieša, negatīva vai pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem atkarībā no uzņēmuma darbības veida, izmantotajām izejvielām tehnoloģijām, attīstoties jauniem uzņēmumiem. Ievērojot normatīvo aktu prasības IVN jomā un piesārņojošo darbības atļauju un apliecinājumu izsniegšanā, nav prognozējama vides kvalitātes robežlielumu cilvēka veselības aizsardzībai pārsniegšana.</i>		
Telpiskās attīstības perspektīva		
Telpiskās perspektīva	attīstības	
Telpiskās perspektīva un tās sastāvdaļas: Apdzīvojuma struktūra	attīstības un tās telpiskā	Vadlīnijas apdzīvojuma un pakalpojumu centru attīstībai ir noteiktas vadlīnijas turpmākai attīstībai, kuru ieviešana ietekmēs vides stāvokli novadā. Galvenās vadlīnijas, kuras attiecas uz vides jomu, piemēram, ir: - jauna mājokļa piedāvāšanā jānodrošina, ka jaunu privātmāju apbūves attīstība var notikt tikai vietās ar inženiertehnisko infrastruktūru un ārpus ES nozīmes biotopiem, turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas skar ES nozīmes biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes, turpmākās attīstības nepieciešamību, - jauna mājokļa piedāvāšanā jāņem vērā vides trokšņa izplatība transporta infrastruktūras tuvumā, jaunu dzīvojamo apbūvi plānojot ārpus transporta radītā vides trokšņa robežlielumu pārsniegumu teritorijām, turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju turpmākās attīstības nepieciešamību. - esošajām mazstāvu un daudzstāvu mājām jāuzlabo māju energoefektivitāte, komunālo pakalpojumu kvalitāte par samērīgām izmaksām un jāveic pagalmu, dārzu, parku, tuvējo mežu, ūdensmalu un citu dabas zonu labiekārtošana, tostarp paredzot ilgtspējīgam un veselīgam dzīvesveidam atbilstošu plānojumu un aprīkojumu (elektrouzlādes vietas, velonovietnes); - dārzu ciemu, jauno savrupmāju ciemu un lauku ciemu attīstībā: 1) apdzīvotajās vietās bez inženiertehniskajiem tīkliem jāveic sadzīves kanalizācijas notekūdeņu kontrole. 2) sadarbībā ar atkritumu apsaimniekošanas organizācijām jāuzlabo atkritumu nodošanas kontrole un jāveicina sadzīves atkritumu dalītās

Stratēģiskās komponente	sadaļas Ietekmes uz vidi vērtējums
	vākšanas infrastruktūras izveide, aptverot jaunas materiālu grupas (bioloģiskie atkritumi, tekstilatkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi). - jāuzlabo publiskās ārtelpu kvalitāte apdzīvotajās vietās: 1) mērķtiecīgi jārealizē lietuss notekūdeņu nošķiršanu no centralizētās kanalizācijas sistēmas; 2) ciemos ietvertās mežu teritorijas jāsaglabā, lai izmantotu publiskam parkam vai kā neskartu dabas teritoriju. Vadlīnijās arī noteikts, ka <i>“Ja ar iespējamiem ekonomiski pamatotiem pasākumiem nav iespējams pilnībā panākt vides trokšņa rādītāju samazinājumu līdz vides trokšņa robežlielumu līmenim, tad dzīvojamā apbūvē jaunu ēku būvniecības un esošu ēku pārbūves gadījumā ir rekomendējams veikt prettrokšņa pasākumus ēkās, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto trokšņa robežlielumu ievērošanu telpās. Šīs rekomendācijas pirmkārt virzītas apbūvei, kas atrodas tiešā maģistrālo autoceļu un ielu apkārtnē, piemēram, Dreiliņos, Ulbrokas un citviet novadā.”</i> Šo vadlīniju ieviešana pozitīvi un ilgtermiņā ietekmēs ēku energoefektivitāti, dodot ieguldījumu SEG emisiju samazināšanā, uzlabos komunālo notekūdeņu attīrīšanu, tādējādi tieši vai netieši novēršot virszemes ūdeņu, augsnes, gruntsūdeņu piesārņošanu ar biogēnajām vielām. Atkritumu dalītas savākšanas sistēmas attīstīšana sekmēs dalīti savāktu atkritumu daudzuma pieaugumu un līdz ar to sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma samazināšanos, kā arī virzību uz aprites ekonomikas ieviešanu. Dabas teritoriju saglabāšana ciemu apkārtnē, publiskās ārtelpas attīstība un bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju saglabāšana, plānojot jaunas apbūves teritorijas vai paplašinot esošās – pozitīvi ietekmēs dabas teritoriju pastāvēšanu un dabas vērtību aizsardzību. Īpaši jāuzsver sagaidāmā pozitīvā ietekme uz Eiropas Savienības nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu atradnēm, ja tiktu pārskatīta līdz šim plānotās apbūves nepieciešamība šo dabas vērtību izplatības teritorijās, piemēram, pie Māšēnu ezera, kā arī citviet, atsakoties no turpmākas apbūves attīstības, ja tā līdz šim nav realizēta. Vietās, kuras netiktu apbūvētas, nodrošinot apstākļus dabas vērtību saglabāšanai, tiktu saudzēti Eiropas Savienības nozīmes biotopi un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes. Pozitīvā ietekme izpaudīsies, ja dabas vērtības tiks saglabātas, kas gadījumos, ja tās atrodas starp esošu apbūvi, ir fragmentētas vai līdz šim ietekmētas/degradētas, var būt arī problemātiska. Konkrēti sagaidāmie rezultāti ir vērtējami novada teritorijas plānojuma izstrādes un SIVN procesā. Vadlīnijas par vides trokšņa izplatības transporta infrastruktūras tuvumā ņemšana vērā, plānojot jaunu apbūvi un turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas plānojumus noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju turpmākās attīstības nepieciešamību, ja iespējams, atsakoties no apbūves turpmāks attīstības, nepalielinās paaugstinātam vides troksnim pakļauto iedzīvotāju skaitu. Salīdzinot ar esošo situāciju, ietekme ir nebūtiska, jo vadlīnijas ieviešanas rezultātā saglabāsies līdz šim paaugstinātam vides troksnim pakļauto iedzīvotāju skaits (pieņemot, ka iedzīvotāju skaits esošajā apbūvē nemainās). Pozitīvi ir vērtējams tas, ka vadlīnijas ieviešanas gadījumā, paaugstinātam vides troksnim pakļauto iedzīvotāju skaits nepalielinās. Vadlīnijas par prettrokšņa pasākumus ieviešanu ēkās, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto trokšņa robežlielumu ievērošanu telpās, ja ar iespējamiem ekonomiski pamatotiem pasākumiem nav iespējams pilnībā panākt

Stratēģiskās komponente	Ietekmes uz vidi vērtējums
	vides trokšņa rādītāju samazinājumu līdz vides trokšņa robežlielumu līmenim, uzlabos iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti iekštelpās Dreiliņos, Ulbrokā un citviet.
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme virzībā uz klimatneitralitāti, aprites ekonomikas ieviešanu, virszemes ūdeņu, augsnes, gruntsūdeņu kvalitāti, dalīti savākto atkritumu daudzuma pieaugumu, sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma samazināšanos, dabas, t.sk. bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju - Eiropas Savienības nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu atradņu aizņemto teritoriju - saglabāšanu. Pozitīva ietekme, nepalielinot paaugstinātam vides troksnim pakļauto iedzīvotāju skaitu un/vai uzlabojot iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti iekštelpās paaugstināta vides trokšņa dzīvojamās apbūves teritorijās.</i>	
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: <i>Rūpniecības un loģistikas telpiskā struktūra</i>	Rūpniecības un loģistikas telpiskā struktūrā kā perspektīvās teritorijas rūpniecības un uzņēmējdarbības attīstībai noteiktas teritorijas, kurās saskaņā ar spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem jau pašlaik ir plānota rūpniecības apbūves attīstība (Rumbulā, Dreiliņos gar Rīgas robežu un autoceļu P4, Ulbrokā un Dreiliņos gar perspektīvā paredzēto automaģistrāli E22, Ulbrokā, Dzidriņās un Līčos gar autoceļu P4, Sauriešos pie autoceļa P5, Vangažos un Garkalnes pagastā bijušās Vangažu rūpnīcas apkaimē, kā arī citviet. Jaunas ietekmes uz vidi var veidoties attīstoties jauniem uzņēmumiem vai esošajiem paplašinoties vai mainot tehnoloģiskos procesus. Ietekmes vērtējums – tāds pats kā novada ekonomiskā specializācijas novērtējumā (skatīt iepriekš). Rūpniecības telpiskā jaunu teritoriju attīstība novadā ir vērsta uz videi draudzīgo tehnoloģiju ražošanas uzņēmumu un loģistikas pakalpojumu uzņēmumu attīstību. Ieviešot ražošanas uzņēmumos videi draudzīgas tehnoloģijas, ir sagaidāma pozitīva ietekme uz vides kvalitātes aspektiem (atkarībā no uzņēmuma darbības veida), dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu ražošanā. Vadlīnijās iekļauti nosacījumi ražošanas un dzīvojamās apbūves attīstībai saimnieciskajos centros – Rumbula, Vangaži, Saurieši, Zaķumuiža. Noteikts, ka prioritāri ir jānovērtē uzņēmumu attīstības vajadzības un: - Jauna dzīvojamā apbūve var veidoties zonās, kur to neskar uzņēmumu radītais vides troksnis un izmeši, kā arī rēķinoties ar uzņēmumu piesaistīto transporta plūsmu. - Esošā dzīvojamā apbūve aizsargājama, izbūvējot nožogojumus vai stādot norobežojošus stādījumus. - Saimniecisko centru ražošanas zonās ielas jāizbūvē, lai pa tām droši varētu pārvietoties gan gājēji, gan velobraucēji, gan autotransports, tostarp kravu transports. Vadlīnijās arī uzsvērts, ka: “Dzīvojamās, tehniskās, komerciālās vai ražošanas zonas nošķiramas, veidojot buferzonas ar vairāk-pakāpju stādījumiem vai nožogojumus gar tehniskās un ražošanas apbūves objektiem un, ja atļauj ielas profils, pēc iespējas nodalot autotransportu no gājēju un velosipēdistu kustības un veidojot apstādījumu joslas. Turpmākajā plānošanas procesā pārskatāma teritorijas plānojumos noteikto, tiešā tuvumā esošo, bet nerealizēto rūpnieciskās apbūves un dzīvojamās apbūves teritoriju attīstības nepieciešamība, ja iespējams, plānojot buferjoslas starp rūpnieciskās apbūves un dzīvojamās apbūves teritorijām.” Šo vadlīniju ieviešana ir vērsta uz jaunu problēmsituāciju novēršanu teritorijās, kur tuvumā izvietojas ražošana un dzīvojamā apbūve, mazinās ražošanas ietekmi uz esošo apbūvi un paaugstinās cilvēku drošību saimnieciskajos centros. Ieviešanas gadījumā vietās, kur tiek izveidotas buferjoslas starp dzīvojamo un

Stratēģiskās komponente	sadaļas	Ietekmes uz vidi vērtējums
		rūpniecisko apbūvi, ietekme pozitīva, jo mazinās ražošanas un loģistikas objektu tieša ietekme uz dzīves vides kvalitāti dzīvojamā apbūvē.
<u>Vērtējums:</u> 1) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz vides kvalitātes aspektiem (atkarībā no uzņēmuma darbības veida), dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu ražošanā. 2) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem lokāli, esošajiem uzņēmumiem paplašinot vai pārstrukturējot esošo ekonomisko darbību. 3) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme vadlīniju ieviešanas vietās uz vides kvalitāti (gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni), t.sk. dzīves vides kvalitāti dzīvojamās apbūves teritorijās, kuras robežojas ar ražošanas un loģistikas objektu apbūves teritorijām, kā arī cilvēku drošību saimnieciskajos centros.		
<u>Vērtējums:</u> tieša vai netieša, negatīva vai pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem atkarībā no uzņēmuma darbības veida, izmantotajām izejvielām tehnoloģijām, attīstoties jauniem uzņēmumiem. Ievērojot normatīvo aktu prasības IVN jomā un piesārņojošo darbības atļauju un apliecinājumu izsniegšanā, nav prognozējama vides kvalitātes robežlielumu cilvēka veselības aizsardzībai pārsniegšana.		
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: Dabas teritoriju telpiskā struktūra, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma prioritārās teritorijas	Stratēģijā uzsvērts, ka: “Dabas teritorijas – neskartā daba īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ūdens un mežu bagātības – ir būtisks Ropažu novada stratēģiskā mērķa “Zaļāks novads” sasniegšanas priekšnoteikums. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju klātbūtne novadā un pārējās zaļās zonas veido veselīgu dzīvesvidi, labu gaisa kvalitāti, rada iespējas aktīvai atpūtai dabā un pievienoto vērtību tūrisma pakalpojumiem Ropažu novadā.” Vadlīnijās dabas teritoriju izmantošanai cita starpā noteikts, ka: “Ir saglabājamas Ropažu novadam raksturīgās dabiskās mežu, ūdeņu, pie-ūdeņu, tostarp palienu ainavas, kā arī lauku kultūrainavas ar viensētām un lauku un mežu saimnieciskajiem objektiem. Lielās, vērtīgās mežu zemes ir saglabājamas nesadalītas un neapbūvētas. Veicot dabas teritoriju labiekārtošanu, jārespektē aizsargājamās vērtības un jāveicina mazāka ietekme uz bioloģisko daudzveidību un raksturīgo ainavu.” Ieviešanas gadījumā ir sagaidāma pozitīva vai neitrāla (nebūtiska ietekme, ja saglabājas esošās platības, piemēram) uz dabas teritoriju, t.sk. mežu, novadam raksturīgās ainavas un bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu. Vadlīnijās arī noteikts, ka: “Turpmākajā plānošanas procesā ir veicama applūstošo teritoriju (10% applūšanas varbūtība) noteikšana, ņemot vērā aktuālo informāciju par pavasara palu un plūdu, kā arī vējuzplūdu radīto applūšanu, pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas atrodas applūstošajās teritorijās, tālāko izmantošanu un plānojot pasākumus esošās apbūves aizsardzībai pret plūdiem.” Ieviešot šo vadlīniju, teritorijas plānojumā tiktu noteiktas applūstošās teritorijas atbilstoši faktiskajai, aktuālajai situācijai, tādā veidā nodrošinot applūstošo teritoriju un virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas noteikšanu atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām. Pārskatot un atsakoties no nerealizētās apbūves applūstošajās teritorijās jaunā novada teritorijas plānojuma izstrādes procesā tiktu sekmēta arī dabas vērtību (Eiropas Savienības nozīmes biotopu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu) vietās, kur tās atrodas gadījumos, ja tajās vēsturiski ir plānota apbūve un turpmāk teritorija netiktu apbūvēta. Pozitīvā ietekme izpaudīsies, ja dabas vērtības tiks saglabātas, kas gadījumos, ja tās atrodas starp esošu apbūvi, ir fragmentētas vai līdz šim ietekmētas/degradētas, var būt arī problemātiska. Konkrēti sagaidāmie rezultāti ir vērtējami novada teritorijas plānojuma izstrādes un SIVN procesā.	

Stratēģiskās komponente	Ietekmes uz vidi vērtējums
	Vadlīnijās uzsvērts, ka “ir <i>sekmējama izstrādāto derīgo izrakteņu karjeru rekultivācija, ieviešot ārvalstu pieredzi, tādā veidā, lai nākotnē veidotos dabas bioloģiskajai daudzveidībai vērtīgas teritorijas (ūdenstilpes kā retiem putniem, abiniekiem, kukaiņiem piemērotas dzīvesvietas ar veidotām nišām (saliņas, variēts krastu reljefs utml).</i>” Iespējas teritorijas renaturalizēt pēc derīgo izrakteņu ieguves beigšanas tiks izvērtētas veidojot kopējo publiskās ārtelpas plānojumu, kā arī veicot konkrēto derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivāciju. Gadījumos, kad kāda no derīgo izrakteņu izstrādes vietām tiktu rekultivēta, izmantojot vadlīnijā minēto pieeju un izmantotie risinājumi dotu praktiskus rezultātus (piesaistot sugas dažādajās dzīvotnēs) – sagaidāma pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz dabas daudzveidību. Taču vienlaikus jāatzīmē, ka turpmāk ir vēl jāvērtē, kuros izstrādātajos karjeros ir iespējama appludināšana, derīgo izrakteņu izstrāde novadā nav intensīva un līdz ar to nav sagaidāms, ka vadlīnijas ieviešana ticamāk vienā vai dažos karjeros būtiski mainītu novada bioloģiskās daudzveidības potenciālu. Taču arī pat viena objekta rekultivācija un sekmīga ekspluatācijas nodrošināšana kalpotu kā pozitīvs piemērs tālākai nākotnei dabas daudzveidības palielināšanā. Ropažu novadā aktuālākā, pašlaik apzinātā nepieciešamība ir Sauriešu ģipsakmens karjera ūdenskrātuves, kuras tiek izmantotas arī atpūtai un daivingam, atpūtas vietas labiekārtošana, tostarp nodrošinot sugu dzīvotņu aizsardzību atpūtas vietas zaļajā zonā. Vadlīnijās plānota Ropažu novada dabas tūrisma taku tīkla un ūdensceļu tīkla plānošana un attīstība. Tā kopumā ir vērtējama pozitīvi, taču, ņemot vērā Rīgas tuvumu un iespējamo apmeklētāju skaita pieaugumu, lai novērstu dabas teritoriju noplicināšanu, negatīvu ietekmi uz Eiropas Savienības nozīmes biotopiem vai īpaši aizsargājamo sugu atradnēm plānojot un ekspluatējot tūrisma objektus ir jāapsver arī dabas tūrisma objektos pieļaujamās apmeklētāju slodzes un, ja nepieciešams, slodzes jāsadala, apmeklētājus novirzot uz citiem objektiem. Ieteicams jaunajos objektos izvietot apmeklētāju plūsmu skaitītājus. <i>Vadlīnijās kultūras mantojuma saglabāšanai</i> uzsvērts, ka ir jāattīsta Ropažu novada kultūrvēsturiskā mantojuma vietas sadarbībā ar kultūras pieminekļus pārraugošajām valsts iestādēm un vietējiem iedzīvotājiem to iekļaušanai Ropažu novada sociāli ekonomiskajos procesos. Tajās iekļautas individuālas vadlīnijas vairākām novada nozīmīgām tūrisma, dabas un kultūrvēsturisko objektu teritorijām, t.sk. Ropažu muižas parks ar dīķi, Ropažu Livonija ordeņa pilsdrupas ar dabas teritorijām apkārtnē Ropažu ciemā, vietējās nozīmes industriālais piemineklis “Dzelzceļa tilts pār Mazās Juglas upi”, vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis “Kapliča Ulbrokas kapos”. Šajās vadlīnijās noteikts, ka kultūrvēsturisko liecību iekļaušanai tūrisma piedāvājumā jāatbalsta Vangažu novadpētniecības muzejs, Garkalnes pagasta biedrības, kas apkopo Jāņa Jaunsudrabiņa mantojumu, vēstures rekonstrukcijas klubs „Rodenpoys” un Stopiņu pagasta muzejs “Krīvu klēts. Vadlīnijās arī uzsvērts, ka ir jāapzina potenciālās kultūrvietas – novada mēroga nozīmīgas vēsturiskās teritorijas un nemateriālais mantojums, lai veicinātu to saglabāšanu, izmantošanas ilgtspēju un iekļaušanos novada tūrisma, izglītības un kultūras piedāvājumā. Atzīmēts, ka potenciāls ir Ulbrokas muižas apbūvei un parkam, Līgo dārzam, dzelzceļa stacijai “Kangari”, Ropažu baznīcai, Valdenrodes - Zaķumuižas muižas apbūvei un parkam, karavīru kapsētām, „Augšciemam” u.c. vēstures, arhitektūras un mākslas objektiem. Vadlīniju ieviešanai būs pozitīva ietekme uz kultūras mantojuma saglabāšanu un iesaisti izmantošanas ilgtspēju un iekļaušanos novada tūrisma, izglītības un kultūras piedāvājumā.

Stratēģiskās komponente	Ietekmes uz vidi vērtējums
	<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz dabas teritoriju, t.sk. mežu, novadam raksturīgās ainavas, kultūrvēsturiskā mantojuma objektu un bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, t.sk. Eiropas Savienības nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu atradņu aizņemto teritoriju saglabāšanu, ilgtspējīgu izmantošanu un iekļaušanos novada tūrisma, izglītības un kultūras piedāvājumā.</i>
	<i>Vērtējums: tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz dabas teritorijām, to daudzveidību pārmērīgu apmeklētāju slodžu gadījumā.</i>
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: <i>Transporta infrastruktūra</i>	Vadlīnijās transporta infrastruktūras attīstībai un ilgtspējīgai mobilitātei ietver novada mobilitātes politikas definējumu, nosakot, ka tā: “<i>ir vērsta uz ilgtspējīgu cilvēka mobilitātes vajadzību apmierināšanu, pakalpojumu pieejamību, uzņēmējdarbības vides attīstību un velosipēdu un citu mikromobilitātes rīku lietošanas ikdienā veicināšanu, tā uzlabojot pārvietošanās daudzveidību un samazinot ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.</i>” Vadlīnijās noteikts, ka ir jāuzlabo autoceļu kvalitāte, lai nodrošinātu piekļuvi Eiropas transporta tīkla ceļiem, kā arī savienojumus starp novada apdzīvotajām vietām un kaimiņu pašvaldību apdzīvotajām vietām. Plānota <i>vairāku autoceļu vai to posmu novadā kvalitātes uzlabošana kvalitātes uzlabošana</i>, lai nodrošinātu savienojumus starp novada un kaimiņu novadu apdzīvotajām vietām vietu, piemēram, starp Vangažu pilsētu un Ropažu ciemu, starp Ropažu ciemu un Kākcīmi, Lielkangaru savienojumu ar Ogres novada Ikšķili un Siguldas novada Inčukalnu, kā arī Garkalnes, Makstenieku, Skuķīšu, Tumšupes un Podkāju ciemu savienojumus, novada savienojumus ar Ādažiem. Īpaša uzmanība pievērsta Rīgas sasniedzamības uzlabošanai. Plānots, ka ir jāizbūvē abu pašvaldību kopēji attīstāmie savienojumi: Dzelzavas ielas turpinājumā jaunas ielas izbūve līdz Smaida ielai ar tiltu pāri Dreiliņupei un jāuzlabo satiksmes drošības uzlabošana Granīta ielā. Kopumā transporta savienojumu kvalitātes uzlabošana plānota reģionālajos un vietējos ceļos. Satiksmes intensitātes izmaiņas pēc savienojumu uzlabošanas iespējams palielināsies, taču, izmaiņas nav sagaidāmas tik nozīmīgas, lai veidotos jaunas gaisa kvalitātes vai vides trokšņa robežlielumu cilvēka veselības aizsardzībai pārsniegumu zonas. Sagaidāms, ka daudzviet, uzlabojoties ceļu kvalitātei, var arī uzlaboties vides kvalitātes rādītāji (daļiņas, vides troksnis) ceļu tuvumā. Īslaicīga, lokālā ietekme ir sagaidāma ceļu pārbūves darbu laikā. Pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai ir plānoti būvdarbu darbu organizācijas plānā. Plānots arī <i>jauns novada transporta savienojums</i> – pašvaldības ceļš starp Upesciemu, Nāgelmuižu un Zaķumuižu, tostarp izbūvējot tiltu pāri Tumšupei. Attīstot šo savienojumus saskaņā ar Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2.pielikuma <i>Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums</i> 10.punkta 5.apakšpunkta nosacījumiem: “5) jauna ceļa būvniecība ir jāveic a) ja tā garums ir 1 kilometrs un vairāk,” ir jāveic sākotnējais izvērtējums. Jāatzīmē gan arī, ka šajā attīstības plānošanas attīstības stadijā, kad vēl nav izstrādāts jaunā Ropažu novada vienots Transporta tematiskais plānojums, kā to paredz Rīcības plāna VP4 U1 RV2 P1 pasākums “Novada vienota ceļu tīkla attīstības un uzturēšanas plānošana, tostarp attīstot jaunus iekšējos savienojumus jaunizveidotajā novadā”, kas cita starpā paredz veikt jaunā novada vienotu pašvaldības ceļu, ielu un satiksmes infrastruktūras inventarizāciju un sagatavošanās darbus jaunu novada transporta savienojumu izbūvei, piemēram, pašvaldības ceļam starp Upesciemu, Nāgelmuižu un Zaķumuižu ar tiltu pāri Tumšupei, ir pārāgri vērtēt, vai būvniecība var radīt būtisku negatīvu ietekmi uz dabas daudzveidību. Jaunu ceļu projektēšana un būvniecība ir veicama ievērojot normatīvo aktu prasības,

Stratēģiskās komponente	Ietekmes uz vidi vērtējums
	t.sk. saņemot un izpildot vides institūciju prasības. Šo prasību izpilde visticamāk arī nodrošinās būtiskas negatīvas ietekmes novēršanu. Dabas aizsardzības pārvalde atsauksmē par šo vides pārskatu uzsver, ka, pārbūvējot ceļus, projektēšanas un pārbūves procesā jāpievērš uzmanība esošajam hidroloģiskajam režīmam un dabas vērtībām pārbūvējamā ceļa apkārtnē, nodrošinot esošo hidroloģiskā režīma, ja tas nav traucēts, saglabāšanu. Optimāla hidroloģiskā režīma saglabāšana ir priekšnoteikums mitro augšanas apstākļos pastāvošu aizsargājamo biotopu un sugu saglabāšanai, labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai. Ja pārbūvējamā ceļa vai tā posma tuvumā atrodas Eiropas Savienības nozīmes biotopi vai īpaši aizsargājamo sugu atradnes, ir jānodrošina to saglabāšana un aizsardzība, it īpaši būvdarbu laikā. Vadlīnijās uzverts, ka <i>dzelzceļa līnijās</i> ir jāsaglabā dzelzceļa stacijas, kas ir nozīmīgas pasažieru pārvadājumiem Ropažu novadā, kā arī jāattīsta <i>Rail Baltica</i> plānotās stacijas: Vadlīnijās vienlaikus ar savienojumu uzlabošanu plānota plaša <i>mobilitātes punktu tīkla</i> izveide. Plānoti vairāku līmeņu mobilitātes punkti: reģionālās satiksmes mobilitātes punkti, pilsētas/novada mobilitātes punkti un lokāli jeb mikromobilitātes punkti. To izveide sagaidāms, ka mazinās iedzīvotāju pārvietošanos ar automašīnām, it īpaši uz Rīgu. Tādēļ ilgtermiņā, veiksmīgi darbojoties mobilitātes punktiem, ir sagaidāma autotransporta intensitātes samazināšanās un attiecīgi arī autotransporta radīto gaisa kvalitātes rādītāju uzlabošanās. Efektīva mobilitātes punktu darbība netieši, ilgtermiņā pozitīvi ietekmēs gaisa kvalitāti Rīgā, it īpaši maģistrālajās ielās un ja mobilitātes pasākumi attīstās arī pārējās valsts pašvaldībās (summārā ietekme).
<u>Vērtējums:</u> 1) tieša, pozitīva vai nebūtiska, ilgtermiņa ietekme uz autotransporta radītā gaisa piesārņojuma mazināšanu, iespējams arī lokāli – vides trokšņa līmeņa mazināšanos. 2) netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz autotransporta radītā gaisa piesārņojuma mazināšanu Rīgā, it īpaši maģistrālajās ielās.	
<u>Vērtējums:</u> tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā.	
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: <i>Inženiertehniskā infrastruktūra</i>	Struktūrā ietilpst novada apdzīvoto vietu centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas un centralizētās apkures sistēmas, kā arī atkritumu poligons. Vadlīnijās inženiertehniskās infrastruktūras attīstībai noteikts, ka jāpilnveido centralizētas ūdensapgādes, sadzīves notekūdeņu un siltumapgādes sistēmas, kā arī lietusūdeņu savākšanas sistēmas apdzīvotajās vietās. Jaunas apbūves teritorijas jāattīsta vienlaikus ar visaptverošu inženiertehnisko infrastruktūru. Vadlīnijās akcentēts, ka: “Lai sasniegtu vides aizsardzības mērķus sadzīves notekūdeņu apsaimniekošanas jomā aglomerācijas, kurās piesārņojuma slodze ir 2000 – 10 000 CE, ir jāpaplašina centralizētas kanalizācijas sistēmas, ja nepieciešams, arī jāpārbūvē notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un jāpaaugstina pieslēgumu īpatsvars esošajām sistēmām Ulbrokā, īpašu uzmanību pievēršot Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.–2027.gadam izdalītajām jaunajām aglomerācijām: 1)Garkalne, 2)Dreiliņi un 3)Langstiņi, Bergi, Upesciems, Sunīši un Amatnieku ciems. Vangažu pilsētā ūdenssaimniecības attīstība plānojama, ņemot vērā aglomerācijas attīstības tendences.” Vadlīniju īstenošana, ieviešot centralizētu sadzīves kanalizācijas sistēmu izveidi, sadzīves notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu pozitīvi ietekmēs virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, novēršot iespējams neattīrītu notekūdeņu novadīšanu apkārtējā vidē. Notekūdeņu apsaimniekošana

Stratēģiskās komponente	sadaļas	Ietekmes uz vidi vērtējums
		aglomerācijas, kurās piesārņojuma slodze ir 2000 – 10 000 CE, t.sk. no jauna plānotajās aglomerācijās, nodrošinās Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.–2027.gadam ieviešanu. Centralizētu apkures sistēmu izveide mazinās gaisa piesārņojumu, it īpaši tā izplatību piezemes slāņos nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos, un SEG emisijas, kā arī sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu.
<i>Vērtējums: tieša un netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, kā arī gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu un dabas resursu racionālu izmantošanu.</i>		

SIVN novērtēts, ka ir sagaidāma *tieša, pozitīva, ilgtermiņa un vidēja termiņa ietekme* ir sagaidāma, īstenojot:

- stratēģisko mērķi SM1. *Zaļāks novads*. Ietekme, realizējot projektus, lai veidotu energoefektīvu un gudri apsaimniekotu mājokli, kā arī paplašinātu publisko ārtelpu un izveidotu zaļo un zilo infrastruktūru novadā ir identificēta visos SIVN aspektos;
- stratēģisko mērķi SM2. *Savienotāks novads*. Ietekme, realizējot projektus, lai attīstītu transporta infrastruktūru un daudzveidu mobilitāti (vai bezizmešu mobilitāti), veidosies uz gaisa kvalitāti, klimata pārmaiņām, mazinot SEG emisijas, un cilvēku drošību;
- stratēģisko mērķi SM3. *Viedāks un sociāli atbildīgāks novads*. Īstenojot projektus un pasākumus šī stratēģiskā mērķa ietvaros attiecībā uz pakalpojumu pieejamību un augstu pilsonisko atbildību ir sagaidāma ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, gaisa kvalitāti, virszemes ūdeņu kvalitāti, sabiedrības informētība par vides stāvokli un drošību, cilvēku drošību, kā arī kultūras mantojuma objektu iesaiste turpmākā novada teritorijas attīstībā. Mūsdienīgas uzņēmējdarbības videi veidošanai, paaugstinot novada uzņēmumu konkurētspēju, galvenokārt atkarībā no nosaka uzņēmējdarbības veida ir iespējama ietekme jebkuru no SIVN aspektiem.

Saskaņā ar SIVN vērtējumu secināts, ka *netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme* uz cilvēka veselību ir sagaidāma realizējot stratēģiskos mērķus SM1. *Zaļāks novads* un SM2. *Savienotāks novads*, kas veidotos īstenojot dabai saudzīgas saimniekošanas, transporta un mobilitātes projektus un ietekme uz jebkuru no SIVN aspektiem stratēģiskā mērķa SM3. *Viedāks un sociāli atbildīgāks novads* ieviešanā, ja iegūtās zināšanas un prasmes tiek pielietotas vides jomā.

Tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme ir iespējama uz dabas teritorijām, bioloģisko daudzveidību pārmērīgu apmeklētāju slodzi gadījumā īstenojot stratēģiskajā mērķī SM1. *Zaļāks novads* plānotos dabai saudzīgas saimniekošanas projektus.

Tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Realizējot novada telpiskās attīstības perspektīvu un tās sastāvdaļu plānojumu, ņemot vērā Stratēģijā iekļautās vadlīnijas, kopumā ir prognozēta *tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme* uz SIVN identificētajiem ietekmes uz vidi aspektiem. Tieša un/vai netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme ir iespējama uz bioloģisko daudzveidību, IADT, meža zemju platībām, ja netiek savlaicīgi pirms tūrisma infrastruktūras objektu būvniecības plānotas apmeklētāju slodzes un pietiekami izvērtēti bioloģiskās daudzveidības aspekti. Tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Taču, ņemot vērā Stratēģijas detalizācijas pakāpi, tās ietekmi kvantitatīvi nav iespējams novērtēt. Tādēļ tās ieviešanas laikā ir īpaši svarīgi turpināt izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi investīciju projektu ieviešanas stadijā (skatīt 8. nodaļu).

7.2. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IETEKMES UZ VIDI VĒRTĒJUMS: TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES

Nodaļā ietverts Attīstības programmas ietekmes uz vidi novērtējums, ņemot vērā plānošanas dokumenta detalizāciju līdz uzdevumu un pasākumu līmenim. Vērtējums apkopots 9. tabulā. Tabulā nav ietverti uzdevumi un pasākumi, kuriem ietekme uz vidi šajā SIVN procesā nav identificēta.

9. tabula Attīstības programmas ietekmes uz vidi vērtējums

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
VP1 Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis		
Prioritāte ir vērsta uz esošā mājokļa apsaimniekošanas uzlabošanu, videi draudzīgu materiālu izmantošanu ēku būvniecībā, lietderīgāku komunālās saimniecības resursu izmantošanu, atkritumu apjomu samazināšanu un citu negatīvo ietekmju uz vidi mazināšanu, sekmējot ēku energoefektivitātes pasākumu attīstību, lokālo inženierapgādes sistēmu pārraudzību un citus pasākumus.		
<u>Vērtējums:</u>		
1) tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā. 2) tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un augsnes kvalitāti, kā arī dzeramā ūdens resursu racionālu izmantošanu. 3) netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību.		
<u>Vērtējums:</u> tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti (gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis un citi aspekti) būvdarbu laikā.		
RV1 Dzīvojamā fonda atjaunošana un ilgtspējīga mājokļa pieejamības veicināšana		
U1 Veidot mājokļa atjaunošanai un būvniecībai atvērtu vidi Ropažu novadā	P1 Ropažu novada mājokļu politikas izstrāde P2 Apbūves teritoriju un publisko inženiertīklu infrastruktūras plānošana un sagatavošana	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu.
U2 Atjaunot pašvaldības dzīvojamo fondu un paaugstināt tā energoefektivitāti, veicinot resursu racionālu izmantošanu un viedo risinājumu ieviešanu	P1 Pašvaldības dzīvojamā fonda atjaunošana, tostarp jaunu mājokļu būvniecība P2 Energoefektivitātes paaugstināšana daudzdzīvokļu māju sektorā P3 Pašvaldības atbalsts māju biedrību veidošanai un darbības nodrošināšanai	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu un AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā.
RV2 Komunālās saimniecības attīstība un atkritumu apsaimniekošana		
U1 Attīstīt un paplašināt centralizētās inženierapgādes sistēmas	P1 Novada kopējās ūdenssaimniecības un namu apsaimniekošanas stratēģija P2 Novada kopējās elektroapgādes shēmas izstrāde sadarbībā ar energoresursu pārvaldītājiem, sakaru uzņēmumiem P3 Centralizētās ūdenssaimniecības paplašināšanas tehniski ekonomisko pamatojumu izstrāde apdzīvotajām vietām P4 Ūdenssaimniecības attīstība aglomerācijās aglomerācijas ar CE 2 000 – 10 000 P5 Ūdenssaimniecības attīstība aglomerācijās, kurās CE ir mazāks par 2000 P6 Esošo ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas sistēmu atjaunošana, energoefektivitātes uzlabošana un tīklu attīstība P7 Ilgtspējīgu lietusūdens risinājumu ieviešana apdzīvotajās vietās P8 Centralizētās siltumapgādes sistēmu paplašināšanas tehniski ekonomisko pamatojumu izstrāde apdzīvotajās vietās finansiālā atbalsta saņemšanai P9 Centralizētās siltumapgādes sistēmu paplašināšana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts ūdeņu kvalitāti (P1 – P11) Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju un vides trokšņa mazināšanu (P1, P2, P6, P10, P11). Netieša, pozitīva ietekme uz cilvēku veselību. Vidējā termiņā ietekme var būt nebūtiska (pozitīvus rezultātus ticamāk iespējams sasniegt ilgākā termiņā).

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
	apdzīvotajās vietās P10 Mājsaimniecību pieslēgšanās centralizētajām inženierapgādes sistēmām veicināšana P11 Viedo risinājumu ieviešanas veicināšana ūdenssaimniecībā, siltumsaimniecībā un māju apsaimniekošanā	
U2 Pilnveidot lokālo inženierapgādes sistēmu uzraudzību	P1 Individuālo apkures iekārtu pareizas ekspluatācijas veicināšana P2 Alternatīvo enerģijas izmantošanas risinājumu ieviešana dzīvojamo ēku sektorā P3 Lokālo dzeramā ūdens apgādes urbumu kontroles veicināšana P4 Lokālo kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu kontroles veicināšana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu lokālajās sistēmās (P1, P2) Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, dabas resursu (ūdeņu) racionālu izmantošanu lokālajās sistēmās (P3, P4)
U3 Pilnveidot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu	P1 Dalītās atkritumu vākšanas punktu iekārtošana P2 Iedzīvotāju izglītošana par dalīto atkritumu vākšanu	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšanu, bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi, dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu
VP2 Paplašināta publiskā ārtelpa un attīstīta zaļā infrastruktūra		
Prioritāte ir noteikta, lai palielinātu zaļo zonu, gājēju un velosipēdu ceļu tīklojumu apdzīvotajās vietās un novadā, padarītu pieejamas ūdensmalas, labiekārtotu atpūtas vietas pie ūdeņiem un veicinātu dzīvojamās vides pievilcīgumu un iedzīvotāju fiziskās aktivitātes, jo īpaši ģimenēm ar bērniem. Tās ieviešana vidējā termiņā		
Vērtējums: 1) tieša vai netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz publisko ārtelpu, t.sk. apstādījumiem publiskajā un dzīvojamā apbūvē, atpūtas vietās pie ūdeņiem labiekārtojumu, gaisa kvalitāti, virszemes ūdeņu un augsnes kvalitāti, 2) netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību.		
RV1 Zaļo zonu labiekārtošana ap dzīvojamām zonām, tā radot papildu komfortu un veselīgu dzīves vidi		
U1 Uzlabot dzīvojamo zonu ārtelpas drošības, vides pieejamības un labiekārtošanas līmeni, īpaši daudzdzīvokļu māju pagalmos	P1 Daudzdzīvokļu māju pagalmu labiekārtošana un kopizmantošanas infrastruktūras uzlabošana P2 Apdzīvoto vietu parku, skvēru, zaļo zonu iekārtošana P3 Centrālās publiskās ārtelpas iekārtošana katrā apdzīvotajā vietā	Tieša vai netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz publisko ārtelpu, t.sk. apstādījumiem publiskajā ārtelpā un dzīvojamā apbūvē, gaisa kvalitāti, paaugstināta piekastes ekosistēmu noturība pret vējuzplūdiem, piemēram, pie Juglas kanāla. Netieša ietekme uz cilvēku veselību. Vidējā termiņā ietekme var būt nebūtiska (pozitīvus rezultātus iespējams sasniegt ilgākā termiņā).
RV2 Zaļā infrastruktūra Ropažu novada aktīvās atpūtas un tūrisma iespēju paplašināšanai		
U1 Iekārtot dabiskas un daļēji dabiskas teritorijas bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai un antropogēnās slodzes mazināšanai	P1 Dabas teritoriju (publiskās ārtelpas) tematiskā plānojuma izstrāde P2 Līdzdalība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un ekosistēmu pakalpojumu nodrošināšanā	Netieša ietekme uz publisko ārtelpu, ūdeņu kvalitāti, t.sk. dabas teritorijām tajā. Ietekme Attīstības programmas ieviešanas laikā visticamāk – nebūtiska, jo plānojuma ieviešana būs sākumstadijā (P1). Pozitīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību, bet ticamāk- nebūtiska, jo vidējā termiņā izmērāmus pozitīvus rezultātus bioloģiskās daudzveidības jomā nebūs iespējams sasniegt. Ja tādi (rezultāti) tomēr tiks sasniegti, tad ietekme – lokāla (P2).

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
U2 Iedzīvināt ūdensmalas, labiekārtojot pieejas, krastmalas un atpūtas vietas pie ūdeņiem ar dabas saudzēšanai nepieciešamo infrastruktūru	P1 Pieeju ūdensobjektiem iekārtošana un ūdensmalu un ūdensobjektu iekļaušana kultūras, sporta un tūrisma aprīvē P2 Ūdenstūrisma maršrutu un saistītās infrastruktūras attīstīšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz publisko ārtelpu pie un uz ūdeņiem, cilvēku drošību. Vienlaikus, plānojot šos pasākumus, ir savlaicīgi jāplāno tūrisma radītās slodzes uz ūdeņu kvalitāti, ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, piemēram, Lielajā Baltezerā, Langstinu ezerā un citviet. Pretējā gadījumā – iespējamās negatīvas ietekmes.
U3 Attīstīt tūrisma maršrutus un aktīvās atpūtas zonas	P1 Aktīvās atpūtas mežā piedāvājuma attīstīšana P2 Tūrisma attīstība bijušās dzelzceļa līnijas Rīga-Ērgļi trasē P3 Kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu, sakrālā mantojuma atjaunošana un attīstīšana P4 Ropažu novada tūrisma un atpūtas piedāvājuma popularizēšana	Tieša un netieša, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību (P1, P2, P4), uz kultūras mantojumu (P3).
VP3 Daudzveidu mobilitāte		
Šajā prioritātē plānoto pasākumu ieviešana attiecībā uz mobilitātes iespēju uzlabošanu, attīstot integrētu sabiedrisko transportu, mobilitātes punktus, mikromobilitātes (gājēju, velo) infrastruktūru un jaunus viedās mobilitātes risinājumus, kopumā mazinās autotransporta lietošanu un līdz ar to mazinās autotransporta radītās ietekmes uz vidi novadā. Būtiska ietekme sagaidāma summējoties šajā prioritātē un prioritātē V4 plānotajiem pasākumiem, saglabājot radīto ietekmi un turpinot šo attīstības virzienu nākamajā attīstības plānošanas periodā.		
<i>Vērtējums: tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, cilvēku veselību.</i>		
<i>Vērtējums: tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti(gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis un citi aspekti) būvdarbu laikā pasākumu realizācijas vietās.</i>		
RV1 Sabiedriskā transporta, tostarp dzelzceļa lietošanas veicināšana ikdienas braucienos		
U1 Pie dzelzceļa stacijām un pie galvenajiem ceļiem pirms iebraukšanas Rīgā izveidot mobilitātes punktus, lai veicinātu sabiedriskā transporta izmantošanu un veicinātu mikromobilitāti	P1 Reģionālās satiksmes mobilitātes punkta izveide Vidzemes un Tallinas šosejas un Rīgas apvedceļa apkārtnē P2 Reģionālās satiksmes mobilitātes punkta izveide autoceļu P2 Juglas papīrfabrika – Upesciems un A4 Rīgas apvedceļš krustojuma apkārtnē P3 Reģionālās satiksmes mobilitātes punkta izbūve pirms P5 Ulbroka - Ogre un P4 Rīga - Ērgļi ievada Rīgā P4 Novada mobilitātes punkta izveide pie dzelzceļa stacijas “Garkalne” P6 Piekļuves nodrošināšana līdz mobilitātes punktam Rīgas pilsētā pie dzelzceļa stacijas “Gaisma” P7 Pašvaldības publiskās infrastruktūras pārbūve plānotās Rail Baltica dzelzceļa infrastruktūras, tostarp Sauriešu dzelzceļa stacijas integrācijai Sauriešu ciema publiskajā infrastruktūrā P8 Mikro mobilitātes punktu izveide apdzīvotajās vietās P9 Mikromobilitātes infrastruktūras attīstība mobilitātes punktos P10 Iedzīvotāju mobilitātes paradumu maiņas veicināšana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, paaugstinot mobilitāti un, tādējādi, mazinot autotransporta lietošanu.
U2 Attīstīt sabiedriskā transporta maršrutu tīklu Pierīgā	P1 Sabiedriskā transporta maršrutu pagarināšana Ropažu novadā P2 Vienotas sabiedriskā transporta sistēmas izveide Rīgas metropoles pašvaldībās P3 Jaunu sabiedriskā transporta maršrutu attīstība novada apdzīvoto vietu savienošanai P4 Skolēnu pārvadājumu nodrošināšana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, sekmējot sabiedriskā transporta lietošanas iespējas iedzīvotājiem un, tādējādi mazinot autotransporta lietošanu.

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
	P5 Infrastruktūra gājējiem līdz sabiedriskā transporta pieturām	
RV2 Velosipēdu un citu mikromobilitātes rīku lietošanas ikdienā veicināšana		
U1 Veicināt nacionālas un reģionālas nozīmes veloinfrastruktūras izbūvi Ropažu novadā	P1 Nacionālu velo maršrutu un EiroVelo maršrutu attīstīšana Ropažu novadā P2 Reģionālas nozīmes velo maršrutu attīstīšana Ropažu novadā P3 Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām gājēju un velosipēdu ceļu infrastruktūras attīstīšanā līdz atpūtas vietām dabas teritorijās	Netieša un tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, palielinoties velosipēdu lietošanai, lai pārvietotos. Pozitīva ietekme uz cilvēku veselību. Ietekme Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme sagaidāma U1 pasākumiem summējoties ar citiem vidēja termiņa prioritātes V3 pasākumiem to ieviešanas gadījumā.
U2 Izbūvēt lokālos gājēju un velosipēdu ceļus apdzīvotajās vietās un starp tām, tā veicinot dzīvojamās vides kvalitātes uzlabošanu	P1 Veloshēmas (veloplāna) izstrāde veloinfrastruktūras attīstībai un tūrisma maršrutu attīstīšanai P2 Gājēju un velosipēdu infrastruktūras attīstība Ropažu novada apdzīvotajās vietās un to apkārtnē	Netieša un tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, palielinoties velosipēdu lietošanai, lai pārvietotos. Pozitīva ietekme uz cilvēku veselību. Ietekme Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme sagaidāma U2 pasākumiem summējoties ar citiem vidēja termiņa prioritātes V3 pasākumiem to ieviešanas gadījumā.
U3 Veicināt mobilitātes pakalpojumu attīstību Rīgas metropoles pašvaldībās sadarbībā ar privāto sektoru	P1 Mobilitātes pakalpojumu attīstība P2 Jaunu mobilitātes veidu, jaunu pakalpojumu piegādes veidu un transportlīdzekļu ieviešana	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, paaugstinot mobilitāti un, tādējādi, mazinot autotransporta lietošanu. Ietekme Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme sagaidāma U3 pasākumiem summējoties ar citiem vidēja termiņa prioritātes V3 pasākumiem to ieviešanas gadījumā.
RV3 Ūdens transporta un ūdens tūrisma attīstīšana		
U1 Izvērtēt iespējas attīstīt ūdens transporta līdzekļu izmantošanu Ropažu novada ūdenstilpēs	P1 Ūdenstransporta izmantošanas iespēju izpēte	Būtiska ietekme nav identificēta. Netieša ietekme ūdenstransporta izmantošanas gadījumā, kas sagaidāma nākamajā attīstības plānošanas periodā.
VP4 Transporta infrastruktūras attīstība		
Tā kā prioritāte ir vērsta uz pašvaldības sadarbību ar valsts iestādēm, lai attīstītu valsts ceļu tīklu atbilstoši izveidotā Ropažu novada vajadzībām, un to papildinātu, lai tas apkalpotu Ropažu novada apdzīvotās vietas, savienojot vienotā novada tīklā, attīstot savienojumus ar novada centru, kā arī pagastu savstarpējos savienojumus, tās ieviešanā kopumā optimizēs transporta maršrutus un līdz ar to mazinās autotransporta radītās ietekmes uz vidi novadā. Būtiska ietekme sagaidāma summējoties šajā prioritātē un prioritātē V3 plānotajiem pasākumiem, saglabājot radīto ietekmi un turpinot šo attīstības virzienu nākamajā attīstības plānošanas periodā.		
<i>Vērtējums: tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām.</i>		
<i>Vērtējums: tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti (gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis un citi aspekti) būvdarbu laikā pasākumu realizācijas vietās.</i>		
RV1 Apdzīvotās vietas savienošā autoceļu tīkla attīstība Ropažu novadā un satiksmes drošības uzlabošana		

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
U1 Veicināt valsts autoceļu kvalitātes uzlabošanu, valsts galveno autoceļu un dzelzceļu barjeras efekta mazināšanu un vides kvalitātes prasību ievērošanu zonās ap autoceļiem un dzelzceļiem	P1 Valsts autoceļu kvalitātes uzlabošanas veicināšana un novada teritoriālās vienotības sekmēšana un savienojumu stiprināšana ar Rīgu un kaimiņu pašvaldībām P2 Garkalnes sasniedzamības uzlabošana no Ādažu novada P3 Dzelzavas ielas turpinājuma būvniecība Ropažu novadā (no Rīgas pilsētas robežas - Juglas ielas līdz valsts autoceļam P4) P4 Satiksmes drošības uzlabošana Granīta ielā P5 Sadarbība ar valsts transporta uzņēmumiem un vides un dabas aizsardzības institūcijām vides kvalitātes un satiksmes drošības prasību ievērošanā ap autoceļiem un dzelzceļu P6 Sadarbība ar privāto sektoru elektromobīlu, ūdeņraža elektromobīlu, automobīlu ar alternatīvo degvielu un intelektisko transporta sistēmu izmantošanas veicināšanai, attīstot infrastruktūru Ropažu novadā P7 Gājēju un velosipēdu infrastruktūras izbūve saistībā ar valsts galveno autoceļu pārbūves projektiem	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, kā arī cilvēku drošību.
U2 Veikt pašvaldības ielu un ceļu tīkla izvērtēšanu, uzlabošanu un attīstību	P1 Novada vienota ceļu tīkla attīstības un uzturēšanas plānošana (Novada transporta plāns), tostarp attīstot jaunus iekšējos savienojumus jaunizveidotajā novadā P2 Pašvaldības ceļu un ielu kvalitātes uzlabošana P3 Satiksmes drošības uzlabošanas pasākumi apdzīvoto vietu ielu tīklā	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, kā arī cilvēku drošību. Novada transporta plānā izstrādes un ieviešanas laikā identificējami ceļi, kuri atbilst likuma Par ietekmes uz vidi novērtējumu 2.pielikuma kritērijiem un kuriem tādēļ ir jāveic sākotnējais izvērtējums.
U3 Sadarboties ar AS "Latvijas Valsts meži" un SIA "Rīgas meži" integrēta meža ceļu un pašvaldības ceļu tīkla veidošanā novadā un lauku apdzīvoto vietu pieejamības uzlabošanā	P1 Meža ceļu tīkla attīstība	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni un SEG emisijām, kā arī cilvēku drošību. Attiecībā uz meža ceļu attīstību ir jāņem vērā dabas aizsardzības aspekti (skatīt arī 8.tabulu).
VP5 Pakalpojumu pieejamība		
Tā kā prioritāte ir vērsta uz pašvaldības pakalpojumu uzlabošanu un administratīvās kapacitātes paaugstināšanu, tad, uzlabojot elektronisko pakalpojumu pieejamību teritorijas pārvaldē visos līmeņos, mazināsies nepieciešamība apmeklēt pašvaldību un ar tās darbību saistītās iestādes klātienē, izmantojot transportu, kā arī, uzlabojot pašvaldības pārziņā esošās ēkas un infrastruktūru, tiks paaugstināta to efektivitāte, kas kopumā ietekmēs vides kvalitāti pasākumu realizācijas vietās.		
<i>Vērtējums: tieša vai netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, informētību par vides stāvokli un drošību, cilvēku veselību, kā arī citiem vides kvalitātes aspektiem..</i>		
RV1 Sabiedrības digitālās varēšanas sekmēšana		
U1 Palielināt pašvaldības administrācijas un padotībā esošo institūciju darba efektivitāti un uzlabot pašvaldības pārvaldību, attīstot pašvaldības pārvaldības IKT infrastruktūru un digitālās prasmes	P2 Pašvaldības administrācijas un pašvaldības padotībā esošo institūciju elektronisko pakalpojumu attīstība P3 Pašvaldības un kapitālsabiedrību datu pielietošanas funkcionalitātes uzlabošana P5 Uzraudzības sistēmas pilnveidošana pašvaldības apsaimniekotajās sabiedriski nozīmīgajās teritorijās un objektos P6 Sakaru infrastruktūras attīstības veicināšana	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu, uzlabojot teritorijas pārvaldību, elektronisko pakalpojumu pieejamību, mazinot nepieciešamību klātienē apmeklēt pašvaldību vai ar tās darbību saistītās iestādes un, tādejādi, mazinot autotransporta lietošanu. Sabiedrības informētība par vides stāvokli un drošību.

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
		Iespējams būtiska ietekme Attīstības programmas darbības laikā neizpaušies.
U2 Attīstīt e-pakalpojumus iedzīvotājiem, uzņēmumiem un nevalstiskajām organizācijām	P1 Pašvaldības elektronisko pakalpojumu pilnveide P2 Pašvaldības un pašvaldības padotības institūciju mājas lapu pilnveide P3 Interaktīvu lietotņu izstrāde sabiedrības līdzdalībai	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu, attīstot e-pakalpojumus, tādējādi mazinot nepieciešamību pārvietoties ar transportu, lai saņemtu pakalpojumus. Iespējams būtiska ietekme Attīstības programmas darbības laikā neizpaušies.
RV2 Kvalitatīvu izglītības pakalpojumu piedāvāšana		
U1 Nodrošināt kvalitatīvus pirmsskolas izglītības pakalpojumus	P1 Pirmsskolas izglītības iestāžu paplašināšana un infrastruktūras atjaunošana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu, ieviešot energoefektivitātes pasākumus, un ietekme uz cilvēku drošību, uzlabojot vides pieejamību.
U2 Nodrošināt kvalitatīvus vispārējās izglītības pakalpojumus	P1 Vispārējās izglītības iestāžu paplašināšana un infrastruktūras atjaunošana P2 Vispārējās izglītības iestāžu aprīkojuma atjaunošana un modernizēšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu, ieviešot energoefektivitātes pasākumus, un ietekme uz cilvēku drošību, uzlabojot vides pieejamību (P1). Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku (audzēkņu) veselību (P2).
RV3 Kultūras, sporta pakalpojumu un aktīvās atpūtas piedāvājuma veicināšana		
U1 Attīstīt kultūras iestāžu, tostarp profesionālās ievirzes izglītības iestāžu infrastruktūru	P2 Kultūras iestāžu infrastruktūras modernizēšana P4 Mākslas un mūzikas izglītības iestāžu paplašināšana un infrastruktūras atjaunošana	Netieša un tieša, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti un SEG emisiju mazināšanu, plānojot un realizējot ēku energoefektivitātes pasākumus. Ietekme uz cilvēku drošību, uzlabojot vides pieejamību.
U2 Veicināt novada kultūras vērtību saglabāšanu, sabiedrībai saistošu kultūras piedāvājuma attīstību un sadarbību Rīgas metropolē, lai ar novada ieguldījumu iekļautos Latvijas kultūras nācijas stiprināšanā pieaugošas globalizācijas apstākļos	P1 Kultūras pasākumu daudzveidības nodrošināšana dažādām interešu grupām, jo īpaši bērniem un jauniešiem P2 Kultūras pakalpojumu un pasākumu digitālās pieejamības uzlabošana P3 Auditoriju attīstība un notikumu vietu daudzveidošana P4 Ropažu novada kultūras produkta attīstīšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz nemateriālā kultūras mantojumu saglabāšanu, publisko ārtelpu pie kultūras notikumu norises vietām.
U3 Attīstīt sporta infrastruktūru, pilnveidojot novada sporta bāzes, sporta bāzes pie izglītības iestādēm un publiskajā ārtelpā, ietverot pielāgotā sporta infrastruktūru	P1 Ropažu novada sporta attīstības plāna izstrāde P2 Novada mēroga sporta bāžu infrastruktūras attīstība P3 Sporta infrastruktūras attīstība izglītības iestādēs P4 Sporta infrastruktūras attīstība publiskajā ārtelpā P5 Sporta pakalpojumu un pasākumu digitālās pieejamības uzlabošana	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību. Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme ticamāk būs konstatējama ilgtermiņā.
U4 Veicināt sabiedrības iesaisti fiziskajās aktivitātēs un veselības uzturēšanā, tostarp veicināt bērnu un jauniešu fizisko sagatavotību un pieaugušo un senioru veselību, aktīvu brīvā laika izmantošanu, saskarsmi un sociālo iekļaušanos	P1 Novada sporta pārvaldības uzlabošana P2 Sporta piedāvājuma daudzveidošana P3 Sporta nozares atveseļošanas un noturības stiprināšana pandēmiju un krīžu laikā, e-sporta attīstība P4 Cilvēku ar invaliditāti iesaiste pielāgotās fiziskās aktivitātēs P5 Ropažu novada sporta, kultūras un tūrisma piedāvājuma reklāmas produktu veidošana	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību. Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme ticamāk būs konstatējama ilgtermiņā.
U5 Attīstīt ar sportu saistīto izglītības piedāvājumu	P1 Sporta interešu izglītības satura un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana vispārējās izglītības iestādēs P2 Profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādes izveide	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību. Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme ticamāk būs konstatējama ilgtermiņā.

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
U6 Attīstīt aktīvās atpūtas un tūrisma piedāvājumu sadarbībā ar iesaistītajām pusēm un iekļauties metropoles tūrisma piedāvājumā	P1 Aktīvās atpūtas dabā piedāvājuma attīstīšana P2 Mecenātisma veicināšana, sporta un kultūras sasniegumu atbalsta mehānisma izveide un kopīgas pašvaldības un uzņēmumu atbalsta platformas izveide P3 Novada mēroga sporta un kultūras pasākumu iedibināšana P4 Kultūras un sporta pasākumu mārketinga P5 Tehniskais atbalsts fondu pieejamībai, tostarp kultūras un sporta nevalstiskajām organizācijām un pašnodarbinātām sporta un radošajām personām P6 Ropažu novads – aktīvs sporta un kultūras dzīves dalībnieks Rīgas metropolē	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību, kultūras mantojuma saglabāšanu. Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme ticamāk būs konstatējama ilgtermiņā.
RV4 Attīstoša un veselīga dzīves vide jauniešiem		
Būtiska ietekme uz vidi nav identificēta.		
RV5 Sociālo pakalpojumu attīstība		
Būtiska ietekme uz vidi nav identificēta.		
RV6 Veselības aprūpes pieejamības un iedzīvotāju veselības veicināšana		
Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību - visiem rīcības virziena pasākumiem.		
RV7 Sabiedriskās kārtības pakalpojumu un drošības uzlabošana		
U1 Pilnveidot sabiedriskās kārtības pakalpojumus	P1 Pašvaldības policijas materiāli tehniskās bāzes uzlabošana P2 Publisko teritoriju un pašvaldības iestāžu aprikošana ar novērošanas sistēmām P3 Sadarbība ar valsts policiju	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku drošību. Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme ticamāk būs konstatējama ilgtermiņā.
U2 Piedalīties un attīstīt civilo aizsardzību	P1 Klimata pārmaiņu un plūdu riska mazināšana P2 Iesaistīšanās civilās aizsardzības pasākumu plānošanā	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu un virszemes ūdeņu kvalitāti pretplūdu pasākumu realizācijas vietās (P1). Netieša pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku drošību. Attīstības programmas darbības laikā var būt arī nebūtiska, būtiska ietekme ticamāk būs konstatējama ilgtermiņā (P2).
RV8 Pašvaldības administratīvās kapacitātes un sadarbības spējas palielināšana nodrošināt iedzīvotāju mobilitāti, investīcijām labvēlīgu vidi un augstu pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāti		
U2 Uzlabot pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanu	P1 Viedo risinājumu ieviešana pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanā un pašvaldības ēku energoefektivitātes uzlabošana P2 Vides pieejamības nodrošināšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, lietusūdeņu ilgtspējīgu apsaimniekošanu (P10), cilvēku drošību (P2).
U3 Stiprināt pašvaldības kapacitāti sadarbībai Rīgas metropoles ietvaros	P1 Ropažu novada pašvaldības līdzdalība Rīgas metropoles apvienības iniciatīvās	Netieša un tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz vides aspektiem (virszemes ūdeņu, grunts, gruntsūdeņu kvalitāte, gaisa kvalitāte, SEG emisijas u.c.) atkarībā no kopīgi realizēto projektu satura (ūdenssaimniecība, mobilitāte utml.).
VP6 Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri		
Būtiska ietekme uz vidi Attīstības programmas darbības periodam nav identificēta. Realizējot iedzīvotāju iesaisti un/vai ciemu attīstības ietvaros vides jomas pasākumus, projektus, tā iespējams var summēties ar šo pasākumu, projektu tiešajiem rezultātiem vai summēties ar nākamā attīstības plānošanas perioda ietekmēm un tādejādi vērtējama kā būtiska nākotnē.		
VP7 Pašvaldība – sadarbības partneris uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanā		

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
Tā kā prioritāte ir vērsta uz pašvaldības partnerību ar novada esošajiem uzņēmumiem un jaunu uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju sagatavošanu, vienlaikus nodrošinot zaļo kursu un citus pasākumus klimata pārmaiņu seku mazināšanai, tad, to ieviešanas gadījumā, attīstot infrastruktūru uzņēmējdarbības vajadzībām, atbalstot inovācijas un jaunas tehnoloģijas, atkarībā no realizētā pasākuma veida ir sagaidāma arī ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem.		
<i>Vērtējums: atkarībā no realizētā pasākuma veida - tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem.</i>		
RV1 Uzņēmējdarbībai labvēlīga vide Ropažu novadā		
U1 Attīstīt publisko infrastruktūru uzņēmējdarbības vajadzībām (tostarp transporta, sakaru, inženierapgādes un meliorācijas sistēmas, vides kvalitātes pasākumi)	P2 Valsts un pašvaldības ceļu un ielu infrastruktūras attīstība uzņēmumu teritoriju piekļuves uzlabošanai P3 Ūdenssaimniecības, gāzapgādes, siltumapgādes tīklu attīstība līdz uzņēmējdarbībai nozīmīgām teritorijām P4 Meliorācijas sistēmu attīstība, tostarp pretplūdu pasākumi P5 Augsnes, grunts un/vai pazemes ūdeņu piesārņojuma novēršana piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz vides kvalitāti – virszemes ūdeņu, augsnes, grunts, grunстūdeņu, pazemes (spiediena) ūdeņu, gaisa kvalitāti, SEG emisijām, ekosistēmu klimatnoturību, virszemes ūdeņu noteces uzlabošanu. Pirms meliorācijas sistēmu pārkārtošanas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju veicot padziļināta situācijas izpēti par ietekmi uz dabas vērtībām, pozitīva ietekme uz dabas vērtību saglabāšanu.
U2 Stiprināt pašvaldības kapacitāti sadarbībai ar privāto sektoru	P6 Atbalsts inovācijām un tehnoloģiju attīstībai uzņēmējdarbībā	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz vides kvalitātes aspektu kopumu, kuras konkrēti nosaka uzņēmējdarbības veids
U3 Veicināt tehniskās infrastruktūras attīstību un vides kvalitāti jaunās apbūves teritorijās (ielu tīkla attīstība, inženiertīklu attīstība u.c. teritorijās, kur piekļūšana risināma caur privātiem īpašumiem)	P1 Ielas izbūve no Krustpils ielas līdz dzelzceļa stacijai Gaīsmā P2 Maskavas ielas pagrieziens uz ražošanas teritorijām pārbūve un piekļūšanas ceļa uzlabošana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām, cilvēku drošību

Attīstības programmas īstenošanai ir prognozētas vidēja termiņa ietekmes vidēja termiņa prioritātēs visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos. Horizontālās prioritātes HP1 *Informācijas sabiedrības attīstība* ieviešanai ir sagaidāma tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, virzību uz klimatneitralitāti un gaisa kvalitāti, horizontālās prioritātes HP2 *Atbildīga rīcība klimatneitralitātes virzienā realizācijai* - tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un līdz to virzību uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, kā arī šajā SIVN identificētajiem vides kvalitātes aspektiem (gaisa, ūdeņu, augsnes kvalitāti) un aprites ekonomikas principu ieviešanu, horizontālās prioritātes HP3 *Veselīgs dzīvesveids īstenošanai* – tieša un netieša ietekme uz cilvēku veselību, horizontālās prioritātes HP4 *Iekļaušanās Rīgas metropoles ekonomiskajā izaugsmē īstenošanai* - atkarībā no realizēto pasākumu satura ietekme iespējama visos šī SIVN identificētajos vides aspektos.

Daudzas no ietekmēm vidējā termiņā sagaidāms, ka būs ar lokālu raksturu, pasākumu ieviešanas vietās, taču dos savu ietekmi summējoties līdzīgām ietekmēm gan šajā attīstības plānošanas periodā, gan arī, saglabājot sasniegtos rezultātus un turpinot ieviest pasākumus ar līdzīgu ietekmi, nākamajos attīstības plānošanas periodos.

7.3. SUMMĀRĀS IETEKMES, IETEKMJU MIJIEDARBĪBAS

Kopumā novada Stratēģijā ilgtermiņam plānotie stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un Attīstības programmā vidējam termiņam plānotās vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi paredz tādu projektu un pasākumu ieviešanu, kas kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu. Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešana nodrošinās dabas teritoriju, tostarp, Pierīgas mežu kā novada un Rīgas rekreācijas potenciāla saglabāšanu, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu, ainavisku un kultūras mantojuma teritoriju un objektu saglabāšanu.

Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanai ir sagaidāmas ietekmju vairāku veidu mijiedarbību veidošanās:

- Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības novada teritorijā;
- Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības ar kaimiņu novadu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ietekmēm;
- Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju mijiedarbība ar teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmēm, valsts realizētu projektu īstenošanas ietekmi novadā.

Ietekmju mijiedarbības un kumulatīvās ietekmes izpaudīsies šajā SIVN identificētajos būtiskajos ietekmes uz vidi aspektos (5. nodaļa).

Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības novada teritorijā ir sagaidāmas summējoties un savstarpēji mijiedarbojoties ilgtermiņa prioritāšu, vidēja termiņa prioritāšu un uzdevumu ietvaros realizēto projektu ietekmēm. Piemēram, ilgtermiņa prioritātes IP1. *Virzība uz klimatneitralitāti* un tās ietvaros plānotās vidējā termiņa prioritātes VP1 *Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis* rīcības virziena RV1 *Dzīvojamā fonda atjaunošana un ilgtspējīga mājokļa pieejamības veicināšana* ieviešanas ietekmes summēsies ar ilgtermiņa prioritātes IP3. *Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte* vidēja termiņa prioritātes VP3 *Daudzveidu mobilitāte* rīcības virzienos RV1 *Sabiedriskā transporta, tostarp dzelzceļa lietošanas veicināšana ikdienas braucienos* un RV2 *RV1 Sabiedriskā transporta, tostarp dzelzceļa lietošanas veicināšana ikdienas braucienos* ietekmi attiecībā uz SEG emisiju mazināšanu, gaisu piesārņojošo vielu, ko rada autotransports un ēku siltumapgādes nodrošināšana samazināšanu, tādējādi summāri uzlabojot gaisa kvalitātes rādītāju un mazinot SEG emisiju rādītāju vērtības.

Attīstības programmas ietekme izpaudīsies vidējā termiņā, izteiktāk – perioda beigās. Ietekmēm saglabājoties pēc Attīstības programmas darbības laika 2028.g., tās uzkrāsies un summēsies (kumulatīvā ietekme) ar nākamā vidēja termiņa attīstības programmas ietekmēm.

Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības ar kaimiņu novadu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ietekmēm. Ņemot vērā NAP2027 pamatnostādnes ir sagaidāms arī, ka Ropažu novada kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos, nosakot jauno administratīvo teritoriju stratēģiskos mērķus un prioritātes, tiek plānoti energoefektivitātes pasākumi, videi draudzīgu ražošanas tehnoloģiju attīstība, mobilitātes pasākumi, kas ieviešanas gadījumā summēsies un dos pozitīvu summāru efektu. Piemēram, sekmīgi darbojoties mobilitātes punktiem Pierīgas pašvaldību transporta sistēmā, mazināsies iedzīvotāju pārvietošanos ar automašīnām, t.sk., uz Rīgu un, salīdzinot ar esošo situāciju, var prognozēt gaisa kvalitātes uzlabošanu Rīgas maģistrālajās ielās maģistrālajās ielās savienojumos ar valsts galveno autoceļu A2, reģionālo autoceļu P2 un P4.

Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju mijiedarbība ar teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmēm, valsts realizētu projektu īstenošanas ietekmi novadā. Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes mijiedarbosies ar novada teritorijas plānojuma (plānotās apbūves veidošanās utml.) un nacionālas nozīmes objektu būvniecības vai rekonstrukcijas (dzelzceļa līnija *Rail Baltica*, valsts galveno autoceļu pārbūves vai rekonstrukcijas projekti) projektu ietekmi gaisa kvalitātes un klimata pārmaiņu jomā.

7.4. ALTERNATĪVAS UN TO SALĪDZINĀJUMS

Stratēģijas izstrādes procesā izvērtētas divas Ropažu novada attīstības prioritāšu alternatīvas:

1. alternatīva Ropažu novada attīstības prioritāte ir teritoriju attīstība un paplašināšana spēcīgiem, moderniem, energoresursus taupošiem un tīriem uzņēmumiem.
2. alternatīva Ropažu novada attīstības prioritāte ir ilgtspējīga attīstība, līdzsvaroti piedāvājot teritorijas mājoklim, uzņēmējdarbībai un pakalpojumiem, saglabājot ražošanas attīstību līdz šim plānotajās ražošanas teritorijās un dabas vērtības zaļajā lokā ap Rīgu.

Stratēģijā iekļauta 2. alternatīva, jo novada līdzsvarota attīstība, plānojot novadu kā dzīves vietu vai atpūtas vietu Pierīgā, vienlaikus sekmējot vides stāvokļa uzlabošanu, virzību uz klimatneitralitāti, samērīgi attīstot ražošanu ar videi draudzīgu tehnoloģiju palīdzību, kā arī saglabājot un iesaistot ilgtspējīgā teritorijas attīstībā dabas resursus, dabas un kultūras mantojuma teritorijas un objektus, ilgtermiņā lielākā mērā nekā 1. alternatīva mazinās vides piesārņojumu, klimata pārmaiņu ietekmi un sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprītes ekonomikas principu ieviešanu (salīdzinājums - 10. tabulā).

10. tabula Alternatīvu salīdzinājums

Alternatīvas	SIVN ietekmes aspekti, vērtējums ballēs									
	Klimata pārmaiņas	Virszemes ūdeņu kvalitāte	Gaisa kvalitāte	Augsnes un grunts kvalitāte	Pazemes ūdeņu kvalitāte	Dabas teritorijas un bioloģiskā daudzveidība	Ainavas	Kultūras mantojums	Cilvēka veselība, drošība	Resursu izmantošana
Ropažu novada attīstības prioritātes										
1.alternatīva Ropažu novada attīstības prioritāte ir teritoriju attīstība un paplašināšana spēcīgiem, moderniem, energoresursus taupošiem un tīriem uzņēmumiem.										
<i>Vērtējums:</i>	+1	0	-1	0	0	-2	-1	-1	-1	-1
2.alternatīva Ropažu novada attīstības prioritāte ir ilgtspējīga attīstība, līdzsvaroti piedāvājot teritorijas mājoklim, uzņēmējdarbībai un pakalpojumiem, saglabājot ražošanas attīstību līdz šim plānotajās ražošanas teritorijās un dabas vērtības zaļajā lokā ap Rīgu										
<i>Vērtējums:</i>	+2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+2	+2

izvēlēta alternatīva, iekļauta plānošanas dokumenta redakcijā

8. RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI

Plānošanas dokumentu ieviešanas laikā jāturpina izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi, plānot rīcības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. Vienlaikus SIVN tiek pieņemts, ka plānošanas dokumentu ieviešana var notikt tikai ievērojot normatīvo aktos noteiktās vides prasības un tādēļ tādas ietekmes, kuru rezultātā veidotos, jauni vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi netiek prognozētas, izmaiņas (gan pozitīvas, gan negatīvas – lokāli) projektu realizācijas vietās iespējamās salīdzinājumā ar esošo situāciju.

Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un samazināšanai ir iedalāmi divās grupās:

1) Pasākumi, kuri veicami plānošanas stadijā

Šie risinājumi ir veicami, piemēram, izstrādājot tematiskos plānus (piemēram, dabas tūrisma tīkla un ūdens tūrisma tīkla plānojumu), atsevišķu jomu stratēģijas (piemēram, ūdenssaimniecības un namu apsaimniekošanas stratēģiju) būvniecības ieceres dokumentācijas utml..Plānošanas stadijā ir jāprecizē īstenojamie uzdevumi, iespējamās ietekmes uz vidi un plāna vai projektā jāplāno negatīvās ietekmes mazināšanas pasākumi un to sagaidāmie rezultāti.

2) Pasākumi, kuri veicami ieviešanas stadijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noteiktos projektu ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumus, ja tie ir nepieciešami. Šos pasākumus var iedalīt trīs kategorijās:

2.1. *Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums*

Ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic LR likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”(turpmāk – Likums) 1.pielikumā „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” noteiktajām darbībām. IVN procedūra (atkarībā no darbības ietekmes uz apjoma) var tikt piemērota sākotnējā izvērtējuma rezultātā (skatīt 2.2.punktu). Sākotnējo izvērtējumu veic un lēmumu par IVN nepieciešamību attiecībā uz plānoto darbību pieņem VVD. Ja plānotā darbība var būtiski ietekmēt NATURA2000 teritoriju, tai veicams ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums. Programmu šo novērtējumu veikšanai sagatavo VPVB, izvirzot speciālus noteikumus tās novērtēšanai un pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai mazināšanai.

2.2. *Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir jāveic ietekmes uz vides sākotnējais izvērtējums (jeb sākotnējais izvērtējums)*

Darbības, kurām ir jāveic sākotnējais novērtējums, tiek noteiktas atbilstoši Likuma 2.pielikuma „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums” nosacījumiem.

SIVN procesā identificēts, ka perspektīvais jaunais pašvaldības ceļš starp Upesciemu, Nāgelmuižu un Zaķumuižu, atbilst Likuma 2.pielikuma 10.punkta 5.apakšpunkta nosacījumiem: “5) jauna ceļa būvniecība ir jāveic a) ja tā garums ir 1 kilometrs un vairāk....” – tam ir jāveic sākotnējais izvērtējums.

2.3. *Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām.*

Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka 2015.gada 27. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.30 “Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai”. Tehniskajos noteikumos VVD reģionālā vides pārvalde nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādē un skaņošanā. Tehnisko noteikumu izstrādes procesā darbībām ĪADT individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos noteiktajos gadījumos, kā arī, ja ir sagaidāma ietekme uz ES nozīmes biotopiem vai īpaši aizsargājamām sugām, tehnisko noteikumu sagatavošanai

Dabas aizsardzības pārvalde VVD sniedz atzinumu par tehniskajos noteikumos ietveramajiem nosacījumiem.

Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD mājas lapā⁹⁸.

Bez tam virkne pasākumu jau ir veikti plānošanas dokumentu izstrādes stadijā SIVN procesā, kurš veikts vienlaikus ar novada attīstības plānošanu, iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai izskatīti un plānoti vairāki risinājumi:

- 1) centralizēto kanalizācijas sistēmu attīstības plānošana, ņemot vērā apdzīvoto vietu cilvēkekvivalentus, Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāna 2021.–2027.gadam risinājumus, kā arī paredzot (Attīstības programmas rīcības plānā) nepieciešamību izstrādāt novada kopējās ūdenssaimniecības un namu apsaimniekošanas stratēģiju, balstīt ūdenssaimniecības attīstību apdzīvotajās vietās uz tehniski ekonomisko pamatojumu rezultātiem u.c.;
- 2) Stratēģija iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana attiecībā uz vides trokšņa pārsniegumu teritoriju turpmāko plānošanu, nosakot, ka līdz šim akustiskā trokšņa diskomforta zonās, kurās pašlaik ir plānota dzīvojamā apbūve, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu ir jāizvērtē turpmākas dzīvojamās apbūves attīstības nepieciešamība;
- 3) Stratēģija iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana attiecībā uz blakus esošajām līdz šim plānotajām, bet nerealizētajām rūpniecības apbūves teritorijām dzīvojamās apbūves teritoriju tiešā tuvumā un otrādi, nosakot ka, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, ir jāizvērtē turpmākas šo abu apbūves veidu attīstības nepieciešamība, iespēju robežās līdz šim neapbūvētajās teritorijas plānojot buferjoslas starp rūpniecības apbūves teritorijām un dzīvojamās apbūves teritorijām;
- 4) Stratēģija iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana attiecībā uz Eiropas Savienības biotopiem un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm, nosakot, ka, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, ir jāizvērtē līdz šim teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas skar ES nozīmes biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes, turpmākās attīstības nepieciešamību
- 5) Stratēģija iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana turpmākajā plānošanas procesā attiecībā applūstošo teritoriju (10% applūšanas varbūtība) noteikšanu, ņemot vērā aktuālo informāciju par pavasara palu un plūdu, kā arī vējuzplūdu radīto applūšanu, pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas atrodas applūstošajās teritorijās, tālāko izmantošanu (atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām) un plānojot pasākumus esošās apbūves aizsardzībai pret plūdiem.

⁹⁸ Atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.30 (27.01.2015.) regulējumam šī Vides pārskata izstrādes laikā

9. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Latvijas normatīvajos aktos ir noteikta kompensēšanas pasākumu nepieciešamība, gadījumos, ja paredzētā darbība būtiski negatīvi ietekmē NATURA2000 teritorijas. Saskaņā ar Latvijas Republikas likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.pantu „*paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam*”.

Nemot vērā Stratēģijas un Attīstības programmas saturu, kā arī to, ka plānošanas dokumenti ir izstrādāti, ievērojot starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus, šajā novērtējumā nav identificētas tādas ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (NATURA 2000), kuru dēļ būtu jānosaka specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi.

Gadījumos, ja jaunām darbībām, tiktu piemērots sākotnējais izvērtējums un tā rezultātā arī ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums, tad tiks arī izvērtēts ietekmes būtiskums un kompensēšanas pasākumu nepieciešamība.

10. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES VĒRTĒJUMS

Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanai nav sagaidāma pārrobežu ietekme.

11. VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitorings ir instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus teritorijas plānojumā.

Vides monitoringa mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jā sastāda un atzinumā⁹⁹ par vides pārskatu noteiktajā termiņā jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Ropažu novada pašvaldības uzdevumos ietilpst teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto pasākumu izpildes kontrole, korekcijas un jaunu uzdevumu izvirzīšana atbilstoši izvirzītajiem attīstības mērķiem.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa.

Vides monitoringa programma ir apstiprināta ar Vides ministra 2015.gada 26. februāra rīkojumu Nr.67 „Par Vides monitoringa programmu” un Vides ministra 2015.gada 24. novembra rīkojumu Nr.344 "Par grozījumiem 2015.gada 26.februāra rīkojumā Nr.67 "Par Vides monitoringa programmu"".

Stratēģijas un Attīstības programmas galvenie ietekmes uz vidi aspekti ir vides kvalitāte (rādītāju kopums), klimata pārmaiņas (SEG emisiju mazināšana, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšana) un ietekme uz dabas teritorijām, dabas vērtībām un dabas resursiem. Konkrētai ietekmes novērtēšanai līdztekus valsts monitoringa programmu datiem, Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes novērtēšanai dati būs jā iegūst speciālos pētījumos, novērtējumos vai aptaujās (iedzīvotāju).

Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas ietekmes novērtēšanai, vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturošanai izmantojama informācija, kas sniedz priekšstatu par notikušo izmaiņu cēloņiem, monitoringa ziņojumā iekļaujot, piemēram, šādus rādītājus:

- 1) SEG emisiju izmaiņas, sagatavojama bāzes informācija par novadu – šī vides pārskata izstrādes laikā SEG inventarizācijas tiek veikta tikai nacionālā mērogā, informācija netiek sagatavota pašvaldību griezumā;

⁹⁹ Tiks izsniegts par vides pārskata precizēto redakciju

- 2) ēku, kurās veikti energoefektivitātes pasākumi, skaita (vai cits raksturojošs rādītājs) izmaiņas: mazstāvu, daudzstāvu dzīvojamās ēkās, pašvaldības/publiskās apbūves ēkās;
- 3) dalīti savākto atkritumu daudzumu izmaiņas, sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma izmaiņas;
- 4) pieslēgumi (% , CE) centralizētam notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmām, iedzīvotāju apmierinātība ar sniegto pakalpojumu;
- 5) apkārtējā vidē novadīto sadzīves kanalizācijas notekūdeņu kvalitātes izmaiņas (suspendētās vielas BSP_5KSP , N_{kop} , $N-NH_4$, $N-NO_2$, P_{kop} , $P-PO_4$ utml) apdzīvotajās vietās (dārzu ciemi, (esošie) savrupmāju ciemu un lauku ciemi) bez inženiertehniskajiem tīkliem;
- 6) attīrīto notekūdeņu apjomi un kvalitāte: virszemes ūdeņos novadīto attīrīto notekūdeņu apjoma dinamika (pa gadiem) un atbilstība normatīvo aktu prasībām attiecībā uz attīrīšanu (valsts statistiskā pārskata “2Ūdens” informācija);
- 7) augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas tajās piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās, kurās tiek uzsākta attīstība;
- 8) attīstības uzsākšana/turpināšana degradētajās teritorijās (skaits, ha vai tml);
- 9) novada dabas tūrisma aprītē iesaistīto dabas teritoriju/objektu skaits, apmeklētāju skaita izmaiņas, no jauna ierīkoto apskates objekti (skaits, platība, garums takām utml), apmeklētāju apmierinātība ar sniegtajiem tūrisma pakalpojumiem utml.;
- 10) novada tūrisma aprītē iesaistīto kultūras mantojuma objektu skaits, apmeklētāju skaita izmaiņas, no jauna ierīkoto apskates objektu skaits, apmeklētāju apmierinātība ar sniegtajiem tūrisma pakalpojumiem utml.;
- 11) Eiropas Savienības nozīmes biotopu platību un kvalitātes izmaiņas (% , ha, kvalitātes klase);
- 12) sabiedrības iesaistes un līdzdalības līmeņa izmaiņas (iedzīvotāju, NVO utml. skaits, %) ar vides jomu saistītos projektos novadā;
- 13) sabiedrības informētība par aktuāliem vides jautājumiem: energoefektivitāte, atkritumu dalīta vākšana, resursu aprites ekonomika utml., anketēšanas rezultāti.

Stratēģijas un Attīstības programmas monitoringa programmas izveidošanā ieteicams konsultēties un sadarboties ar VVD Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi un Veselības inspekciju, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams Biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>. Ieteicams arī savlaicīgi apzināt datu ieguves iespējamās finansējuma avotus.

12. KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir sagatavots Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038.gadam (turpmāk – Stratēģija) 2.redakcijai un Ropažu novada attīstības programmas 2022.-2028.gadam (turpmāk – Attīstības programma) 2.redakcijai.

Plānošanas dokumenti ir izstrādāti jaunajam Ropažu novadam, kurš izveidots realizējot pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu, tajā ar 2021.gada 1. jūliju apvienojot Stopiņu pagastu, Garkalnes pagastu, Ropažu pagastu un Vangažu pilsētu, ar novada centru Ulbrokā. Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir uzsākta ar Stopiņu novada domes 2020.gada 24.novembra lēmumu Nr. 84/20, p.21 “Par jaunveidojamā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2037.gadam un Attīstības programmas 2021.-2028.gadam izstrādes uzsākšanu”.

Stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Stratēģijā izvirzītas trīs stratēģiskie mērķi (turpmāk - SM) un sešas ilgtermiņa prioritātes (turpmāk - IP) to sasniegšanai:

STRATĒĢISKIE MĒRĶI	ILGTERMIŅA PRIORITĀTES
SM1. Zaļāks novads	IP1. Virzība uz klimatneitralitāti
	IP2. Dabai saudzīga saimniekošana
SM2. Savienotāks novads	IP3. Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte
SM3. Viedāks un sociāli atbildīgāks novads	IP4. Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība
	IP5. Iekļaujoša sabiedrība
	IP6. Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide

Stratēģijā ir iekļauta telpiskās attīstības perspektīva.

Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni Stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, kā arī īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Programmā noteiktās vidēja termiņa prioritātes ir:

- VP1 Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis
- VP2 Paplašināta publiskā ārtelpa un izveidota zaļā un zilā infrastruktūra
- VP3 Daudzveidu mobilitāte (vai bezizmešu mobilitāte)
- VP4 Transporta infrastruktūras attīstība
- VP5 Pakalpojumu pieejamība
- VP6 Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri
- VP7 Pašvaldība – sadarbības partneris uzņēmumu globālās konkurētspējas paaugstināšanā

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, jo Vides pārraudzības valsts birojs ir pieņēmis lēmumu Nr.4-02/15 *Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu* (25.02.2021.) jaunveidojamā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021. – 2037. gadam un Attīstības programmai 2021. – 2028. gadam.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt plānošanas dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka plānošanas dokumenta saturs un tā detalizācijas pakāpe, vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Vides pārskatā ir apskatīti starptautiskie un nacionālie mērķi vides aizsardzības jomā, kas noteikti starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās, kā arī valsts vides politikas dokumentos. Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādē un ieviešanā ir jāņem vērā vides aizsardzības mērķi, kuri ir pieņemti klimata pārmaiņu, aprites ekonomikas, atkritumu apsaimniekošanas, gaisa kvalitātes, ūdeņu kvalitātes, bioloģiskās daudzveidības, ainavu un kultūras mantojuma aizsardzības jomā.

Vides pārskatā ir iekļauts vērtējums par būtiskām pozitīvām un negatīvām, tiešām un netiešām, īstermiņa un ilgtermiņa, kā arī ietekmju mijiedarbībām un summārajām ietekmēm.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā secināts, ka Stratēģiju un Attīstības programmas tās būtiskā ietekme ir saistīta ar šādiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem: 1) klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība), 2) virszemes ūdeņu kvalitāte, 3) gaisa kvalitāte, 4) augšnes kvalitāte, 5) pazemes ūdeņu kvalitāte, 6) bioloģiskā daudzveidība, 7) kultūras mantojuma saglabāšana, 8) ainavas aizsardzība, 9) cilvēku veselība, drošība un 10) resursu izmantošana.

SIVN novērtēts, ka ir sagaidāma *tieša, pozitīva, ilgtermiņa un vidēja termiņa ietekme* ir sagaidāma, īstenojot:

stratēģisko mērķi SM1. *Zaļāks novads*. Ietekme, realizējot projektus, lai veidotu energoefektīvu un gudri apsaimniekotu mājokli, kā arī paplašinātu publisko ārtelpu un izveidotu zaļo un zilo infrastruktūru novadā ir identificēta visos SIVN aspektos;

stratēģisko mērķi SM2. *Savienotāks novads*. Ietekme, realizējot projektus, lai attīstītu transporta infrastruktūru un daudzveidu mobilitāti (vai bezizmešu mobilitāti), veidosies uz gaisa kvalitāti, klimata pārmaiņām, mazinot SEG emisijas, un cilvēku drošību;

stratēģisko mērķi SM3. *Viedāks un sociāli atbildīgāks novads*. Īstenojot projektus un pasākumus šī stratēģiskā mērķa ietvaros attiecībā uz pakalpojumu pieejamību un augstu pilsonisko atbildību ir sagaidāma ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, gaisa kvalitāti, virszemes ūdeņu kvalitāti, sabiedrības informētību par vides stāvokli un drošību, cilvēku drošību, kā arī kultūras mantojuma objektu iesaiste turpmākā novada teritorijas attīstībā. Mūsdienīgas uzņēmējdarbības videi veidošanai, paaugstinot novada uzņēmumu konkurētspēju, galvenokārt atkarībā no uzņēmējdarbības veida ir iespējama ietekme jebkuru no SIVN aspektiem.

Saskaņā ar SIVN vērtējumu secināts, ka *netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme* uz cilvēka veselību ir sagaidāma realizējot stratēģiskos mērķus SM1. *Zaļāks novads* un SM2. *Savienotāks novads*, kas veidotos īstenojot dabai saudzīgas saimniekošanas, transporta un mobilitātes projektus un ietekme uz jebkuru no SIVN aspektiem stratēģiskā mērķa SM3. *Viedāks un sociāli atbildīgāks novads* ieviešanā, ja iegūtās zināšanas un prasmes tiek pielietotas vides jomā.

Tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme ir iespējama uz dabas teritorijām, bioloģisko daudzveidību pārmērīgu apmeklētāju slodžu gadījumā īstenojot stratēģiskajā mērķī SM1. *Zaļāks novads* plānotos dabai saudzīgas saimniekošanas projektus.

Tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Realizējot novada telpiskās attīstības perspektīvu un tās sastāvdaļu plānojumu, ņemot vērā Stratēģijā iekļautās vadlīnijas, kopumā ir prognozēta tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem ietekmes uz vidi aspektiem. Tieša un/vai netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme ir iespējama uz bioloģisko daudzveidību, IADT, meža zemju platībām, ja netiek savlaicīgi pirms tūrisma infrastruktūras objektu būvniecības plānotas apmeklētāju slodzes un pietiekami izvērtēti bioloģiskās daudzveidības aspekti. Tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Taču, ņemot vērā Stratēģijas detalizācijas pakāpi, tās ietekmi kvantitatīvi nav iespējams novērtēt. Tādēļ tās ieviešanas laikā ir īpaši svarīgi turpināt izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi investīciju projektu ieviešanas stadijā.

Kopumā novada Stratēģijā ilgtermiņam plānotie stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un Attīstības programmā vidējam termiņam plānotās vidēja termiņa prioritātes, uzdevumi un rīcības virzieni paredz tādu projektu un pasākumu ieviešanu, kas kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu. Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešana nodrošinās dabas teritoriju, tostarp, Pierīgas mežu kā novada un Rīgas rekreācijas potenciāla saglabāšanu, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu, ainavisku un kultūras mantojuma teritoriju un objektu saglabāšanu.

Attīstības programmas īstenošanai ir prognozētas vidēja termiņa ietekmes vidēja termiņa prioritātēs visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos. Horizontālās prioritātes HP1 *Informācijas sabiedrības attīstība* ieviešanai ir sagaidāma tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, virzību uz klimatneitralitāti un gaisa kvalitāti, horizontālās prioritātes HP2 *Atbildīga rīcība klimatneitralitātes virzienā realizācijai* - tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un līdz to virzību uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, kā arī šajā SIVN identificētajiem vides kvalitātes aspektiem (gaisa, ūdeņu, augsnēs kvalitāti) un aprites ekonomikas principu ieviešanu, horizontālās prioritātes HP3 *Veselīgs dzīvesveids īstenošanai* – tieša un netieša ietekme uz cilvēku veselību, horizontālās prioritātes HP4 *Iekļaušanās Rīgas metropoles ekonomiskajā izaugsme īstenošanai* - atkarībā no realizēto pasākumu satura ietekme iespējama visos šī SIVN identificētajos vides aspektos.

Plānošanas dokumentu ieviešanas laikā jāturpina izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi, plānot rīcības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. SIVN tiek pieņemts, ka plānošanas dokumentu ieviešana var notikt tikai ievērojot normatīvo aktos noteiktās vides prasības un tādēļ tādas ietekmes, kuru rezultātā veidotos, jauni vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi netiek prognozētas, izmaiņas (gan pozitīvas, gan negatīvas – lokāli) projektu realizācijas vietās iespējamās salīdzinājumā ar esošo situāciju. Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un samazināšanai ir iedalāmi divās grupās: 1) Pasākumi, kuri veicami plānošanas stadijā un 2) Pasākumi, kuri veicami ieviešanas stadijā, t.sk. ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums, sākotnējais izvērtējums un nosacījumus saņemšana no vides institūcijām, būvniecības ieceru dokumentācijas izstrādes gadījumā.

Stratēģijai un Attīstības programmai nav sagaidāma pārrobežu ietekme.

Stratēģijai un Attīstības programmai, ņemot vērā pieejamo informāciju par plānošanas dokumentu saturu, nav nepieciešams noteikt kompensēšanas pasākumus saistībā ar ietekmi uz Latvijas NATURA 2000 teritorijām novadā.

Lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tendencēm, Stratēģijai un Attīstības programmai tās ieviešanas laikā ir jāveic monitoringa pasākumi. Konkrētai ietekmes novērtēšanai līdztekus valsts monitoringa programmu datiem, Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes novērtēšanai dati būs jāiegūst speciālos pētījumos, novērtējumos vai aptaujās (iedzīvotāju). Vides pārskatā ir sniegti priekšlikumi rādītājiem, kurus ir ieteicams iekļaut Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas monitoringa ziņojumā. Stratēģijas un Attīstības programmas monitoringa programmas izveidošanā ieteicams konsultēties un sadarboties ar VVD Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi un Veselības inspekciju, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvos materiālus. Ieteicams arī savlaicīgi apzināt datu ieguves iespējamās finansējuma avotus.

Stratēģijas 1. redakcija, Attīstības programmas 1. redakcija un to SIVN vides pārskata projekts 2021. gada novembrī un decembrī bija nodots publiskajai apspriešanai. Tās ietvaros notika publiskās apspriešanas sanāksme.

Par vides pārskata projektu ir saņemtas atsauksmes no Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes un Veselības inspekcijas.

Vides pārskatā ir integrēti plānošanas dokumentu un vides pārskata sabiedriskās apspriešanas rezultāti, kā arī vides institūciju izteiktie priekšlikumi.

Vides pārskats ietver 12 nodaļas un 11 pielikumus.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS IDENTIFICĒTIE STRATĒGIJAS UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IETEKMES UZ VIDI ASPEKTI

Ilgtermiņa prioritāte	Vidēja termiņa prioritāte	Uzdevums	Identificētais ietekmes uz vidi aspekts
SM1. Zaļāks novads			
IP1. Virzība uz klimatneitralitāti	VP1 Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis	RV1 Dzīvojamā fonda atjaunošana un ilgtspējīga mājokļa pieejamības veicināšana	SEG emisiju mazināšana AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā Virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un augsnes kvalitāte
		RV2 Komunālās saimniecības attīstība un atkritumu apsaimniekošana	Virszemes ūdeņos nonākošā piesārņojuma mazināšana, virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un augsnes kvalitātes uzlabošana, SEG emisiju mazināšana, klimatnoturības paaugstināšana (lietusūdeņu apsaimniekošanā), gaisa kvalitātes uzlabošanās, cilvēku veselību un dabas resursu racionāla izmantošana. Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšana
IP2. Dabai saudzīga saimniekošana	VP2 Paplašināta publiskā ārtelpa un izveidota zaļā un zilā infrastruktūra	RV1 Zaļo zonu labiekārtošana ap dzīvojamām zonām, tā radot papildu komfortu un veselīgu dzīves vidi	Labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju attīstība publiskajā ārtelpā Dabas teritoriju pieejamības paaugstināšana Cilvēku veselība
		RV2 Zaļā infrastruktūra Ropažu novada aktīvās atpūtas un tūrisma iespēju paplašināšanai	Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju, objektu aizsardzība Dabas teritoriju (ūdensobjekti, ūdensmalas, meži) pieejamības paaugstināšana Virszemes ūdeņu kvalitātē Cilvēku veselība
SM2. Savienotāks novads			
IP3. Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte	VP3 Daudzveidu mobilitāte (vai bezizmešu mobilitāte)	RV1 Sabiedriskā transporta, tostarp dzelzceļa lietošanas veicināšana ikdienas braucienos	Gaisa kvalitātes uzlabošana SEG emisiju mazināšana (novadā, Rīgā) Cilvēku veselība
		RV2 Velosipēdu un citu mikromobilitātes rīku lietošanas ikdienā veicināšana	Gaisa kvalitātes uzlabošana SEG emisiju mazināšana (novadā, Rīgā)

Ilgtermiņa prioritāte	Vidēja termiņa prioritāte	Uzdevums	Identificētais ietekmes uz vidi aspekts
			Cilvēku veselība
		RV3 Ūdenstransporta un ūdenstūrisma attīstīšana.	Cilvēku veselība
	VP4 Transporta infrastruktūras attīstība	RV1 Apdzīvotās vietas savienošā autoceļu tīkla attīstība Ropažu novadā un satiksmes drošības uzlabošana	Gaisa kvalitātes Cilvēku drošība
SM3. Viedāks un sociāli atbildīgāks novads			
IP4. Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība IP5. Iekļaujoša sabiedrība	VP5 Pakalpojumu pieejamība un augsta pilsoniskā atbildība	RV1 Paaugstināt sabiedrības digitālo varēšanu	Gaisa kvalitāte, SEG emisijas, cilvēku drošība Sabiedrības informētība par vides stāvokli un drošību
		RV2 Kvalitatīvu izglītības pakalpojumu piedāvāšana	Gaisa kvalitāte, SEG emisijas, cilvēku drošība, cilvēku veselība
		RV3 Kultūras, sporta pakalpojumu un aktīvās atpūtas piedāvājuma veicināšana	Nemateriālā kultūras mantojumu saglabāšana Kultūras mantojuma objektu attīstība, publiskā ārtelpa SEG emisijas
		RV4 Attīstoša un veselīga dzīves vide jauniešiem	Ietekme uz vidi nav identificēta
		RV5 Sociālo pakalpojumu attīstība	Ietekme uz vidi nav identificēta
		RV6 Veselības aprūpes pieejamības un iedzīvotāju veselības veicināšana	Cilvēku veselība
		RV7 Sabiedriskās kārtības pakalpojumu un drošības uzlabošana	Cilvēku drošība Klimatnoturības paaugstināšana Virszemes ūdeņu kvalitāti
		RV8 Pašvaldības administratīvās kapacitātes un sadarbības spējas palielināšana nodrošināt iedzīvotāju mobilitāti, investīcijām labvēlīgu	Cilvēku drošība SEG emisijas Lietusūdeņu apsaimniekošana

*Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 – 2038,
Ropažu novada attīstības programma 2022 – 2028*

Ilgtermiņa prioritāte	Vidēja termiņa prioritāte	Uzdevums	Identificētais ietekmes uz vidi aspekts
		vidi un augstu pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāti	
	VP6 Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri	RV1 Sadarbība ar nevalstisko sektoru	Ietekme uz vidi nav identificēta
		RV2 Ciemu kustība	Ietekme uz vidi nav identificēta
IP6. Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide	VP7 Pašvaldība – sadarbības partneris uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanā	RV1 Uzņēmējdarbībai labvēlīga vide Ropažu novadā	Virszemes ūdeņu, augsnes, grunts, grunстūdeņu, pazemes (spiediena) ūdeņu, gaisa kvalitāte, SEG emisijas, ekosistēmu klimata noturība, virszemes ūdeņu noteces uzlabošana.

2. PIELIKUMS AIZSARGĀJAMIE KOKI UN POTENCIĀLI AIZSARGĀJAMIE KOKI: SUGAS UN SKAITS

Nr.p.k.	Vērtību kategorija	Sugas epitets latv. val.	Ģints latv. val.	Ģints un suga latīņu val.	Atradņu skaits
1	Aizsargājams koks	Parastā	kļava	<i>Acer platanoides</i>	1
2	Aizsargājams koks	Parastā	liepa	<i>Tilia cordata</i>	3
3	Aizsargājams koks	Parastais	ozols	<i>Quercus robur</i>	12
4	Aizsargājams koks	Parastā	priede	<i>Pinus sylvestris</i>	29
5	Aizsargājams koks	Trauslais	vītols	<i>Salix fragilis</i>	1
6	Aizsargājams koks	-	liepa	<i>Tilia sp.</i>	1
7	Aizsargājams koks	-	ozols	<i>Quercus sp.</i>	1
8	Potenciāls (plānots)	Āra	bērzs		4
9	Potenciāls (plānots)	Parastā	egle	<i>Picea abies</i>	13
10	Potenciāls (plānots)	Parastais	kadiķis	<i>Juniperus communis</i>	6
11	Potenciāls (plānots)	Holandes	liepa	<i>Tilia europaea</i>	1
12	Potenciāls (plānots)	Parastais	ozols	<i>Quercus robur</i>	5
13	Potenciāls (plānots)	Klinškalnu	priede	<i>Pinus contorta</i>	1
14	Potenciāls (plānots)	Parastā	priede	<i>Pinus sylvestris</i>	269
15	Potenciāls (plānots)	Mandžūrijas	riekstkoks	<i>Juglans mandshurica</i>	1
16	Potenciāls (plānots)	Parastā	vīksna	<i>Ulmus laevis</i>	3

3. PIELIKUMS EIROPAS SAVIENĪBAS NOZĪMES BIOTOPU SARAKSTS UN PLATĪBAS

NATURA 2000 kods	Biotopa nosaukums	Platība, ha		
		Ārpus ĪADT	ĪADT	KOPĀ
2130*	Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas	0,24	16,33	16,57
2180	Mežainas piejūras kāpas	5671,51	1186,30	6857,82
2320	Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji	1,66	70,53	72,19
3150	Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju	583,05	5,43	588,48
3160	Distrofi ezeri	6,81		6,81
3260	Upju straujtecēs un dabiski upju posmi	132,85	1,56	134,41
4030	Sausi virsāji		0,46	0,46
5130	Kadiķu audzes zālajos un virsajos	0,39		0,39
6120*	Smiltāju zālāji	7,79	0,69	8,48
6210	Sausi zālāji kaļķainās augsnes	16,69		16,69
6230*	Vilkakūlas zālāji (tukšaiņu zālāji)	5,21		5,21
6270*	Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas	71,40		71,40
6410	Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnes	2,23		2,23
6430	Eitrofas augsto lakstaugu audzes	2,12		2,12
6450	Palieņu zālāji	115,97	14,07	130,04
6510	Mēreni mitras pļavas	48,75		48,75
6530*	Parkveida pļavas un ganības	11,06		11,06
7110*	Aktīvi augstie purvi	349,15	612,93	962,08
7120	Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	59,67	7,38	67,05
7140	Pārejas purvi un slīkšņas	42,77	27,20	69,98
7160	Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi	7,28		7,28
8210	Karbonātisku pamatiežu atsegumi	0,01		0,01
9010*	Veci vai dabiski boreāli meži	1762,90	280,03	2042,93
9020*	Veci jaukti platlapju meži	25,47	0,18	25,65
9050	Lakstaugiem bagāti egļu meži	68,65	10,13	78,78
9060	Skujkoku meži uz osveida reljefa formām	26,23	39,61	65,84
9070	Meža ganības	1,61		1,61
9080*	Staigāju meži	157,08	41,45	198,53
9160	Ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži)	2,25		2,25
9180*	Nogāžu un gravu meži	16,85	1,92	18,77
91D0*	Purvaini meži	760,61	395,59	1156,20
91E0*	Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)	81,56		81,56
91F0	Jaukti ozolu, gobu, ošu meži gar lielām upēm	15,10		15,10
91T0	Ķērpjiem bagāti priežu meži	280,53		280,53
	KOPĀ: ha	10336	2712	13048
	%	79%	21%	100%

4. PIELIKUMS PIESĀRŅOTO UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTO VIETU SARAKSTS

Nr. p.k.	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Tips	Pagasts	Adrese	Kadastra numurs
Piesārņotas vietas						
1	80848/1933	Ropažu mehāniskās darbnīcas, DUS "Nivals"	DUS (GUS)	Ropažu pagasts	Ropažu nov., Ropaži, Mehāniskās darbnīcas	80840090050
2	80848/1909	Ropažu sadzīves atkritumu izgāztuve	Vecas atkritumu izgāztuves	Ropažu pagasts	Ropažu nov.	80840160096
3	01934/1899	SIA JLA DUS, Stopiņu pagasts	DUS (GUS)	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov., Rumbula, Augstmaņi	80960090086
4	80968/1404	Sadzīves atkritumu izgāztuve "Getliņi"	Vecas atkritumu izgāztuves	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov.	80960090009
Potenciāli piesārņotas vietas						
1	80175/1517	Dzelzbetona rūpnīcas bijusī mazuta saimniecība	Katlu mājas, koģenerācijas stacijas	Vangažu pilsēta	Inčukalna nov., Vangaži	80170050352
2	80175/1516	SIA "Kr.V", Vangaži	Dzelzceļa objekti	Vangažu pilsēta	Inčukalna nov., Vangaži	80170050321
3	80175/1515	Bijusī dzelzbetona rūpnīca	Metālapstrādes objekti	Vangažu pilsēta	Inčukalna nov., Vangaži	80170050341
4	80175/1514	Vangažu pilsētas attīrīšanas iekārtas	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Vangažu pilsēta	Inčukalna nov., Vangaži	80170040205
5	80848/4012	Bij. minerālmēslu noliktava Zaķumuižā, Ropažu pagasts	Minerālmēslu un pesticīdu glabātavas	Ropažu pagasts	Ropažu nov., Zaķumuiža, Anrī	80840080033
6	80848/4011	Bijušais kolhoza palīgrāžošanas cehs "Groskangari", Ropažu pag.	Pārtikas rūpniecības objekti	Ropažu pagasts	Ropažu nov.	80840160134
7	80848/4010	Specializētais soc. aprūpes centrs "Ropaži"	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Ropažu pagasts	Ropažu nov.	80840090668
8	80848/1919	Bijušās armijas daļas garāžas, Ropažu pag.	Militārie objekti	Ropažu pagasts	Ropažu nov., Mucenieki, Viesuļi	80840060031
9	80848/1918	Atkritumu izgāztuve "Tumšupe"	Vecas atkritumu izgāztuves	Ropažu pagasts	Ropažu nov.	80840090077

*Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 – 2038,
Ropažu novada attīstības programma 2022 – 2028*

Nr. p.k.	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Tips	Pagasts	Adrese	Kadastra numurs
10	80848/1917	Sadzīves notekūdeņi Kākciems	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Ropažu pagasts	Ropažu nov., Kākciems, Kākciems	80840180829
11	80848/1916	Bijušās mehāniskās darbnīcas un degvielas bāze Kākcienā	DUS (GUS)	Ropažu pagasts	Ropažu nov., Oškalnu darbnīcas	80840180600
12	80848/1915	Bijusī pesticīdu noliktava, Ropažu pag.	Minerālmēsļu un pesticīdu glabātavas	Ropažu pagasts	Ropažu nov.	80840160039
13	80848/1914	Silakroga garāžas (bijusī Armijas daļa)	Tirdzniecības objekti	Ropažu pagasts	Ropažu nov., Silakrogs, Jāņsili	80840070021
14	80848/1913	Zvēru ferma z/s "Stirnas", Ropažu pag.	Fermas	Ropažu pagasts	Ropažu nov.	80840050023
15	80968/701	Juglaslīči, Latvenergo CET Juglas iecirknis	DUS (GUS)	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov., Līči, Juglaslīči	80960010146
16	80968/700	Ulbroka, Institūta iela 3	DUS (GUS)	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov., Ulbroka, Institūta iela, 3A	80960031399
17	80968/699	Ulbroka, attīrīšanas iekārtas	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov., Ulbrokas attīrīšanas iekārtas	80960020557
18	80968/4307	SIA "SKS Baltija"	Ķīmiskās un naftas rūpniecības objekti	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov., Rumbula, Granīta iela, 26A	80960070211
19	80968/1727	Zs 19.bataljons, Stopiņu pag., Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	Militārie objekti	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov., Ulbroka, Bataljons	80960030457
20	80968/4253	SIA VAE Rīga	Metālapstrādes objekti	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov.	80960070197, 80960070119
21	80968/4237	SIA "Ulbroka", cūku komplekss	Fermas	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov.	80960040124, 80960040053, 80960010464, 80960010130, 80960030084
22	80968/702	Bijusī PSRS armijas teritorija - daļa Cekule	Militārie objekti	Stopiņu pagasts	Stopiņu nov.	80960060061
23	80608/4833	SIA "Massonyx Ltd" sašķidrinātas gāzes glabāšanas un uzpildes stacija "Garkalne"	Tirdzniecības objekti	Garkalnes pagasts	Garkalnes nov.	-
24	80608/4657	SIA "Latvija Statoil", DUS	DUS (GUS)	Garkalnes pagasts	Garkalnes nov.	80600060149

*Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 – 2038,
Ropažu novada attīstības programma 2022 – 2028*

Nr. p.k.	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Tips	Pagasts	Adrese	Kadastra numurs
25	80608/3674	Dzelzceļa avārija pie stacijas "Ropaži"	Avāriju (negadījumu) vietas	Garkalnes pagasts	Garkalnes nov.	80600040970
26	80608/3673	Bijusī DUS, Garkalne	DUS (GUS)	Garkalnes pagasts	Garkalnes nov.	80600040407

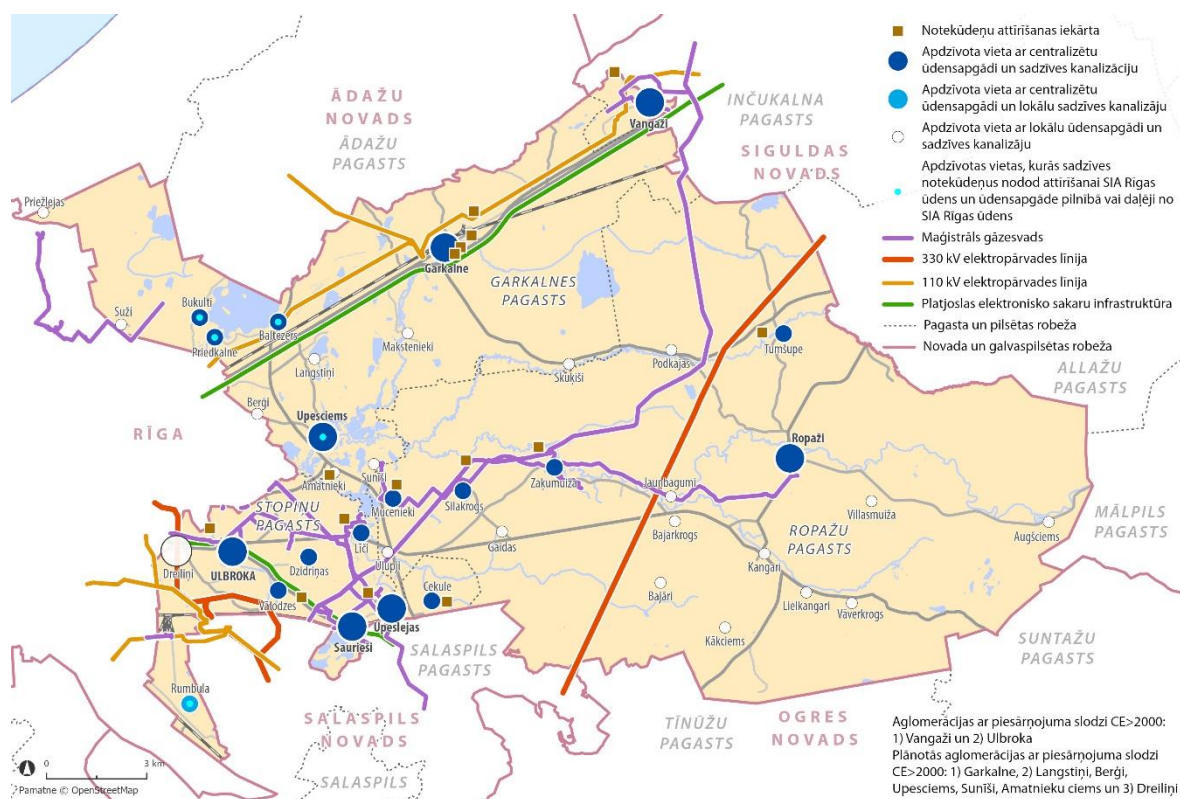
Avots: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" reģistrs "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs", 18.06.2021.

5. PIELIKUMS PAAUGSTINĀTAS BĪSTAMĪBAS OBJEKTU SARAKSTS

Nr. p. k.	Objekta nosaukums	Objekta adrese, tālrunis	Objekta juridiskā adrese	Darbības raksturojums	Klasificējošais kritērijs	Bīstamās vielas daudzums (tonnas)
B kategorijas objekti						
1.	SIA "Linde Gas"	Putnu iela 2, Zaķumuiža, Ropažu novads	Katrīnas iela 5, Rīga	Gāzu balonu uzpildes stacija	2.2.1.	Sašķīdinātās gaisa, naftas un citas gāzes – līdz 485, balonos – līdz 35,79
2.	SIA "SPRĀDZIENS"	Daugavas iela 8, Saurieši, Stopiņu novads	Krišjāņa Barona iela 79, Rīga	Sprāgstvielu noliktava	2.2.1.	Amonija nitrāts – līdz 60, sprāgstvielas – līdz 25
C kategorijas objekti						
1.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Lubānas"	Lubānas iela 129A, Dreiliņi, Stopiņu novads	Alīses iela 3, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 75,96, sašķīdinātās naftas gāzes – līdz 6,26
2.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Rumbula"	Daugavpils šoseja 3, Stopiņu novads	Alīses iela 3, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 105,71, sašķīdinātās naftas gāzes – līdz 6,26
3.	SIA "Latvijas Propāna gāze" automātiskā gāzes uzpildes stacija "Dreiliņi"	Lubānas iela 162, Dreiliņi, Stopiņu novads	Kurzemes prospekts 19, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Sašķīdinātās naftas gāzes – līdz 6
4.	AS "VIRŠI-A" degvielas uzpildes stacija "Granīta"	Granīta iela 13a, Rumbula, Stopiņu novads	Kalna iela 17, Aizkraukle, Aizkraukles pagasts, Aizkraukles novads	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 56,02, sašķīdinātās naftas gāzes – līdz 2,77
5.	SIA "East-West Transit" degvielas uzpildes stacija "Latvijas Nafta"	"Ziemeļi", Garkalnes novads	Lubānas iela 66, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 78,3
6.	AS "VIRŠI-A" degvielas uzpildes stacija "Jugla"	"Praulīni", Amatnieki, Garkalnes novads	Kalna iela 17, Aizkraukle, Aizkraukles pagasts, Aizkraukles novads	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 44,82, sašķīdinātās naftas gāzes – līdz 5,55
7.	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Bergi"	Rīgas-Siguldas šoseja 1, Garkalnes novads	Duntes iela 6, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 106,59

Avots: Ministru kabineta 2021. gada 21. janvārī noteikumi Nr. 46 Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts

6. PIELIKUMS GALVENIE INŽENIERINFRASTRUKTŪRAS OBJEKTI

6.1. Attēls Galveno inženierinfrastruktūras objektu izvietojums, ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamība apdzīvotajās vietās

6.1. tabula Centralizētās ūdensapgādes sistēmas urbumu saraksts, ūdens ieguves daudzumi 2020.g.

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Adrese	Identifikācijas Nr.	Tips	Reģ.Nr. DB Urbumi	Atļauja	Atļautais ūdens daudzums m³/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.	Piezīmes
Vangaži	Vangaži	VANGAŽU AVOTS	PSIA	Vangaži, Priežu iela 4	P101684	78 - Gaujas ūdens horizonts	14845	RI12IB0086	750 - kopējais apjoms	66.654	
					P101685	78 - Gaujas ūdens horizonts	14884			58.648	
					P101685	78 - Gaujas ūdens horizonts	14883			32.416	
Garkalnes pagasts	Bukultu ciems	Garkalnes ūdens	SIA	Bukulti	P101755	78 - Gaujas ūdens horizonts	12720	RI16DU0004 Lēmums Nr. RI17VL0036	95	25.7	
Garkalnes pagasts	Priedkalne										Ūdensapgāde no Bukultiem
Garkalnes pagasts	Baltezers										Saņem dzeramo ūdeni no SIA Rīgas ūdens, tīkli SIA Garkalnes Ūdens
Garkalnes pagasts	Upesciems	Garkalnes inženiertīkli	SIA								Saņem dzeramo ūdeni no SIA Rīgas ūdens, tīkli SIA Garkalnes Inženiertīkli
Garkalnes pagasts	Garkalne	GARKALNES KOMUNĀLSERVIS	SIA	Garkalne, Vidzemes šoseja 1d	P101272	78 - Gaujas ūdens horizonts	7652	RI16DU0010	30	0.8	
Garkalnes pagasts		GARKALNES KOMUNĀLSERVIS	SIA	Garkalne, Saules iela 30c	P101271	78 - Gaujas ūdens horizonts	13137	RI16DU0010	5	6.924	
Garkalnes pagasts	Ciemats Kodes	GARKALNES KOMUNĀLSERVIS	SIA	Garkalne, ciemats Kodes, Kāpu iela 17	P101758	78 - Gaujas ūdens horizonts	21789	RI16DU0010	45	7.283	
Ropažu pagasts	Mucenieki	Vilkme	SIA	Mucenieki "Mucenieki"	P100321	78 - Gaujas ūdens horizonts	14335	RI11IB0032/ RI19DU0002	80	18.477	
				Mucenieki "Mucenieki"	P100322	78 - Gaujas ūdens horizonts	14336		80	18.478	Rezervē arī Nr.14337

*Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 – 2038,
Ropažu novada attīstības programma 2022 – 2028*

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Adrese	Identifikācijas Nr.	Tips	Reg.Nr. DB Urbumi	Atļauja	Atļautais ūdens daudzums m³/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.	Piezīmes
Ropažu pagasts	Zaķumuiža	Vilkme	SIA	Zaķumuiža Vidzemes prospekts 8-1	P101824	78 - Gaujas ūdens horizonts	23276	RI19IB0005/ RI19DU0002	180	43.012	
				Zaķumuiža "Artēziskā aka"	P101630	88 - Burtņieku ūdens horizonts	25013		94	0.002	
Ropažu pagasts	Ropaži	Vilkme	SIA	Ropaži Stadiona iela 3	P101752	78 - Gaujas ūdens horizonts	12641	RI18IB0025/ RI19DU0002	150	20.58	
				Ropaži Stadiona iela 3	P100669	78 - Gaujas ūdens horizonts	18879		150	20.58	
Ropažu pagasts	Tumšupe	Vilkme	SIA	Ropažu nov., Tumšupe 1	P101751	78 - Gaujas ūdens horizonts	12479	RI16IB0020/ RI19DU0002	35	8.031	
				Tumšupe "Zvirgzdiņi"	P100468	78 - Gaujas ūdens horizonts	13726		35	10.031	
Ropažu pagasts	Silakrogs	Vilkme	SIA	Silakrogs "Silakrogs"	P100627	78 - Gaujas ūdens horizonts	14333	RI15IB0060/ RI19DU0002	91	18.89	
				Silakrogs "Silakrogs"	P100628	78 - Gaujas ūdens horizonts	14334		91	18.89	
				Silakrogs "Silakrogs"	P101753	78 - Gaujas ūdens horizonts	21400		92	18.89	
Stopiņu pagasts	Sauriešu ciems	Saimnieks	SIA	Saurieši, Kazāru iela 6	P101019	78 - Gaujas ūdens horizonts	18875	RI16DU0015	200	30.437	Nodrošina ūdensapgādi Sauriešos un Upeslejās vienotā sistēmā
				Saurieši, Kazāru iela 6	P101021	87 - Gaujas - Amatas ūdens horizonts	14288		200	33.349	
				Saurieši, Kazāru iela 6	P101020	87 - Gaujas - Amatas ūdens horizonts	14289		200	23.344	
				Saurieši, Kazāru iela 6	P101762	78 - Gaujas ūdens horizonts	12689		240	44.323	
Stopiņu pagasts	Ulbrokas ciems	Saimnieks	PA	Ulbroka, Institūta iela 1A	P100865	78 - Gaujas ūdens horizonts	14862	RI16DU0015	424	47.95	

*Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 – 2038,
Ropažu novada attīstības programma 2022 – 2028*

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Adrese	Identifikācijas Nr.	Tips	Reģ.Nr. DB Urbumi	Atļauja	Atļautais ūdens daudzums m³/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.	Piezīmes
				Institūta iela 3	P100866	78 - Gaujas ūdens horizonts	14863		200	56.115	
				Rīgas pilsētas meža fonds	P100868	78 - Gaujas ūdens horizonts	18996		nav noteikts	0	tiks tamponēts, atļaujas informācija
				Rīgas pilsētas meža fonds	P100869	78 - Gaujas ūdens horizonts	7520		62	21.281	
Stopiņu pagasts	Vālodzes ciems	Saimnieks	PA	Vālodzes, Ošu iela 7	P101351	78 - Gaujas ūdens horizonts	7520	RI16DU0015	38,5	10.737	
				Vālodzes, Ziemeļu gatve 7A	P101793	78 - Gaujas ūdens horizonts	26172		30	5.757	
Stopiņu pagasts	Ulbrokas vidusskola	Saimnieks	PA	Vālodzes Ulbrokas vidusskola	P101533	78 - Gaujas ūdens horizonts	25064	RI16DU0015	80	9.601	
				Vālodzes Ulbrokas vidusskola	P101810	78 - Gaujas ūdens horizonts	26263			0	
Stopiņu pagasts	Līču ciems	Saimnieks	PA	Līči pie ūdenstornā	P100674	77 - Amatas ūdens horizonts	18015	RI16DU0015	75,3	19.201	
				Līči bebriem	P100675	78 - Gaujas ūdens horizonts	18016	RI16DU0015	75,3	0	
Stopiņu pagasts	Cekules ciems	Saimnieks	PA	Cekule Dzeņu iela 6	P101210	78 - Gaujas ūdens horizonts	7707	RI16DU0015	44,5	9.659	
				Cekule Dzeņu iela 6	P101211	75 - Pļaviņu ūdens horizonts	26410		rezervē	0	
Stopiņu pagasts	Dzidriņu ciems	Saimnieks	PA	Dzidriņas	P101338	78 - Gaujas ūdens horizonts	14290	RI16DU0015	68,5	5.778	
Stopiņu pagasts	Rumbula										Saņem dzeramo ūdeni no SIA Rīgas ūdens, tīkli - PA Saimnieks

Avots: LVGMC, datu bāze Urbumi, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju pārskatu 2 Ūdens informācija, 2020.g., VVD Ūdens resursu lietošanas atļaujas <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/udens-resursu-lietosanas-atlaujas/>

6.2. tabula Pašvaldības kapitālsabiedrību notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

Teritoriālā vienība	NAI	Operatora nosaukums		Adrese	Atļauja vai apliec.	Identifikācijas numurs	Attīrīšanas iekārtai piesaistīto iedzīvotāju skaits, 2020.	Projektētā jauda pēc m3/dnn	NAI nodošanas ekspluatācijā jeb pēdējās rekonstrukcijas gads	Novadīšanas vieta
Vangaži	Vangažu NAI	VANGAŽU AVOTS	PSIA	Vangaži, Priežu iela 4	RI12IB0086	A100210	3500	950	2012	upe, Straujupīte
Garkalnes pagasts	Amatnieku ciema NAI	Garkalnes inženiertīkli	PSIA	Amatnieki, Ābeļu iela 64	RI19IB0009	A100806	171	50	2006	upe, Mazā Jugla
Garkalnes pagasts	NAI Sporta iela	Garkalnes komunālserviss	SIA	Garkalne, Sporta iela NAI	RI11IB0037	A100531	85	30	2005	upe, Krievupe
Garkalnes pagasts	NAI Upes iela	Garkalnes komunālserviss	SIA	Garkalne, Upes iela 8	RI11IC0083	A100722	110	14,8	2011	upe, Krievupe
Garkalnes pagasts	NAI Kodes	Garkalnes komunālserviss	SIA	Garkalne "Kāpas"	RI16IB0016	A100770	31	45	2011	51 - Meliorācijas grāvis
Garkalnes pagasts	NAI Garkalnes skola	Garkalnes komunālserviss	SIA	Garkalne, Vidzemes šoseja 34	RI09IC0016	A100227	0	14	2006	
Ropažu pagasts	NAI Mucenieku ciemats	VILKME	SIA	Mucenieki	RI11IB0032	A100367	845	255	2017	upe- Lielā Jugla
Ropažu pagasts	NAI Zaķumuižas ciemats	VILKME	SIA	Zaķumuiža	RI19IB0005	A100264	983	210	2015	upe- Lielā Jugla
Ropažu pagasts	NAI Ropažu ciemats	VILKME	SIA	Ropaži	RI18IB0025	A100341	840	240	2015	upe- Lielā Jugla
Ropažu pagasts	NAI Silakroga ciemats	VILKME	SIA	Silakrogs	RI15IB0060	A100341	1024	240	2015	upe- Lielā Jugla
Ropažu pagasts	NAI Tumšupes ciemats	VILKME	SIA	Tumšupe	RI16IB0020	A100418	450	80	2015	upe- Tumšupe
Stopiņu novads	Upesleju NAI	SAIMNIEKS	PA	Stopiņu nov., Cekule Upeslejas	RI10IB0159	A100783	3000	823	2011	upe- Mazā Jugla
Stopiņu pagasts	NAI Ulbrokas ciemats	SAIMNIEKS	PA	Ulbroka, Institūta iela 30	RI10IB0163	A100339	2406	774	2011	upe- Piķurga
Stopiņu pagasts	NAI Ulbrokas vidusskola	SAIMNIEKS	PA	Stopiņu nov., Vālodzes Ulbrokas vidusskola	RI11IB0012	A100541	800	30	2006	51 - Meliorācijas grāvis

*Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 – 2038,
Ropažu novada attīstības programma 2022 – 2028*

Teritoriālā vienība	NAI	Operatora nosaukums		Adrese	Atļauja vai apliec.	Identifikācijas numurs	Attīrīšanas iekārtai piesaistīto iedzīvotāju skaits, 2020.	Projektētā jauda pēc m3/dnn	NAI nodošanas ekspluatācijā jeb pēdējās rekonstrukcijas gads	Novadīšanas vieta
Stopiņu pagasts	NAI Cekules ciemats	SAIMNIEKS	PA	Stopiņu nov., Cekule	RI18IB0017	A100799	192	40	2018	straurs - Nabiņurga
Stopiņu pagasts	NAI Ciemats Līči	SAIMNIEKS	PA	Stopiņu nov., Līči	RI10IB0156	A100345	280	400	2013	23 - Kanāls, grāvis (meliorācijas grāvis)

Pagasts	Ciems	Nodošana		Tīkli
Garkalnes pagasts	Upesciems	SIA Rīgas Ūdens		SIA Garkalnes inženiertīkli
Garkalnes pagasts	Baltezers	SIA Rīgas Ūdens		SIA Garkalnes ūdens
Garkalnes pagasts	Priedkalne	SIA Rīgas Ūdens		SIA Garkalnes ūdens
Garkalnes pagasts	Bukulti	SIA Rīgas Ūdens		SIA Garkalnes ūdens

Avots: LVGMC, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju pārskatu 2Ūdens informācija, 2020.g., VVD Ūdens resursu lietošanas atļaujas <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/udens-resursu-lietosanas-atlaujas/>, informāciju precizēja Ropažu novada pašvaldības atbildīgie speciālisti

7. PIELIKUMS NOVADĀ SAVĀKTO VAI APGLABĀŠANAI UN PĀRSTRĀDEI PIEŅEMTO ATKRITUMU DAUDZUMS

7.1. tabula Novadā savākto vai apglabāšanai un pārstrādei pieņemto atkritumu daudzums (tonnās)
2020. gadā

Atkritumu nosaukums	Atkritumu klase	2020. gadā savākto vai apglabāšanai un pārstrādei pieņemto atkritumu daudzums (tonnas)			
		SIA Garkalnes Komunālserviss	SIA Vilkme	SIA Clean R ¹⁰⁰	
		Garkalnes pagasts	Ropažu pagasts	Stopiņu pagasts	Vangažu pilsēta
Nešķiroti sadzīves atkritumi	200301	3027.25	2203.15	6594.32	n.d. ¹⁰¹
Dalīti savāktie atkritumi, t.sk.:					
Bioloģiski noārdāmi atkritumi	200201	403.12	48.23		
Liela izmēra atkritumi	200307	52.10	6.00		
Nolietotas riepas	160103	16.42	12.48		
Papīra un kartona iepakojums	150101	15.13	72.98		
Plastmasas iepakojums	150102	1.89	12.90		
Jauktais iepakojums	150106	74.93	0.00		
Stikla iepakojums	150107	0.00	65.14		
Citas nederīgas elektriskās un elektroniskās iekārtas, kuras neatbilst 200121, 200123 un 200135 klasei	200136	0.00	4.68		
Būvniecības atkritumi, kuri neatbilst 170901, 170902 un 170903 klasei	170904	0.00	7.00		
Atkritumu mehāniskās apstrādes atkritumi (..), kuri neatbilst 191211 klasei	191212	28.36	0.00		

Avots: LVGMC, pārskati par atkritumiem Nr.3-Atkritumi par 2020.g.

<http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=reportIndexView&type=3WA&incrementCounter=1>

¹⁰⁰ SIA CleanR, sniedzot pakalpojumus vairākās pašvaldībās, pārskatā Nr.3-Atkritumi neapkopo datus par dalīti savāktajiem atkritumiem teritoriālā griezumā (tonnās). Tā kā uzņēmums pašvaldībai sniedz informāciju par dažiem savāktajiem atkritumu veidiem (m³), informācija par tiem sniegta 7.pielikuma 7.2. tabulā

¹⁰¹ n.d. – nav datu

7.2. tabula Vangažu pilsētā un Stopiņu pagastā 2020. un 2021. gadā savākto vai apglabāšanai un pārstrādei pieņemto atkritumu daudzums (m³)

		Vangaži	Vangaži	Stopiņi	Stopiņi
Informācija par atkritumu apsaimniekošanas sistēmu		2020. gads	2021. gads	2020. gads	2021. gads
Savākto nešķiroto sadzīves atkritumu kopējais daudzums m ³		8502.34	9379.72	54 287.41	55 437.51
Dalīti savākto atkritumu kopējais daudzums m ³	MIX	422.98	1559.26	15 626.52	19 153.04
	Stikls	49.42	221.66	854.31	910.93
Bioloģiski noārdāmie atkritumu (BIO)		-	-	-	266.42
Lielgabarīta atkritumi		14.30	145.00	169.42	251.90

Avots: SIA CleanR 2022. gada 25.aprīļa vēstule Nr.373

8. PIELIKUMS AKUSTISKĀ DISKOMFORTA ZONAS

Autoceļš	ADZ
Apzīmējumi	
A1	Baltezers
A2	Garkalne
A2	Vangaži

Autoceļš	ADZ
A3	Upesciems un Amatnieki
P4	Dreiliņi
P4	Ulbroka

Avots: Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam. 2.pielikums (SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment pēc VAS Latvijas Valsts ceļi pasūtījuma) https://lvceli.lv/wp-content/uploads/2020/09/Ricibas-plana-2_pielikums.pdf

9. PIELIKUMS PĀRSKATS PAR SAŅEMTAJIEM PRIEKŠLIKUMIEM, TO IZVĒRTĒJUMU, KOMENTĀRIEM UN INFORMĀCIJA PAR TO ŅEMŠANU VĒRĀ VAI NORAIIDĪŠANU

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, 2022. gada 13.janvārī Tiešsaistē, Zoom meeting vai https://ej.uz/RopaziAP	
Privātpersona norāda, ka Vides pārskatā nav iekļauta informācija par vides trokšņa līmeni un robežlielumu pārsniegumiem Dreiliņos un Ulbrokā, tur ir trokšņa diskomforta zonas, nekas nav minēts un nav plānoti pasākumi trokšņa mazināšanai, t.sk. tie, kas bija plānoti (trokšņa barjeras, vaļņi) Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem. Privātpersona apgalvo, ka 2020.gada Vides pārvaldības valsts birojs ir pieņēmis lēmumu par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Stopiņa novada teritorijas plānojuma grozījumiem, lai veiktu Dreiliņu, Ulbrokas, Vālodžu ciema robežu izmaiņas, noteiktu un mainītu perspektīvās transporta infrastruktūras teritorijas Dreiliņu daļā. Vēlas uzzināt vai šajā Vides pārskatā ir veikts minētais novērtējums, kā arī vai ir veikts vides monitorings, sagatavojot šo Vides pārskatu, jo saskaņā ar VPVB atzinumu par Stopiņu novada teritorijas plānojumu 2016.-2027. gadam bija jāsaplūst monitoringa ziņojums 2021.gadā.	<u>Par vides troksni – nemts vērā.</u> Papildināta Vides pārskata 6.6.2.nodaļa, pievienots 8.pielikums Akustiskā diskomforta zonas. Sanāksmē skaidrots, ka katrs SIVN process (katram plānošanas dokumentam, par kuru pieņemts lēmums par SIVN piemērošanu) ir atsevišķs, teritorijas plānojuma grozījumiem, kuri ir izstrādes stadijā, tiks veikts SIVN, sagatavots Vides pārskats un publiski apspriests. Informācija par pašvaldības sniegtajiem monitoringa ziņojumiem par plānošanas dokumentu ieviešanas ietekmi pieejami VPVB tīmekļa vietnē https://www.vpvb.gov.lv/lv/monitoringa-zinojumi.
Bukultu apkaimes biedrības pārstāvis jautā, kādēļ Vides pārskatā nav iekļauts Juglas-Baltezera kanāla un Baltezera vējuzplūdu applūšanas apdraudējums, kas skar īpaši Bukultus. Biedrības pārstāvis skaidro, ka realitātē šī teritorija ir applūstoša, to var apskatīt arī speciālā kartē, kas ir izstrādāta projekta “Rīga bez plūdiem” ietvaros. Vējuzplūdu ietekmētās – applūstošās teritorijas būtu noteikti jāapskata un jāiekļauj informācijā par applūstošajām teritorijām.	<u>Nemts vērā.</u> Vides pārskata 6.6.4.1.nodaļa papildināta ar informāciju par vējuzplūdu applūšanas apdraudējumu. Sanāksmē skaidrots, ka Vides pārskatā ir iekļauta aktuālā (10.2021.) LVĢMC plūdu riska un draudu kartes informācija. Tā neietver vējuzplūdu radītā applūšanas riska attēlojumu. Vides pārskata pilnveidošanas procesā noskaidrots, ka projekta “Rīga bez plūdiem” grafiskais materiāls aptver tikai Rīgas pilsētas administratīvo teritoriju un līdz ar to nesniedz informāciju par Ropažu novada teritoriju. LVĢMC arī noskaidrots, ka plūdu riska kartēs nav plānots iekļaut vējuzplūdu radīto risku attēlojumu, nepieciešamības gadījumā LVĢMC var veikt aprēķinus un modelēšanu. Izvērtējot situāciju sadarbībā ar pašvaldības speciālistiem, secināts, ka vējuzplūdu ietekme ir vērojama arī vairākās ūdenstecēs, kuras ir savienotas kopīgā upju un ezeru sistēmā ar Rīgas virszemes ūdens objektiem. Novadā šis risks izpaužas Juglas (Bukultu) kanālā piekrastē Bukultos, taču novērojams arī Mazās Juglas piekrastes teritorijās un iespējams arī Lielās Juglas piekrastē. IAS vadlīnijās iekļauta vadlīnija: “Turpmākajā plānošanas procesā ir veicama applūstošo teritoriju (10% applūšanas varbūtība) noteikšana, ņemot vērā aktuālo informāciju par pavasara palu un plūdu, kā arī vējuzplūdu radīto applūšanu, pārskatot arī teritorijas plānojumus noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas atrodas applūstošajās teritorijās, tālāko izmantošanu un plānojot pasākumus esošās

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
	apbūves aizsardzībai pret plūdiem.” Vides pārskata 7.nodaļā iekļauts atbilstošs IAS vērtējums.
Bukultu apkaimes biedrības pārstāvis jautā vai seismiskās aktivitātes riska zonu, it paši Bukultos un Sužos, nav saistīts ar Rīga - Sigulda dzelzceļa līniju, kur pārvietojas kravas vilcieni, kas rada šo vibrāciju/seismisko aktivitāti.	<u>Precizējumi Vides pārskatā nav nepieciešami.</u> Seismisko aktivitāti nosaka dabiski procesi. Seismiskās aktivitātes riska zona iekļauta Vides pārskatā, balstoties uz LVĢMC Valsts ģeoloģijas fonda informāciju.
Institūciju atsauksmes	
Veselības inspekcijas 2021. gada 28.decembra vēstule Nr. 4.5.-1./11093	
Izvērtējot Ropažu novada Stratēģijas 1.0. redakciju, Programmas 1.0.redakciju un ņemot vērā SIVN ietvaros sagatavotā Vides pārskata informāciju, secināms, ka šie dokumenti kopumā turpina attīstīt izvērtētajos plānošanas dokumentos definētos attīstības virzienus un rīcības un to īstenošana atstās būtisku ietekmi uz iedzīvotāju dzīves apstākļiem, tos uzlabojot. Inspekcija piekrīt Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. līdz 2038.gadam 1.0. redakcijas, Ropažu novada Attīstības programmas 2022.-2028.gadam 1.0. redakcijas, un Vides pārskata projekta risinājumam un rekomendē pievērst īpašu uzmanību uz paredzētajiem vides un dabas aizsardzības un racionālas apsaimniekošanas realizējamajiem pasākumiem, kas vērsti uz novada cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanu.	Pieņemts zināšanai
Dabas aizsardzības pārvaldes 2022.gada 24.janvāra vēstule Nr. 4.8/382/2022-N	
Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) ir saņēmusi SIA ”Grupa 93” 2021. gada 17. decembra vēstuli Nr. 21/172, kas lūdz sniegt atsauksmi par plānošanas dokumentu: Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2038.g. 1. redakcijas un Ropažu novada attīstības programma 2022. – 2028.g. 1. redakcijas SIVN Vides pārskata projektu. Iepazīstoties ar plānošanas dokumentiem un Vides pārskatu, Pārvalde sniedz sekojošu viedokli un priekšlikumus:	
Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, biotopu labvēlīga dabas aizsardzības stāvokļa nodrošināšana 1.1. Pārvalde atzinīgi vērtē Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas vadlīnijās dabas teritoriju izmantošanai norādīto: “ir jāpiedalās īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, lai sasniegtu bioloģiskās daudzveidības, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu un vērtīgo ainavu saglabāšanas mērķus” (29.lpp.) un Rīcības plānā ietverto Rīcības virzienu P2 “Līdzdalība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un ekosistēmu pakalpojumu nodrošināšanā”, kas vērsts uz rezultātu: “ieviesti dabas aizsardzības plānos noteiktie pasākumi bioloģiskās daudzveidības, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu un vērtīgo ainavu saglabāšanas mērķu sasniegšanai; izbūvēta tūrisma infrastruktūra saskaņā ar dabas aizsardzības plāniem.” Pārvalde ierosina rīcības plānā precizēt, kurus novada īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānos minētos apsaimniekošanas pasākumus pašvaldība apņemas īstenot līdz 2028.gadam.	Ņemts vērā daļēji, IAS vadlīnijās uzsverot, ka pašvaldībai ir jāpiedalās IADT dabas aizsardzības plānu izstrādē, atbilstoši precizējot Rīcības plāna VP2, RV2, U1, P2 pasākums “Līdzdalība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un ekosistēmu pakalpojumu nodrošināšanā.” Atbilstoši precizēts vērtējums Vides pārskata 7.nodaļā. Plānošanas dokumentu un Vides pārskata izstrādātāju ieskatā ĪADT pašvaldībai jāievieš pasākumi, kuri plānoti ĪADT dabas aizsardzības plānos, ja nepieciešams, tos iekļaujot AP rīcības plānā, investīciju plānā vai tml.. Vēršam uzmanību, ka dabas aizsardzības plāns spēkā ilgākam laikam (līdz 2032.g., izstrādāts 2020.g.) ir tikai dabas liegumam “Garkalnes meži”, dabas lieguma “Lielā Baltezera salas” dabas aizsardzības plāna darbības laiks ir beidzies 2014.gadā, dabas lieguma “Lielie Kangari” dabas aizsardzības

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
1.2. Pārvalde norāda, ka novada telpiskajā plānojumā “Tuvās Pierīgas urbanizētās telpas” teritorija (Vides pārskats, kartogrāfiskais materiāls “Telpiskās attīstības perspektīva”, 8.lpp.) ietver arī mikroliegumu Mašēnu ezerā, kā arī ievērojamas platības ar biotopu 2180 “Mežainas piejūras kāpas” un citiem biotopiem, īpaši aizsargājamo sugu atradnēm. Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 27.lpp. esošajā kartogrāfiskajā materiālā redzams, ka “Tuvās Pierīgas urbanizētajā telpā” atrodas virkne savrupmāju apbūves teritoriju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju, kas Ropažu novada teritorijā, piemēram, pilnībā aptver Māšēnu ezera mikroliegumu un pārklājas ar teritorijām, kur konstatēts Eiropas Savienības (ES) nozīmes īpaši aizsargājams biotops 2180 “Mežainas piejūras kāpas”, kā arī citi ES nozīmes biotopi un īpaši aizsargājamo sugu atradnes. Piemēram, Māšēnu ezera apkārtnē savrupmāju apbūves teritorijā fiksētas atradnes īpaši aizsargājamam atvašu saulrietenim <i>Jovibarba globifera</i> (suga, kuras aizsardzībai dibināms mikroliegums), smiltāja nelķei <i>Dianthus arenarius</i>, pļavas silpurenei <i>Pulsatilla pratensis</i> u.c. Pārvalde norāda, ka atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likumam, “attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegta šādas darbības: lasīšana, noplūkšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana”. Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas “Vadlīnijās apdzīvojamā un pakalpojumu centru attīstībai” norādīts: “jānodrošina, ka jaunu privātmāju apbūves attīstība var notikt tikai vietās ar inženiertehnisko infrastruktūru un ārpus ES nozīmes biotopiem.” (24. lpp.) Pārvalde lūdz ietvert papildu nosacījumu, ka apbūve nedrīkst iznīcināt vai degradēt īpaši aizsargājamo sugu atradnes. Lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu un ES nozīmes biotopu labvēlīga dabas aizsardzības stāvokļa nodrošināšanu un ņemot vērā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas stratēģisko mērķi SM1 “Zaļāks novads” ar ilgtermiņa prioritāti “Dabai saudzīga saimniekošana”, Pārvalde lūdz skaidrot, kā “Tuvās Pierīgas urbanizētās telpas” teritorijā plānots īstenot ES nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu saglabāšanu un precizēt savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas, lai tās neietvertu ES nozīmes aizsargājamās biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes. Pārvaldes ieskatā būtu arī jāizvērtē, kā plānotā vienlaidus apbūve visapkārt ES biotopiem 3150 “Eitrofi ezeri ar iegrimušu ūdensaugu un peldaugu augāju” (Māšēnu ezers, Sunišu ezers, Langstiņu ezers, Baltezers) ietekmēs šos biotopus un tajās konstatēto īpaši aizsargājamo sugu labvēlīgu dabas aizsardzības stāvokli un šo ezeru ūdens kvalitāti.	plāna darbības laiks beidzas 2022. gada beigās, tādēļ mērķtiecīgai šo IADT, kā arī dabas lieguma “Buļļezers” dabas vērtību saglabāšanai, aizsardzībai un apsaimniekošanai ir jāizstrādā dabas aizsardzības plāni, t.sk., ar pašvaldības līdzdalību, plānojot pašvaldības iespējamo ieguldījumu novada IADT apsaimniekošanā. Ņemts vērā, precizējot IAS vadlīnijas (75.punkts) un vērtējumu Vides pārskata 7. nodaļā, kā arī informāciju Vides pārskata 6.4. nodaļā. IAS telpiskās attīstības vadlīnijas apdzīvojamā un pakalpojumu centru attīstībai ir papildinātas, 75.punkta c apakšpunktu, izsakot šādā redakcijā: “c.jānodrošina, ka jaunu privātmāju apbūves attīstība var notikt tikai vietās ar inženiertehnisko infrastruktūru un ārpus ES nozīmes biotopiem, turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas skar ES nozīmes biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes, turpmākās attīstības nepieciešamību.”
1.3. Vides pārskata pielikumā Nr.2 sniegts saraksts ar Ropažu novada dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem. Pārvalde aicina ņemt vērā, ka valsts nozīmes un potenciālu dižkoku skaits novada teritorijā, visticamāk, ir lielāks, nekā šobrīd tie ir reģistrēti dabas datu sistēmā “Ozols”. Jebkurš koks, kura stumbrs	Vides pārskata 6.4. nodaļa papildināta sekojoši: “Dižkoki ir arī citi novadā esošie koki, kuri nav ietverti dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols, ja tie atbilst 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
apkārtmērs ir sasniedzis Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”¹⁰² 2.pielikumā norādīto apkārtmēru, ir uzskatāms par valsts nozīmes dižkoku neatkarīgi no tā, vai tas ir reģistrēts datu sistēmā “Ozols”. Lai veicinātu Ropažu novada dabas vērtību saudzēšanu, Pārvalde aicina Ropažu novadu iesaistīt iedzīvotājus dižkoku un potenciālo dižkoku apzināšanā, piemēram, informatīvas vides akcijas ietvaros.	<i>aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktajiem kritērijiem.”</i> Citi precizējumi nav veikti, jo priekšlikums ir detalizēts, nav iekļauts IAS un AP dokumentos to konkrēti nosaucot, <u>bet tā realizācija citu sabiedrības aktivitāšu ietvaros nav izslēgta.</u> Skaidrojam, ka Ropažu novada attīstības programmas vidēja termiņa prioritātē “VP6 Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri” ir iekļauti pasākumi, lai vairotu pilsonisko atbildību, novadnieku saliedētību un starpkultūru dialogu, kā arī lai veicinātu imigrantu veiksmīgu iekļaušanos sabiedrībā. Prioritātē noteiktie rīcības virzieni ir RV1 Sadarbība ar nevalstisko sektoru un RV2 Ciemu kustība. Minēto rīcības virzienu ietvaros var tikt realizētas arī Dabas aizsardzības pārvaldes minētās iedzīvotāju iesaistes aktivitātes dižkoku un potenciālo dižkoku apzināšanā, bet ne tikai. Pašvaldības ilgtermiņa un vidēja termiņa plānošanas dokumentos nav nosauktas konkrētas iedzīvotāju iniciatīvu jomas, izņemot tās, kurās kritiski nepieciešama sadarbība pašvaldības pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai. Turklāt jāņem vērā, ka “dižkoku un potenciālo dižkoku apzināšana” ir salīdzinoši šaura joma iedzīvotāju iesaistei. Vienlaikus skaidrojam, ka Vides politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam mērķa, kas visbūtiskāk atbilst “dižkoku un potenciālo dižkoku apzināšanai”, - “Daba un vide – “Zaļais kurss”” ietvaros noteikts rīcības virziens “Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kas balstīta zinātniskajos pētījumos, līdzsvarojot ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās intereses”. Viens no politikas 20. rīcības virziena “Dabas kapitāla un ekosistēmu pārvaldības pieejas ieviešana” pasākumiem ir 20.3. Zaļās infrastruktūras elementu un risinājumu izvērtējums un integrēšana teritorijas attīstības plānošanas dokumentos visos plānošanas līmeņos. Līdz ar to tiek sagaidīts, ka iedzīvotāji un pašvaldības varēs iesaistīties LVAF, ES fondu un pašvaldības līdzfinansētu projektu realizēšanā.
1.4. Vides pārskata sadaļā 6.4. “Bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi” norādīts, ka plānojot novada attīstību, ir jāņem vērā novada dabas vērtības, tostarp, kā novada dabas daudzveidības un vides izziņas potenciāls ir saudzējamas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes un biotopu platības. Pārvalde aicina šajā sadaļā integrēt aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā .	Ņemts vērā. Papildināta Vides pārskata 6.4. nodaļa.
2. Ceļu tīkla attīstība novada teritorijā Vides pārskatā ilgtermiņa prioritātei IP3 “Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte” un telpiskās attīstības perspektīvai “Transporta infrastruktūra” sniegts gan pozitīvas ietekmes vērtējums, gan norādīts, ka iespējama “tieša, īslaicīga negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā”. Rīcības	Ņemts vērā ciktāl ieteikums attiecas uz plānošanas dokumentu un līdz to uz Vides pārskata saturu. Vides pārskata 7.1. un 7.2. nodaļu papildināta vērtējumu par ar ceļu rekonstrukciju saistīto ietekmi uz meliorācijas sistēmām, hidroloģisko režīmu un ES nozīmes biotopiem.

¹⁰² <https://likumi.lv/ta/id/207283-ipasi-aizsargajamo-dabas-teritoriju-visparejie-aizsardzibas-un-izmantosanas-noteikumi>

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
plāna VP4 “Transporta infrastruktūras attīstība” ietver pasākumus gan valsts autoceļu kvalitātes uzlabošanai (RV1), gan pašvaldības ielu un ceļu tīkla attīstību (RV2). Pārvalde uzsver, ka ceļu būve var radīt ilgtermiņa negatīvu ietekmi uz dabas daudzveidību. Veicot jaunu ceļu izbūvi, tiek veicināta meža masīvu fragmentācija (piemēram, skat. publikāciju “Dzīvotņu fragmentācijas ietekme uz meža dzīvnieku populācijām”). Tāpat jāņem vērā, ka ceļu izbūve/pārbūve saistīta ar meliorācijas objektu izbūvi/pārbūvi. Paaugstināts hidroloģiskā režīma līmenis nodrošina labvēlīgus pastāvēšanas apstākļus virknei prioritāro Eiropas Savienības nozīmes biotopu, piemēram, 9080* “Staignāju meži”, 91D0* “Purvaini meži”, 7110* “Aktīvi augstie purvi”. Meliorācijas objektu izbūve vai pārbūve negatīvi ietekmē gan mitro biotopu hidroloģisko režīmu, gan ar mitriem apstākļiem saistītu īpaši aizsargājamo sugu atradnes.	Skaidrojam, ka Rīcības plāna VP4 “Transporta infrastruktūras attīstība” pamatā ietver pasākumus, kas saistīti ar esošo valsts un pašvaldības autoceļu un pašvaldību ielu seguma uzlabošanu. Šajā attīstības plānošanas stadijā, kad vēl nav izstrādāts jaunā Ropažu novada vienots Transporta tematiskais plānojums, kā to paredz Rīcības plāna VP4 U1 RV2 P1 pasākums “Novada vienota ceļu tīkla attīstības un uzturēšanas plānošana, tostarp attīstot jaunus iekšējos savienojumus jaunizveidotajā novadā”, kas cita starpā paredz veikt jaunā novada vienotu pašvaldības ceļu, ielu un satiksmes infrastruktūras inventarizāciju un sagatavošanās darbus jaunu novada transporta savienojumu izbūvei, piemēram, pašvaldības ceļam starp Upesciemu, Nāgelmuižu un Zaķumuižu ar tiltu pāri Tumšupei, ir pārāgri vērtēt, vai būvniecība var radīt būtisku negatīvu ietekmi uz dabas daudzveidību. Vēršam arī uzmanību uz to, ka jaunu ceļu projektēšana un būvniecība ir veicama ievērojot normatīvo aktu prasības, t.sk. saņemot uz izpildot vides institūciju prasības. Šo prasību izpilde visticamāk arī nodrošinās būtiskas negatīvas ietekmes novēršanu. Aicinām Dabas aizsardzības pārvaldi kā valsts dabas aizsardzības politikas īstenotāju, tai skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, izstrādāt rekomendācijas teritorijas plānojumiem par infrastruktūras objektu izvietojumu attiecībā pret esošiem aizsargājamiem biotopiem, piemēram, minimālos attālumus, aizsardzības pasākumus un citus ieteikumus, kuru ievērošanu var izvērtēt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumos teritorijas plānojumiem. Savukārt, ilgtspējīgas attīstības stratēģijai aicinām Dabas aizsardzības pārvaldi piemērot prasības atbilstoši ilgtspējīgas attīstības stratēģijas saturam un detalizācijas pakāpei.
3. Derīgo izrakteņu ieguve Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (6.lpp.) norādīts, ka “novads ir bagāts ar derīgajiem izrakteņiem, lielākoties dolomītu, bet sastopams arī māls, smilts, smilts-grants un kūdra. Lielākā daļa no atradnēm atrodas Ropažu pagastā. Kopumā novadā ir 62 būvmateriālu izejvielu un 59 kūdras atradnes; darbība notiek sešās atradnēs.” Vides pārskata tabulā “Derīgo izrakteņu atradnes, kurām izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas” (26.-27.lpp.) norādīts, ka daļā no atradnēm ieguve vēl nav notikusi. Pārvalde aicina ņemt vērā, ka derīgo izrakteņu ieguvei var būt negatīva (tai skaitā būtiska, ilgtermiņa) ietekme uz dabas daudzveidību. Derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants, dolomīts) ieguves vietas ir piesārņojuma un trokšņa avots, kas var negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamo putnu ligzdošanu tuvumā esošos mikroliegumos un NATURA 2000 teritorijās. Tāpat jāņem vērā, ka vienlaikus darbojoties vairākām derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants, dolomīta) ieguves teritorijām, radītā depresijas piltuve kumulatīvā efekta rezultātā var pazemināt ūdens līmeni (tai skaitā gruntsūdens līmeni) plašā apkārtnē, vairāku kilometru attālumā. Tas negatīvi ietekmē ar mitriem apstākļiem saistītus Eiropas Savienības nozīmes prioritāros biotopus (piemēram, 7110* “Aktīvi augstie purvi”, 91D0* “Purvaini meži”, 9080* “Staignāju meži”) un īpaši aizsargājamās sugas gan īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, gan ārpus tām. Īpaši būtiski ir apzināties derīgo izrakteņu ieguves ietekmi uz Ropažu novada lielāko	Ņemts vērā ciktāl ieteikums attiecas uz plānošanas dokumentu un līdz to uz Vides pārskata saturu. Vides pārskata 6.1. un 6.4.nodaļa papildināta ar DAP sniegto informāciju attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguves iespējamo ietekmi uz NATURA2000 teritorijām, ieteicamajiem rekultivācijas veidiem, kā arī to, ka derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta saskaņā ar normatīvo aktu, t.sk. dabas aizsardzības jomas prasībām. Vēršam uzmanību, ka Vides pārskata 6.1. minētais attiecībā uz atradņu izmantošanu DAP atsauksmē ir neprecīzi interpretēts. Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas redakcijā teikts: “.... Pavisam Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā novada teritorijā reģistrētas 62 būvmateriālu izejvielu un 59 kūdras atradnes . <u>Lielākajā daļā no tām derīgo izrakteņu ieguve nenotiek.</u> Licences vai atļaujas dažādu

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
NATURA 2000 teritoriju - dabas liegumu “Lielie Kangari”, kas atrodas Ropažu pagastā, kura apkārtnē arī konstatēts lielākais skaits derīgo izrakteņu atradņu. Jau 2007. gadā apstiprinātajā dabas lieguma “Lielie Kangari” dabas aizsardzības plānā¹⁰³ (plāns ir spēkā esošs, pagarināts līdz 2022. gada 31. decembrim) norādīts: “būtisks negatīvs faktors, kas ietekmē lieguma bioloģisko vērtību ir tā atrašanās tiešā dolomīta ieguves karjeru tuvumā. Intensīvais karjeru izstrādes process arī rada paaugstinātu trokšņu līmeni, kas atstāj negatīvu ietekmi uz tuvāk esošo lieguma ornitofaunu, jo liegumam nav buferzonas, kas to atdalītu no karjeru teritorijām.” Arī dabas lieguma “Garkalnes meži” 104 dabas aizsardzības plānā (63 lpp.) norādīts: “Ietekme uz dabas liegumu “Garkalnes meži” ir pie tā robežas esošajai bieži sastopamo derīgo izrakteņu (smilts, grants) ieguves vietai gan kā trokšņa un piesārņojuma avotam, gan kā teritorijai, kurā ir pilnībā iznīcināta tajā pirms derīgo izrakteņu ieguves bijusī meža ekosistēma un kāpas.” Tāpat, atsaucoties uz Ropažu novada ilgtermiņa prioritāti IP2 “Dabai saudzīga saimniekošana”, Pārvalde aicina izvērtēt iespēju pēc derīgo izrakteņu ieguves beigšanas izstrādātās teritorijas renaturalizēt, piemēram, veidojot ūdenstilpes kā reti putniem, abiniekiem, kukaiņiem piemērotas dzīvesvietas. Šādās ūdenstilpēs sugām tiek veidotas dažādas nišas, kas kalpo kā sugu dzīvotnes, piemēram, variēts krastu reljefs, saliņas utml. Latvijā renaturalizācija ir vērtējama kā jauns derīgo izrakteņu izstrādes vietu rekultivācijas risinājums, tomēr ārvalstīs uzkrājusies ilggadīga pieredze^{105, 106, 107}.	<i>būvmateriālu izejvielu veidu ieguvei 2019.gada sākumā bija izsniegtas 6 atļaujas.</i>¹⁰⁸ DAP interpretācija liek domāt, ka sagaidāma derīgo izrakteņu ieguves aktivizēšanās, taču jaunajos plānošanas dokumentos pašvaldība neplāno attīstīt vai īpaši sekmēt tieši derīgo izrakteņu ieguvi. Tādēļ komentārs par derīgo izrakteņu ieguves iespējamo negatīvo (tai skaitā būtiska, ilgtermiņa) ietekmi uz dabas daudzveidību tiek pieņemts informācijai, vienlaikus piebilstot, ka derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta atbilstoši zemes dzīļu un dabas aizsardzības jomas normatīvu aktu prasībām, būtisko negatīvo ietekmju novēršana tiek risināta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrās (sākotnējais izvērtējums, IVN). Attiecībā uz teritoriju renaturalizēšanu pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas jāatzīmē, ka prioritātes IP2 “Dabai saudzīga saimniekošana” ieviešanai ir noteikta vidēja termiņa prioritāte VP2 “Paplašināta publiskā ārtelpa un izveidota zaļā un zilā infrastruktūra” un tās ietvaros prioritāri tiek izvirzītas teritorijas un pasākumi, kas saistīti ar publiskās ārtelpas uzlabošanu un dabas teritorijas pieejamību. Kā piemēram, RV2 U1 P1 pasākums “Dabas teritoriju (publiskās ārtelpas) tematiskā plānojuma izstrāde”. Minētā pasākuma ietvaros plānots izstrādāt novada kopējo shēmu (tematisko plānojumu) zaļās un zilās infrastruktūras attīstībai (atpūtas vietas pie ūdens, mežos, ĪADT, gājēju un velosipēdu ceļu, tūrisma taku un ūdensceļu tīkls). Tādējādi iespējas teritorijas renaturalizēt pēc derīgo izrakteņu ieguves beigšanas tiks izvērtētas veidojot kopējo publiskās ārtelpas plānojumu, kā arī veicot konkrēto derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivāciju. Ropažu novadā aktuālākā nepieciešamība ir Sauriešu ģipsakmens karjera ūdenskrātuves, kuras tiek izmantotas arī atpūtai un daivingam, atpūtas vietas labiekārtošana, tostarp nodrošinot sugu dzīvotņus aizsardzību atpūtas vietas zaļajā zonā. IAS telpiskās attīstības vadlīnijas dabas teritoriju izmantošanai papildinātas atbilstoši ieteikumam: “.....Ir sekmējama izstrādāto derīgo izrakteņu karjeru rekultivācija, ieviešot ārvalstu pieredzi, tādā veidā, lai nākotnē veidotos dabas bioloģiskajai daudzveidībai vērtīgas teritorijas (ūdenstilpes kā reti putniem, abiniekiem, kukaiņiem piemērotas dzīvesvietas ar veidotām nišām (saliņas, variēts krastu reljefs u.tml.).”

¹⁰³ <https://www.daba.gov.lv/lv/lielie-kangari>

¹⁰⁴ <https://www.daba.gov.lv/lv/garkalnes-mezi>

¹⁰⁵ “Biodiversity management in quarries and gravel pits. Putting Nature back together” https://www.quarrylifeaward.cz/sites/default/files/media/web_hc_biodiv_im_steinbruch_buch_englisch.pdf

¹⁰⁶ “Nature after minerals: how mineral site restoration can benefit people and wildlife” <https://www.rspb.org.uk/globalassets/downloads/documents/positions/planning/nature-after-minerals-report.pdf>

¹⁰⁷ “Non-energy mineral extraction in relation to NATURA 2000. Case studies” <https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/NEEI%20case%20studies%20-%20Final%20booklet.pdf>

¹⁰⁸ Precizētajā vides pārskatā iekļauta jaunākā informācija – 2020. gada sākumā, tādēļ izmantošanā esošo atradņu skaits ir atšķirīgs.

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
4. Plūdu riska un applūstošas teritorijas, meliorācija Vides pārskatā norādīts, ka Ropažu novadā plūdu risks vērojams Mazās Juglas palienē un arī atzīmēts, ka tas var apdraudēt īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (Vides pārskata 40.lpp., 7.tabula). Rīcības plāns ietver rīcības virzienu RV2 “Civilās aizsardzības uzlabošana”, pasākumu P1 “Klimata pārmaiņu un plūdu riska mazināšana”. Pārvalde norāda, ka no dabas aizsardzības viedokļa plūdu varbūtība īpaši aizsargājamā teritorijā lielākoties nav uzskatāma par negatīvu faktoru un sezonāla applūšana un paaugstināts hidroloģiskā režīma līmenis vērtējams kā dabisks process. Regulāri applūstošās upju palienēs dabiski veidojas un pastāv, piemēram, tādi Eiropas Savienības nozīmes aizsargājami biotopi kā 91E0* “Aluviāli krastmaļu un palieņu meži” un 6450 “Palieņu zālāji”. Ņemot vērā cilvēku ilglaicīgos centienus veikt mežu un lauksaimniecības zemju meliorāciju, daudzas sugas, kas iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstos, saistītas tieši ar mitriem biotopiem. Vides pārskata 40.lpp. norādīts, ka <i>“plūdu riska un applūstošo teritoriju platībām klimata pārmaiņu ietekmē ir tendence palielināties. Tādēļ, plānojot novada attīstību ilgtermiņā ir svarīgi pašvaldības iespēju robežās sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņām, plūdu risku novēršanu, paaugstinot teritoriju noturību pret dabas katastrofām, tostarp, plānojot un ieviešot zaļās infrastruktūras risinājumus.”</i> Pārvalde vērš uzmanību uz nacionālajā risku novērtējumā lauksaimniecības un mežsaimniecības jomā¹⁰⁹ norādīto, ka <i>“nozīmīgi (Latvijas mērogā) plūdu postījumi gadās reizi dažos gados, bet tie nereti saistīti ar neapdomīgu cilvēka darbību, tai skaitā, apdzīvoto vietu atrašanās sen zināmās plūdu zonās, jaunu ciematu būvniecību. ... Jau tagad varam redzēt, ka palu neesamība vairākus gadus pēc kārtas iedrošina cilvēkus būvēt mājas un nodarboties ar intensīvu lauksaimniecību agrāk regulāri applūstošās teritorijās. Šī tendence var radīt palielinātus zaudējumus atsevišķos gados.”</i> Atbilstoši plānošanas dokumentos esošajiem kartogrāfiskajiem materiāliem redzams, ka Mazās Juglas tuvumā esošajā plūdu riska teritorijā un applūstošā teritorijā (Vides pārskata 39.lpp.) norādītas novada apbūves teritorijas. Atbilstoši Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 4.attēlam “Apdzīvoto vietu iedalījums grupās” (22.lpp.), redzams, ka šīs plūdu riska teritorijas ir “Jaunā tuvās Pierīgas urbanizētā telpa”. Pārvalde rosina kritiski izvērtēt apbūves teritorijas un plūdu riska pārvaldības platībās plānotos pasākumus, lai netiktu iznīcināti vai degradēti īpaši aizsargājami biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes tādēļ, ka pašvaldības teritorijas plānojumā kā apbūvējamas platības iekļautas sen zināmas applūstošas teritorijas un secīgi tajās rodas nepieciešamība būvēt meliorācijas vai pretplūdu infrastruktūras objektus. Rosinām no applūstošajām platībām izslēgt apbūves platības, arī tādas, kas vēsturiski ir iepļānotas, bet kur nav īstenota apbūve. Pārvalde atzinīgi vērtē Vides pārskatā norādīto, ka nepieciešams plānot un ieviest zaļās infrastruktūras risinājumus, lai paaugstinātu teritoriju noturību pret dabas katastrofām. Pārvalde aicina pasākumus, kas vērsti uz zaļās pretplūdu infrastruktūras īstenošanu, iekļaut Rīcības plāna vidējās termiņa prioritātē VP2 “Paplašināta publiskā ārtelpa un izveidota zaļā un zilā infrastruktūra”. Atbilstoši Eiropas Komisijas Zaļās infrastruktūras stratēģijai, “zaļās	Ņemts vērā ciktāl ieteikums attiecas uz plānošanas dokumentu un līdz to uz Vides pārskata saturu. DAP viedokļa izklāsts iekļauts Vides pārskata 6.4. un 6.6.4.nodaļā. IAS vadlīnijās iekļauta vadlīnija: <i>“Turpmākajā plānošanas procesā ir veicama applūstošo teritoriju (10% applūšanas varbūtība) noteikšana, ņemot vērā aktuālo informāciju par pavasara palu un plūdu, kā arī vējuzplūdu radīto applūšanu, pārskatot arī teritorijas plānojumus noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas atrodas applūstošajās teritorijās, tālāko izmantošanu un plānojot pasākumus esošās apbūves aizsardzībai pret plūdiem.”</i> Vides pārskata 7.nodaļā iekļauts atbilstošs vērtējums. Skaidrojam, ka pretplūdu infrastruktūras objektu būvniecība ir paredzēta, lai ieviestu Plūdu riska pārvaldības plāna 2022. – 2027. gadam pasākumus. Par Plūdu riska pārvaldības plāna 2022. – 2027. gadam projekta īstenošanu un ietekmēm jāseko LVGMC un VARAM, kas, atbilstoši Vides politikas pamatnostādņēm 2021. – 2027. gadam, izstrādās plūdu riska pārvaldības plānošanas dokumentus (2022.-2027.g.) un ievieš pasākumu programmas, kā arī uzsāks plūdu riska pārvaldības plānu izstrādi 2028. – 2033.g.. Pašvaldības plānošanas dokumentos – stratēģijā un attīstības programmā – norādīta līdzdalība pretplūdu pasākumu realizācijā ir norādīta atbilstoši pašvaldības kompetencei un pieejamiem finanšu līdzekļiem no valsts un ES fondiem. Rīcības plāna VP2 RV1 U1 P1 pasākums paredz Apdzīvoto vietu parku, skvēru un zaļo zonu iekārtošanu un tā ietvaros “ģimeni atbalstošu, radošumu un veselību veicinošu infrastruktūru – pastaigu, skriešanas un slēpošanas takas, atpūtas vietas, apgaismojums, dabiski un mākslīgi veidoti slidkalniņus, leduslaukumus, tiešākus gājēju maršrutus uz pakalpojumu objektiem, tiltiņus pār mazām upēm, ūdenstilpnēm, laipas, krasta stiprinājumus u.c.”. Vienlaikus šos pasākumus pašvaldība realizēs, ņemot vērā dabas teritoriju pieejamības, veselības veicināšanas un citas aktuālās tendences, kā piemēram, integrējot plūdu un vējuzplūdu mazināšanas risinājumus, kas īpaši svarīgi Ķīsezera un Juglas kanāla apkārtnē. Ar minēto paskaidrojumu ir papildināts VP2 RV1 U1 P2 pasākums. Rīcības plāna VP1 RV1 U1 P4 pasākums “Meliorācijas sistēmu attīstība, tostarp pretplūdu pasākumi” ir papildināts, ka <i>“Pirms meliorācijas sistēmu pārkārtošanas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā ir veikta padziļināta situācijas izpēte par ietekmi uz dabas vērtībām.”</i>

¹⁰⁹ Pētījums “Risku un ievainojamības novērtējums un pielāgošanās pasākumu identificēšana lauksaimniecības un mežsaimniecības jomā”: https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/data_content/lauksaimnieciba_mezsaimnieciba.pdf

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
infrastruktūras risinājumi, kas uzlabo noturību pret katastrofām, ir arī ES katastrofu draudu pārvarēšanas politikas neatņemama sastāvdaļa”, “ietekmi uz cilvēku sabiedrību un vidi bieži var samazināt, ja līdztekus katastrofu novēršanas infrastruktūrai, piemēram, upju aizsargbūvē, tiek izmantoti zaļās infrastruktūras risinājumi, piemēram, funkcionālas palienes.” Plūdu mazināšanas infrastruktūrā integrējot zaļo infrastruktūru, tiek sniegts ieguldījums arī Baltijas jūras eitrofikācijas mazināšanā (palienes darbojas kā dabisks filtrs, kas izgulsnē piesārņojumu no palu ūdeņiem un uzkrāj augiem izmantojamās barības vielas – slāpekļa un fosfora savienojumus), tā sekmējot konvencijas par Baltijas reģiona jūras vides aizsardzību ieviešanu, un tiek atjaunoti īpaši aizsargājami biotopi un nodrošinātas dzīvotnes īpaši aizsargājamām sugām, tā veicinot Eiropas Savienības Putnu un Dzīvotņu direktīvu ieviešanu. Rīcības plānā iekļautais rīcības virziena RV1 “Publiskās infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības vajadzībām” pasākums “Meliorācijas sistēmu attīstība, tostarp pretplūdu pasākumi” paredz veikt lauksaimniecības un mežu zemju meliorācijas sistēmu sakārtošanu, tostarp pašvaldībai piederošajās zemēs”. Kā jau iepriekš minēts, meliorācijas sistēmu izbūve un pārbūve rada hidroloģiskā režīma pārmaiņas, kas nelabvēlīgi (tostarp ilglaicīgi, būtiski) ietekmē biotopus un īpaši aizsargājamās sugas, kas saistītas ar mitriem apstākļiem. Jāņem arī vērā, ka, atbilstoši 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumiem Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”¹¹⁰ dabas liegumā ir aizliegts nosusināt purvus, mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs”. Tādēļ, pārbūvējot meža meliorācijas sistēmas vai veicot lauksaimniecības zemju meliorāciju netālu no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, veicama padziļināta situācijas izpēte, lai novērstu negatīvu ietekmi uz liegumu dabas vērtībām.	Vides pārskatā iekļauts atbilstošs AP Rīcības plāna vērtējums. Vēršam arī uzmanību, ka IAS un AP pasākumu ieviešana ir veicama atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
VVD Lielrīgas RVP 2022.gada 20.janvāra vēstule Nr.11.2/471/RI/2022	
Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Dienests) izskatīja Jūsu iesniegumu par atzinuma sniegšanu par izstrādāto vides pārskata projektu Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai (turpmāk – IAS) un Ropažu novada attīstības programmai (turpmāk – AP). Dienests ir izvērtējis tīmekļa vietnē www.geolativija.lv ievietoto vides pārskata projektu saistībā ar izstrādāto IAS un AP, un to atbilstību normatīvo aktu un plānošanas dokumentiem vides aizsardzībā prasībām. Dienests sniedz šādas atsauksmes par augstākminēto vides pārskata projektu:	
1. Dienests atzinīgi vērtē IAS [66] a.punktā minēto, ka viens no četriem telpiskās attīstības galvenajiem mērķiem (principiem) ir „<i>dabas pārākums Pierīgā ar plašām un daudzveidīgām dabas teritorijām un zili-zaļo tīklojumu</i>”. Ropažu novadā ir konstatētas salīdzinoši lielas īpaši aizsargājamo biotopu (turpmāk – ĪAB) aizņemtās platības ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī atrodas t.s. Rīgas zaļā loka mežu teritorijas, vienlaikus vides pārskatā, kā viens no galvenajiem vides apsektiem, kas saistīts ar plānošanas dokumentiem, ir atzīta bioloģiskās daudzveidības saglabāšana. Vides pārskatā par tiešajām un netiešajām ietekmēm ir secināts, ka analizēto plānošanas dokumentu īstenošana neradīšot būtisku negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Dienests nevar	Nemts vērā. Vides pārskata 6.4.nodaļa papildināta ar informāciju par to, ka līdz šim novadā ir teritorijas, kur apbūves teritorijas ir plānotas ES nozīmes biotopos. IAS telpiskās attīstības vadlīnijas apdzīvojuma un pakalpojumu centru attīstībai ir papildinātas, 75.punkta c apakšpunktu, izsakot šādā redakcijā: “<i>c.jānodrošina, ka jaunu privātmāju apbūves attīstība var notikt tikai vietās ar inženiertehnisko infrastruktūru un ārpus ES nozīmes biotopiem, turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas</i>

¹¹⁰ <https://likumi.lv/doc.php?id=207283>

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
piekrist šādam secinājumam, jo, lai gan IAS [75] a.punktā un [81] punktā ir noteikts, ka dzīvojamās apbūves paplašināšana plānojama ārpus ĪAB, tomēr, apzinoties līdzšinējo pieredzi un Ropažu novada mežu nozīmību un vērtību t.s. Rīgas zaļā loka struktūrā, Dienests aicina IAS telpiskās attīstības vadlīnijas papildināt ar papildus prasībām par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, piemēram, paredzot, ka turpmākajā plānošanas procesā ir pārskatāmas šobrīd jau ĪAB teritorijās plānotās, bet nerealizētās dzīvojamās apbūves teritorijas, jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju plānošana mežu zemēs, kas nav ĪAB, pieļaujama pamatotos izņēmuma gadījumos.	<i>plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas skar ES nozīmes biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes, turpmākās attīstības nepieciešamību.”</i> Vides pārskata 7.1. nodaļa papildināta ar atbilstošu vērtējumu.
2. Vides pārskatā ir aprakstīta virszemes ūdeņu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte, minot to ietekmējošos faktorus un konstatējot, ka vidēja vai slikta ekoloģiskā kvalitāte ir Juglā, Mazajā Juglā, Mergupē, Lielajā Baltezerā, Tumšupē, Krievupē, Piķurgā, bet ķīmiskā kvalitāte ir slikta Lielajā Juglā, Mazajā Juglā, Lielajā Baltezerā un Gaujā, taču Dienests secina, ka gan IAS, gan AP paredzētie pasākumi ir nepietiekami situācijas uzlabošanai. Piemēram, vides pārskatā ir minēts, ka normatīvi neatbilstošus notekūdeņus apkārtējā vidē novada VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs” Rīgas CR Bergu iecirknis (notekūdeņu izplūdes vieta N100775) un SIA „Garkalnes inženiertīkli” (izplūde Mazajā Juglā, Amatniekos), bet risinājumi šīm problēmām nav iekļauti AP. Dienests aicina rast atbilstošus risinājumus virszemes ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai, ņemot vērā to ietekmējošos faktorus un attiecīgi papildinot AP un IAS telpiskās attīstības vadlīnijas. Dienests aicina arī precizēt IAS [88] c.punktā minēto, ka „<i>Ropažu novadā esošo virszemes ūdensobjektu kvalitāte ir laba</i>”, atbilstoši vides pārskata projektā secinātajam.	Ņemts vērā ciktāl tas attiecas uz pašvaldības atbildības jomu par virszemes ūdeņu kvalitāti. Precizēts AP rīcības plāns, to pārstrukturējot, plānojot VP1 rīcības virzienu RV2 Komunālās saimniecības attīstība un atkritumu apsaimniekošana, kas ietver CKS attīstību arī Amatnieku ciemā. Vides pārskata 7.2.nodaļā precizēts ietekmes uz vidi vērtējums. Savukārt uzņēmumu, kas nav pašvaldības kapitālsabiedrības, negatīvās ietekmes uz vidi novēršana Vides pārskata izstrādātāju ieskatā ir VVD kompetences joma, veicot šo uzņēmumu piesārņojošo darbību kontroli un uzraudzību. Nepieciešamības gadījumā pašvaldība sadarbojas ar VVD un piesārņojošo darbību veicējiem.
3. Vides pārskatā ir uzsvērta transporta trokšņa (un arī gaisa piesārņojuma) negatīvā ietekme uz cilvēku veselību un dzīvojamās apbūves teritoriju vides kvalitāti, t.sk. arī norādīts uz dzīvojamās apbūves plānošanu ārpus transporta trokšņa diskomforta zonām. Taču šai problēmai IAS nav rasti atbilstoši risinājumi, kas nākotnē šo faktoru nepalielinātu un mazinātu. Dienests aicina papildināt IAS telpiskās attīstības vadlīnijas ar prasībām par jaunu dzīvojamās un publiskās apbūves neplānošanu transporta trokšņa robežlielumu pārsnieguma teritorijās un līdz šim plānoto, bet nerealizēto šādu teritoriju pārskatīšanu, t.sk. plānoto transporta maģistrālo trašu tuvumā.	Ņemts vērā. IAS telpiskās attīstības vadlīnijas apdzīvojuma attīstībai atiecībā uz jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstību ir papildinātas: 75.punkts “<i>d. jāņem vērā vides trokšņa izplatība transporta infrastruktūras tuvumā, jaunu dzīvojamo apbūvi plānojot ārpus transporta radītā vides trokšņa robežlielumu pārsniegumu teritorijām, turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju turpmākās attīstības pamatojumu.</i>” Vides pārskata 7.1. nodaļa papildināta ar atbilstošu vērtējumu.
4. Vides pārskatā par tiešajām un netiešajām ietekmēm ir secināts, ka IAS vadlīnijās iekļautās prasības rūpniecības un loģistikas teritorijām neradīšot būtisku negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti un cilvēku veselībai. Taču IAS vadlīnijās apdzīvojuma struktūras plānošanai nav minētas prasības par atbilstoša attāluma ievērošanu starp dzīvojamās apbūves un ražošanas/logistikas teritorijām, lai novērstu kaitīgu ietekmju rašanos dzīvojamās apbūves teritorijās, jo, lai gan visās rūpniecības teritorijās nav plānota smagā rūpniecība, tomēr konfliktsituāciju rašanās ir iespējama, tāpēc	Ņemts vērā. IAS telpiskās attīstības vadlīnijas apdzīvojuma un pakalpojumu centru attīstībai ir papildinātas: “<i>Dzīvojamās, tehniskās, komerciālās vai ražošanas zonas nošķiramas, veidojot buferzonas ar vairāk-pakāpju stādījumiem vai nožogojumus gar tehniskās un ražošanas apbūves objektiem un, ja atļauj ielas profils, pēc iespējas nodalot autotransportu no gājēju un velosipēdistu kustības un veidojot apstādījumu joslas.</i>”

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
labākais veids, kā izvairīties no tām, ir atbilstoša attāluma ievērošana, jo IAS [85] b.punktā, plānojumos/būvprojektos paredzētā koku stādījumu ierīkošana efektu var sniegt pēc ilgāka laika, turklāt ir jāreķinās ar atšķirīgu samazinājumu dažādiem piesārņojuma veidiem, savukārt efektīvu prettrokšņa sienu, vaļņu būvniecība prasa zināmas izmaksas un visticamāk neuzlabos vietējo ainavu dzīvojamo māju apbūvē. Tāpēc Dienests aicina papildināt IAS telpiskās attīstības vadlīnijas apdzīvojuma un rūpniecības struktūras veidošanai ar atbilstoša attāluma ievērošanu starp dzīvojamās un ražošanas apbūves teritorijām. Dienests arī aicina IAS telpiskās attīstības vadlīnijas papildināt ar papildus prasībām, piemēram, paredzot, ka turpmākajā plānošanas procesā ir pārskatāmas šobrīd jau saplānotās, bet nerealizētās rūpniecības apbūves teritorijas dzīvojamās apbūves teritoriju tiešā tuvumā un otrādi (saplānotās, bet nerealizētās dzīvojamās apbūves teritorijas rūpnieciskās apbūves teritoriju tiešā tuvumā).	<i>Turpmākajā plānošanas procesā pārskatāma teritorijas plānojumos noteikto, tiešā tuvumā esošo, bet nerealizēto rūpnieciskās apbūves un dzīvojamās apbūves teritorija attīstības nepieciešamība, ja iespējams, plānojot buferjoslas starp rūpnieciskās apbūves un dzīvojamās apbūves teritorijām.</i> Vides pārskata 7.1. nodaļa papildināta ar atbilstošu vērtējumu.
5. IAS [96] b.punktā (arī [128] i.punktā) ir minēts, ka „<i>Pastāvīgi uzlabojumi veicami zaļo zonu un ūdensmalu attīstīšanā pie apdzīvotajām vietām, piemēram, arī SIA „Rīgas ūdens” slēgtās teritorijas atvēršana pastaigu takām ap Sidrabezeru un Sekšu ezeru</i>”, Dienests norāda, ka, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 39. panta pirmo daļu, stingra režīma aizsargjoslā ap ūdens ņemšanas vietām ir aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvī konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai, tāpēc augstākminētā iecere nav pieļaujama. Tāpat Dienests norāda, ka, lai papildus neveicinātu satiksmes intensitāti un iespējamo negatīvo ietekmi uz SIA „Rīgas ūdens” ūdensņemšanas vietām, nebūtu atbalstāmas ieceres par dzelzceļa pārbrauktuves atjaunošanu uz Venču ceļa V46, kas veicinātu Mārsilu ciemata transporta plūsmu uz Rīgu, kā tas minēts IAS [109] g.punktā un [128] c.punktā.	Priekšlikumi attiecas uz ĪAS, AP risinājumiem. Turpmāk tie risināmi sadarbības ietvaros ar Rīgas pilsētas pašvaldību un SIA “Rīgas ūdens”, piemēram plānojot piekļuves nodrošināšanu muzejam un citus pasākumus, vienlaikus nodrošinot Aizsargjoslu likuma 39. panta prasību ievērošanu. Savukārt Vides pārskata izstrādātāju ieskatā dzelzceļa pārbrauktuves atjaunošanai uz Venču ceļa V46, ja SIA „Rīgas ūdens” ūdens ņemšanas vietas tiek apsaimniekotas normatīvo aktu prasībām, nav sagaidāma negatīva ietekme uz iepriekšminētajām ūdens ņemšanas vietām. Iecere no plānošanas dokumentiem nav izslēgta.
6. Lai gan IAS kā viens trim novada attīstības stratēģiskajiem mērķiem ir minēts – „SM1. Zaļāks novads”, kas ietver ilgtermiņa prioritātes „IP1. Virzība uz klimatneitralitāti” un „IP2. Dabai saudzīga apsaimniekošana”, taču IAS [51] punktā iekļautajos sasniedzamajos rādītājos un vēlamajās attīstības tendencēs nav izvirzīti indikatori, pēc kādiem tiks vērtēta mērķu sasniegšana šajā jomā. Līdzīgi ir ar vides indikatoru trūkumu AP, kuri nav atrodami AP 1.pielikumā „Attīstības programmas indikatori”. Uz šo trūkumu ir norādīts arī vides pārskata 11.nodaļā, Dienests aicina papildināt augstākminētos indikatorus, piemēram, ar mērķrādītājiem par ĪAB platībām, māsaimniecību skaitu vai īpatsvaru, kurās sadzīves notekūdeņi tiek novadīti centralizētajā kanalizācijas sistēmā, virszemes ūdensobjektu kvalitātes sasniedzamajiem rādītājiem, atjaunojamo energoresursu izmantošanas īpatsvaru siltumapgādē, nosiltināto ēku skaitu/telpu kubatūru vai ietaupīto siltumenerģiju utml.	Vides pārskata 11.nodaļā iekļauti priekšlikumi Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas ietekmes novērtēšanai, vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturošanai, t.sk. Lielrīgas RVP norādītie. Ieteikums attiecas uz IAS un AP. Daļa no Lielrīgas RVP ieteiktajiem rādītājiem iekļauti Attīstības programmas (stratēģiskā daļa) 1.pielikumā. Attīstības programmas indikatori

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
Dienests lūdz pilnveidot un precizēt izstrādāto vides pārskata projektu, Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas projektu un Ropažu novada attīstības programmas projektu atbilstoši augstāk uzskaitītajām atsauksmēm.	Ņemts vērā. Vides pārskats atbilstoši precizēts. Attiecībā uz IAS un AP ņemts vērā, ciktāl priekšlikumi attiecas uz pašvaldības atbildības jomu.
Citi iesniegumi	
Filips Titovs 19 personu vārdā, 20.01.2022., vecgraubicasciems@inbox.lv (Pēc satura līdzīgi iesniegumi par plānošanas dokumentu un Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas redakciju iesniegti arī VPVB, VVD RVP un VI)	
1. Noteikt apdzīvotas vietas Dreiliņi un Ulbroka par vides trokšņa diskomforta zonām	1. Ņemts vērā. Akustiskā diskomforta zonas atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” prasībām ir noteiktas Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam (SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment pēc VAS Latvijas Valsts ceļi pasūtījuma) 2.pielikums Akustiskā diskomforta zonu noteikšana. Precizējot SIVN Vides pārskatu, informācija par novada ADZ iekļauta tajā.
2. Papildināt visus šobrīd publiskajā apspriešanā nodotos plānošanas dokumentus ar informāciju par dienas, vakara un nakts vides trokšņa robežlielumu pārsniegumiem Dreiliņos un Ulbrokā.	2. Ņemts vērā. Vides pārskata 6.6.1. nodaļa <i>Vides kvalitāte</i> papildināta ar plašāku informāciju par vides trokšņa robežlielumu pārsniegumiem novada apdzīvotajās vietās, pārsniegumu izplatības teritorijām, noteiktajām akustiskā diskomforta zonām, plānotajiem vides trokšņa samazināšanas pasākumiem, pasākumu vērtējumu un pieejamo informāciju par pasākumu ieviešanu.
3. Papildināt visu šobrīd publiskajā apspriešanā nodoto plānošanas dokumentu sadaļas, kurās uzskaitīti dokumenti, kuri izmantoti konkrētā plānošanas dokumenta izstrādē ar šādu sarakstu: - vides pārskats Stopiņu novada teritorijas plānojums 2016.-2027. gadam; - Vides pārraudzības valsts biroja atzinums Nr.13. "Par stopiņu novada teritorijas plānojuma 2016.-2027. gadam Vides pārskatu"; 2015. gada Stopiņu novada satiksmes infrastruktūras tematiskais plānojums.	3. Nav ņemts vērā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” novada IAS un AP izstrādei kā jauniem plānošanas dokumentiem ir piemērots (atsevišķs) SIVN process. Nav nepieciešams minēt norādītos dokumentus, jo pamatinformācija par vides troksni ir ietverta 2017. gadā izstrādātajās trokšņa stratēģiskās kartēs ((SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment pēc VAS Latvijas Valsts ceļi pasūtījuma) un pasākumi vides trokšņa mazināšanai noteikti Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam.
4. Papildināt plānošanas dokumentu "Ropažu novada attīstības programma 2022-2028, Rīcības plāns, Vangažu pilsēta, Stopiņu pagasts , Ropažu pagasts un Garkalnes pagasts" ar jaunu rīcības virzienu (RV)": Uzlabot vides kvalitāti un aizsardzību un noteikt jaunus	Daļēji ņemts vērā.

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
pasākumus (P) šī rīcības virziena izpildei: Vides piesārņojuma monitoringa veikšana; Trokšņa karšu izstrāde; Troksni slāpējošo barjeru izbūve; Troksni slāpējošo koku stādīšana; Nosacījumu izstrāde saules enerģijas izmantošanas veicināšanai privātajā sektorā.	Rīcības plānā plānoti pasākumi, kuri ir vērti uz (rezultāts) vides trokšņa samazināšanas pasākumu projektēšana, rekonstrējot autoceļus vai izbūvējot apvedceļus vai jaunus ceļus ADZ teritorijās Trokšņa karšu izstrādes kārtību regulē MK noteikumu Nr.16 (2014.). Ropažu novada apdzīvotās vietas neatbilst aglomerācijām, kurām saskaņā ar MK noteikumu Nr.16 (2014.) prasībām ir jāizstrādā, t.i. <i>“4.1. aglomerācija – administratīvā teritorija, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātkilometru”</i>. Savukārt novada autoceļiem vai to posmiem, kuri atbilst MK noteikumu Nr.16 (2014.) kritērijiem, t.i. <i>“4.2. autoceļš – reģionālas, valsts vai starptautiskas nozīmes autoceļš, uz kura satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā”</i> trokšņa stratēģisko karšu izstrādi nodrošina Satiksmes ministrija. Stratēģiskās kartes pārskata ne retāk kā reizi piecos gados un, ja nepieciešams, pārstrādā. Tādējādi, informāciju par autoceļu radīto troksni apdzīvotajās vietās ar augstu transporta intensitāti sniegs autoceļu trokšņa stratēģiskās kartes un pašvaldībai jāorganizē papildus vides trokšņa kartēšanu. Plānošanas dokumentu ieviešanas ietekmes monitoringā ir ietverama informācija, kura tiek iegūta no autoceļu trokšņa stratēģisko karšu informācijas. Pasākumi vides trokšņa samazināšanai ADZ ir plānoti Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam. Rīcības plāns, pārstrādājot trokšņa stratēģiskās kartes, tiek aktualizēts, pastrādāts. Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam, novērtēts, ka Dreiliņu ADZ trokšņa barjeras un grunts vaļņus nav iespējams realizēt kā efektīvus pasākumus. Plānojama apvedceļa vai jauna autoceļa būvniecība. Dreiliņos sadarbībā ar Rīgas pilsētas pašvaldību tiek projektēts perspektīvās Dzelzavas ielas turpinājums no Rīgas robežas līdz autoceļam P4 Rīga-Ērgļi (līdz Ulbrokai). Būvprojektā ir iekļaujams vides trokšņa samazināšanas pasākumu komplekss, izvērtējot to prognozēto trokšņa līmeņa samazinājumu. IAS vadlīnijās apdzīvojuma un pakalpojumu centru attīstībai iekļauta vadlīnija: <i>“[80] Ja ar iespējamiem ekonomiski pamatotiem pasākumiem nav iespējams pilnībā panākt vides trokšņa rādītāju samazinājumu līdz vides trokšņa robežlielumu līmenim, tad dzīvojamā apbūvē jaunu ēku būvniecības un esošu ēku pārbūves gadījumā ir rekomendējams veikt prettrokšņa pasākumus ēkās, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto trokšņa robežlielumu ievērošanu telpās. Šīs rekomendācijas pirmkārt virzītas apbūvei, kas atrodas tiešā maģistrālo autoceļu un ielu apkārtnē, piemēram, Dreiliņos, Ulbrokas un citviet novadā.”</i>

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
5. Ņemot vērā punktā 4. Izteikto priekšlikumu veikt izmaiņas un papildinājumus visos šobrīd publiskajā apspriešanā nodotajos plānošanas dokumentos. (2) Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038 attīstības programma 2022-2028 Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums, VIDES PĀRSKATA PROJEKTS. Kā norādīts 4. lpp Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, jo Vides pārraudzības valsts birojs ir pieņēmis lēmumu Nr.4-02/15 Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu (25.02.2021.) jaunveidojumā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.-2037. gadam un Attīstības programmai 2021.-2028. gadam. Gandrīz divus gadus atpakaļ, tas ir 2020. gada 14. februārī, Vides pārraudzības valsts birojs ir pieņēmis lēmumu Nr.4-02/7 Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Stopiņu novada Teritorijas plānojumu grozījumiem, kuru mērķis ir izvērtēt Teritorijas plānojumā noteikto Dreiliņu, Ulbrokas, Vālodžu ciemu robežas un pamatot ciemu robežu izmaiņas un noteikt un mainīt perspektīvās transporta infrastruktūras teritorijas Dreiliņu daļā: perspektīvās Dzelzavas ielas turpinājumu no Rīgas robežas līdz autoceļam P4 Rīga-Ērgļi un tam piegulošās teritorijās. Sakarā ar šo, Dreiliņu ciema iedzīvotāji 2021. gada 20. aprīlī nosūtīja Stopiņu novada domei informācijas pieprasījumu. Pēc šī informācijas pieprasījuma saņemšanas Dreiliņu ciema iedzīvotājiem tika izsniegts Stopiņu novada teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumu Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projekta 1. redakcija, kuru izstrādāja SIA "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIROMENT". Iepazīstoties ar šo Vides pārskatu konstatējām, ka tajā ir norādīta mūsu iepriekš minētā informācija par trokšņa diskomforta zonām Dreiliņos un Ulbrokā, kā arī norādīta cita būtiska informācija par vides kvalitātes riskiem. Taču minētais plānošanas dokuments tālākai publiskai apspriešanai nav virzīts. PRIEKŠLIKUMI: 1. Pabeigt un nodot publiskai apspriešanai Stopiņu novada teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumu stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projektu, kuru izstrādājis "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIROMENT"; 2. Iekļaut plānošanas dokumentā "Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038 attīstības programma 2022-2028 Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums VIDES PĀRSKATA PROJEKTS" visus vides datus un informāciju par vides troksni un piesārņojumu Dreiliņu ciemā. Publiskajai apspriešanai nodotajā Vides pārskata 24. lpp sadaļā 5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI, norādīts sekojošais: "Vērtējot Stratēģiju un Attīstības programmu atbilstoši to detalizācijas pakāpei, secināts, ka tās būtiskā ietekme (pozitīva, negatīva, tieša, netieša, ilgtermiņa, vidēja termiņa, īstermiņa) ir saistīta ar šādiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem: - Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība); - Virszemes ūdeņu kvalitāte; - Gaisa kvalitāte; - Augsnes kvalitāte; - Pazemes ūdeņu kvalitāte; - Bioloģiskā daudzveidība; Kultūras mantojuma saglabāšana; - Ainavas aizsardzība; - Cilvēku veselība, drošība; Resursu izmantošana." PRIEKŠLIKUMS: Iekļaut vides aspektu "Vides troksnis" veiktajā vides uzskaitījumā. Publiskai apspriešanai nodotajā Vides pārskata 24. lpp sadaļā Vides troksnis, norādīts, ka "Valsts galveno autoceļu A1, A2, A4 un A6, valsts reģionālo autoceļu P4, P5, kas šķērso Ropažu novadu, tuvumā ir identificēti dienas, vakara un arī nakts vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi dzīvojamās apbūves teritorijās pie Lielā Baltezera, Garkalnē, Vangažos, Bergos, Upesciemā, Muceniekos, Upeslejās, Sunīšos, un robežjoslā ar Rīgas pilsētu (pie autoceļa A6). Vides trokšņa diskomforta zonas platums ir dažāds." PRIEKŠLIKUMS: Ņemot vērā jau iepriekš norādīto, papildināt šeit doto uzskaitījumu ar dreiliņu un ulbrokas ciemiem, kā teritorijām ar vides trokšņa robežlielumu pārsniegumiem. Jau 2012. gada 4. aprīļa Vides Pārraudzības Valsts biroja atzinumā Nr. 9 "Par Stopiņu novada attīstības programmas 2012.- 2018. gadam Vides pārskatu" norādīts "Lai konstatētu	Daļēji ņemts vērā attiecībā uz 4.punktu Skatīt komentāru par 4. punktu. Par vides trokšņa informācijas avotiem, kuri izmantoti arī Stopiņu novada teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumu Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projekta 1. redakcijā (SIA "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIROMENT") – skatīt atbildi uz 3.priekšlikumu. Par Stopiņu novada teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumu SIVN procesu un saistībā ar tiem izteiktajiem priekšlikumiem uzsveram, ka SIVN procesi nav saistīti – katram plānošanas dokumentam ir atsevišķs process atbilstoši lēmumiem, kurus ir pieņēmusi par SIVN procesu atbildīgā kompetentā iestāde – Vides pārraudzības valsts birojs. Skatīt arī atbildi uz 3.priekšlikumu. Ņemts vērā par vides trokšņa informācijas plašāku un detalizētāku izklāstu. Vides pārskata 6.6.1. nodaļa <i>Vides kvalitāte</i> papildināta ar plašāku informāciju par pieejamo vides trokšņa informāciju. Skatīt atbildi uz 2.priekšlikumu. Vides pārskata 2.1. nodaļā Vides pārskata sagatavošanas metodika un etapi 1. tabulā SIVN vides aspekti un to ietekmes vērtēšanas kritēriji SIVN vides aspektu grupā <i>Cilvēka veselība, drošība</i> ir iekļauts ietekmes vērtēšanas kritērijs “<i>Vides trokšņa līmeņa mazināšana</i>”, kurš tiek izmantots būtiskās ietekmes uz vidi novērtēšanā (Vides pārskata 7.nodaļa). Spēkā esošā Stopiņu novada teritorijas plānojuma ieviešanas monitorings ziņojums ir sagatavojams neatkarīgi no IAS un AP izstrādes, izmantojot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams Biroja mājas lapā

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
Stopiņu novada attīstības programmas 2012.-2018. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta realizācijas novērtējums un vismaz vienu reizi Attīstības programmas realizācijas periodā (vēlākais 2015. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā. Rekomendējam monitoringu veikt un ziņojumu sagatavot saskaņoti ar teritorijas plānojuma realizācijas ietekmes novērtējumu." Vēlāk, tas ir, jau minētajā vides pārraudzības Valsts biroja 2016. gada atzinumā Nr. 13. "Par Stopiņu novada teritorijas plānojuma 2016.-2027. gadam vides pārskatu" 12. punktā norādīts, "Teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings. Autoru vērtējumā ieteicamie monitoringu parametri ir saistīti ar trokšņa līmeni, gaisa kvalitāti, ūdeņu kvalitāti un zemes resursu izmantošanu, norādot uz nepieciešamību veikt monitoringu trokšņa līmenim un gaisa kvalitātei tiešā mobilo piesārņojuma avotu tuvumā." Atzinuma Nr.13. "Par Stopiņu novada teritorijas plānojuma 2016.-2027. gadam vides pārskatu" noslēguma daļā norādīts, "Atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 23.5 panta 6. un 7. daļas prasībām Birojs konstatē, ka: Lai konstatētu Stopiņu novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz divas reizes plānošanas periodā (2021. un 2026.) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā." PRIEKŠLIKUMS: 1. Nekavējoties veikt Stopiņu pagasta teritorijas vides monitoringu ar parametriem par trokšņa līmeni, gaisa kvalitāti, ūdeņu kvalitāti un zemes/resursu izmantošanu, jo īpaši norādot vides datus trokšņa līmenim un gaisa kvalitātei tiešā mobilo piesārņojuma avotu tuvumā; 2. Pēc Vides monitoringa datu saņemšanas izvērtēt attiecīgo informāciju un sagatavot jaunus koriģētus un papildinātus publiskai apspriešanai nododamus plānošanas dokumentus;	http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings. Monitoringa ziņojuma esamība vai neesamība neierobežo IAS un AP un šo dokumentu SIVN Vides pārskata izstrādi un to nodošanu publiskai apspriešanai.
Bukultu apkaimes biedrība, 24.01.2022. iesniegums	
Kāpēc Vides pārskatā nav iekļauts Juglas-Baltezerta kanālā un Baltezerā vējuzplūdu aplūšanas apdraudējums, kas īpaši skar Bukultus. Tāds apdraudējums ir pēc būtības un tas ir lielākais risks apkaimēm pie šīm ūdensmalām. Kāda rīcība ir plānota?	Ņemts vērā. Vides pārskata 6.6.4.1.nodaļa papildināta ar informāciju par vējuzplūdu applūšanas apdraudējumu. IAS vadlīnijās iekļauta vadlīnija: "Turpmākajā plānošanas procesā ir veicama applūstošo teritoriju (10% applūšanas varbūtība) noteikšana, ņemot vērā aktuālo informāciju par pavasara palu un plūdu, kā arī vējuzplūdu radīto applūšanu, pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas atrodas applūstošajās teritorijās, tālāko izmantošanu un plānojot pasākumus esošās apbūves aizsardzībai pret plūdiem." Vides pārskata 7.nodaļā iekļauts vērtējums. Detalizētāk skatīt atbildi (iepriekš šajā tabulā) uz sanāksmē izteiktā priekšlikuma atbildi.
.... Pārējie izteiktie priekšlikumi attiecas uz IAS un AP saturu. Nav iekļauti šajā pārskatā.	

10. PIELIKUMS PAR VIDES PĀRSKATA PROJEKTU SAŅEMTO VIDES INSTITŪCIJU ATSAUKMJU KOPIJAS

Veselības inspekcija

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, tālrunis: 67081600, e-pasts: vi@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

Rīgā

28.12.2021 Nr. 4.5.-1/11093

Uz 17.12.2021. Nr.

SIA "Grupa 93"
marita@grupa93.lv

Par atsaukšanas sniegšanu par Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas SIVN Vides pārskata projektu

Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības departamenta Higiēnas novērtēšanas nodaļa (turpmāk – Inspekcija), saņēmusi vēstuli ar lūgumu sniegt atsaukšanas par Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. līdz 2038. gadam 1.0. redakciju (turpmāk – Stratēģija), Ropažu novada Attīstības programmas 2022.-2028. gadam 1.0. redakciju (turpmāk – Programma) un Vides pārskata projektu. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, ar 2021. gada 1. jūliju ir izveidots jauns Ropažu novads, kurā ietilpst Stopiņu pagasts, Ropažu pagasts, Garkalnes pagasts un Vangažu pilsēta, ar novada administratīvo centru - Ulbrokā. Apvienošanas procesā ir izveidota jauna administratīvā teritorija – Ropažu novads; turpmākajam izstrādājama kopēja visas teritorijas Stratēģija un Programma, lai veidotu vienotu redzējumu par novada turpmāko attīstību.

Stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes, rīcības virzieni un telpiskās attīstības perspektīva. Stratēģijā tiek definēti stratēģiskie mērķi (SM1 Zaļāks novads; SM2 Savienotāks novads; SM3 Viedāks un sociāli atbildīgāks novads), secīgi katram no izvirzītajiem stratēģiskiem mērķiem ir noteikta ilgtermiņa prioritāte (IP1 Virzība uz klimatneitralitāti; IP2 Dabai saudzīga saimniekošana; IP3 Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte; IP4 Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība; IP5 Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide; IP6 Iekļaujoša sabiedrība). Stratēģijā ir izstrādātas vadlīnijas Ropažu novada teritorijas telpiskās attīstības perspektīvai: apdzīvojuma un pakalpojumu centru attīstībai, rūpniecības un loģistikas struktūras attīstībai, dabas teritoriju izmantošanai, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, transporta infrastruktūras attīstībai un ilgtspējīgai mobilitātei, inženiertehniskās infrastruktūras attīstībai.

Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts attīstības redzējums līdz 2028. gadam. Programma ir sagatavota, izvērtējot nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentus. Programmu veido: esošās situācijas raksturojums, stratēģiskā daļa, rīcības plāns, investīciju plāns un īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Programmā noteiktās vidēja termiņa prioritātes ir: VP1 Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis; VP2 Paplašināta publiskā ārtelpa un izveidota zaļā un zilā infrastruktūra; VP3 Daudzveidu mobilitāte (vai bezizmēru mobilitāte); VP4 Transporta infrastruktūras attīstība; VP5 Pakalpojumu pieejamība un augsta pilsoniskā atbildība; VP6

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

F001-v2

Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri; VP7 Pašvaldība – sadarbības partneris uzņēmumu globālās konkurētspējas paaugstināšanā. Prioritātēm ir noteikti uzdevumi un rīcības virzieni, kuru īstenošana ļautu sasniegt izvirzītās prioritātes.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) ietvaros sagatavots Vides pārskats abiem Ropažu novada attīstības plānošanas dokumentiem. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, iespējamās negatīvas ietekmes novērstu plānošanas dokumenta izstrādes procesā, plānotu pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai un sagatavotu rekomendācijas plānošanas dokumenta ieviešanas efektivitātes monitoringam.

Vides pārskatā analizēts teritorijas esošais vides stāvoklis un ar plānošanas dokumentu saistītie vides aspekti, izvērtēta plānošanas dokumenta plānoto darbību iespējamā ietekme uz vides stāvokli un izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Stratēģijai un Programmai nav nepieciešams noteikt kompensēšanas pasākumus saistībā ar ietekmi uz Latvijas NATURA 2000 teritorijām novadā. Stratēģijas un Programmas īstenošanai nav sagaidāma pārrobežu ietekme. Vides pārskatā ir secināts, ka Stratēģijas un Programmas ieviešana kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimata noturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu. Stratēģijas un Programmas ieviešana nodrošinās dabas teritoriju, tostarp, Pierīgas mežu kā novada un Rīgas rekreācijas potenciāla saglabāšanu, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu, ainavisku un kultūras mantojuma teritoriju un objektu saglabāšanu.

Izvērtējot Ropažu novada Stratēģijas 1.0. redakciju, Programmas 1.0. redakciju un ņemot vērā SIVN ietvaros sagatavotā Vides pārskata informāciju, secināms, ka šie dokumenti kopumā turpina attīstīt izvērtētajos plānošanas dokumentos definētos attīstības virzienus un rīcības un to īstenošana atstās būtisku ietekmi uz iedzīvotāju dzīves apstākļiem, tos uzlabojot.

Inspekcija piekrīt Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. līdz 2038. gadam 1.0. redakcijas, Ropažu novada Attīstības programmas 2022.-2028. gadam 1.0. redakcijas, un Vides pārskata projekta risinājumam un rekomendē pievērst īpašu uzmanību uz paredzētajiem vides un dabas aizsardzības un racionālas apsaimniekošanas realizējamajiem pasākumiem, kas vērsti uz novada cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Sabiedrības veselības departamenta
Higiēnas novērtēšanas nodaļas vadītāja

Olga Saganoviča

Irina Talanova, 67081640
irina.talanova@vi.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

F001-v2

Dabas aizsardzības pārvalde

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150, tālr. 67509545, e-pasts pasts@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Siguldā

24.01.2022. Nr. 4.8/382/2022-N
uz 17.12.2021. Nr. 21/172

SIA "Grupa93"
info@g93.lv,
marita@grupa93.lv

Vides pārraudzības valsts birojam
pasts@vpvb.gov.lv

*Par atsauksmes sniegšanu par Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas
Un Attīstības programmas SIVN Vides pārskata projektu*

Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) ir saņēmusi SIA "Grupa 93" 2021. gada 17. decembra vēstuli Nr. 21/172, kas lūdz sniegt atsaukumi par plānošanas dokumentu: Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2038. g. 1. redakcijas un Ropažu novada attīstības programma 2022. – 2028. g. 1. redakcijas SIVN Vides pārskata projektu.

Iepazīstoties ar plānošanas dokumentiem un Vides pārskatu, Pārvalde sniedz sekojošu viedokli un priekšlikumus:

1. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, biotopu labvēlīga dabas aizsardzības stāvokļa nodrošināšana

1.1. Pārvalde atzinīgi vērtē Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas vadlīnijās dabas teritoriju izmantošanai norādīto: "ir jāpiedalās īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, lai sasniegtu bioloģiskās daudzveidības, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu un vērtīgo ainavu saglabāšanas mērķus" (29.lpp.) un Rīcības plānā ietvertu Rīcības virzienu P2 "Līdzdalība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un ekosistēmu pakalpojumu nodrošināšanā", kas vērsts uz rezultātu: "ievieš dabas aizsardzības plānos noteiktie pasākumi bioloģiskās daudzveidības, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu un vērtīgo ainavu saglabāšanas mērķu sasniegšanai; izbūvēta tūrisma infrastruktūra saskaņā ar dabas aizsardzības plāniem." Pārvalde ierosina rīcības plānā precizēt, kurus novada īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānos minētos apsaimniekošanas pasākumus pašvaldība apņemas īstenot līdz 2028.gadam.

1.2. Pārvalde norāda, ka novada telpiskajā plānojumā "Tuvās Pierīgas urbanizētās telpas" teritorija (Vides pārskats, kartogrāfiskais materiāls "Telpiskās attīstības perspektīva", 8.lpp.) ietver arī mikroliegumu Mašēnu ezerā, kā arī ievērojamas platības ar biotopu 2180 "Mežainas piejūras kāpas" un citiem biotopiem, īpaši aizsargājamo sugu atradnēm. Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 27.lpp. esošajā kartogrāfiskajā materiālā redzams, ka "Tuvās Pierīgas urbanizētajā telpā" atrodas virkne savrupmāju apbūves teritoriju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju, kas Ropažu novada teritorijā, piemēram, pilnībā aptver Mašēnu ezera mikroliegumu un pārklājas ar teritorijām, kur konstatēts Eiropas Savienības (ES) nozīmes īpaši aizsargājams biotops 2180 "Mežainas piejūras kāpas", kā arī citi ES nozīmes biotopi un īpaši aizsargājamo sugu¹ atradnes. Piemēram, Mašēnu ezera

¹ <https://likumi.lv/doc.php?id=12821>

apkārtnē savrupmāju apbūves teritorijā fiksētas atradnes īpaši aizsargājamam atvašu saulrietenim *Jovibarba globifera* (suga, kuras aizsardzībai dibināms mikroliegums²), smiltāja nelķei *Dianthus arenarius*, pļavas silpurenei *Pulsatilla pratensis* u.c. Pārvalde norāda, ka atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likumam³, “attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegtas šādas darbības: lasīšana, noplūksšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana”. Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas “Vadlīnijās apdzīvojuma un pakalpojumu centru attīstībai” norādīts: “jānodrošina, ka jaunu privātmāju apbūves attīstība var notikt tikai vietās ar inženiertehnisko infrastruktūru un ārpus ES nozīmes biotopiem.” (24. lpp.) Pārvalde lūdz ietvert papildu nosacījumu, ka apbūve nedrīkst iznīcināt vai degradēt īpaši aizsargājamo sugu atradnes.

Lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu un ES nozīmes biotopu labvēlīga dabas aizsardzības stāvokļa nodrošināšanu un ņemot vērā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas stratēģisko mērķi SM1 “Zaļāks novads” ar ilgtermiņa prioritāti “Dabai saudzīga saimniekošana”, Pārvalde lūdz skaidrot, kā “Tuvās Pierīgas urbanizētās telpas” teritorijā plānots īstenot ES nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu saglabāšanu un precizēt savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas, lai tās neietvertu ES nozīmes aizsargājamās biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes. Pārvaldes ieskatā būtu arī jāizvērtē, kā plānotā vienlaidus apbūve visapkārt ES biotopiem 3150 “Eitrofi ezeri ar iegrimušu ūdensaugu un peldaugu augāju” (Māšēnu ezers, Sunīšu ezers, Langstiņu ezers, Baltezers) ietekmēs šos biotopus un tajās konstatēto īpaši aizsargājamo sugu labvēlīgu dabas aizsardzības stāvokli un šo ezeru ūdens kvalitāti.

1.3. Vides pārskata pielikumā Nr.2 sniegts saraksts ar Ropažu novada dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem. Pārvalde aicina ņemt vērā, ka valsts nozīmes un potenciālu dižkoku skaits novada teritorijā, visticamāk, ir lielāks, nekā šobrīd tie ir reģistrēti dabas datu sistēmā “Ozols”. Jebkurš koks, kura stumbra apkārtmērs ir sasniedzis Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”⁴ 2.pielikumā norādīto apkārtmēru, ir uzskatāms par valsts nozīmes dižkoku neatkarīgi no tā, vai tas ir reģistrēts datu sistēmā “Ozols”. Lai veicinātu Ropažu novada dabas vērtību saudzēšanu, Pārvalde aicina Ropažu novadu iesaistīt iedzīvotājus dižkoku un potenciālo dižkoku apzināšanā, piemēram, informatīvas vides akcijas ietvaros.

1.4. Vides pārskata sadaļā 6.4.“Bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi” norādīts, ka plānojot novada attīstību, ir jāņem vērā novada dabas vērtības, tostarp, kā novada dabas daudzveidības un vides izziņas potenciāls ir saudzējamas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes un biotopu platības. Pārvalde aicina šajā sadaļā integrēt aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā⁵.

2. Ceļu tīkla attīstība novada teritorijā

Vides pārskatā ilgtermiņa prioritātei IP3 “Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte” un telpiskās attīstības perspektīvai “Transporta infrastruktūra” sniegts gan pozitīvas

² <https://likumi.lv/doc.php?id=253746>

³ <https://likumi.lv/doc.php?id=3941>

⁴ <https://likumi.lv/ta/id/207283-ipasi-aizsargajamo-dabas-teritoriju-visparejie-aizsardzibas-un-izmantosanas-noteikumi>

⁵ <https://www.daba.gov.lv/lv/biotopu-saglabasanas-vadlinijas>

ietekmes vērtējums, gan norādīts, ka iespējama "tieša, īslaicīga negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā". Rīcības plāna VP4 "Transporta infrastruktūras attīstība" ietver pasākumus gan valsts autoceļu kvalitātes uzlabošanai (RV1), gan pašvaldības ielu un ceļu tīkla attīstību (RV2). Pārvalde uzsver, ka ceļu būve var radīt ilgtermiņa negatīvu ietekmi uz dabas daudzveidību. Veicot jaunu ceļu izbūvi, tiek veicināta meža masīvu fragmentācija (piemēram, skat. publikāciju "Dzīvotņu fragmentācijas ietekme uz meža dzīvnieku populācijām"⁶). Tāpat jāņem vērā, ka ceļu izbūve/pārbūve saistīta ar meliorācijas objektu izbūvi/pārbūvi. Paaugstināts hidroloģiskā režīma līmenis nodrošina labvēlīgus pastāvēšanas apstākļus virknei prioritāro Eiropas Savienības nozīmes biotopu, piemēram, 9080* "Stagnāju meži", 91D0* "Purvaini meži", 7110* "Aktīvi augstie purvi". Meliorācijas objektu izbūve vai pārbūve negatīvi ietekmē gan mitro biotopu hidroloģisko režīmu, gan ar mitriem apstākļiem saistītu īpaši aizsargājamo sugu atradnes.

3. Derīgo izrakteņu ieguve

Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (6.lpp.) norādīts, ka "novads ir bagāts ar derīgajiem izrakteņiem, lielākoties dolomītu, bet sastopams arī māls, smilts, smilts-grants un kūdra. Lielākā daļa no atradnēm atrodas Ropažu pagastā. Kopumā novadā ir 62 būvmateriālu izejvielu un 59 kūdras atradnes; darbība notiek sešās atradnēs." Vides pārskata tabulā "Derīgo izrakteņu atradnes, kurām izsniegtas zemes dzīļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas" (26.-27.lpp.) norādīts, ka daļā no atradnēm ieguve vēl nav notikusi.

Pārvalde aicina ņemt vērā, ka derīgo izrakteņu ieguvei var būt negatīva (tai skaitā būtiska, ilgtermiņa) ietekme uz dabas daudzveidību. Derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants, dolomīts) ieguves vietas ir piesārņojuma un trokšņa avots, kas var negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamo putnu ligzdošanu tuvumā esošos mikroliegumos un NATURA 2000 teritorijās. Tāpat jāņem vērā, ka vienlaikus darbojoties vairākām derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants, dolomīta) ieguves teritorijām, radītā depresijas piltuve kumulatīvā efekta rezultātā var pazemināt ūdens līmeni (tai skaitā gruntsūdens līmeni) plašā apkārtnē, vairāku kilometru attālumā. Tas negatīvi ietekmē ar mitriem apstākļiem saistītus Eiropas Savienības nozīmes prioritāros biotopus (piemēram, 7110* "Aktīvi augstie purvi", 91D0* "Purvaini meži", 9080* "Stagnāju meži") un īpaši aizsargājamās sugas gan īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, gan ārpus tām. Īpaši būtiski ir apzināties derīgo izrakteņu ieguves ietekmi uz Ropažu novada lielāko NATURA 2000 teritoriju - dabas liegumu "Lielie Kangari", kas atrodas Ropažu pagastā, kura apkārtnē arī konstatēts lielākais skaits derīgo izrakteņu atradņu.

Jau 2007. gadā apstiprinātajā dabas lieguma "Lielie Kangari" dabas aizsardzības plānā⁷ (plāns ir spēkā esošs, pagarināts līdz 2022. gada 31. decembrim) norādīts: "būtisks negatīvs faktors, kas ietekmē lieguma bioloģisko vērtību ir tā atrašanās tiešā dolomīta ieguves karjeru tuvumā. Intensīvais karjeru izstrādes process arī rada paaugstinātu trokšņu līmeni, kas atstāj negatīvu ietekmi uz tuvāk esošo lieguma ornitofaunu, jo liegumam nav buferzonas, kas to atdalītu no karjeru teritorijām."

Arī dabas lieguma "Garkalnes meži"⁸ dabas aizsardzības plānā (63 lpp.) norādīts: "Ietekme uz dabas liegumu "Garkalnes meži" ir pie tā robežas esošajai bieži sastopamo derīgo izrakteņu (smilts, grants) ieguves vietai gan kā trokšņa un piesārņojuma avotam, gan kā teritorijai, kurā ir

⁶ https://www.flv.awsassets.panda.org/downloads/dzivotnu_fragmentācijas_ietekme_protected2013.pdf

⁷ <https://www.daba.gov.lv/lv/lielie-kangari>

⁸ <https://www.daba.gov.lv/lv/garkalnes-mezi>

pilnībā iznīcināta tajā pirms derīgo izrakteņu ieguves bijusī meža ekosistēma un kāpas.”

Tāpat, atsaucoties uz Ropažu novada ilgtermiņa prioritāti IP2 “Dabai saudzīga saimniekošana”, Pārvalde aicina izvērtēt iespēju pēc derīgo izrakteņu ieguves beigšanas izstrādātās teritorijas renaturalizēt, piemēram, veidojot ūdenstilpes kā retiem putniem, abiniekiem, kukaiņiem piemērotas dzīvesvietas. Šādās ūdenstilpēs sugām tiek veidotas dažādas nišas, kas kalpo kā sugu dzīvotnes, piemēram, variēts krastu reljefs, saliņas utml. Latvijā renaturalizācija ir vērtējama kā jauns derīgo izrakteņu izstrādes vietu rekultivācijas risinājums, tomēr ārvalstīs uzkrājusies ilggadīga pieredze^{9, 10, 11}.

4. Plūdu riska un applūstošās teritorijas, meliorācija

Vides pārskatā norādīts, ka Ropažu novadā plūdu risks vērojams Mazās Juglas palienē un arī atzīmēts, ka tas var apdraudēt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Vides pārskata 40.lpp., 7.tabula). Rīcības plāns ietver rīcības virzienu RV2 “Civilās aizsardzības uzlabošana”, pasākumu P1 “Klimata pārmaiņu un plūdu riska mazināšana”. Pārvalde norāda, ka no dabas aizsardzības viedokļa plūdu varbūtība īpaši aizsargājamā teritorijā lielākoties nav uzskatāma par negatīvu faktoru un sezonāla applūšana un paaugstināts hidroloģiskā režīma līmenis vērtējams kā dabisks process. Regulāri applūstošās upju palienēs dabiski veidojas un pastāv, piemēram, tādi Eiropas Savienības nozīmes aizsargājami biotopi kā 91E0* “Aluviāli krastmalu un palieņu meži” un 6450 “Palieņu zālāji”. Ņemot vērā cilvēku ilglaicīgos centienus veikt mežu un lauksaimniecības zemju meliorāciju, daudzas sugas, kas iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstos, saistītas tieši ar mitriem biotopiem.

Vides pārskata 40.lpp. norādīts, ka “plūdu riska un applūstošo teritoriju platībām klimata pārmaiņu ietekmē ir tendence palielināties. Tādēļ, plānojot novada attīstību ilgtermiņā ir svarīgi pašvaldības iespēju robežās sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņām, plūdu risku novēršanu, paaugstinot teritoriju noturību pret dabas katastrofām, tostarp, plānojot un ieviešot zaļās infrastruktūras risinājumus.” Pārvalde vērš uzmanību uz nacionālajā risku novērtējumā lauksaimniecības un mežsaimniecības jomā¹² norādīto, ka “nozīmīgi (Latvijas mērogā) plūdu postījumi gadās reizi dažos gados, bet tie nereti saistīti ar neapdomīgu cilvēka darbību, tai skaitā, apdzīvoto vietu atrašanās sen zināmās plūdu zonās, jaunu ciematu būvniecību. ... Jau tagad varam redzēt, ka palu neesamība vairākus gadus pēc kārtas iedrošina cilvēkus būvēt mājas un nodarboties ar intensīvu lauksaimniecību agrāk regulāri applūstošās teritorijās. Šī tendence var radīt palielinātus zaudējumus atsevišķos gados.” Atbilstoši plānošanas dokumentos esošajiem kartogrāfiskajiem materiāliem redzams, ka Mazās Juglas tuvumā esošajā plūdu riska teritorijā un applūstošajā teritorijā (Vides pārskata 39.lpp.) norādītas novada apbūves teritorijas. Atbilstoši Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 4.attēlam “Apdzīvoto vietu iedalījums grupās” (22.lpp.), redzams, ka šīs plūdu riska teritorijas ir “Jaunā tuvās Pierīgas urbanizētā telpa”. Pārvalde rosina

⁹ “Biodiversity management in quarries and gravel pits. Putting Nature back together”

https://www.quarrylifeaward.cz/sites/default/files/media/web_hc_biodiv_im_steinbruch_buch_englisch.pdf

¹⁰ “Nature after minerals: how mineral site restoration can benefit people and wildlife”

<https://www.rspb.org.uk/globalassets/downloads/documents/positions/planning/nature-after-minerals-report.pdf>

¹¹ “Non-energy mineral extraction in relation to NATURA 2000. Case studies”

<https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/NEEI%20case%20studies%20-%20Final%20booklet.pdf>

¹² Pētījums “Risku un ievainojamības novērtējums un pielāgošanās pasākumu identificēšana lauksaimniecības un mežsaimniecības jomā”:

https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/data_content/lauksaimnieciba_mezsaimnieciba.pdf

kritiski izvērtēt apbūves teritorijas un plūdu riska pārvaldības platībās plānotos pasākumus, lai netiktu iznīcināti vai degradēti īpaši aizsargājami biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes tādēļ, ka pašvaldības teritorijas plānojumā kā apbūvējamas platības iekļautas sen zināmas applūstošas teritorijas un secīgi tajās rodas nepieciešamība būvēt meliorācijas vai pretplūdu infrastruktūras objektus. Rosinām no applūstošajām platībām izslēgt apbūves platības, arī tādas, kas vēsturiski ir iekļautas, bet kur nav īstenota apbūve.

Pārvalde atzinīgi vērtē Vides pārskatā norādīto, ka nepieciešams plānot un ieviest zaļās infrastruktūras risinājumus, lai paaugstinātu teritoriju noturību pret dabas katastrofām. Pārvalde aicina pasākumus, kas vērsti uz zaļās pretplūdu infrastruktūras īstenošanu, iekļaut Rīcības plāna vidējās termiņa prioritātē VP2 "Paplašināta publiskā ārtelpa un izveidota zaļā un zilā infrastruktūra". Atbilstoši Eiropas Komisijas Zaļās infrastruktūras stratēģijai, "zaļās infrastruktūras risinājumi, kas uzlabo noturību pret katastrofām, ir arī ES katastrofu draudu pārvarēšanas politikas neatņemama sastāvdaļa", "ietekmi uz cilvēku sabiedrību un vidi bieži var samazināt, ja līdztekus katastrofu novēršanas infrastruktūrai, piemēram, upju aizsargbūvēm, tiek izmantoti zaļās infrastruktūras risinājumi, piemēram, funkcionālas palienes." Plūdu mazināšanas infrastruktūrā integrējot zaļo infrastruktūru, tiek sniegts ieguldījums arī Baltijas jūras eutrofikācijas mazināšanā (palienes darbojas kā dabiskais filtrs, kas izgulsnē piesārņojumu no palu ūdeņiem un uzkrāj augiem izmantojamās barības vielas – slāpekļa un fosfora savienojumus), tā sekmējot konvencijas par Baltijas reģiona jūras vides aizsardzību ieviešanu, un tiek atjaunoti īpaši aizsargājami biotopi un nodrošinātas dzīvotnes īpaši aizsargājamām sugām, tā veicinot Eiropas Savienības Putnu un Dzīvotņu direktīvu ieviešanu.

Rīcības plānā iekļautais rīcības virziena RV1 "Publiskās infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības vajadzībām" pasākums "Meliorācijas sistēmu attīstība, tostarp pretplūdu pasākumi" paredz veikt lauksaimniecības un mežu zemju meliorācijas sistēmu sakārtošanu, tostarp pašvaldībai piederošajās zemēs". Kā jau iepriekš minēts, meliorācijas sistēmu izbūve un pārbūve rada hidroloģiskā režīma pārmaiņas, kas nelabvēlīgi (tostarp ilglaicīgi, būtiski) ietekmē biotopus un īpaši aizsargājamās sugas, kas saistītas ar mitriem apstākļiem. Jāņem arī vērā, ka, atbilstoši 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumiem Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"¹³ dabas liegumā ir aizliegts nosusināt purvus, mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs". Tādēļ, pārbūvējot meža meliorācijas sistēmas vai veicot lauksaimniecības zemju meliorāciju netālu no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, veicama padziļināta situācijas izpēte, lai novērstu negatīvu ietekmi uz liegumu dabas vērtībām.

Dabas aizsardzības departamenta direktore

G. Strode

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Ilze Kuze, 25441620, ilze.kuze@daba.gov.lv

Lauma Krišāne, 27846273, lauma.krisane@daba.gov.lv

¹³ <https://likumi.lv/doc.php?id=207283>

Vides valsts dienests Lielrīgas reģionālā vides pārvalde

Valsts vides dienests

LIELRĪGAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084278, e-pasts: lielrīga@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

ATZINUMS par vides pārskatu

20.01.2022Nr.11.2/471/R1/2022
Uz 17.12.2021. Nr. 21/172

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
„Grupa 93”
info@g93.lv

Informācijai: **Ropažu novada domei**
nosūtīšanai e-adresē

Informācijai: **Vides pārraudzības valsts birojam**
nosūtīšanai e-adresē

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Dienests) izskatīja Jūsu iesniegumu par atzinuma sniegšanu par izstrādāto vides pārskata projektu Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai (turpmāk – IAS) un Ropažu novada attīstības programmai (turpmāk – AP).

Dienests ir izvērtējis tīmekļa vietnē www.geolattvija.lv ievietoto vides pārskata projektu saistībā ar izstrādāto IAS un AP, un to atbilstību normatīvo aktu un plānošanas dokumentiem vides aizsardzībā prasībām. Dienests sniedz šādas atsauksmes par augstākminēto vides pārskata projektu:

1. Dienests atzinīgi vērtē IAS [66] a punktā minēto, ka viens no četriem telpiskās attīstības galvenajiem mērķiem (principiem) ir „*dabas pārākums Pierīgā ar plašām un daudzveidīgām dabas teritorijām un zili-zaļo tīklojumu*”. Ropažu novadā ir konstatētas salīdzinoši lielas īpaši aizsargājamo biotopu (turpmāk – ĪAB) aizņemtās platības ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī atrodas t.s. Rīgas zaļā loka mežu teritorijas, vienlaikus vides pārskatā, kā viens no galvenajiem vides apsektiem, kas saistīts ar plānošanas dokumentiem, ir atzīta bioloģiskās daudzveidības saglabāšana. Vides pārskatā par tiešajām un netiešajām ietekmēm ir secināts, ka analizēto plānošanas dokumentu īstenošana neradīsot būtisku negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Dienests nevar piekrist šādam secinājumam, jo, lai gan IAS [75] a punktā un [81] punktā ir noteikts, ka dzīvojamās apbūves paplašināšana plānojama ārpus ĪAB, tomēr, apzinoties līdzšinējo pieredzi un Ropažu novada mežu nozīmību un vērtību t.s. Rīgas zaļā loka struktūrā, Dienests aicina IAS telpiskās attīstības vadlīnijas papildināt ar papildus prasībām par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, piemēram, paredzot, ka turpmākajā plānošanas procesā ir pārskatāmas šobrīd jau ĪAB teritorijās plānotās, bet

- nerealizētās dzīvojamās apbūves teritorijas, jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju plānošana mežu zemēs, kas nav ĪAB, pieļaujama pamatotos izņēmuma gadījumos.
2. Vides pārskatā ir aprakstīta virszemes ūdeņu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte, minot to ietekmējošos faktorus un konstatējot, ka vidēja vai sliktā ekoloģiskā kvalitāte ir Juglā, Mazajā Juglā, Mergupē, Lielajā Baltezerā, Tumšupē, Krievupē, Pikurgā, bet ķīmiskā kvalitāte ir sliktā Lielajā Juglā, Mazajā Juglā, Lielajā Baltezerā un Gaujā, taču Dienests secina, ka gan IAS, gan AP paredzētie pasākumi ir nepietiekami situācijas uzlabošanai. Piemēram, vides pārskatā ir minēts, ka normatīvi neatbilstošus notekūdeņus apkārtējā vidē novada VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs” Rīgas CR Bergu iecirknis (notekūdeņu izplūdes vieta N100775) un SIA „Garkalnes inženiertīkli” (izplūde Mazajā Juglā, Amatniekos), bet risinājumi šīm problēmām nav iekļauti AP. Dienests aicina rast atbilstošus risinājumus virszemes ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai, ņemot vērā to ietekmējošos faktorus un attiecīgi papildinot AP un IAS telpiskās attīstības vadlīnijas. Dienests aicina arī precizēt IAS [88] c.punktā minēto, ka „*Ropažu novadā esošo virszemes ūdensobjektu kvalitāte ir laba*”, atbilstoši vides pārskata projektā secinātajam.
 3. Vides pārskatā ir uzsvērtā transporta trokšņa (un arī gaisa piesāņojuma) negatīvā ietekme uz cilvēku veselību un dzīvojamās apbūves teritoriju vides kvalitāti, t.sk. arī norādīts uz dzīvojamās apbūves plānošanu ārpus transporta trokšņa diskomforta zonām. Taču šai problēmai IAS nav rasti atbilstoši risinājumi, kas nākotnē šo faktoru nepalielinātu un mazinātu. Dienests aicina papildināt IAS telpiskās attīstības vadlīnijas ar prasībām par jaunu dzīvojamās un publiskās apbūves neplānošanu transporta trokšņa robežlielumu pārsnieguma teritorijās un līdz šim plānoto, bet nerealizēto šādu teritoriju pārskatīšanu, t.sk. plānoto transporta maģistrālo trašu tuvumā.
 4. Vides pārskatā par tiešajām un netiešajām ietekmēm ir secināts, ka IAS vadlīnijās iekļautās prasības rūpniecības un loģistikas teritorijām neradīšot būtisku negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti un cilvēku veselībai. Taču IAS vadlīnijās apdzīvotuma struktūras plānošanai nav minētas prasības par atbilstoša attāluma ievērošanu starp dzīvojamās apbūves un ražošanas/loģistikas teritorijām, lai novērstu kaitīgu ietekmju rašanos dzīvojamās apbūves teritorijās, jo, lai gan visās rūpniecības teritorijās nav plānota smagā rūpniecība, tomēr konfliktsituāciju rašanās ir iespējama, tāpēc labākais veids, kā izvairīties no tām, ir atbilstoša attāluma ievērošana, jo IAS [85] b.punktā plānojumos/būvprojektos paredzētā koku stādījumu ierīkošana efektu var sniegt pēc ilgāka laika, turklāt ir jārēķinās ar atšķirīgu samazinājumu dažādiem piesāņojuma veidiem, savukārt efektīvu prettrokšņa sienu, vaļņu būvniecība prasa zināmas izmaksas un visticamāk neuzlabos vietējo ainavu dzīvojamo māju apbūvē. Tāpēc Dienests aicina papildināt IAS telpiskās attīstības vadlīnijas apdzīvotuma un rūpniecības struktūras veidošanai ar atbilstoša attāluma ievērošanu starp dzīvojamās un ražošanas apbūves teritorijām. Dienests arī aicina IAS telpiskās attīstības vadlīnijas papildināt ar papildus prasībām, piemēram, paredzot, ka turpmākajā plānošanas procesā ir pārskatāmas šobrīd jau saplānotās, bet nerealizētās rūpniecības apbūves teritorijas dzīvojamās apbūves teritoriju tiešā tuvumā un otrādi (saplānotās, bet nerealizētās dzīvojamās apbūves teritorijas rūpnieciskās apbūves teritoriju tiešā tuvumā).
 5. IAS [96] b.punktā (arī [128] i.punktā) ir minēts, ka „*Pastāvīgi uzlabojumi veicami zaļo zonu un ūdensmalu attīstīšanā pie apdzīvotajām vietām, piemēram, arī SIA „Rīgas ūdens” slēgtās teritorijas atvēršana pastaigu takām ap Sidrabezeru un Sekšu ezeru*”, Dienests norāda, ka, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 39. panta pirmo daļu, stingra režīma aizsargjoslā ap ūdens ņemšanas vietām ir aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvei konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai, tāpēc augstākminētā iecere nav pieļaujama. Tāpat Dienests norāda, ka, lai papildus neveicinātu satiksmes intensitāti un iespējamo negatīvo ietekmi uz SIA „Rīgas ūdens” ūdensņemšanas vietām, nebūtu atbalstāmas ieceres par dzelzceļa pārbrauktuves

atjaunošanu uz Venču ceļa V46, kas veicinātu Mārsilu ciemata transporta plūsmu uz Rīgu, kā tas minēts IAS [109] g.punktā un [128] c.punktā.

6. Lai gan IAS kā viens trim novada attīstības stratēģiskajiem mērķiem ir minēts – „SM1. Zaļāks novads”, kas ietver iltermiņa prioritātes „IP1. Virzība uz klimatneitralitāti” un „IP2. Dabai saudzīga saimniekošana”, taču IAS [51] punktā iekļautajos sasniedzamajos rādītājos un vēlamajās attīstības tendencēs nav izvirzīti indikatori, pēc kādiem tiks vērtēta mērķu sasniegšana šajā jomā. Līdzīgi ir ar vides indikatoru trūkumu AP, kuri nav atrodamā AP 1.pielikumā „Attīstības programmas indikatori”. Uz šo trūkumu ir norādīts arī vides pārskata 11.nodaļā, Dienests aicina papildināt augstākminētos indikatorus, piemēram, ar mērkrādītājiem par ĪAB platībām, mājāsaimniecību skaitu vai īpatsvaru, kurās sadzīves notekūdeņi tiek novadīti centralizētajā kanalizācijas sistēmā, virszemes ūdensobjektu kvalitātes sasniedzamajiem rādītājiem, atjaunojamo energoresursu izmantošanas īpatsvaru siltumapgādē, nosiltināto ēku skaitu/telpu kubatūru vai ietaupīto siltumenerģiju utml.

Dienests lūdz pilnveidot un precizēt izstrādāto vides pārskata projektu, Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas projektu un Ropažu novada attīstības programmas projektu atbilstoši augstāk uzskaitītajām atsauksmēm.

Direktore

D.Kalēja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Lielmanis 29496408
pauls.lielmanis@vvv.gov.lv

11. PIELIKUMS PAZIŅOJUMA VIETĒJĀ INFORMATĪVAJĀ IZDEVUMĀ KOPIJA

"TĒVZEMĪTE"
PIEKTDIENA, 10. DECEMBRIS, 2021

ATTĪSTĪBA

3

Paziņojums

Par Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2038. gadam 1. redakcijas, Ropažu novada at- tīstības programmas 2022.–2028. gadam 1. redakcijas un to stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta publisko apspriešanu

Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2038. gadam ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts Ropažu novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Ropažu novada attīstības programma 2022.–2028. gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu sasniegšanai, kā arī īstenojamie pasākumi (rīcības plāns) un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Savukārt vides pārskatā ir novērtētas abos minētajos plānošanas dokumentos noteikto mērķu, pasākumu un to realizācijas vietu īstenošanas ietekme uz vidi. Publiskā apspriešana uzsākta ar Ropažu novada domes 2021. gada 13. novembra lēmumu Nr. 401 "Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 1. redakcijas un Attīstības programmas 1. redakcijas nodošana publiskai apspriešanai" (protokols 16/2021, 1.§).

Publiskās apspriešanas termiņš:

Publiskās apspriešanas termiņš ir no 2021. gada 29. novembra līdz 2022. gada 23. janvārim.

Materiāli ir pieejami:

Drukātā veidā Ropažu novada pašvaldības pārvaldēs:

Stopiņu pagasta pārvaldē: Institūta ielā 1A Ulbrokā Stopiņu pagastā;

Ropažu pagasta pārvaldē: Sporta ielā 1 Ropažos Ropažu pagastā;

Garkalnes pagasta pārvaldē: Brīvības gatvē 455 Rīgā;

Vangažu pilsētas pārvaldē: Meža ielā 1 Vangažos.

Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā "Ģeolatvija":

- Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2038. gadam un vides pārskats;
- Ropažu novada attīstības programma 2022.–2028. gadam un vides pārskats;

Ropažu novada pašvaldības mājaslapā www.ropazi.lv, sadaļā "Pašvaldība / Attīstība".

Vides pārskata projekts pieejams arī tā izstrādātāja SIA "Grupe93" mājaslapā: <https://www.grupe93.lv/lv/> (saite uz vides pārskatu: https://www.grupe93.lv/wp-content/uploads/projekti/Attistibas_programmas/Ropazi/Ropazu_novada_IAS_AP_Vides_parskata_projekts.pdf).

Priekšlikumu iesniegšana:

Rakstiskus priekšlikumus var iesniegt līdz 2022. gada 23. janvārim (elektroniskā paraksta zīmogs vai pasta zīmogs) kādā no sekojošiem veidiem:

Ievietojot Ropažu novada pārvaldēs esošajās iesniegumu pastkastēs:

Ulbrokā, Institūta ielā 1A,

Ropažos, Sporta ielā 1,

Garkalnē – Rīgā, Brīvības gatvē 455,

Vangažos, Meža ielā 1;

Nosūtot elektroniski parakstītu iesniegumu, adresējot pašvaldībai uz e-pastu [novada.doma@ropazi.lv](mailto:doma@ropazi.lv);

Iesniedzot valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā "Ģeolatvija":

- par Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022.–2038. gadam un vides pārskatu https://geolatvija.lv/geo/topis#document_19160

- par Ropažu novada attīstības programmu
2022.–2028. gadam un vides pārskatu
[https://geolatvija.lv/geo/
topis#document_19162](https://geolatvija.lv/geo/topis#document_19162)

Apspriešanas sanāksme:

Visu dokumentu kopēja apspriešanas sanāksme notiks attālināti 2022. gada 13. janvārī
plkst. 17.00.

Konsultācijas:

Ja vēlaties saņemt konsultāciju par plānošanas dokumentiem klātienē, iepriekš jāpiesakās
pie Ropažu novada Attīstības, īpašumu un investīciju departamenta direktora p. i. Lindas
Čakšes pa tālruni 27757382 vai uz e-pastu: linda.cakse@ropazi.lv.

Ja vēlaties saņemt konsultāciju par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatu,
jāpiesakās, zvanot vai rakstot vides pārskata izstrādātājam SIA "Grupe93" (Krišjāņa Barona
iela 3–4, Rīga, info@g93.lv, www.g93.lv, tālr. 27373939).

Ropažu novada pašvaldības informatīvais izdevums "Tēvzemīte" Nr.342, 2021. gada 10. decembrī
<https://www.ropazi.lv/lv/media/10621/download>